

ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫ

**С. ТОРАЙҒЫРОВ АТЫНДАҒЫ ОБЛЫСТЫҚ БІРЛЕСКЕН
ӘМБЕБАП ҒЫЛЫМИ КІТАПХАНА**

**С. ТОРАЙҒЫРОВ АТЫНДАҒЫ
ОБЛЫСТЫҚ КІТАПХАНА**

КІТАПХАНА ЭНЦИКЛОПЕДИЯСЫ

ПАВЛОДАР, 2011

УДК 02 (031)

ББК 78,3я2

С 11

Шығаруға жауапты:

Шахметова Ш.Б.

Редакция алқасы

Жиенбаева М.Ә., Шахметова Ш.Б., Құдайбергенова Г.Ә.,
Жанкаринова С.А., Байжанова Б.Б., Ермакова Т.Б., Иванова Г.Е.,
Исакаева М.Ж., Гончарова М.Л., Сүлеева Ғ.З., Омарова Б.М.,
Казанцева А.А., Жүнісова К.Э., Жылқыбекова А.А., Батталова Қ.Б.,
Шайкенова Н.Г., Қажыбаева Ж.К.

С 11 С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана: кітапхана
энциклопедиясы = Областная библиотека им. С. Торайғырова: би-
блиотечная энциклопедия. – Павлодар: ЭКО, 2011. – 258 б. – қазақша,
орысша.

ISBN 9965-08-602-8

ҚР Тәуелсіздігінің 20 жылдығына және С. Торайғыров атындағы облыстық
кітапхананың 115 жылдығына орай басылған «С. Торайғыров атындағы кітапхана»
атты кітапхана энциклопедиясында екі тілде кітапхананың тарихы фактілерде,
оқиғаларда және адмадарында көрсетілген. Кітапханашыларға, мәдениет меке-
мелерінің қызметкерлеріне, өлкетанушыларға, оқушылар мен студенттерге, оқыр-
мандардың кең тобына арналған.

УДК 02 (031)

ББК 78,3я2

ISBN 9965-08-602-8

© С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана, 2011

Құрастырушыдан

Кітапхана энциклопедиясының шығарылымы ҚР Тәуелсіздігінің 20 жылдығына және С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхананың 115 жылдығына арналған. Павлодар Ертіс Өңірі – бұл мәдениеті жоғары әлеуетті аймақ, онда 275 көпшілік кітапхана, екі кәсіби театрлар, әр бағдардағы ондаған мұражайлар, көптеген тарихи ескерткіштер мен сәулеттер бар. Осы қатарда С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана ерекше орын алады. Кітапхана тарихында біздің елдің жеңіл емес тарихы байқалады: уездік қала өмірі, бірінші әлемдік соғыс, революция, азаматтық соғыс, коллективтендіру, Ұлы Отан соғысы, тың игеру, тоқырау жылдары, қайта құру, Тәуелсіз Қазақстанды құру. Өзінің ұзақ тарихында, облыстық кітапхана кітап қазынасына айналды. Кітапхана авторлар құрамы, тақырып мазмұны, басылып шығу жылдары бойынша бірегей кітап жинағын құрды. Жергілікті және өлкетану басылымдары ерекше тиянақтылықпен жиналады. Кітапхананың әмбебап қоры 700 мың данадан астам. Онда қазақ классиктерінің шығармалары, қоғамдық-саяси әдебиет, философия, тарих, тілтану, әдебиеттану, өнер бойынша және өлкетану тақырыбындағы әдебиеттер толық көрсетілген.

Әр кітапхананың өз келбеті мен стилі бар. Біздің кітапхананың ерекшелігі жаңа технологияларда ғана емес, оның ғасырлық тарихы мен бай дәстүрінде. Шығармашыл, пікірлес ұжым қалыптасқан. Кітапхана әр уақытта тұрақты ізденісте.

Бұл басылымда екі тілде кітапхананың тарихы фактілерде, оқиғаларда және адамдарында көрсетілген. Материалдар алфавит бойынша топталған. Қосымша аппаратына оқиғалар хронологиялық көрсеткіші, есімдер көрсеткіші және қысқарту сөздігі енді. Кітапханашыларға, мәдениет мекемелерінің қызметкерлеріне, өлкетанушыларға, оқушылар мен студенттерге, оқырмандардың кең тобына арналған.

ОБЛЫСТЫҚ КІТАПХАНА ТАРИХЫНАН

Павлодар облыстық кітапхананың тарихы XIX ғасырдың соңынан басталады, ол кезде Павлодар уездік орталығы болып Семей губерниясының құрамында болған. Павлодардың дамуына А.И. Деров, А.С. Сорокин, Нияз Айтыкин көпестер өз үлестерін қосты. Ең алғашқы қаладағы мәдени мекеме 1892 жылы ашылған қоғамдық кітапхана еді. Кітапхана 1-ші гильдиялық көпес Артем Иванович Деров пен басқа да жергілікті меценаттардың қаржысына салынды. Қорды толықтыру мен жабдықтау қаржысы қайырымдылық кештерінен жиналды.

Кітапхананы № 3 Мещанскі тұйық көшесіндегі (қазіргі М. Есенәлиев көшесі) «Дворяндық жиналыс» ғимаратына орналастырды. Ашылу кезінде кітапхана қызметінің ережелері жазылған устав қабылданды. Онда «халыққа кітапхананың ішінде оқуға рұқсат етілмейтіндігі, тек кітаптарды үйге алып пайдалануға болатындығы» жазылған. Әдебиеттер дүйсенбіден бейсенбіге дейін сағат 14.00-ден 18.00-ге дейін берілді. Жазылу кезінде «кітапханаға таныс, сенімді тұлғамен» алмастыруға болатын 3 сом кепілдік салынған. Оған қоса кітап пайдаланғаны үшін 60 тиын көлемінде төлем ақы алған. Тегін пайдалануға қала басқармасы куәлігі бойынша үш кластық училищенің кедей түлектері ғана құқылы болған.

1896 жылдан бастап кітапхана уездік аталды және осы күн облыстық кітапхананың жасын анықтауға, әрі мерейтойларын мерекелеуге негіз болды.

Уездік кітапхана қоры 5475 дана кітап пен журналдан құралды. Қалалық бюджет тапшылығынан кітапхананың жаңа кітаптарға деген сұранысын қамтамасыз ете алмады. Бірақ «оқу-тәрбие жұмысы» бойынша мақала шығындарына, жыл сайын мерзімді басылымдарға 100 сом бөлінді.

1925 жылдың басында Павлодар уездінде 92 мәдени ошақ жұмыс істеді, оның ішінде: уездік орталық кітапхана; Екібастұз, Баянауыл, Песчан болысы Федоровка поселкесінде, Володар болысы Вознесенка поселкесінде, Алексеевка және Ертіс ауданында 6 аудандық кітапхана; 64 оқу үйі, 1 кино-театр, 3 клуб, 16 халықтық үй, 1 театр бар.

Сол жылдың соңында ликбез пункттері, қызыл бұрыштар, жылжымалы кітапханалар және басқаларды қосқанда мәдени – саяси – ағарту мекемелері 300-ге тарта болды. Оқу үйлерін ұйымдастыру кең тарап, олардың саны 114-ке дейін өсті. Оқу үйі стационарлы, көшпелі және жартылай көшпелі болып бөлінді. Болыстық оқу үйі уездік кітапханадан алынатын 30-40 данадан жылжымалы жинақтарды кең қолданды. Уездік кітапхананың ұсынысы бойынша келесі жылжымалы кітапхананы толықтыруға әр басылымға пікір жинады.

Павлодарда уездіктен басқа Жұмысшы клубы, Су жолын бақылаушылар клубы мен Теміржолшылар клубы жанында кітапханалар жұмыс жасады. 1925 жылы айтылған кітапханалар уездікпен бірігіп, бірлескен кітапхана құрды.

Ұлы Отан соғысы кезінде Павлодар облыстық кітапханасы бірнеше рет көшіп (1938 ж. Павлодар облысының құрылуына байланысты статус берілді), қаһаған қыстың аязында жылусыз да қалды. Соған қарамастан кітапханаға жұмсалған асқан күштің нәтижесінде, қорды сақтап, толықтырып отырды, кітап тасу жолымен үйлерге барып қызмет көрсету жақсарды, кадр 4 қызметкерден құралды. Халықты майдандағы және тылдағы оқиғалармен таныстыруға, алғаш рет кітапханашыларға көмек болатын газет кесінділерінен папкалар әзірленіп, журнал мақалаларының картотекасы дайындалды.

1937-ден-1947 жылға дейін уездік, одан кейін облыстық кітапхананы Т. Байділдин, В.П. Ветрова, Иванова, Коваленко, Рыжко, Фатфуллина басқарды. 1947 жылы И.Д. Бурилов директор болып тағайындалуымен, соғыстан кейінгі жылдары жұмыстың мазмұны түбірімен өзгерді. XX ғасырдың I онжылдығында салынған бұрынғы көпес Тумашевтың үйі 1948 жылы кітапханаға берілді. Керемет сәулет ескерткіші болған, бұл I қабатты ескі үйде облыстағы басты кітапхана елу жылдай орнықты. Қазіргі таңда облыстық кітапхананың балалар бөлімі орналасқан.

1951 жылы ОБФК-на В.И. Ленин атындағы мемлекеттік кітапхананың абоненті болды және 11 кітап алды. Бірінші рет аудандық және қалалық кітапханаларға әдістемелік көмек көрсететін арнайы жоспар құрастырылып, әр қайсысына 7 аталым әдістемелік материалдар жіберілді, қалалық, ведомстволық, мектептік және партиялық кітапханалар үшін семинар өткізілді. Ермак мәдени – ағарту училищесі (Аксу қ.) ашылғанға дейін кітапхана жанынан Павлодар аймағында ауылдық кітапханашылар даярлайтын кітапханалық оқушылық курсы ұйымдастырылды.

Жылжымалы кітапхана жұмысы үшін бірінші рет ГАЗ-51 автомобилі алынды және Рахимбабин Слям «автомобиль-кітапхана меңгерушісі» міндетіне бекітіліп, көп жылдар қызмет етті.

1957-ден – 1985 жылға дейін облыстық кітапхананы И.И. Айзенберг, С.Ф. Кирисова, Л.З. Шаманина, Л.С. Лямзина, Л.М. Грезина басқарды. Кітапхана осы отыз жылға жуық тарихында өлкенің шежіресі Павлодар аймағында үлкен индустрияның қалыптасуы мен дамуынан тыс қалмады.

Тың игерушілерге Кеңес Одағының түкпір-түкпірінен посылкамен кітаптар жіберді, бір бөлігі кітапханаға сыйға тартты. Кітапхана кітап

сыйлау дәстүрінің арқасында білімнің әр саласындағы сирек кездесетін кітаптармен толықты.

Өлкенің қарқынды өзгеру кезеңінде облыстық кітапхана мен зиялы қауым өкілдері арасында тығыз байланыс орнаған. 1955 жылы Сергей Музалевский басшылығымен журналистер П. Васильев атындағы әдеби-бірлестік шығармашылық одақ құрды, алғашқы мәжілісі облыстық кітапханада өтті.

1959 жылдан бастап кеңестік жазушы Н.А. Островский атындағы облыстық кітапхана «ауданы бойынша мүлдем жарамсыз» ғимаратта болды. Мәдениет Министрлігі үшін дайындалған ақпаратта: «Абонементке адамдар жиналғанда каталогпен оқырмандардың жұмыс істеуіне мүмкіндік жоқ. Оқу залында отыратын орын жетпеуінен оқырмандар тұрып оқиды, кейбіреуі кетіп қалуға мәжбүр болады», – деп бірнеше рет айтылды.

Басты кітапхана – ғимараттың жұмыс жасауға қолайсыздығына қарамастан, өзінің негізгі міндеттерін жүзеге асырып отырды. Ең алдымен көбейген кітапханалар жүйесінің әдістемелік орталығы ретінде болды. 1963 жылы 4 қызметкерден тұратын әдістемелік бөлімді кеңейту шаралары қолданылды. Одан басқа кәсіподақ, қалық және мектептік кітапханаларды жақсы білетін тәжірибелі, білікті 6 қызметкерден тұратын штаттан тыс әдіскерлер тобы құрылды.

Терең кәсіптік шеберлік шындауға, тәжірибе бөлісуге ғылыми-практикалық конференциялардың маңызы зор болды. 1965 жылы өткен бірінші облыстық конференцияның тақырыбы оқуды басқару мәселесін көтерді. Одан әрі конференциялар 1,5-2 жыл мерзімінде өтіп тұрды.

70 – жылдары кітапхана дамуының бір кезеңі орталықтандыру болды. Оны жүзеге асыру үшін 1975 жылы 24 маусымда Павлодар облыстық халықтық депутаттар Кеңесінің сессиясында арнайы жоспар бекітілді. 1980 жылы облыста жоспарды жүзеге асыру барысында 514 көпшілік кітапхана біріккен 14 орталықтандырылған кітапхана жүйесі құрылды.

Облыстық кітапхана тығыз жағдайда тұрса да, орталықтандыру кезінде өз оқырмандарын ұмытқан жоқ. 70-ші жылдары мұнда көп жылдар бойы халық мойындаған халықтық мәдени университет ашылды. 1976 жылы кітапхана халықтық мәдени университет ұйымдастырғаны үшін КСРО мәдениет Министрлігі дипломымен марапатталды.

Облыстық кітапхана жергілікті әскери бөлімді мәдени қамқорлыққа алды. 70-ші жылдардың соңында кітапхананың Қарулы Күштермен мәдени байланысы басталып, үзілмей әлі де жалғасуда. 1981 жылы облыстық кітапхана бастамасы мәдениет қызметкерлері кәсіподағының Орталық

Комитеті «Құрмет грамотасымен», қаланың әскери бөлімдері бірнеше рет кітапхананы патриоттық тәрбие беру үшін Құрмет грамоталарымен, дипломдарымен марапаттады.

1988 жылы «Қайта құру жағдайында облыстық кітапхана ісін дамытудың өзекті мәселелері» тақырыбында өткен ғылыми-практикалық конференция облыстың мәдени өміріне үлкен өзгеріс әкелді. Облыстық атқару комитеті председателінің орынбасары В.А. Шершнева, Қаз. ССР мәдениет Министрлігі кітапхана істері жөніндегі бөлім бастығы И.Д. Мукасева, «Библиотекарь» журналының корреспонденті Л.Х. Иртуганова, облыстық кітапхананың директоры М.Ә. Жиенбаева және т.б. баяндама жасады.

1988 жылы Павлодар облысының кітапханалары Қазақ ССР мәдениет Министрлігі бұйрығына сай біріктіру бойынша эксперимент сатысына енді. Бұрын жеке болған жасөспірімдер мен балалар кітапханасы облыстық әмбебап кітапханасы құрамына кірді. Абонементте жасөспірімдерге қызмет көрсететін кафедра ұйымдастырылды, балалар бөліміне – бұрынғы облыстық әмбебап кітапхананың бас корпусы берілді.

1996 жылы 100 жылдық мерейтойына байланысты бас корпус саяси ағарту үйінің үлкен ғимаратына көшірілді. Сол жылы облыстық кітапхана қазақтың танымал ақыны Сұлтанмахмұт Торайғыровтың есімімен аталды.

Қазіргі кезде Павлодар облыстық біріккен әмбебап ғылыми кітапхана – барлық жастағы оқырмандарға қызмет көрсететін, аймақтағы ақпаратты, ағартушы, мәдени, компьютерлермен жабдықталған мекеме. Кітап қоры – 700,0 мың қағазды және электронды ақпаратты таратады. Кітапхана жыл сайын 32,0 мың оқырманға қызмет көрсетеді. Кітап беру саны – 1 млн. дана. Аймақта мәдени және зиялы орта қалыптастыру үшін және жауапты міндетті атқаратын білімді де, білгір 55 маман қызмет істейді. 1998 жылы «Қазақстанның еңбек сіңірген қызметкері» мемлекеттік наградасымен марапатталған М.Ә. Жиенбаева 1985 жылдан бастап кітапханаға басшылық етеді.

Облыстық кітапхана Республикада бірінші болып грант алу үшін өтініш беріп, жоба жасауда жұмыс жүргізді. Бұл жұмыс өте нәтижелі болды. 1997-1999 жылдар аралығында кітапхана «Сорос Қазақстан» және «Ашық қоғам «Институты қорының: «Интернет. Электронды пошта», «Аймақтағы үлгілік кітапхана», «Жанашыр» атты гранттарының жеңімпазы атанды. Грант кітапхананың компьютерлік паркін локалді торапқа біріктіруге, пайдаланушылардың Интернетке енуін жүзеге асыруға, электронды каталогқа және Web-сайтқа жұмсалды. «Пушкин кітапханасы» мегажобасына қатысып, Ресей баспасынан шыққан ең жақсы әдебиеттермен, сондай-ақ электронды баспалармен қорды толықтырды.

Кітапхана ісі «Кітапхана және өлкетану», «Экология жизнь», «Жанашыр», «Открытая библиотека», «Библиотека – новые технологии», «Библиотека – центр культуры и досуга», «Шаңырақ» бағдарламаларына бағытталған. Бағдарламаның жүзеге асуына кітапхананың әр бөлімі өз үлестерін қосады. Кітапхананың шығармашылық бастауы «Қазақ тілі» қоғамы, экология және биоресурс басқармасы, ұлттық-мәдени орталықтар, Қ. Сәтбаев атындағы республикалық қордың филиалы, салауатты өмір сүру Орталығы және басқа да әр түрлі ресми және қоғамдық ұйымдардың серіктестерінің қолдауына ие.

БАҚ-ның қызметкерлерімен, И. Байзақов, П. Васильев атындағы әдеби-бірлестік өкілдерімен кітапхана көп жылдар бойы достық қарым-қатынаста.

Кітапхана – Павлодар өмірінің мәдени орталығы. Қала тұрғындарын ретроспективті және жаңа түсімдерге жасалған кітап көрмелері, «Му English», «Наш очаг», «Фиалочка», «Өлкетану», «СӨС» клубтарындағы қарым-қатынас, «Визит» музыкалық қонақжайындағы танымдық кештер, тіл мен әдебиет мәселелерін көтеретін «Тіл өнері» халық университетінде өтетін пікір-сайыс пен лекциялар қызықтырады. Бейнелеу мен қолданбалы өнер туындыларының тұсау кесері өтетін «Айна» галереясынан керемет әсер алады. «Әділет» әлеуметтік-құқықтық ақпарат орталығы құқықтық деректер қорына енуді ұйымдастырады.

1998 жылы кітапхана Қазақстан Кітапханалар қауымдастығына, 2002 жылы Қазақстан кітапханалар Ақпараттық Консорциумға мүше болды. 2003 жылы Қазақстан кітапханалар астанасы байқау қорытындысы бойынша Павлодарда облыстық кітапханалар негізінде «Жаңа ақпараттық қоғамның жаңа кітапханасы. Үлгілік ауыл кітапханасы» атты республикалық конференциясы өтті. Алғашқы рет Қазақстанда үлгілік ауылдық кітапхана (Шарбақты ауданы, Орловка ауылы) тұсау кесер рәсімі өтті.

2000-шы жылдары облыстық кітапхана кітапханаларды ақпараттандыру саласындағы аймақтық саясатты құруға, аймақтық мақсатты бағдарламаларды даярлауға белсенді қатысады.

2004 жылы республикада алғашқы рет С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана әзірлеген, 2004-2006 жылдарға арналған «Ауыл кітапханасы» облыстық бағдарламасы қабылданды. Бағдарлама мақсаты – ауыл тұрғындарын ақпаратпен, біліммен, мәдени құндылықтармен қамтамасыз ету, ауылдық кітапханаларды ақпаратты, білім, мәдени орталық ретінде дамыту. Жүзеге асыру жылдары 57 ауылдық кітапхана ашылды. Барлық орталық аудандық, қалалық және үлгілік ауылдық кітапханалар компьютерленген. Олар Интернетке шығады, өзіндік деректер қорын құрады,

қорды электронды басылымдармен толықтырады, құжаттарды электронды тасымалдауды жүзеге асырады.

ОӘҒК өткізілетін облыстық семинарлар жаңа технологияларды игеру мәселелеріне және өзекті тақырыптарға байланысты болды: «Павлодар аймағының ақпараттық кеңістігінде кітапханалық сайт», «База данных библиотек области как фактор эффективной реализации информационных технологий на современном этапе», «Облыс кітапханалары: міндеттері және болашақта даму бағыты».

2006 ж. қараша айында Павлодар қ. өткен «Кітапханалар-қоғамның даму және еліміздің бәсекелестігі ресурстық орталығы» республикалық семинарында «Ауыл кітапханасы 2004-2006 жж.» облыстық бағдарламасы жүзеге асыру қорытындылауда ҚР Мәдениет және ақпарат министрі Е.Қ. Ертісбаев еліміздің кітапханалар қауымдастығы алдында алғашқы рет сөз сөйледі, өз сөзінде «Ауыл кітапханасы» бағдарламасын қабылдау және іске асыру маңызын ерекше атап өтті, бұл бағдарлама Қазақстан кітапханалар саласын жаңартудағы республикалық бағдарламаның пилоттық жобасы болатына ерекше тоқталды.

2006 жылы кітапхана оқырмандары «Тілдердің үштұғырлығы» мәдени жобасын жүзеге асыру аясында ұйымдастырылған «Тілтаным» Ресурстық орталығында мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерін өзінше үйренуге және жетілдіруге мүмкіндік алды.

С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана 2007 жылы ҚР Премьер-Министрі К.Қ. Мәсімовтың баратын аймақтың ірі өнеркәсіптермен қатары объектілері тізіміне енді. Оның кітапханаға келуі, кітапхананың әлеуметтік маңыздылығын көрсетіп, жетекші ақпарат орталығы ретінде жұртшылық пен жергілікті басқару билік өкілдері арасында абыройын арттырды. Премьер кітапхана қызметімен танысты, оған облыстағы үлгілік кітапханалардың интерактивтік картасы және «Тілтаным» ресурстық орталығы көрсетілді.

2007 жылы С. Торайғыров атындағы облыстық кітапханада «Павлодар аймағының ақпараттық кеңістігіндегі кітапханалық сайты» атты облыстық семинары өтті, онда ҚР ҰАК серіктес мекеме ретінде қатысты. Бұл семинар қоғам және кітапханалар арасында үлкен мәртебеге ие болды және кітапханалық практикаға жаңа ақпараттық технологияларды енгізу және автоматтандыру бойынша көмек беру саласында ҚР ҰАК мен біздің кітапхананың шығармашылық бірлестігінің үлгісі болды.

Облыстық кітапханада, аудандық кітапханаларда электронды үкіметке қоғамдық еркін қол жеткізетін пунктер орнатылды. Кітапхана оқыр-

мандары мемлекеттік басқару органдарынан ақпараттық қызметтік алуға, заң мәтінімен, нормативті-құқық актілерімен танысуға мүмкіндік алды.

Облыстық кітапхананың жаңғыру процестерін Павлодар облысы әкімі Б.Ә. Сағынтаев қолдады. Облыс әкімі кітапхананың базасында аймақтың ақпараттық ресурстық орталығын құру міндетін қойды.

2007-2010 жж. «Павлодар облысының кітапхана саласын үлгілендіру» облыстық бағдарламасы жүзеге асты, оның қорытындысы. 59 үлгілік ауылдық кітапхана, 286 ПК. 2008 ж. қаңтар айында ОБӘҒК сайтының екінші деңгейдегі доменмен жаңа түрі жіберілді – www.pavlodarlibrary.kz.

2010-2011 жылдары облыс кітапханаларының өмірінде елеулі орын алған бірнеше маңызды оқиғалар болды. 2010 жылы «Павлодар облысының кітапханалары: дамудың инновациялық моделі» облыстық семинары ҚР ҰАК қатысуымен өтті, онда кітапханалар қызметінің қорытындысы жасалып 2011 жылғы басты бағыты айқындалды.

2011 жылы Жол картасымен Ак. Сәтбаев көшесі, 104 үй бойынша кітапхана фасады жөнделді, ғимараты жаңартылды,

2011 жылы Қарағанды облысының кітапханашылары біздің ауылдық үлгілік кітапханаларының озық тәжірибелерімен танысу мақсатында қарағандылық делегация облысымыздың Павлодар, Ақтоғай аудандарының, Екібастұз, Ақсу айылдық аймақтарының кітапханаларының, облыстық кітапхананың қазіргі деңгейге сәйкес кітапханалар қызметімен танысты.

ҚР Тәуелсіздігіне 20 жыл тойын мерекелеу аясында Астана қ. ҚР ҰАК «Павлодар облысының кітапханалары: дамудың инновациялық моделі» атты Павлодар облысы кітапханаларының Күні өтті, оған ҚР мәдениет Министрлігі, республиканың облыстық кітапханаларының жетекші мамандары, сонымен қатар Астананың барлық жүйедегі және ведомстволық кітапханалар қызметкерлері қатысты. Республикалық кітапханалық қоғамы бірегей облыстық кітапхана жобасы – Павлодар Ертіс өңірінің электронды әдеби картасының тұсау кесерін жасады, онда Павлодар өңірінің жазушылар мен ақындардың өмірі мен шығармашылығы туралы толық ақпарат берілген. «Бір ел – бір кітап» акциясы аясында шығарылған «Жүсіпбек Аймауытов» библиографиялық көрсеткішінің тұсау кесері, «Павлодар облысы кітапханаларының ақпараттық кеңістігі» атты тренинг өткізілді.

С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана жұмысында жеткен нәтижелері алға жылжуға, жаңа міндеттер мен перспективалар қоюға мүмкіндік береді.

А

«Album – Альбом» – Облыстық кітапхана қорынан альбомдардың кітап көрмесі: архитектураға, бейнелеу өнеріне, сәулет өнеріне, сәндік-қолтаңдамалы өнеріне; орыс және шетел өнеріне, Қазақстан өнеріне, сондай-ақ әлем музейлеріне, әлемдік өнеріне арналған. Көрме павлодарлықтардың қызығушылығын тудырды, 1999 ж., 2003 ж., 2010 ж. өткізілді. Басылымдардың жалпы саны – 500 данадай.

Art Club – Шетел әдебиетін сүйшілер үшін апталық пікірсайыстық тақырыптық клуб. Шетел бөлімінде 2011 жылы ұйымдастырылған. Сабактарда барлық қатысушыларға өз лебізін толық жеткізуге жағдай жасалған. Клубқа қатысушылар шығармашылықпен жемісті айналысады, олар сурет салады, ән салады, өлең оқиды, өздерін қолөнерінде сынап көреді.

Абонемент – облыстық кітапхананың негізі қаланғаннан, кітапхананың жеке құрылымы болып саналады, оқырманның әдебиетке деген сұранысын үйге оқуға беру арқылы қанағаттандыруға арналған. Бөлімнің негізгі мақсаты: белсенді ақпараттық қызмет көрсету, оқуға тарту және оқырмандарға дифференциалды баспа басылымдарымен қызмет көрсету. Оқырмандар саны 5 мың. Абонемент қорын 100 мың данадан артық кітаптар құрайды:

тарих, философия, жаратылыстану, медицина, денешынықтыру және спорт, әдебиеттану бойынша және көркем әдебиеттер. Оқырмандар назарына 24 журналдар атауы қазақ және орыс тілдерінде ұсынылған. Бөлімде жасөспірімдер кафедрасы жұмыс істейді (Жасөспірімдер кафедрасы-қараңыз). Қызығушылық бойынша клубтар құрылды: «Айтолқын» клубы қыздар үшін, «Өлкетану» жасөспірімдер үшін және Пікірсайыс клубы (сәйкес айдарлардан қараңыз).

Автожорық – 2008 жылғы 17-25 маусымында Қазақстан кітапханашыларының қатысуымен «Астанаға – кітапханалық отшашу» атты автожорығы өтті. Астананың 10-жылдығына арналды. Ұйымдастырушылар: ҚР мәдениет және ақпарат Министрлігі, ҚР ҰАК және ҚР Кітапханалық ассоциациясы. 24 маусымда автожорық Павлодарға келді. Облыстық кітапханада автожорыққа қатысушылармен кездесу өтті. Оларды дәстүрлі шашумен, арнаумен және Павлодар облысының жас кітапханашылары, жас оқырмандары қарсы алды. Облыс кітапханашылары алдында ҚР ҰАК директоры Р.А. Бердіғалиева, Павлодар мәдениет департаментінің директоры А.М. Қанафина сөз сөйледі. «Павлодар облысының кітапханашылары Астана мерейтойына» атты облыстық семинарында ҚРКА президенті, ҚР ҰАК бас директоры Р.А. Бердіғалиева «Ғалами ойла,

жергілікті іс жаса»атты баяндама жасады, ҚР ҰАК маманы «ҚазҰЭК» жобасымен, облыстық кітапхана «Тілтаным», «Павлодар Ертіс Өңірінің электронды кітапханасы», «Мәдени мұра», «Бірге өмір сүру өнері» жобаларымен таныстырды.

Автоматтандырылған жұмыс орны (АЖО) – Бағдарламалық-ақпараттық құрал, ол адамның компьютермен байланысын қамтамасыз етеді, ақпарат енгізуге және монитордың экранына, принтер, дыбыс картасы, динамика немесе басқа құралдары арқылы шығаруға мүмкіндік жасайды. Облыстық кітапханада әр жұмыс орны автоматтандырылған, 17 АЖО Ғаламторына кеңжол арнасы арқылы мүмкіндік бар. Кітапхананы пайдаланушылар үшін 31 АЖО ұйымдастырылған, олар ЭК, тілге үйрену құралдарына қолжеткізеді. 2010 ж. барлық пайдаланушыларға WiFi технологиясы негізінде Ғаламторына кеңжол арнасы өткізгіштерінсіз қолжеткізу енгізілді (Қараңыз «WiFi» өткізгіштерінсіз қолжеткізуді).

Автореферат – Ғылыми еңбектің қысқаша нұсқасы, автор дайындаған және шығармамен алдан-ала танысу үшін басылады (мысалы, автореферат диссертациясы). Саясаттану, тарих, социология, педагогика, психология, математика, заң бойынша кандидаттық және докторлық диссертациялар оқу залының қорына

енген. Облыстық кітапхана авторефераттар диссертацияларын негізгі ұстаушы болып саналады. Кітапхана қорында барлығы 20,0 мың дана бар. «Авторефераттар» ДБ 13,0 мың б.ж. енген (Қараңыз «Авторефераттар» ДБ, Авторефераттар қоры, «Автореферат»).

«Авторефераттар» – диссертациялардың авторефераттар ДБ 2001 ж. бастап көрсетілген. 13,0 мың аса жазу қазақ, орыс және ағылшын тілдерінен тұрады.

Адам құқығы бойынша сандық кітапхана – ҚР Президент жанындағы адамдар құқығы бойынша комиссия сандық кітапханасы Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық актілеріне тегін пайдалануға мүмкіндік береді.

Облыстық кітапхана Адамдар құқығы бойынша сандық кітапхана 2006 жылдың 1 қазаннан бастап жұмыс істейді. Сандық кітапхананың электронды ресурстары қазақ және орыс тілдерінен құралған. Сандық кітапхананың мақсаты: мемлекетпен шығарылатын қоғамдық ақпараттарға ашық қол жеткізу мүмкіндіктерін ашу.

Интернет мекен-жайы: <http://hrc.nabrk.kz>.

Ағымдағы толықтыру картотекасы – Кітапхана тапсырыс жасаған құжаттардың тізімінен тұратын картотека. Қорды толықтыратын құжаттардың келіп түсуін бақылау

үшін жүргізіледі. Кітапхананың кітап қорын толықтыру бөлімі құрады.

Айзенберг Израиль Ионович – 1956-1957 жж. облыстық кітапхананың директоры болған.

«Айна» көркемсурет галереясы – Жас суретшілерді, фотосуретшілерді қолдау және оқырмандарды рухани мәдениетке тарту мақсатында 1999 жылы «Кітапхана – мәдени және демалыс өткізу орталығы» жобасы аясында құрылды. Галереяда Е. Фридлин, А. Ерашов, В. Шишкин, Ж. Амантаева, З. Асылғазина, Е. Завсигалованың алғашқы дербес көрмелері өтті, ал павлодарлықтар Е. Ниязов, Б. Краснянский, А. Шар, Г. Сергеев, В. Высоцкий сияқты және т.б. павлодарлық фотографтардың шығармашылықтарымен танысты.

Айналымдылық – Қараңыз «Қордың айналымы».

«Айтолқын» – Қыздарға арналған клуб 2007 ж. абонемент бөлімі ұйымдастырды. Клубтың мақсаты: әйелдерді оқуға белсенді тарту, семинарлар, тренингтер өткізу, дәрігерлермен және психологтермен кездесулер. Клубта 2-ші қалалық емхананың, 5-ші поликлиниканың, СӨС қалыптастыру Орталығының, қауіптер медицинасы Орталығының, дағдарыс Орталығының мамандары сөз сөйледі. Клуб отырыстары әр түрлі тақырыптарға арналды, олар: «Қазіргі таңдаға әйел: өзін іздеу», «Сұлулық және денсаулық»,

«Жаксы терінің құпиясы», «Бірге болу өнері» т.б.

Айырбастау – резервтік қор – Кітапханалар арасындағы кітап алмасуын іске асырады, ескірген және жоғалған баслымдардың орнын толықтырады, қайталанатын және саладан тыс әдебиеттерді тегін беруді ұйымдастырып, қайта ашылған кітапханалардың алғашқы қорын ұйымдастыруға көмек жасайды. АРҚ толықтырудың қайнар көзі болып, облыстық кітапхана қорында, Павлодар аймақтары кітапханаларында қайта таңдауды жасау процесінде табылған құжаттар болып саналады.

Академик Сәтбаев көшесі – Павлодардағы ең көне көше. 1927 жылдан 2002 ж. дейін Дзержинский көшесі деп аталды. Қаланың ескі бөлігінің бас жол магистралінің бірі. Әлемге әйгілі, Қаз. ССР ҒА алғашқы Президенті, Павлодар облысының тумасы Қаныш Имантайұлы Сәтбаев (1899-1964) құрметіне аталған. Көше бойында ҚР Ұлттық банкі, облыстық әкімшілік және мәслихат, С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана, «Эврика» кітап дүкені, «Қазақстан» қонақ үйі, «Нұртау» қонақжай кешені, Орталық әмбебап дүкені, АҚ «Экспресс», «Центр-кредит» банкі, «Жас ұрпақ» жастар үйі және т.б. орналасқан (Э.Д. Соколкиннің «Біздің қала көшелері» кітабынан).

АКАЖ – 1992 жылы ҚР Ұлттық кітапхана халықаралық MARC стандартына және жазуды құру ержесіне сәйкес Автоматтандырылған кітапханалық-ақпараттық жүйесін дайындады (АКАЖ – бірінші кезеңі). Бұл бағдарлама тек қана библиографиялық ДБ құру процесін қамтыды. 1994 жылдан облыстық кітапхана бұл бағдарлама бойынша ЭК құруға кірісті.

Акция – Қандай да болса мақсатқа жету үшін жасалатын іс-әрекет. Кітапханалық салада оқуды насихаттау және қолдау мақсатында әр түрлі акциялар пайдалынады. Қазақстанда кітапты пайдаланудың және қолдаудың әйгілі құралының бірі «Бір ел – бір кітап» акциясы (Қараңыз «Бір ел – бір кітап» акциясы).

Ақпарат Күні – Оқырмандарға ақпарат берудің белсенді формасы. Ақпараттық және библиографиялық жұмыс жүйесінің кешенді шарасы, кітапханаға түскен жаңа әдебиеттер туралы ақпарат береді, кітап көрмелері ұйымдастырылады, ақпараттық библиографиялық шолулар жасалады. Қатысушыларға кітаптар, мерзімді басылымдар, электронды басылымдар бойынша шолулар дайындалады. Ғаламтор ресурстар, виртуалды көрмелер және сәйкес тақырып бойынша сайтқа экскурсиялар ұсынылады.

Ақпараттық ресурстар – Нақты ақпаратты алу үшін ұйымдасты-

рылған мәліметтер жиынтығы. Облыстық кітапхананың ақпараттық ресурстары кітаптар, мерзімді басылымдар, электронды ресурстар ретінде оқшауланған және қашықтықтан қол жетімді болып ұсынылған.

Ақпараттық сағат – Көпшілік шараның түрі. Мақсаты – жаңа түсімге немесе белгілі бір тақырып бойынша қысқаша ақпарат беру.

Ақпараттық тізім – Кітапхана қорына жаңа түсім туралы хабарлау мақсатымен жарыққа шығады. Жаңа түсімдер туралы ақпарат барлық ғылым салалары бойынша, тақырыптық бағыттарда беріледі. Мысалы, ұйымдастырушылары өзектілігімен оқырмандар қызығушылығының артуына сай келесі тізімдер даярланды: «Халықты әлеуметтік қорғау», «Балалар құқығын қорғау», «Әлеуметтік серіктестік» және т.б.

Ақпараттық-библиографиялық аппарат (АБА) – Облыстық кітапхананың оқырмандарына қажет ақпараттарды алуға көмек көрсететін дәстүрлі және электронды анықтамалық-библиографиялық басылымдар, кітапханалық каталогтар мен картотекалар жүйесі.

Ақпараттық-библиографиялық бөлім – Облыстық кітапхананың құрылымдық бөлімі. XX ғасырдың 50-жылдары құрылған. Кітапхана оқырмандарына анықтама-библиографиялық және ақпарат-

тық-библиографиялық қызметтерді орындайды, анықтама-библиографиялық аппаратты, мақалалардың жүйелік картотекасын, «Қазақстаника» біріккен картотекасын және т.б. құрастырады, өлкетану тақырыбына арналған библиографиялық құралдардың басым көпшілігін құрастырады («Баспагерлік қызмет» қара); облыстағы библиографиялық қызметті оңтайландыру мақсатымен бағыттаушы және әдістемелік жұмысты орындайды.

Оқырмандардың көпшілік, жеке, және топтық ақпараттандырылуын орындайды, библиографиялық білімді насихаттайды.

Негізі қызметінің түрі – кітапхананың электронды каталогын қалыптастыру. «Мақалалар» деректер базасын, толық мәтінді «Ертістің Павлодар өңірі» базасын қалыптастырады.

2003 жылы бөлім жананда «Әділет» әлеуметтік құқықтық орталығы құрылды. («Әділет» әлеуметтік құқықтық орталығы қара).

Ақпараттық-библиографиялық жұмыс – Қараңыз «Ақпараттық-библиографиялық бөлім».

Ақпараттық-библиографиялық қор – С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхананың анықтама-библиографиялық аппаратының бөлігі, оған негізгі және директивті сипаттағы материалдар кіреді, анықтамалықтар, және библиогра-

фиялық құралдар (карточкалық каталогтар мен картотекалардан басқа), орындалған анықтамалар қоры.

Ақылы қызметтер – Қосымша қызмет көрсету, кітапхананы тегін пайдалану. Ақылы қызмет ҚР НПА рұқсатымен беріледі. Ақылы қызмет көрсетудің құралдарын кітапхананың дамуына және кітапханалық қызмет көрсетуге жұмсалады: материалды-техникалық базасы бекітуге, инвентарь, заттың баспаға дайындығы, әлеуметтік-мәдени шараларға, байланыс құрылысын төлеуге, кітапхана бөлімдерінің еңбектерін төлеуге пайдаланылады.

«Алма» клубы – Қараңыз «Наш очаг» клубы.

Алфавиттік каталог (АК) – Кітапханалық каталог, онда б.ж. жеке авторлардың фамилиялары, ұжым авторларының атымен немесе құжаттар атымен алфавит бойынша қойылады. Облыстық кітапханада АК XX ғасырдың 30-шы жылдарынан бастап жүргізіледі. Каталогтар залында орналасқан. АК орыс тілінде 1938 ж., қазақ тілінде 1970 ж. жүргізілуде. Авторефераттардың алфавиттік каталогі 1995 ж. жүргізіледі.

Алфавиттік-пәндік көрсеткіш (АПК) – Жүйелі каталогтің көмекші аппараты, жүйелі каталогтегі басылымдар мен басқа да құжаттардың мазмұнын ашатын пәндік

айдарлардың алфавиттік тізбегі жіктеу индексіне сәйкес көрсетілген.

АПК оқырмандардың жүйелі каталогімен қатар құрылды. 2003 ж. АПК электронды каталогіне құрылды, ол тұрақты толықтырылды.

Американдық мәдениет орталығы (АМО) – Американдық орталықтар және бұрыштар – бұл кішкентай кітапханалар, американдық үлгі бойынша құрылған және олардың міндеті өз оқырмандарына және барлық тілек білдерушілерге АҚШ туралы ақпаратты ұсыну, соның арқасында елдер арасында қарым-қатынасты жақсартуға ықпал жасау. Кітапхана оқырмандарына АҚШ әдебиеті, мәдениеті, саясаты, тарихы туралы ақпаратты дайындауда және пайдалануда қажетті көмек көрсету мақсатында, облыстық кітапханада АМО 2008 ж. бастап жұмыс істей бастады. АҚШ Мемдепартаментінің «Американдық Орталықтары және Бұрыштары» бағдарламасына қатысқандықтан кітапхана Орталықты – оқытушыларға, студенттерге және оқушыларға АҚШ елі бойынша кітап қорын, онда 1000 данадан астам кітаптар саналады, СД фильм коллекциясын, журналдар коллекциясын ұсынуға мүмкіндік жасады. АҚШ елшілігі компьютерлер, ноутбук, цифрлі камералар, телевизор, кітап көрмесін дайындау және шаралар өткізу үшін қажетті құралдарды алуға қаражат бөлді. АМО жанында оқушылар үшін

«My English» клубы, «Film Club», «Game Club», «Nev Club», «Sport Club», «Amerikan culture Club» клубтары студенттер және лицей, колледж оқушылары үшін жұмыс істейді. Бұл клубтардың қызметіне, кездесу кештерін өткізуге Әлем Корпусының Волонтерлері белсенді қатысады. Орталықта өткізілген шаралар туралы ақпарат кітапхана және АҚШ Елшілігінің сайттарында көрсетіледі.

«Ана тілі» Облыстық бағдарлама – 2002 ж. облыс әкімшілігінің шешімімен бекітілді. Бағдарлама міндеті: мемлекеттік тілді насихаттау, тілді пайдалануда және дамытуда ақпаратпен қамтамасыз ету, қазақ көркем сөз өнерін, жергілікті ақын және жазушылар шығармашылығын насихаттау, шығармашылық қатынасты жүзеге асыру үшін жағдай жасау, жаңа есімдерді ашу. Бағдарлама аясында «Тіл өнері» халық университеті, аудармашылар мектебі, шешендік өнер мектебі жұмыс істейді (Қараныз сәйкес ұғымды).

Аналитикалық ақпарат – Ақпарат әдістемелік жұмыстағы ажырамас элемент, сараптама мен бақылаудың, жаңашылдықты таратудың құралы, ол уақытындапайда болған қиындықтар мен кемшіліктерді аңғаруға және алдын алуға көмектеседі, әдістемелік орталықтардың және барлық деңгейдегі кітапханалардың байланыс құралы, тәжірибе алмасуға сәйкес болып

ды. Кітапханалық маркетинг және әдістемелік жұмыс бөлімі жыл сайын 100-ден астам сараптамалық анықтама мен ақпараттар дайындайды. Көпшілік кітапханалардың жұмысын сараптау нәтижесінде алынған тәжірибелік Павлодар облысы мәдениет басқармасымен, экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасымен, ҚР ҰАК-мен, ҚР ҰК-мен және басқа да жоғарылауазымды органдармен пайдаланылады. Төмендегі мәселелер бойынша материалдар даярланды: облыстағы кітапханалар жұмысының айлық көрсеткіштері, ауыл кітапханаларының кадрлық құрылымы туралы, облыс кітапханаларының техникалық қамтылуы, кітапхана қызметінің 2011-2015 жж. арналған стратегиялық жоспарлануы облыс ОКЖ-ның кітапханалық қызмет жағдайы және т.б.

Аннотациялау – Ақпаратты қайта өңдеудің аналитикалық-синтетикалық процесі, оның мақсаты құжаттың қорытылған сипаттамасын алу, оның логикалық жүйесін және мазмұнының елеулі жағын ашу. Кітапхананың ақпараттық-библиографиялық бөлімі жұмысында пайдаланады.

Анықтама-библиографиялық апарат (АБА) – Дәстүрлі және лектронды библиографиялық басылымдардың, облыстық кітапханадағы оқырмандарға қызмет көрсеткенде қажетті ақпаратты іздестіру кезінде каталогтар мен карто-

текалардың, жиынтығы. Кітапханадағы АБА алфавиттік және жүйелік каталогтарымен, «Қазақстаника» жиынтық картотекасы, «Павлодар Ертіс Өңірі» өлкетану картотекасы, ЭК және т.б. көрсетілген.

Артықбаев Талғат Қайроллаұлы – 1990 ж.т. Облыстық кітапханада 2011 жылдан жұмыс істейді. «Шетел тілі: 2 шетелдік тіл» мамандығы бойынша ПМПИ-н (2011) бітірген. 2011 ж. – шетел тілдер әдебиеттері бөлімінің кітапханашысы, Американдық мәдени орталығының үйлестірушісі.

Аттестациялау – Қараңыз «Кітапхана қызметкерлерін аттестациялау», «Мекемені аттестациялау».

Аудармашылар мектебі – «Тіл өнері» халық университеті жанында құрылған. Қала мектептеріндегі қазақ тілі және әдебиет мұғалімдерін, мемлекеттік мекемелердегі мемлекеттік тіл аудармашыларын біріктіреді. Мектеп міндеттері: мемлекеттік тілдің қолдану аясын арттыру, іс қағаздарын жүргізуде қазақ тілін ендіру. Сабақтар айына бір рет өткізіледі. Облыстағы тіл білімінде, іс қағаздарын жүргізуде жаңалықтары бойынша айсайын ақпарат күндері өткізіледі.

«Ауыл кітапханасы» – Облыстық бағдарлама. 2004 ж. 23 сәуірден № 35/4 облыстық мәслихат шешімімен бекітілді. Бағдарлама мақсаты – ауылдық кітапханалардың

ақпараттық, мәдениет, ағартушылық орталық ретінде дамуы, ауыл тұрғындарына ақпаратқа, білімге, мәдени құндылықтарға қол жеткізуді қамтамасыз ету. Бағдарламаның тұсау кесері 2004 ж. қазан айында ҚР Үкіметінің Вице-премьері Б. Әйтімованың, Павлодар облысы әкімі Қ.А. Нұрпейісовтың, республика облыстарының әкім орынбасарларының, ҚР мәдениет департаменттерінің бастықтарының қатысуымен өтті. Бұл бағдарламаның жалпы қаржы көлемі – 252 млн. теңге. Қаржы ауыл кітапханаларын дамытуға, кітап қорын толықтыруға, кітапханаларды автоматтандыруға арналған. «Ауыл кітапханасы» бағдарламасы облыс кітапханаларының алдағы уақытта дамуына импульс берді. Бағдарлама аясында әр ауданда Ғаламторына шыға алатын, меншікті ДБ құратын, электронды басылымдар қорын қалыптастыратын, құжаттарды электронды түрде жеткізетін моделді ауылдық кітапхана айқындалды. Бағдарлама аясында 57 ауылдық кітапхана ашылды. Ауылда кітапхана жүйесін оңтайландыру кезінде күйреген кітапханалар қайтадан қалпына келтіріле бастады, қала мен ауыл арасындағы ақпараттық теңсіздікті жою басталды. Бағдарлама ауылдық кітапханаларға жаңа технологияларды енгізуге бірсыпыра ықпал жасады. «Ауыл кітапханасы» облыстық бағдарламаны жүзеге асыру кезінде 78 ком-

пьютерлер алынды. Облыстың ОКЖ РАБИС бағдарламасы орналастырылды. Бағдарламаны жүзеге асыру жылдары кітап қоры 421,0 мың данаға, соның ішінде мемлекеттік тілде 165,2 мың данаға толықтырылды. Бұл бағдарламаны жүзеге асырудың нәтижесі бойынша Павлодарда 2006 жылғы қазан айында Кітапханалар-елдің бәсекеге қабілеттілігі мен қоғамдық дамуының ресурстық орталығы» атты республикалық семинар өтті, оған ҚР мәдениет және ақпарат министрі Е.Қ. Ертісбаев қатысты (Қараңыз Ертісбаев Ермұхамет Қабиденұлы). Бағдарлама республика кітапханаларын жаңғыртуға пилоттық жоба болды.

Ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімі – Облыстық кітапхана құрылымының бөлімшесі. 1978 ж. кітапхананың ауыл шаруашылық әдебиеттер секторының базасында құрылған. Қорда 18,0 мың дана кітаптар, 50 атау мерзімді басылымдар бар. Жыл сайын 2,0 мың оқырмандарға қызмет көрсетеді. Бөлім «Экология және өмір» бағдарламасы аясында «Наш очаг», «Фиалочка» клубтарының, «Жасыл планета» эколекторийдің жұмысын жүргізеді. Ай сайын қала кәсіптік лицейлердің оқушыларына кәсіптік сағаттары өткізіледі. Бөлім ауыл шаруашылық ғылыми-зерттеу институтымен, Красноармейка агро-техникалық колледжімен, Павлодар облысы Ертіс экология

департаментімен, облыстық ауыл шаруашылық басқармасымен, Балалар-жасөспірімдер экология және туризм орталығымен тығыз байланыста. «Мақалалар» ДБ жүргізеді, Павлодар өңірінің ауыл шаруашылығы туралы кітаптарды сандық форматқа көшірумен айналысады.

Ахметов Сағидолла Жансағынұлы – 1949 ж.т. Облыстық кітапханада 2003 жылдан жұмыс істейді. Павлодар құрылыс-монтажды техникумды (1971) бітірді. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығында, «Богатырь» разрезінде, «Водоканал» ЖШС істеген, рационализатор, халық шаруашылығынң жетістіктері көрмесінің дипломдары бар. иеет грамоты ВДНХ-дипломы. 2009 ж. – әкімшілік-шаруашылық қызметі бойынша директор орынбасары. Академик Сәтбаев, 104 және Луначарский, 9/2 көшелерінде орналасқан облыстық кітапхана ғимараттары жұмысын ұйымдастыруда еңбек атқарады. Қауіпсіздік техникасын сақтауына, өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуіне, төтенше жағдайларға жауап береді. Жылу беру, энергия, су құралдары жұмыстарын бақылайды. Құрмет грамоталар, алғыс хаттармен марапатталған.

Ахтамберова Ақжамі Мұқанқызы – 1976 ж.т. Облыстық кітапханада 2001 жылдан жұмыс істейді. Б. Ахметов атындағы Павлодар

педагогикалық колледжін (2004). 2001 ж. оқырмандарды тіркеу және есептеу секторының кітапханашысы. Ойдағыдай «Оқырмандарды тіркеу» және «Іздеу-Тапсырыс» модульі менгерді. «Оқырмандар» ДБ жүргізеді. Кітапханада оқырмандарға қызмет көрсету ережесін түсіндіреді, оқырмандарды кітапхана бөлімдеріне бағыттайды, тәрбиеге, оқырмандардың оқу дағдысына қалыптастырады, мәдениет тәліміне себептес болады.

Ахметова Латифа Әбдірахманқызы – 1953 ж.т. Облыстық кітапханада 1997-2011 жж. жұмыс істеді. Окончила Абай атындағы Семей кітапханалық техникум (1980). 1982-1985 жж. Майқайын балалар кітапханасының кітапханашысы, 1985-1997 жж. Майқайын балалар кітапханасының меңгерушісі. 1997-2002 жж. әдебиеттерді өңдеу және каталогтандыру бөлімінің кітапханашысы, 2002 ж. толықтыру бөлімінің бас кітапханашысы. Кітапхананың қорын толықтыру жұмысына қатысты. Жаңа кітаптардың әмбебап кітапханасының бөлімдерінің инвентарлық кітабына жазып алды. Мерзімді басылымдар картотекасын, ағымдағы толықтыру картотекасын ұйымдастырды және жүргізді. Құрмет грамоталар, аудандық маслихатының, кәсіподағының, мәдениет бөлімінің алғыс хаттармен марапатталған.

«Ашық қоғам» институты – Қараңыз «Сорос-Қазақстан» қоры.

Ә

Әдеби кеш – кітапханаларда жиі қолданылатын көпшілік шаралар түрінің бірі. Кеш оқырманның жазушының (ақынның) өмірі мен шығармашылығы, оны қоршаған әдеби ортасы туралы терең танысуға мүмкіндік алады, жазушының жеке өмірі, оның шығармаларының маңызы туралы әсерлі ойда болады.

Әдеби – музыкалық қонақжай – «Визит» әдеби – музыкалық қонақжай» қараңыз.

Әдебиеттерді есептен шығару – Негізгі қаражаттағы пайдалануға жарамайтын, есептен шығару үшін ресімделетін құжат. Әр актіде қандайда болса бір себептер бойынша есептен шығарылатын құжаттар тіркеледі, олар: ескірген, көнерген, көп дана, оқырмандар жоғалтқан кітаптар. Облыстық кітапхананың бөлімдері жыл сайын әдебиетті есептен шығарумен айналасады.

Әдебиеттерді өңдеу және каталогтандыру бөлімі – Кітапханадағы қорды алфавиттік, жүйелі және ЭК енгізеді, жаңа түскен құжаттарды тез арада жүйелеп, облыс кітапханаларға құжаттарды өңдеу және каталогтарды жүргізу мәселелері бойынша әдістемелік көмектер көрсетіп тұрады.

«Әділет» әлеуметтік-құқықтық ақпаратты орталығы – 2003 жылдан жұмыс істейді. «Әділет» әлеу-

меттік-құқықтық ақпарат орталығының ақпаратты-құқықтық оқырман қажеттілігін қанағаттандыру, құқықтық мәдениетін тәрбиелеу, жаңа ақпараттық технологияларды қолдану арқылы жасалған құқықтық ресми құжаттар қорының негізінде қоғамдық және мемлекеттік құрылымдар, тұрғындар сұраныстарын орындау мақсаты болып табылады.

Орталықтың бағыты – қажетті құқықтық ақпаратпен қамтамасыз ету, қолданушыларға тегін заңдық көмек алу мүмкіндігін жасау. Заңнама және нормативті-құқықтық ақпаратпен толық жұмыс істеу, қолданушылар қажеттілігін қамтамасыз ету үшін толық мәтінді, Қазақстанның барлық заңнамасына қазақ және орыс тілдерінде кіруге болатын, «Параграф», «Заң» электронды құқықтық мәліметтер базасы орталықта бар. Қолайлы іздеу жүйесі, көлемді заңдық құжаттар, «Параграф» және «Заң» МБ жедел жаңартылуы оқырмандардарға тиімді қызмет көрсетуге көмектеседі.

Әдістемелік бөлім (кітапханалық маркетинг және әдістемелік жұмыс бөлімі) – Әдістемелік жұмыс – облыстық кітапхананың негізгі қызметі. Бірінші рет 1951 ж. арнайы жоспар әдістемелік көмек көрсету үшін аудандық және қалалық кітапханаларға құрылды, 7 әдістемелік материалдар жіберілді, қалалық мекемеде, оқушылар

мен партиялық кітапханаларда семинар өткізілді. Ғылыми-тәжірибелік конференция тәжірибенің жалғасуына себепші болды және кәсіптік шеберлікке тереңдетілді. Облыстық конференция бірінші тақырыбы 1965 жылы оқу басқаруымен өткізілді. 1998 ж. ғылыми-әдістемелік бөлімі қайта ұйымдастырылды кітапханалық маркетинг және әдістемелік жұмыс бөліміне, облыстық кітапханаларға координациялық және әдістемелік орталық болды. Облыстағы кітапханалық жұмыстың даму бағдарламасы болашақ және қысқамерзімді тарату мен жетілдіруді бөлім атқарады, кітапханалық тәжірибе мен саясатты көрсету үшін құжаттарды қалыптастыруға қатысу. Бөлімдердің қатысуымен «Ауыл кітапханасы» атты бағдарламасы жетілдірілді, негізгі мақсат: ауыл кітапханасын ақпараттық, мәдени, білімді орталық жағынан дамыту, ауыл тұрғындарына ақпаратқа, білімге, мәдени мұраларға жол ашу. Бөлімнің көмегімен аудандық және модельдік ауыл кітапханаларында сайттар ұйымдастырылды.

Әдістемелік жұмыс – Кітапханалық қызметтің түрі, кітапханалық жұмыстың нәтижесін көтеруге көрсетілген, тәжірибенің көрсету мен жалғастыру, инновация, ғылыми зерттеулердің нәтижесін пайдалану. Облыстық кітапхана – әдістемелік орта мен кітап-

ханалық аймақтық саясаттың қалыптастырудың инициаторы, кітапханадағы тәжірибелік жұмыстың жаңа технологиясын енгізудің координаторлық қызмет көрсетеді, облыстағы кітапхананың ақпараттық қызмет жәрдем жасау, жыл сайын облыстағы кітапхана негізгі қызметінде қатысу, кітапхана ресурсына талдау жасау, консультациялық-әдістемелік көмек көрсету, кітапханашылардың біліктілігін арттыру.

Әдістемелік құрал – Кітапханада көпшілік шараларды өткізуге көмекші құрал. КМ және ӘЖБ жыл сайын әртүрлі әдістемелік ұсыныстар шығарады.

Әйелдер романының салоны – Әйелдер романын сүюшілердің алғашқы кездесуі 2005 жылы Бүкіләлемдік кітап және авторлық құқық бағдарламасының аясында болды. (Кітап мерекесі). Махаббат туралы әдебиетті сүюшілердің кездесулер үнемі кездесулерге айналды, «Визит» әдеби мейманханасында өткізілді. Бағдарламада: махаббат прозасы бастаушыларымен танысу, танымал жазушылардың өмірлік фактілері, слайд-шоу, бейнетұсаукесерлер, «Барлығы әйелдер үшін және әйелдер жайлы» тақырыбы бойынша кітап көрмелері, кинофильмдер қарауы, сұрақ-жауаптар, байқаулар, ойындар.

«Әлемдік кино» киноклубы – (Қараңыз «Movie Clab»).

«Әлемдік көркем мәдениеті» бейнелекторий – Өнер бөлімінде 2002 жылдан істей бастады, студенттер мен оқушылардың белсенді білімін дамытады, өнер әлемін танып, қоғамдағы өз орындарын білуге көмектеседі.

Әлжанова Бекзат Сәбитқызы – 1953 ж.т. Облыстық кітапханада 1980-2005 жж. жұмыс істеген. Новосібір мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1980), Әл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (сырттай, 1984) бітірген. 1974-1977 жж. – Новосібір облысының Суздаль ауылдық кітапханасының кітапханашысы, 1977-1979 жж. – Қашыр ОАК аға библиографы, 1980-1985 жж. – библиограф, 1985-1987 жж. – әдістемелік бөлімінің меңгерушісі. 1987-2005 жж. – кітапханалық жұмыс бойынша директор орынбасары, 2005 жылдан бастап С. Торайғыров атындағы ПМУ-нің кітапханасында ғылыми-әдістемелік бөлімнің меңгерушісі.

Әміренова Эльмира Жұмабекқызы – 1973 ж.т. Облыстық кітапханада 1996-2008 жж. жұмыс істеген. ПМПИ-ң филология факультетін (1995) бітірген. 1995-1996 жж. – Шарбақты ауданы Чигириновка орта мектебінде мұғалім, 1996-2004 жж. – облыстық кітапхананың абонемент бөлімінің кітапханашысы, 2004-2005 жж. – әдіскер, 2005-2008 жж. – КМ және ӘЖ

бөлімінің меңгерушісі. 2008 ж. басқа саладағы жұмысқа ауысты.

Әндер картотекасы – Мерзімді басылымдарда, жинақтарда берілген әндердің библиографиялық сипаттамасынан тұратын картотека. Библиографиялық жазбалар алфавиттік ретпен орналасқан. Картотека 1990 жылдан бастап жүргізіледі және 2000 жуық карточка енгізілген. Автор, атауы бойынша музыкалық шығармалардың сипаттамасы жинақталған, қазақ тіліндегі әндер жеке берілген. Кітапхананың өнер бөлімі жүргізеді.

Б

«Бабалар сөзі» кітап сериясы – «Мәдени мұра» Мемлекеттік бағдарламасы жобаларының бірі, 100 томдық басылым (қараңыз «Мәдени мұра бағдарламасы»). Жоба мақсаты – ғылыми және оқырман қауымына қазақ ауыз әдебиетін жүйелі-толық және түпдеректерінің дәл түрінде көрсету.

Бағдарлама – Бағдарламаның кешенді мақсаты – таңдалған бағыт бойынша ұйымдық жұмыстың жүйелік келісі. Кітапхананың шығармашылық жүгінде әртүрлі көп бағдарламалар бар олар: «Жанашыр», «Тіл өнері», «Шаңырақ», «Кітапхана және өлкетану», «Экология и жизнь», «Библиотека – центр культуры и досуга», «Открытая библиотека» және т.б. Бағдарлама бой-

ынша өткізілетін шаралар әртүрлі әлеуметтік және кәсіби оқырмандар тобын біріктіреді: олар мемлекеттік қызметшілер, кәсіпкерлер, зейнеткерлер, оқытушылар, студенттер мен оқушылар, жұмыссыздар т.б.

Байғабылова Айсұлу Ертайқызы – 1967 ж.т. Облыстық кітапханада 1990 жылдан жұмыс істейді. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1989), әл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (сырттай, 1995) бітірген. 1989-1990 жж. – Ақсу қ. орталық кітапханасының, Екібастұз ауданының Ақкөл ауылының кітапханашысы, 1990-1996 жж. – жасөспірім секторының кітапханашысы, 1996 ж. – облыстық кітапхананың абонемент бөлімінде кітапханашы, аға кітапханашысы. Жасөспірімдерге кітапхана қызметінің көрсету жұмысын ұйымдастырады. Жасөспірім жастағы оқырмандарға «Өлкетану» және «Әділет» орталығының аясындағы дебаттық клубтарының жұмысын атқарады. Іс-шаралар өткізуге қатысады. Бөлім қорының ретроконверсиясымен, өлкетану басылымдарын сандық форматқа көшірумен айналысады.

Байжанова Баршагүл Балтағұлқызы – 1967 ж.т. Облыстық кітапханада 2005 жылдан жұмыс істейді. Омбы кітапханалық техникум (1987), АММИ кітапхана

факультетін (1993), ИнЕУ «Педагог-психолог» мамандығы (2004). 1987-1996 жж. – Ертіс АОК балалармен жұмыс істеу әдіскері. 1996-2003 жж. – Ертіс АОК балалармен жұмыс істеу директорының орынбасары. 2003-2005 жж. – Ертіс АОК әдістеме-библиографиялық бөлімінің меңгерушісі. 2005-2008 жж. – КМ және ӘЖБ сектор меңгерушісі, 2008 жылдан – бөлімнің меңгерушісі. Кітапхана ісін дамыту мәселелері бойынша республикалық, облыстық конференцияларға, семинарларға қатысты. Инновациялық ағарту технологиялар негізінде біліктілікті көтеру мақсатында, Омск қ. «Аймақтық инновациялық орталығында» дәріс алды. ҚР ҰАК, облыстық кітапхананың грамоталармен және алғыс хаттарымен марапатталған.

«Балалар әдебиеті» – ДБ 2009 ж. жеке бөлінді. Облыстық кітапхананың балалар бөліміне түскен барлық кітаптар туралы мағлұмат береді. 20,0 мыңнан аса б.ж. қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде енгізілген.

Балалар мен жасөспірімдер кітабы апталығы – Бірінші рет 1943 ж. Мәскеуде балалар жазушысы Лев Кассильдің бастамасымен өткізілді. Содан бастап Қазақстанда жыл сайын бұл мерекені атап өтеді. Кітапхананың балалар бөлімінде «Книжкины именины» өткізу дәстүрге айналған: ол театрланған

көріністер, интеллектуалды ойындар, кездесулер, шоулар, конкурстар, викториналар, әңгімелер, оған жүзден аса ұлдар мен қыздар қатысады.

Байділдин Т. – 1937-1938 жж. облыстық кітапхананың директоры болған.

Балалар бөлімі – 1988 жылдан облыстық кітапхананың құрылымының бірі. (Қараңыз «Кітапханаларды біріктіру»). 1988 жылға дейін С. Торайғыров атындағы облыстық балалар кітапханасы болды. Құрылған жылы – 1959 ж. 1961 - 1996 жылдары кітапхана Куйбышев көшесі, 77 (қазіргі С. Торайғыров көш.) тұрғын үйінде орналасты. 1996 ж. балалар бөлімі Луначарский 9/2 көшесі бойында орналасты. Кітапханада кішкентайлар үшін абонемент және орта және ересектер үшін абонемент, оқу залы және кітап сақтау бөлімі бар. Балалар бөлімінде 95,0 мың кітаптар және 89 атаулы мерзімді басылымдар қорын 6,0 мыңнан астам жас оқырмандар, олардың ата-аналары пайдаланады. Балар әдебиеті алфавиттік, жүйелі және электронды каталогтарда, «Қазақстан» өлкетану мақалалар картотекасында, мектеп жасына дейінгі балаларға арналған суреттелген картотекада көрсетілген. Балалар үшін қаланың белгілі адамдарымен кездесулер, театрланған қойылымдар, таңертеңгіліктер, ток-шоулар, брейн-рингтер өткізіледі. Жазғы демалас кезінде жыл сайын

жазғы оқу бағдарламасын жүзеге асырады.

Балалар кітабі – Қараңыз «Балалар кітабі».

Балалар оқуы – Оқу баланы тұлға ретінде дамуға ықпал жасайды. Балалардың оқуы балалар бөлімі жұмысының басты міндеті. Бұл мәселені кітапханашылар отбасымен, тәрбиешілермен, мұғалімдермен бірлесіп шешуді жөн санайды. Балалар бөлімінің серіктері «Рауан», жасөспірім орталығы, облыстық балалар қоры, «Сарыарқа самалы» және «Звезда Прииртышья» облыстық газеттері.

Өткізілетін шаралар балалар кітабін жылжытуға және жас кезінен жақсы кітап оқуды дағдыға айналдыруға ықпал жасайды. Бұған «Отбасы сенімді орта» бағдарламасы ықпал жасайды, оның аясында балалар мекемелерінде жылжымалы оқу залдары ұйымдастырылады. Кітапханада журналистермен кездесу өтеді, облыстық газеттерде «Балаларға арналған бет» айдары бар.

«Балаларға арналған мақалалар» ДБ – 2004 жылдан қазақ және орыс тілінде балалар бөлімі жүргізеді.

«Балаларға арналған электронды ресурстар» – 2001 ж. электронды ресурстар және аудиовизуалдық материалдардың ДБ жеке бөлінді. Балалар бөліміне түскен CD, DVD, аудио және бейне материалдардың б.ж. құрайды.

Басок Фарида Михайловна – 1953 ж.т. Облыстық кітапханада 2001 жылдан жұмыс істейді. ППИ филология факультеті (1976), Абай атындағы Семей кітапханалық техникум (1983). 1976-1978 жж. – Ертіс ауданы Грабов орта мектебінің тәрбие ісінің меңгерушісі, 1978-1986 жж. – С. Торайғыров атындағы облыстық балалар кітапханасы абонент бөлімінің кітапханашысы, 1986-1994 жж. – Чайковский атындағы Павлодар музыкалық колледжінің кітапханашысы, 2001 ж. – облыстық кітапхананың балалар бөлімінің кітапханашысы. Құрмет грамоталар, алғыс хаттармен марапатталған.

Баспа қызметі – Баспагерлік қызмет кітапхана жұмысындағы маңызды бағыт және көпжоспарлы сипатқа ие. Облыстық кітапхананың баспагерлік қызметтегі репертуарына анықтамалық басылымдар иеленеді: «С. Торайғыров атындағы Павлодар облыстық әмбебап ғылыми кітапхана – 100 жыл», (1996 ж.), «С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана» ақпар-кітапшасы, (2003 ж.), облыстық кітапхананың 110 жылдығына «С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана» сілтеме қайта басылып шықты (2006 ж.), «В объективе – библиотекари», «Из коллекции областной библиотеки им. С. Торайғырова. Каталог редкой книги», «Призвание – библиотека» басылымдары (кітапхана тарихы және оның

директорларының өмірбаяндары) және т.б. Ең кең тараған баспагерлік қызметтің түрі – библиографиялық және ақпараттық материалдар. Бұл тұлғалардың көрсеткіштері, ғалымдар, көрнекті мәдениет, өнер қайраткерлері еңбектерінің библиографиясы, библиографиялық көрсеткіштер: «Павлодар облысының ғалымдары», «Ертістің Павлодар өңіріндегі ақын-жыраулары», «Павлодар облысының суретшілері», жекелеген көрсеткіштер, ақындар А. Шамкенов, Ж. Аймауытов, ғалым Е. Бекмахановқа, әдебиеттанушы, музыкатанушы Н.Г. Шаферге, журналист Ю. Поминовке және т.б. арналған жадынамалар. Облыстық кітапхана кең көлемде өлкетану материалдарын, есте қалатын күндер күнтізбелерін, өлкетану, тарих, өлке мәдениеті туралы библиографиялық көрсеткіштерді шығарады. 1966 ж. «Что читать о Павлодарской области» атты ұсыныстық көрсеткіш, «Писатели Павлодарского Прииртышья» биобиблиографиялық көрсеткіш, «Золотые звезды павлодарцев» танымал жерлестер туралы жадынамалары шығарыла бастады. 1967 ж. «Павлодар облысында аталып өтілетін және еске алынатын күндер күнтізбесі» шыға бастады 1985 жылы күнтізбе алғаш рет қазақ тілінде жарыққа шықты. Баспа түріндегі өлкетану саласында жарық көрген басылымдар әлі де сұранысқа ие. Олар: «Писатели Павлодарского Приирты-

шья», «Иса Байзаков», «К.И. Сатпаев», «Майра Шамсутдинова», «Ими гордится земля Павлодарская», «Павлодар өңірінің ақын-жыраулары», «Жүсіпбек Аймауытов», «Крестьянские (фермерские) хозяйства Павлодарской области» және т.б. Қорларды құру мен қор мазмұнына, кітапханалық қызмет көрсетуге, оқырмандармен жұмысқа, қор сақтау мәселесіне, кітапханалық маркетинг пен менеджментке, кітапхана үрдістерін автоматтандыруға арналған әдістемелік материалдар жасалған. «Павлодар облысы кітапханалық мекемелерінің қызметіне сараптама» жыл сайын жарыққа баспа және электронды нұсқада шығады, облыстағы кітапханалардың қызметін көрсетеді, сараптайды (қосымша статистикалық кестелері және диаграммалары бар). «Жазушылар – мерейтой иелері» және «Қазақстан жазушылары – балаларға» сериясына әдістемелік нұсқаулар шығарылады. Кітапхана ұйымдастырған кітап көрмелерінің каталогтары жасалады: «Жеңіс Нұры – Свет Победы», «Album», «Азат елдің Ата заңы», «Қазақстан және ЕҚЫҰ – Казахстан и ОБСЕ» және т.б. 2011 ж. «Ертістің Павлодар Өңірі» атты кітап көрмесінің каталогы жарыққа шықты. «Кітапханашыға көмек жаңа әдебиет» хабаршысы – өздігінен кәсіби білім алуды жоғарылату үшін арналған басылым. Қазіргі заманғы иннова-

циялық технологияларды енгізу қалыптастыру, сақтау, өңдеу және оқырмандарға ұсынуға мүмкіндік беретін кітапхана қызметіндегі кез-келген түрдегі басылымды шығару жолын жеңілдетті. Осындай басылымдардың бірі «Жұбан Молдағалиев «Мен қазақпын» электронды басылым, ол «Бір ел-бір кітап» акциясы шеңберінде жарық көрді, 2006 жылы жарыққа шыққан «Ауыл кітапханасы» мультимедиялық басылымды атауға болады.

Батталова Қайырманат Батталқызы – 1951 ж.т. Облыстық кітапханада 1975 жылдан жұмыс істейді. Әл-фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (1975) бітірген. 1975-1979 жж. – библиограф, 1979-1986 жж. – техникалық және ауылшаруашылық әдебиеттер секторының меңгерушісі, 1986-1989 жж. – абонемент бөлімінің меңгерушісі, 1993-1999 жж. – АББ меңгерушісі, 1999-2010 жж. – әдебиеттерді өңдеу және каталогтандыру бөлімінің меңгерушісі, 2010 ж. – әдебиеттерді өңдеу және каталогтандыру бөлімінің кітапханашысы. Облыстық семинар-тренингтарға белсенді қатысты, РАБИС бағдарламасын облыс кітапханашыларының игеруге әдістмелік көмек көрсетті. Каталогизатор Мектебін ашуға ат салысты, бөлім жанында кітапханашылар үшін стажировкалар өткізді. ЭК

қазақ және орыс тілдерінде тақырыптық рубрикаторың қурастырды, библиографиялық жазба және электрондық каталогының жолының толықтыру бойынша инструкция құруына қатысты. Кәсіби біліктілікті жоғарлату институтында стажировка өтті (Москва қ., 1986). Жоғары жаңа ақпараттық технология бойынша өткен республикалық, облыстық семинарларына, кеңестеріне қатысты. ҚР мәдениет министрілігінің, қалалық маслихат, облыстық мәдениет басқармасының құрмет грамоталар, алғыс хаттармен марапатталған, 2008 ж. ҚР ҰАК сайтында «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» ДБ енгізілді.

«Бау-бақша» – Ақпараттық бет. Бағабандарға көмекші әдебиеттердің библиографиялық тізім. Мерзімділігі – тоқсанына 1 рет. Шығарушы – ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімі.

Баязитова Арайлым Рысқұлқызы – 1982 ж.т. Облыстық кітапханада 2010 жылдан жұмыс істейді. Жаяу Мұса атындағы Ақсу колледжінің кітапхана бөлімін (2010). ПМУ кітапхана факультетінде сырттай оқиды. 2010 ж. – облыстық кітапханасының толықтыру бөлімінің кітапханашысы. Мемлекеттік тапсырыс бойынша түскен кітаптарды аудандық кітапханаларға үлестірумен айналысады. «Мерзімді басылымдар» ДБ жүргізеді.

Бейсенова Гауһар Ұрсайқызы – 1959 ж.т. Облыстық кітапханада 2000 жылдан жұмыс істейді. Жылдық кітапханашылар оқушылық курсы (1978), Абай атындағы Семей кітапханалық техникум (1983). 1978-1981 жж. – Краснокутск (Ақтоғай) АОК кітапханашысы, 1981-1994 жж. – әдебиеттерді өңдеу және каталогтандыру бөлімінің редакторы, аға редакторы, 1994-1998 жж. – бөлім меңгерушісі, 1998-1999 жж. – Абай орта мектебінің кітапханашысы, 1999-2000 жж. – Успен аудан әкімшілігінің бас маманы. 2000 ж. – әдебиеттерді өңдеу және каталогтандыру бөлімінің кітапханашысы. «Балалар әдебиеті» ДБ жүргізеді. Құрмет грамоталар, алғыс хаттармен марапатталған.

Белова Александра Александровна – 1986 ж.т. Облыстық кітапханада 2008 жылдан жұмыс істейді. ПМПИ (2008). 2008 ж. – облыстық кітапхананың библиографы. ДБ толықтырады, ТДБ «Павлодар Ертіс Өңірі», өлкетану басылымдарының сандық көшірмесін жасайды, апта сайын «Мониторинг публикаций в СМИ по вопросам культуры» ақпарат тізімін құрайды. Кітапханалық сабақтар, экскурсияларды жүргізеді, ақпараттық және мамандық күндерін өткізуге қатысады.

Библиогид – Кітапхана шараларына айсайын жасалатын анонс. Қысқалығымен және бірізділігімен ақпараттың тығыздық дең-

гейімен ерекшеленеді. 2002 жылдан бастап шығады.

Библиография Күні – Ақпараттық-библиографиялық бөлім жұмысының КББ берудің кешенді формасы. Кітапханада негізгі көңіл библиографиялық ақпаратқа, библиографиялық құралдарына бөлінеді.

Библиографиялық анықтама – Бір сұранысқа жауап, библиографиялық ақпараттан тұрады. Жыл сайын 10000 аса ауызша және жазбаша анықтамалар орындалады.

Анықтамалар телефон, кітапхана сайтындағы «Кітапханашыдан сұра» айдары бойынша орындалады. Өлке тарихына қызығушылықтың туына байланысты анықтамалардың үлкен бөлігі өлкетану бойынша.

Библиографиялық ДБ – Құжаттардың деректер базасы, библиографиялық жазудан тұрады.

Кітапхананы пайдаланушылар үшін «Кітаптар», «Мақалалар», «Авторефераттар», «Электронды ресурстар» және т.б. библиографиялық ДБ көрсетілген. Барлық ДБ-12.

Библиографиялық жадынама – Брошюра немесе парақша, кейбір қызметінде (өндірісшінің, оқушының және т.б.) орындау үшін қысқа қажетті мағлұматтар бар.

Жадынамалар Павлодар аймағының мәдениет, ғылым, әдебиет саласындағы белгілі қайраткерлерінің мерейтойларына дайындалады. «Көп ішінде бір кемел.

(Ж.М. Әбділдиннің 70-жылдығына), «Қазақтың абзал ақыны Қабдікәрім Ыдырысов», «Ермахан Бекмаханов», «В.В. Радлов – тюрколог, лингвист, этнограф және археолог»; жергілікті жазушылар және ақындар Сәбит Дөнентаевқа, Жүсіпбек Аймауытовқа, Аманжол Шамкеновке, Дм. Приймакқа, Юрий Поминовке, Ольга Григорьеваға, Сергей Шевченкоға және басқаларға арналған.

Библиографиялық жазу – Библиографиялық дерек, құжат түрінде бекітілген, каталогтер, картотекалар, тізімдер, анықтамалар т.б. үшін арналған. Кітапхананың ЭК 300,0 мың жуық б.ж. бар.

Библиографиялық көрсеткіш – Библиографиялық құрал күрделі құрылымнан тұрады. Мақсаттық және оқырмандық бағыттағы, есеп объектісі (кітаптар, мерзімді басылымдар және т.б.), материалдың тақырып көлемі, библиографиялық жазуды орналастыру тәсілі, алынған әдебиеттердің шығу уақыты деп бөлінеді.

Кітапхана қызметінің бағытының бірі ДБ негізінде библиографиялық және биобиблиографиялық көрсеткіштерді қалыптастыру. Ең белгілі және пайдаланатын библиографиялық көрсеткіштер: «Павлодар облысында аталып және еске алатын күндер» күнтізбесі», «Павлодар облысының ғалымдары», «Павлодар Ертіс Өңірінің ақын және жыраулары», «Павлодар об-

лысының суретшілері», жеке тұлғаларға арналған «Дархан даланың данышпан ұлы» (М.Ж. Көпеевтің), «Жүсіпбек Аймауытов» т.б.

Библиографиялық өнім – Библиографиялық құралдардың жиынтығы, белгіленген уақытта құралған (басылып шыққан) немесе белгілі массивтен тұратын. Облыстық кітапхананың библиографиялық өнімдері тұрпаты, түрі және тақырыбы бойынша әр түрлі. Өнімді дайындауда өлке туралы білімді насихаттауға ерекше көңіл бөлінеді. Әр жылдары тақырыптық, библиографиялық көрсеткіштері шығарылды: «Павлодар Ертіс Өңірі әдебиетте және өнерде», «Павлодар облысының ғалымдары», «Павлодар Өңірінің ақын-жыраулары», «Павлодар облысының суретшілері», «Дархан даланың данышпан ұлы» (М.Ж. Көпеевтің 150-жылдығына), «Ата заң – алтын дінгегіміз» (ҚР Конституциясына – 15 жыл), «Бәсекеге жарамдылық – тұрақтылық пен дамудың негізгі факторы. Павлодар облысының экономикасы: аймақтық, әлемдік экономикаға қосқан үлесі», «Павлодар облысының шаруашылық және фермерлік шаруашылығы», «Жүсіпбек Аймауытов», «Кластерлік экономика», «Қазақстанның агроөндіріс кешені: проблемалары мен болашағы», «Павлодар облысының табиғат ортасын қорғау» т.б.

Библиографиялық сұраныс – Библиографиялық қызметке пайда-

ланушының ауызша, жазбаша немесе электронды түрде өтініші, библиографиялық ақпаратқа қажеттілігін көрсетеді (Қараңыз «Библиографиялық анықтама»).

Библиографиялық шолу – Құжаттар туралы ауызша әңгіме. Әртүрлі типтегі кітапханаларда әдебиетті ауызша насихаттау тұрпатында кең пайдаланылады. Айырмашылықтары: кітапханаға белгілі уақыт аралығында түскен жаңа түсімдер бойынша шолу, оқырмандарды жаңа кітаптар немесе журналдармен таныстырады, қандайда бір тақырыпқа, мәселеге арналған әдебиеттерге тақырыптық шолу. Облыстық кітапханада жыл бойы 200 астам тақырыптық шолулар өткізіледі. Облыстық радионың «Жер және адамдар» хабарлар циклі үшін аймақтың атақты тумаларына арналған 20 библиографиялық шолулары өтті.

«Ближний круг» тобы – 2008 жылы атақты павлодарлық фотосуретші Е.Р. Ниязовтың арқасында құрылған жас фотографтардың шығармашылық бірлестігі. 2009 жылы шілде айында топтың дебюттік көрмесі «Айна» галереясында болды. 2010 жылы қыркүйек айында Е. Ниязовтың шәкірттері тағы өз өнерлерін көрсетті.

Топ жұмысының негізгі бағыты авторлық фотография таңдалған.

Бондаренко Наталья Ивановна – 1962 ж.т. Облыстық кітапханада

1984-2005 жж. жұмыс істеген. Көкшетау кітапханалық техникумын, АММИ кітапханалық факультетін (1989) бітірген. 1984-1993 жж. – әдіскер. 1993-2005 жж. – КМ және ӘЖБ меңгерушісі. «Региональная программа поддержки развития библиотек Павлодарской области. 2002-2005 гг.», «Ауыл кітапханасы 2004-2006 жж.», «Professional» облыс бағдарламаларының құрастырушыларының бірі. ҚР кітапханашыларының 2-ші съезінің делегаты (1998). Облыстық кітапхананың 100-жылдығына орай «Лучший работник библиотечного дела» дипломымен, ҚРКА грамотасымен (2003 ж) марапатталды. 2005 ж. – Павлодар облысының ҒТК директоры.

Бурилов Иосиф Дмитриевич – 1947-1956 жж. облыстық кітапхана директоры болды. Бір уақытта ол кітап толықтырушы, библиограф және бұқара алдында сөз сөйлеген. И.Д. Буриловтің кітапхана директоры қызметіне келуімен, ішкі жұмысқа үлкен көңіл аударылды. Кітап сақтау бөлімі, оқу залы, сонымен қатар, кітап өңдеуге жауапты бөлім бөліп шығарылды. 1948 жылы кітапханаға ғимарат бөлінді, Луначарский көшесіндегі, XIX ғасырдың аяғында салынған, көпес Томашевтің бұрынғы үйі болатын. Кітапхана ғимараты табысты жұмыс істеуге қолайсыз болды, сондықтан И.Д. Бурилов 1954 жылдан күрделі жұмысқа бөлінген қаржыдан оқу

залын салуды бастады. 1955 жылы оқырмандарды жаңа оқу залында, жаңа стеллаждармен, үстелдер және орындықтармен қарсы алды. Кітапхана штаты 7 адамнан тұрды: директор, кітап толықтыру және өңдеу бөлімінің меңгерушісі, жылжымалы кітапхана меңгерушісі, аға кітапханашы, оқу залының кітапханашысы, абонементтің 2 кітапханашысы. 1951 жылы кітапхана жанында ауылдық кітапханашыларын дайындау бойынша жылдық кітапханашы оқушыларының курсы ашылды, ол Ермак мәдениет-ағарту училищесі ашылғанға дейін облыста кітапханалық кадрларды дайындайтын жалғыз орын болды. Осы жылы бастамасы бойынша И.Д. Буриловтың бастамасы бойынша оқырмандар арнайы әдебиетке сұранысын қанағаттандыру мақсатында облыстық кітапхана. Москвада В.И. Ленин атындағы Мемлекеттік кітапханада, Ленинградта Салтыкова-Щедрин атындағы Мемлекеттік кітапханада абонемент ашты. Осы жылдары облыстық кітапханада алғашқы рет аудандық және ауылдық кітапханаларға әдістемелік көмектің жоспарын құрды, В.И. Ленин атындағы Мемлекеттік кітапхана өкілінің қатысуымен облыстық семинар өткізілді. Осы жылдары кітапхананың берік фундаменті салынды, ол қазіргі таңда республикада ең жақсыларының бірі деп саналады.

Бүкіләлемдік кітап және авторлық құқығы күні – Жыл сайын 23 сәуірде аталады. 1969 ж. ЮНЕСКО Бас конференциясы жариялады. Әлемдік кітап күнін тойлау облыстық кітапхана үшін «визит карточкасы» болды. Мейрамға қаланың ірі кітап магазиндері және павлодарлық кітапбаспалар фирмалары үнемі қатысады. Мейрамда Әлемдік кітап күніне арналған «Кітап-Raritet», «Павлодар кітабы» көрмелері қызығушылық туғызады. Оқырмандар үшін кітап көрмелері, ең жақсы шығарма сайысы, оқырман конференциясы, экспресс-викториналар, дөңгелек үстелде өткізіледі.

Бұқаралық жұмыс – Жиынтық түрлері және ауызша әдісі және көрнекі насихаттың таңба шығармасы және басқа құжаттар оқырман мен ауыл арасында. Облыстық кітапхананың бүкіл бөлімі бұқаралық жұмыспен айналысады.

Бұланбаева Гүлжан Мұхаметжанқызы – 1970 ж.т. Облыстық кітапханада 1996 жылдан жұмыс істейді. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1989) бітірді. 1989-1992 жж. – Павлодар ауданы ОКЖ Ново-Черноярка ауылының кітапханашысы, 1996-1999 жж. – облыстық кітапхананың ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімінің меңгерушісі 1999 жылдан оқу залының кітапханашысы. «Жанашыр» жобасының аясында зейнеткерлерге арналған «ЗОЖ» клубын ұйымдас-

тырған (қараңыз «ЗОЖ» клубы) в рамках проекта «Жанашыр». Бөлім қорын ретроконверсиялауға қатысып, өлкетану әдебиеттерді сандық форматқа көшіреді.

Біліктілікті арттыру курстары – Біліктілікті арттыру курстары – жылсайынғы оқу курстары, онда кітапхана мамандары кітапхана қызметінің жаңа бағыттарын, формалары мен әдістерін үйренеді. 1951 жылы облыстық кітапхана кітапхана ісі мамандығы бойынша бірінші рет жоғары білімді жас мамандар М.Н. Голубинская мен М.И. Бубенцованы қабылдады. И.Д. Бурилов ұжымға жоғары кітапханалық білімі бар мамандар келгеннен кейін ауылдық кітапханашыларда даярлау үшін кітапхана жанынан біржылдық курс ашуға ұсыныс жасады, Ермак мәдениет-ағарту училищесі ашылғанға дейін облыста кітапханалық кадрларды дайындайтын жалғыз орын болды. Облыстың кітапхана қызметкерлерінің кәсіби біліктілігін арттыруға облыстық мәдениет басқармасы жанынан ашылған курстар көмектесті. Оқу жоспарына келесі тақырыптар енді: «Қазақстандағы кітапхана ісі», «Кітапханадағы маркетинг», «Кітапханалардың көпшілік жұмыстарында дәстүр және жаңашылдық» және т.б. 1997 жылы облыстық кітапхана қызметкерлері ағылшын тілін үйренуге байланысты 3 айлық курстар ұйымдастырды, ол пав-

лодарлық «Ағылшын жобаларының орталығы» – мен байланысты арқасында жасалды. 1997 ж. облыстық кітапхананың қызметкерлері үшін «Қазақ тілі» облыстық қоғамымен бірге қазақ тілін үйрету бойынша курстар ұйымдастырылды. «Professional» бағдарламасы аясында облыстың кітапхана қызметкерлері үшін жылсайын «Ауыл кітапханалары жаңа жағдайда» атты 2-3 күндізгі курстар жүргізіледі. Курс тыңдаушыларына «Сельская библиотека в новой социокультурной ситуации», «Фонд библиотеки – основа информационного обслуживания жителей села», «Социально – бытовые потребности сельского населения и библиотека» және т.б. тақырыптарда лекциялар жүргізілді және консультациялар берілді.

Біліктілікті көтеру – Кітапханашының кәсіби білімін бекіту мен дамыту. 1961 жылдан бастап 1978 жылға дейін облыстық кітапханада Л.С. Лямзина басқаруымен Семейдің кітапханалық техникум оқыту-консультациялық пункті жұмыс жүргізді. 1979 ж. Л.М. Грезина пікірімен қалалық библиограф мектебі библиографтардың қатысуымен ұйымдастырылды. Кітапханашылардың квалификациясын көтеру мен оларды дайындау негізгі әдістемелік жұмыс болып саналады. Біліктілікті арттырудың түрлері: семинарлар, семинар-тренингтар, ойындар, стажировкалар,

тәжірибелер, «дөңгелек үстел», конкурстар, кәсіби шеберлік. Облыстағы кітапханалық кадрларды Ж. Мұса атындағы Ақсу колледжі кітапханалық жұмыс бөлімін орталық кәсіби білімін дайындайды. С. Торайғыров атындағы ПМУ жоғары білімді кітапханашы кадрларын дайындайды. (Қараңыз «Семинарлар», «Курстар»).

«Бір ел-бір кітап» – Республикалық акция. 2007 ж. бастап ҚР Мәдениет және ақпарат Министрлігінің қолдауымен ҚР КА мен ҚР ҰАК бастамасымен ұйымдастырылуда. Мақсаты – оқуды жандандыру жөніндегі бағдарламаны дамыту, сауаттылық пен оқу мәдениетін қолдау, рухани мұраны сақтау, ана тіліне деген қамқорлықты күшейту, сондай-ақ, жастарға адамгершілік және патриоттық тәрбие беру. Акция Қазақстанға аты әйгілі ақын-жазушылардың, ұлы ғұламалардың шығармаларын оқуға бағытталған. Абайдың «Қара сөздер», М. Әуезовтің «Қилы заман», М. Жұмабаевтың «Жан сөзі», Ж. Молдағалиевтің «Мен қазақпын», Ж. Аймауытовтың «Ақбілек» кітаптары оқылды.

В

Wi-Fi өткізгішсіз қол жеткізу – Wireless Fidelity «сымсыз жаңғыртудың дәлдігі» мәнін аңғартады. WiFi – өткізгішсіз байланысты ұйымдастыру стандартының бірі,

802.11b стандарты арқылы өткізгішсіз радио арнасын жасауға болады (11 Мб/сек). С. Торайғыров атындағы ОӘФК 2010 ж. Павлодар облысында алғашқы жобаны Wi-Fi технологиясы базасы негізінде бұқаралық кітапхананы Ғаламторға қол жеткізуді өткізгішсіз қамтамасыз етті. Кітапханаға келушілер мерзімді басылымдар залында, Американдық бұрышта өздерінің ноутбуктері немесе КПК арқылы әлемдік Ғаламтор жүйесіне шығуға мүмкіндік алды. Бұл қызмет – ақысыз.

Веб-каталог – Қараңыз «Электронды каталог».

Вебинар – Вебинар (ағылшынша webinar), сонымен қатар онлайн семинары (онлайн курстары) – тұсау кесер, лекциялар, семинар немесе курс, вебтехнологиялар көмегімен нақты уақыт режимінде ұйымдастырылған. Вебинар (онлайн семинары немесе онлайн курсы) кезінде әр қатысушы өз компьютері қасында болады, ал бір-бірімен қатынас Ғаламтор арқылы жүргізіледі. 2012 ж. облыстық кітапхана облыстың ОКЖ бірлесіп «Кітапханалар ақпараттық қамтамасыз ету жүйесі» вебинар семинарын өткізуді жоспарлады.

Веб-сайт – Жеке тұлғалардың немесе мекемелердің компьютерлер жүйесіндегі, бір адреспен (домен атымен) біріккен электронды құжаттардың (файлдардың)

жиынтығы. Облыстық кітапхана сайты 1998 ж. құрылды. Сайттың ақырғы болжамасы 2010 ж. болды. Бас бетінде сайт айдарлары туралы ақпараттар берілген («Пайдаланушылар үшін ақпарат», «Кітапхана ресурстары», «Кітапхана туралы», «Жаңа түсімдер») және жаңалықтар. «Жаңа түсімдер» айдарында сайтты қарайтындар қорға түскен жаңа әдебиеттермен таныса алады. «Мерзімді басылымдар» айдарында алынатын мерзімді басылымдар тізімі және толық шолу берілген. «Виртуалды көрме» айдары бар, онда кітапхана қорының ең қызықты басылымдары көрсетілген. «Кітапханалық бас қосу. Алдыңғы оқырман үшін бет» айдары жазғы оқу бағдарламасы енген, бұнан Бүкіләлемдік кітап күні, жыл сайын өтетін «Бір ел – бір кітап» қазақстандық акция туралы оқуға болады. Пайдаланушыларды «Оқырмандар жауап береді...» айдарындағы әдебиет туралы, сүйікті кітаптар туралы оқырмандар пікірлері қызықтырады. Сайтта көрсетілген мәліметтер негізінде пайдаланушылар біздің ақпарат әлуеті бойынша толық көрінісін құра алады. Меншікті электронды ДБ қол жеткізгендіктен сайт нағыз және үнемді ақпарат құралына айналды. Облыстық кітапхана сайтына кіргенде оқырман үйіндегі компьютерінен электронды каталогтен қажетті әдебиетті іздейді. Абонементтен және балалар бөлі-

мінен алынған кітапты ұстау мерзімін ұзартуға On-line – ұзарту және «Кітапханашыдан сұра» қызметтері бар.

Ветрова В.П. – 1938-1939 жж. облыстық кітапхана директоры болған.

«Визит» әдеби – музыкалық қонақжайы – Қонақжай жұмысының негізгі бағыты – оқырмандардың мәдени-бос уақытын өткізуін ұйымдастыру, кітаптарды және өнер сүюшілерінің қарым-қатынасы. Жұмыс тұрпаттары әртүрлі – тұсаукесерлер, музыкалды-поэтикалық кештер, ауызша журналдар. Ақын О. Григорьевамен, журналист, жазушы Ю. Поминовпен, өнертанушы Н. Шафермен, журналист С. Горбуновпен, ақын В. Луковпен, композиторлар К. Сәтиевпен және Ш. Рақышевпен кездесулер оқырмандар есінде ұзақ сақталады.

Виртуалды көрме – Пайдаланушыларға жасалатын ақпараттық-кітапханалық қызметінің жаңа түрі, дәстүрлі (кітап) және (электронды) ақпаратты ұсынудың жаңа тәсілі. Облыстық кітапхана сайтында – мерейтой иелерімен жаңа түсімдер: «Заңгер – бірінші курс студентіне», «Шәкен жұлдызы» виртуалды көрмесі қойылды.

Виртуалды оқу залы (ВОЗ) – Ғаламтор-ресурстарына жалпы қолжеткізу бойынша жолнұсқа. Алыстағы пайдаланушыларға электронды ақпараттық ресурстары (ЭАР):

толықмәтінді, реферативті, библиографиялық және фактографиялық деректер базасына қолжеткізуді қамтамасыз етеді. 2010 жылы облыстық кітапханада «ҚР Ұлттық Академиялық кітапхананың виртуалды ғылыми оқу залы» жобасы жүзеге асты. Осы жоба аясында оқырмандарға on-line арқылы «Интерграм» ДБ, «East view» ДБ, «Мұнай және газ» ДБ, «Ebrary» ДБ, «EBSCO» ДБ қолжеткізу ұйымдастырылды.

Г

Game Club – Американ бұрышында үстел ойындарын ұнататындардың апталық клубы. 2011 ж. ұйымдастырылды. Клуб мүшелеріне ағылшын мәдениетінің өкілдерімен бейресмисіз жағдайда араласуға мүмкіндік бар. Клубқа қатысушыларға балалар мен ересектер үшін әр жанрдағы ойындар жиынтығы ұсынылады.

Газет – Мерзімді мәтінді басылым, әр түрлі қоғамдық-саяси, ғылыми және басқа мәселелербойынша, әдеби шығармалар, суреттелген материал. Жыл бойы газеттің 75 атауы жазылады. (Қараңыз «Газет қоры»).

Газет қоры – Кітапханалық қордың бөлігі. Газет қоры негізінен мерзімді басылымдар залынан (соңғы 5 жылғы) және әмбебап оқу залынан (2007 ж. дейін) табылады.

Газет мақалаларының шежіресі – ҚР мемлекеттік библиографиялық

көрсеткіші, 1957 жылдан бастап ай сайын РКП шығарады. Қазақстан газеттерінде қазақ және орыс тілінде шыққан деректі материалдар, көркем әдеби шығармалар, мақалалар туралы мәліметтерді қамтиды. АББ қорында 1975 жылдан бар.

Галимова Рашида Асығатқызы – 1964 ж.т. Облыстық кітапханада 1988 жылдан жұмыс істейді. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1983), Қазақ мемлекеттік әйелдер педагогикалық институтының кітапхана факультетін (сырттай, 1990) бітірген. 1983-1984 жж. – Ертіс АОК толықтыру бөлімінің кітапханашысы, 1984-1988 жж. – Лебяжі ауданының АБК кітапханашысы, 1988-1995 жж. – облыстық кітапхананың балалар бөлімінің библиографы, 1995-2003 жж. – ПМПИ, ПМУ ғылыми кітапханаларының библиографі, 2003-2006 жж. – № 8 мектеп-лицейінің кітапханашысы. 2006 ж. – облыстық кітапхананың балалар бөлімінің кітапханашысы. Құрмет қағаздарымен марапатталған.

Голубева Людмила Ивановна (1938-1993) – Облыстық кітапханада 1988-1994 жж. істеген. Мәскеу кітапханалық техникумын (1953), Н. Крупская атындағы Ленинград мемлекеттік мәдениет институтының кітапхана факультетін (сырттай) бітірген. 1979 ж. – әдіскер, әдістемелік бөлімінің меңгерушісі, 1979-1988 жж. – С. Торайғыров атындағы облыстық балалар кітап-

ханасының директоры, 1988-1994 жж. – облыстық кітапхананың балалармен жұмыс істеу бойынша директор орынбасары. Еңбек сүйгіш адам, балалар әдебиетін жақсы біліп, оқу мәдениетіне басты назар аударған. Кітапхана ісінің мәселелеріне көп көңіл бөлген. Жоғарғы деңгейлі кәсіпқой Л.И. Голубева әріптестер арасында сыйлы болып саналатын. ҚР мәдениет министрлігінің, облыс кәсіподақ кеңесінің, облыс мәдениет басқармасының грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталған.

Гончарова Марина Леонтьевна – 1968 ж.т. Облыстық кітапханада 1988 жылдан жұмыс істейді. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1988), Алтай мемлекеттік мәдениет институтының кітапхана факультетін (1994) бітірген. 1988-2002 жж. – оқу залының кітапханашысы, аға кітапханашысы, 2002 жылдан оқу залының меңгерушісі. Кітапхана мәселелеріне арналған облыстық конференциялар және семинарлардың, Қарағанды қ. өткен «Астанаға – кітапханалық оташу» республикалық фестивалнің (2008), «Реставрация редких книг и восточных рукописей» атты тәжірибелік семинардың (Алматы, 2011) қатысушысы. Өлкетану әдебиеттерді насихаттау жұмысына қатысады: павлодарлық авторлар М. Тереник, Ю. Мостовой, Т. Окольниковының жаңа кітаптарының, «Жемчужная

поэзия Казахстана» үш томдық кітабының тұсау кесерлерін өткізді. Кітапхана қорын жақсы біледі, ұстаздықпен айналысады. ҚР ҰАК, облыс мәдениет басқармасының, облыстық кәсіподақ комитетінің грамоталарымен марапатталған.

ГОСТ-тар – Мемлекет бекіткен кітапхана қызметінің анықталған стандарты. СИБИД стандарты нормаланған құжаттарда пайдаланатын кітапханалық, библиографиялық, ақпараттық, баспа терминологиялары жүйесін анықтайды.

Олардың базасында облыстық кітапхана негізгі технологиялық процестерін жүзеге асырады, мысалы, библиографиялық жазуды қалыптастыруда, индекс қоюда.

Гранттар – Субсидия түрі, мекеме немесе жеке тұлғаларға (сұраптау сайысының қорытындысы бойынша) ғылым, мәдениет, білім салаларында нақты жобаларды жүзеге асыру үшін беріледі.

Облыстық кітапхана республикада алғашқылардың бірі болып жоба дайындау және гранттар алуға өтінім беру бойынша жұмыс бастады. 1997 жылдан 1999 жылдар аралығында кітапхана «Сорос-Қазақстан» қорынан және «Ашық қоғам» Институтынан «Ғаламторы. Электронды пошта», «Аймақтың моделді кітапханалары», «Жанашыр» жобаларын жүзеге асыруға гранттар алды. (Қараңыз: сәйкес ұғымдарды).

Грезина Лидия Максимовна (1930-1993) – 1960 ж., 1978-1985 жж. облыстық кітапхана директоры болған. 1953-1960 жж. – кітапханашы, оқу залының меңгерушісі. Ленинград мемлекеттік мәдениет институтын(сырттай) бітірді. 1967-1978 жж. – кітап толықтыру және кітап өңдеу бөлімінің меңгерушісі. 1978 ж. кітапхана директоры. Оның басшылығымен облыс аудандарында қорды каталогтандыру бойынша озық тәжірибе мектептері құрылды, облыстық кітапхананың анықтама аппараты жетілдірілді. ККА жұмысы белсендірілді, 35 кітапханалармен байланыс болды.

Кітапханашылардың біліктілігі көтеруге көп көңіл бөлінді. ЕҒҰ бойынша комиссия құрылды, бөлімдерде соцжарыстың қорытындысын шығару үшін негізгі ережелер дайындалды. Кітапхана жұмысының практикасына шығармашылық әдеби бейсенбіліктері енді. «Қалың» әдеби-көркем журналдары бойынша шолулар өткізілді. 1976 жылы халықтық мәдениет университетін ұйымдастырған үшін Н. Островский атындағы облыстық кітапхана Мәдениет Министрлігінің дипломымен марапатталды.

1978 жылдан өлкетану оқуы жұмыстың дәстүрлі түріне айналды. Осы жылдары қорды КБК таблицасына ауыстыру басталды. 1980 жылы облыстың көпшілік кітапханаларын орталықтандыру аяқталды.

Облыстық кітапхананың және өлкетану музеймен, қала оқу орындарымен шығармашылық байланысы нығайды. 1985 жылдан Л.М. Грезина облыс мағынасындағы дербес пенсионер. 1986 ж. тарихи-өлкетану музейінің кіші ғылыми қызметкері. Облыстық әдебиет және өнер музейінің, Павла Васильев музейін құрудың басында тұрды. «За освоение целинных земель», В.И. Лениннің туғанына 100-жыл толуына арналған медалмен, «Еңбек ардагері», КСРО мәдениет Министрлігінің «За отличную работу», «Победитель соревнований» белгілерімен, облыстық Кеңес халық депутаттары мақтау қағаздарымен, КСРО, Қаз КСР мәдениет Министрліктерінің, облыс кәсіп одағының Құрмет Тақтасына оның аты енді.

Гуринов Семён Александрович – 1982 ж.т. Облыстық кітапханада 2008 жылдан жұмыс істейді. ИнЕУ бітірген (2009). 2008 жылдан бастап кітапхана процессертерін автоматтандыру бөлімінің жүйелі әкімшісі. Автоматтандырылған жүйелі РАБИС бағдарламасының, жүйелі бағдарламаның қамтамасыз ету, қолданушылар жұмыс орындарының, кітапхананың барлық бөлімдеріндегі автоматтандырылған жұмыс орындарының үнемі жұмыс жасаудың бақылаушысы. Облыстағы ОӘФК және ОКЖ қызметкерлерін IT-технологияларымен

таныстырады. «Ертістің Павлодар өңірінің әдеби картасы» жобасының, бағдарламаны қамтамасыз ету және дизайның құрастырды.

Гуринова Алеся Анатольевна – 1984 ж.т. Облыстық кітапханада 2003 жылдан жұмыс істейді. Б. Ахметов атындағы Павлодар педагогикалық колледжін (2003), ПМПИ бітірді. «My English» клубының отырыстарын ағылшын тілінде жүргізеді. АМО үйлестірушісі ретінде АҚШ сапар шегіп, америкалық кітапханалардың жұмысымен танысты. «Мақалалар» ДҚ ағылшын және неміс тілдерінде толықтырады. «Movie Club» клубының ұйымдастырушысы. Волонтерлармен, қаладағы оқу мекемелердің мұғалімдерімен белсенді жұмыс істейді. «Педагогический вестник Казахстана» (2008, № 2) журналындағы тіл білімі және шет тілдерін оқыту методикасы бойынша мақалалардың авторы. Әлем корпусының, облыстық кітапхананың алғыс хаттарымен марапатталған.

Гүлдер көрмесі – Жылына екі рет өткізіледі. Көрме ұйымдастырушысы – «Фиалочка» клубы (Қараңыз «Фиалочка» клубы). Фиалка сортының сұрыпталған жиынтығы және сәнді жабайы үй өсімдіктері қойылады. Ауылшаруашылық және техникалық бөлімінің қызметкерлері гүлдер бойынша кітаптар, журналдағы басылымдарды жинақтайды.

Ғ

Ғаламтор – Қараңыз «Ғаламторға қолжеткізу».

Ғаламторға қолжеткізу – 1997 ж. қолжеткізілді. Ғаламтор-орталық-кітапхана-электронды ресурстар залы жұмыс істейді, онда кітапхананы пайдаланушылар үшін Ғаламторына 17АРМ қосылған. Ғаламтор-технологиялары енгізгеннен бастап көп бөлімдердің жұмысы өзгерді: оқырмандардың виртуалды сұранысы орындалады, Ғаламтор-магазиндерінің кітаптарын пайдалануға болады, кітапхана сайтында оқырмандар блогтары орналасады. 2010 ж. Wi-Fi технологиясы негізінде барлық пайдаланушылар үшін Ғаламторға кеңжолды өткізгішсіз технологиясы ендірілді. (Қараңыз «Wi-Fi өткізгішсіз қолжеткізу»).

Д

Давыдова Зоя Николаевна (1929) – Облыстық кітапхананың байырғы оқырманы.

Қаланы гүлдендірудің ардагері, кеңесші-агроном, бағбан, «Наш очаг» клубының мүшесі. Клуб отырыстарында ландшафтық бау-бақша, аймақты жасылдандыру, гүл өсіру мәселелері бойынша кеңес береді.

Дебат клубы – Қараңыз «Пікірсайыс» клубы.

Деректер базасы (ДБ) – Деректердің жиынтығы. Облыстық кітапханада библиографиялық және толық мәтінді ДБ жүргізіледі. (Қараңыз сәйкес ұғымды) Кітапхананың ДБ кітаптар және мақалалар туралы қазақ, орыс және шетел тілдерінде, авторефераттар туралы қазақ және орыс тілдерінде, бейнекассеталар және СД туралы мәліметтер көрсетеді. Толық мәтінді БД «Павлодар Ертіс Өңірі» ДБ көрсетілген. (Қараңыз «Павлодар Ертіс Өңірі»).

Деректі мәліметтер картотекасы – Қараңыз «Фактографиялық картотека».

Деров Артемий Иванович – Меценат, I гильдиядағы көпес, бірінші бұқаралық кітапхана ашудың бастамашысы болды. А. Деровтың арқасында Павлодарда XIX ғ. 90-шы жылдары кішкентай бұқаралық кітапхана жұмыс істей бастады. Ол қаланың құрылу ісіне үлкен үлес қосты, бірнеше мектептерге демеуші болды, білімге қаражат берді.

Директор жанындағы кеңес – Кітапханаларға ұйымдастырушы-әдістемелік, кеңестік көмек және кітапханаларды ақпараттық қолдау үшін құрылған. Отырыстары жылына екі рет өткізіледі.

Директор – Қараңыз фамилиялар бойынша: Байділдин Т., Ветрова В.П., Иванова И., Коваленко А.А., Рыжко Е.В., Фатфуллина М.О.,

Бурилов И.Д., Муйзиник В.А., Айзенберг И.И., Кирисова С.Ф., Шаманина Л.З., Лямзина Л.С., Грезина Л.М., Жиенбаева М.Ә.

Диссертациялардың авторефераттар шежіресі – Мемлекеттік библиографиялық көрсеткіш, 1981 жылдан бастап ай сайын шығады. Оқырмандарға ізденушілердің ғылым кандидаты және доктор ғылыми дәрежесін Қазақстанның академиялық және ғылыми мекемелерінде, жоғары оқу орындарында қорғайтын диссертациялық авторефераттары жайында ақпарат береді. АББ қорында 1974 жылдан сақталады.

«Домовенок» балаларға арналған бет – «Звезда Прииртышья» облыстық газетіндегі балаларға арналған бет. «Домовенок және кітапхана» бағдарламасында – балалар кітабын насихаттау, бірлесіп шаралар өткізу. Мақсаты – жақсы оқу мәнерін тәрбиелеу, балалар шығармашылығын дамытуға ықпал жасау, жас таланттарды табу және қолдау.

Дөңгелек үстел – пікір-талас немесе пікір алмасу өткізуге қолайлы формат. Оның мақсаты – талқыланатын мәселелер туралы қатысушыларға өз пікірлерін көрсету, жалпы пікірді тұжырымдау. Дөңгелек үстелдер – бұл кітапханалық шараларды өткізудің ең танымал форматтарының бірі. Мазмұны жағынан әсерлі өткен дөңгелек үстелдің

бірі – 2010 ж. облыстық кітапхана ұйымдастырған, «Қазақстан-2020. Жаңа онжылдық – кітапханаларды дамытудың жаңа бағыттары.

Дублет – Құжаттардың көпданалығы, артық даналар, уақыт өткеннен кейін кітапхана сұранысы мен қажеттілік деңгейіне сәйкес болмай қалған кітаптар. Кітапхана қорынан құжаттарды шығарудың себебі болып саналады.

Дүйсенбаева Бақытжан Ысқақызы – 1956 ж.т. Облыстық кітапханада 1984 жылдан жұмыс істейді. Абай атындағы Семей кітапханалық техникум (1973), эл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (сырттай, 1992) бітірген. 1973-1984 жж. – Май ауданы ОАБК оқу залының меңгерушісі, 1984-1988 жж. – облыстық балалар кітапханасының кітапханашысы, 1988 жылдан облыстық кітапхананың балалар бөлімінің кітапханашысы. Балалар әдебиетін, орта мектеп оқушыларының сұраныстарын жақсы біліп, оқырмандардың арасында балалар әдебиетін насихаттайды. Облыс мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталарымен марапатталған.

Дьячук Лидия Макаровна – 1938 ж.т. Облыстық кітапханада в 1988-1994 жж. жұмыс істеген. «Ағылшын тілінің оқытушысы» маманы бойынша Абай атындағы

Қазақ педагогикалық институтын (1961) бітірген. 1961-1964 жж. – ағылшын тілі мұғалімі, 1964-1979 жж. – шет тілдер кафедрасының лаборанты, 1979-1982 жж. – балабақшатәрбиешісі, 1982-1983 жж. – Қашыр ОАК кітапханашысы, 1983-1988 – С. Торайғыров атындағы облыстық балалар кітапхананың абонемент бөлімінің кітапханашысы, 1988-1993 жж. – облыстық кітапхананың кітап өңдеу бөлімінің кітапханашысы. «Еңбек ардагері» белгісін алған.

Е

Е-көшірме – Қараңыз «Сандық форматқа көшіру».

Евразиялық кітапханалық Ассамблея (ЕКА) – 1993 ж. құрылды. ЕКА жалпы кәсіби мәселелерді шешуге, жаңа мәдени және ақпараттық кеңістігін құруға көмектеседі. ЕКА құрамына Әзербайжан, Армения, Белоруссия, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан, Түркіменстан, Өзбекстан, Украинаның өкілдері енеді. ЕКА қызметінің негізгі бағыты Евразия халықтарының мәдени-тарихи мұрасы, кітапханалар қорын қалыптастыру, «Әлем жәдігері» халықаралық жобаның бөлігі сияқты «Ұлттың құжаттық жәдігері» бағдарламасы. ЕКА ақпараттық бюллетенін шығарады. 1993 жылдан Ассамблея ИФЛА мүшесі, ал 1995 ж. Парламентаралық

ассамблеясында ТМД елдері қатысушыларының бақылаушысы ретінде жұмыс істейді. 2011 жылы қараша айында Алматыда ҚР ҰК «Евразия кітапханаларының жаңа форматы. Ақпараттық жүйелер және технологиялар» Халықаралық конференциясы өтті. Конференция жұмысына Қазақстан мәдениет министрлігінің және ТМД елдерінің өкілдері, МФГС ресми өкілі, Ресей мемлекеттік кітапхананың Президенті, РФ мемлекеттік және ұлттық кітапхана директоры, Б.Н. Ельцин атындағы Президент кітапханасының директоры, Әзербайжан, Армения, Белоруссия, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан, Түркіменстан, Өзбекстан, Татарстан, Молдова, Украинаның ұлттық, мемлекеттік, республикалық және облыстық әмбебап ғылыми кітапханаларының басшылары, республиканың мәдениет мекемелерінің, ғылыми және білім саласының мен өкілдері, сонымен қатар қоғам қайраткерлері қатысты. Конференция жұмысына ОӘҒК директоры М.Ә. Жиенбаева, Г.Е. Иванова, А.А. Жылқыбекова қатысты. М.Ә. Жиенбаева «Павлодар облысының кітапханалары: дамудың инновациялық моделі» атты баяндама жасады.

ЕКА жаршысы – Ғылыми-практикалық журнал, 1993 ж. «Евразия Кітапханалық Ассамблеясының ақпараттық бюллетені» атымен негізі салынды, 2000 ж. «ЕКА жаршысы

сы» ғылыми-практикалық журналы ретінде, 2002 ж. «Евразия Кітапханалық Ассамблеясының жаршысы» атымен шығады.

Жылына – 4 рет шығады. ҚР КА Президенті Р.А. Бердіғалиева және ҚР ҰК директоры Г.К. Балабекова Халықаралық редакция кеңесінің мүшелері, оның құрамына ынтымақтастық 11 елдер кірді.

Негізгі айдарлары: «Серіктестік. Ынтымақтастық. Байланыс», «Мәдениетаралас коммуникация», «Ұлттық кітапханалар», «Кітапхана. Қорлар. Оқырмандар», «Мәдени өмірдің уақиғалары» және т.б. Кітапхана қорында «ЕКА жаршысы» журналы 2001 жылдан бар.

Еркінова Мираэль Еркінқызы – 1983 ж.т. Облыстық кітапханада 2011 ж. жұмыс істейді. «Ағылшын және неміс тілдерінің мұғалімі» маманы бойынша Б. Ахметов атындағы Павлодар педагогикалық колледжін (2007) бітірді. «Аударма ісі» маманы бойынша сырттай С. Торайғыров атындағы ПМУ оқиды. 2007-2010 жж. – Шарбақты ауданы Жанауыл орта мектебінің ағылшын тілі мұғалімі, 2011 жылдан облыстық кітапхананың шетел әдебиеттер бөлімінің аға кітапханашысы және АМО үйлестірушісі. 2011 ж. Душанбе қ. өткен американдық бұрыштар үйлестірушілерінің халықаралық конференциясының қатысушысы. (Тәжікстан, 2011).

Ермакова Татьяна Борисовна – 1957 ж.т. Облыстық кітапханада 1988 жылдан жұмыс істейді. Абай атындағы Семей кітапханалық техникум (1982), әл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (сырттай, 1992) бітірген. 1979-1981 жж. – С. Торайғыров атындағы облыстық балалар кітапханасының абонемент бөлімінің, оқу залының кітапханашысы, 1981-1992 жж. – кітап сақтау бөлімінің меңгерушісі, 1992 жылдан облыстық кітапхана балалар бөлімінің меңгерушісі. Бегалин оқуларының қатысушысы болып, «Библиотека для всех», «Самал – наш общий дом», «Домовенок и библиотека» жобаларын ұсынды. «Бегалин оқулары» жинағында мақалалары шыққан. ҚРКА, Павлодар облысының мәдениет департаментінің грамоталарымен марапатталған. «Лучший библиотекарь области» (1994) атағының иесі, 2008 ж. ҚР ҰАК сайтында «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» ДБ енгізілді.

Ертісбаев Ермұхамет Қабиденұлы – 2006-2008 жж. ҚР Мәдениет және ақпарат министрі. 2006 ж. 23-24 қараша айында Павлодар қ. өткен «Ауыл кітапханасы» облыстық бағдарламасын жүзеге асырудың нәтижесі бойынша «Кітапханалар – елдің бәсекеге қабілеттілігі мен қоғамдық дамуының ресурстық орталығы» атты республика-

лық семинар ға ҚР мәдениет және ақпарат министрі Е.Қ. Ертісбаев қатысты. Бағдарлама республика кітапханаларын жаңғыртуға пилоттық жоба болғанын «Государственная библиотечная политика Республики Казахстан» баяндамасында атап өтті. (Қараңыз «Ауыл кітапханасы»).

«Ертістің Павлодар Өңірі» ашық электронды кітапханасы – Павлодар облыстық әмбебап ғылыми кітапхана – аймақтағы ең ірі ақпараттық орталық. Ол Павлодар өңірінде баспа басылымдарын және басқа тасымалдаушылардағы ақпаратты жинайды. Кітапхана қызметінде келешегі бар инновациялық бағыттағы «Ертістің Павлодар өңірі» ашық электронды кітапхана» жоба болды, оның бағыты өлке туралы мерзімді басылымдардағы мәтіндер мен библиографияларды пайдаланушыларға Павлодар облысы туралы Ғаламтор және локалды каталог арқылы жедел қол жеткізу мақсатындағы алдыңғы жоба. «Павлодар өңірі» ашық электрондық кітапханасын облыс кітапханалары белсенді құруда. Электронды кітапхана құрылымы ақпараттық-ресурстардан; электронды каталогтан, өлкетану каталогынан, электронды құжаттар қорынан, тарихи – өлкетану тақырыбындағы құжаттардың толық-мәтінің көшірмесінен, Павлодар ОБӘФК және облыстың ОКЖ веб-сайтынан тұрады.

«Ертістің Павлодар Өңірі» ашық электронды кітапханасы» – Жоба 2006 ж. жұмыс жасайды. Басты мақсаты Павлодар облысы туралы қорды локалды каталогта және Ғаламторда көрсетіп қалыптастыру. Өлкетану туралы мерзімді басылымдарда шыққан материалдармен толықтыру. Жобадағы ақпараттық ресурстар ОӘФК мен ОКЖ кітапханаларына арналған.

Ертістің Павлодар өңірінің әдеби электрондық картасы – Интернет-жоба. 2011 ж. облыстық кітапхананың сайтында (<http://map.pavlodar-library.kz>) қазақ және орыс тілдерінде берілген, ҚР Тәуелсіздігінің 20 жылдығына, облыстық кітапхананың 115 жылдығына арналған. Бөлімдері: Жоба туралы, Есімдер тізімі, Әдеби бірлестіктер, Әдеби Павлодар, Көрікті жерлер, Оқу залы. Қосымша екі бөлім берілген: «Географиялық көрсеткіш» және «Павлодар облысы туралы». «Географиялық көрсеткіште» – қалалар мен аудандардың тізімдері; «Павлодар облысы туралы» бөлімде облыс тарихы туралы ақпарат, оның табиғи байлығы және көрікті жерлері берілген. Астана қ. Павлодар облысының кітапханалары күнінде тұсау кесері жасалды.

Есеп беру – Кітапхананың жылдық есебі. Есеп берудің маңызды түрі, кітапханада өткізілген барлық бағыттағы жұмыстар қаралады. Жылдық статистикалық

есептің түрлері: ІБ, БНК. Облыстық кітапхананың, облыс кітапханаларының қызметі туралы есептерін ҚР Мәдениет Министрлігіне, облыстық мәдениет басқармасына, ҚР ҰАК, ҚР ҰК және басқа да орындарына береді.

Есеп құжаттары – Кітапхананың қор есебі – қорды сақтаудың маңызды элементі. Есеп құжаттарында әр түсім тіркеледі, қордың қозғалысы немесе есептен шығару көрсетіледі, кітапхана қорын құрайтын нақты құжаттың болуын немесе болмауын дәлелдейтін заңдық күші бар. Кітапхана қорының есеп құжаттары – мемлекеттік статистикаға негізделген, кітапхана қызметінің жоспары мен есебі, қорды сақтауды қамтамасыз етуге көмектеседі.

Ж

Жазғы оқулар бағдарламасы – Жазғы уақыттағы балалар кітапханасында мектеп жанындағы лагерлерде жұмыс жүргізіледі. Бағдарлама мақсаты: кітап оқуды насихаттау, балалар әдебиетімен таныстыру, оқуды дамыту. Мейрамдардың негізгі кейіпкері – балалар кітабы. «Пятая четверть», «Её Величество книга», «С книгой в мир природы», «Эколето», «Магия чтения» – бұл жазғы уақыттағы жыл сайынғы балалармен өткізілетін сабақтар.

Жазылу – Мерзімді басылымдарға жазылу. Кітап қорын толықтырудың

бір тәсілі. «Қазпошта» арқылы жылына екі рет жүргізіледі. Кітапхана жыл сайын 450-ден аса қазақстандық, ресейлік газеттер мен журналдардың атауларына жазылады.

Жайсанғалиева Гүлбаршын Орынғалиқызы – 1967 ж.т. Облыстық кітапханада 2004 ж. жұмыс істейді. Орал мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1987), Орал педагогикалық колледжін (Орал қ., 2000) бітірді. ПМПИ (сырттай) оқиды. 1987-1991 жж. – Батыс Қазақстан облысы Жәнібек ОКЖ әдіскері, 2004 жылдан облыстық кітапхана оқу залының кітапханашысы. Кітапхананың көпшілік шараларын өткізуге белсенді қатысады. Қазақ жазушы-классиктерінің, қазіргі қазақстандық жазушыларының шығармашылығын насихатайды. Бөлім қорын ретроконверсиялауда, өлкетану басылымдарын сандық форматқа көшіруге қатысады.

«Жақсыбаев Серік Имантайұлы» – Қараңыз «Облыс өлкетанушылары» сериясы.

«Жанашыр» – Жоба 1999 жылдан бастап жұмыс істейді. «Открытое общество» институтының грантын (Будапешт) алды. Әлеуметтік-корғаусыз тұрғындарға: зейнеткерлерге, жұмыссыз адамдарға, мүгедектерге, балаларға қызмет көрсетуге бағытталған. Жобаның мақсаты: қызмет көрсетуді жетілдіру,

кітапханалық-ақпараттық және мәдени құндылықтарға қолжеткізуді ұйымдастыру. Кітапханада «Әділет» әлеуметтік-құқықтық ақпарат орталығы; «Оптимист» мүгедектер қоғамында жылжымалы оқу залы жұмыс істейді. «Жанашыр» жобасына «Золотой век» қарт адамдарға көмек көрсету; «Жылжымалы оқу залы»; «Солнышко» мүгедек оқырман-балаларға арналған бағдарламалар енеді. Жоба аясында зейнеткерлерге арналған «СӨС» клубы құрылды. (Қараңыз «СӨС» клубы).

Жандаулетова Гүлнар Біләлқызы – 1965 ж.т. Облыстық кітапханада 1985 жылдан жұмыс істейді. Абай атындағы Семей кітапханалық техникумі (1989) бітірді. 1985-1988 жж. – облыстық кітапханасының хатшысы, 1988-2007 жж. – ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімінің аға кітапханашысы, 2007 ж. – оқырмандарды тіркеу және есептеу секторының аға кітапханашысы. Ауыл шаруашылық мамандарына қызмет көрсету, «Наш очаг», «Фиалочка» клубтарының отырыстарын ұйымдастырмен айналысты, ауыл шаруашылық тақырыбына байланысты «Мақалалар» ДБ толықтырды. «Оқырмандарды тіркеу» және «Ізденіс-Тапсырыс» модулін меңгерді. «Оқырмандар» ДБ жүргізеді. Кітапханада оқырмандарға қызмет көрсету ережесін түсіндіреді, оқырмандарды кітапхана бөлім-

деріне бағыттайды, оқырмандардың оқу дағдысына қалыптастырады. Облыстық кәсіподақ комитетінің, қоршаған ортаны қорғау облыстық аймақтық басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталары мен алғыс хаттарымен марапатталды.

Жанкаринова Сәуле Асылбекқызы – 1966 ж.т. Облыстық кітапханада 1990 ж. жұмыс істейді. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1986), әл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (1990) бітірді, Мәскеу қаласындағы біліктілікті көтеру курсынан өтті (1996). 1990-1996 жж. – әдіскер, 1996 жылдан абонемент бөлімінің меңгерушісі. Кітапхана қорын өте жақсы біледі, оқырмандар тапсырысын толық және жылдам қанағаттандырады, «Жанашыр» жобасына белсенді қатысады, «Оптимист» облыстық қоғамымен, «Самал» қалпына қайта келтіру орталығымен, саңыраулар қоғамымен және т.б. қарым-қатынасты үзбей жалғастыруда. Өлкетану, өлкетану білімін насихаттаумен айналысады. Пікір алмасу клубын ұйымдастырды. Республикалық және облыстық конференциялардың, семинарлардың қатысушысы. Оқырмандарға қызмет көрсету және көпшілік жұмыс түрлерінің мәселелері бойынша кеңестер береді. Облыс кітапханаларына әдістемелік және тәжірибелік көмек көрсетеді. Кітапхана-

ның кәсіподақ комитетінің төрайымы (1996 жылдан). Павлодар облысының мәдениет департаментінің, облыстық кәсіподақ комитетінің, облыстық кітапхананың, облыстық мәдениет басқармасының граматаларымен және алғыс хаттарымен, Республикалық мәдениет, спорт және ақпарат қызметкерлерінің кәсіподағының Құрмет белгісімен марапатталды.

Жаңа терминдер картотекасы – АББ 2001 жылдан жүргізеді. Соңғы кездері баспа беттерінде және сөйлеуде қолданылатын, белгілі бір терминдерден тұрады. Терминдер туралы мәлімет мерзімді басылымдардан алынады. Орналасқан жері – каталогтар залы. 1,2 мың термин енгізілген. Күнсайын толықтырылады.

Жаңа түсімдер көрмесі – Көрнекілік насихаттау және оқырмандарды ақпараттандыру мақсатында кітапханаға түскен баспа басылымдарының және құжаттардың тұрақты көрмесі. Әр бөлімде «Жаңа кітаптар – Новые книги» тұрақты кітаптар көрмелері ұйымдастырылады. (Қараңыз «Виртуалды көрме»).

Жариялым – Телеарна немесе радиохабар, баспалар арқылы хабарларды жеткізу. С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхананың жұмысы туралы республикалық және облыстық мерзімді басылымдарда мақалалар шығып тұрады. «Кітапхана әлемі», «Кітапхана», «Кітап патшалығы» атты журнал

дарда мамандардың инновациялық іс-тәжірибелері жайлы мақалалары жарияланып тұрады. «Звезда Прииртышья», «Сарыарка самалы», «Регион KZ», «Городская неделя» және т.б. облыстық және қалалық газеттерде өткізілген іс-шараларға байланысты мақалалар жарық көреді.

Жарнама – Қараңыз «Кітапханалық жарнама».

Жас кітапханашылар слеті – Мемлекетіміздегі жас кітапханашылардың алғашқы слеті Астана қ. 2008 ж. 23-24 сәуір айында өтті. Мақсаты – Қазақстан кітапханаларында жас мамандарды, кітапханашы мамандығының оңтайлы имиджін тұрақтандыру, мансаптық ілгерілеу мақсатында болашақ кадрларды табу. Слетке Қазақстандағы жас кітапханашылардың 100 ең жақсы өкілі қатысты, соның ішінде Павлодар облысының өкілдері: А.Ж. Еденова (ОӘФК-ның библиографы), Ж.Т. Скурлатова (Железин ОКЖ-ның Ц. Церковянск ауылдық модельдік кітапханасының кітапханашысы), С. Абдрахманова (Екібастұз ОҚК-нің библиографы), Ж. Кенжебекова (облыстық арнайы кітапхананың кітапханашысы), З.Т. Молдабаева (Успен ОКЖ-ның Қоңыр-өзек ауылдық кітапханасының кітапханашысы), топ жетекшісі М.А. Жиенбаева (ОӘФК директоры). З.Т. Молдабаева «Өлкетану кітап-

хана жұмысының басты артықшылығы ретінде» атты жобасымен бірінші орынға ие болды. Қазақстанның жас кітапханашыларының алғашқы слеті жұмысына қатысқандар: ҚР мәдениет және ақпарат министрі, ҚР Президенті әкімшілігінің өкілдері, Білім және ғылым министрлігі өкілдері, «Нұр Отан» ХДП-ның, Қазақстан жастары Конгрессінің өкілдері, кітапхана жетекшілері, мемлекеттік құрылымдардың жауапты қызметкерлері, көрнекті Қазақстан жазушылары және қоғам қайраткерлері, таяу және қиыр шетелдегі – Ресей, Дания, Норвегия, Словакия, Шри-Ланкадан танымал шығармашылық және ғылыми зиялы қауымының қайраткерлері.

Жасөспірімдер секторы – Қараңыз «Жасөспірімдер кафедрасы».

Жасөспірімдер кафедрасы – 1997 жылдың қаңтарынан бастап жұмыс істейді. 15-тен 21 жасқа дейін жасөспірім оқырмандарды құрайды. Мақсаты: мектеп жоғары сынып, колледж оқушыларын, ЖОО студенттерін, қызмет ететін жастарды жүйелі оқуға тарту; кітапхананың ақпараттық ресурстарын қолдану және беру; оқу мәдениетін меңгеру және өз бетінше оқуда көмек көрсету; жасөспірімдерге дифференциалды қызмет көрсетуді ұйымдастыру; оқырмандармен жеке және көпшілік жұмыстар процесінде оқуды басқару; кітапхана-библиографиялық білімді насихаттау және мәдени оқуға тәрбиелеу.

Жасөспірімдерге арналған кафедрa – Қараңыз «Жасөспірімдер кафедрасы».

Жасөспірімдер секторы – Қараңыз «Жасөспірімдер кафедрасы».

«Жасыл планета» экологиялық лекторийі – Қараңыз «Жасыл планета» эколекторийі.

Жиенбаева Майя Әбдірахманқызы – 1956 ж.т. әл-Фараби ат. Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапханалық факультетін (1977) бітірді. 1977-1979 жж. – Ақсу қ. ОАК библиограф. 1979-1983 жж. – облыстық кітапханада бас библиограф, әдіскер. 1983-1985 жж. – кітап қорын толықтыру бөлімінің меңгерушісі. 1985 ж. – облыстық кітапхананың директоры. М.Ә. Жиенбаеваның басқаруымен облыстық кітапхана ірі ғылыми-әдістемелік және ғылыми-зерттеу орталығына айналды. Оның қатысуымен кітапханада бірнеше жобалар: «Кітапхана және өлкетану», «Экология жизнь», «Открытая библиотека», «Библиотека – центр культуры и досуга», «Айна» галереясы, «Шаңырақ», «Жанашыр» жасалып, іске асырылуда, кітапхана республикадағы алдыңғы қатарлылардың бірі болды. Облыс кітапханаларында еңбекті ұйымдастырудың бригадиялық формалары енгізілді, НТИ кабинеттері, пікір-талас, өлкетану клубтары, «Техникалық идеялар жәрмеңкесі» құрылды, кітапханалар күні өткі-

зіле басталды, кадрлармен түрлі жұмыстар жүргізіле басталды. 1987 ж. Павлодар қ. республикада алғашқы рет № 12 кітапханасының базасында КСРО халықтары әдебиеттері кітапханасы ашылды. 1988 ж. техникалық және ауылшаруашылығы секторының базасында бөлім ашылды. 1993 жылы кітапханада қазақ әдебиеттер бөлімі ашылды, оқырмандар арасында кең тарады. 2001 ж. кітапханалық процестерді автоматтандыру бөлімі, шетел тіліндегі әдебиеттер бөлімі ашылды. Оның басқаруымен 1993 ж. кітапхана республикада кітапхана процесін автоматтандыру жұмыстарын бірінші болып бастады. 1997-1999 жж. «Сорос-Қазақстан» қорының, «Ашық қоғам» институтының екі грантына ие болды. Осының арқасында кітапхана оқырмандарға жоғары деңгейдегі, жаңа ақпараттық технологиялар – электронды пошта және Интернет арқылы қызмет көрсету мүмкіндігі пайда болды. 1999 жылы «Пушкин кітапханасы» мегажобасына қатысты. Облыстық кітапхана жасап, облыстық мәслихатта бекітілген «Ауыл кітапханасы» бағдарламасы кітапханаларды жаңғырту бағдарламасын іске асыруға ықпал жасады. Көп жыл бойы М.Ә. Жиенбаеваның басшылығымен ұжым кітапханада қалыптасқан дәстүрді сақтап, тарихын жалғастырып келеді, кітапхананың оқырмандарын жылы қарсы алады. Москва (1995),

Стамбул (1997), Судак (2006), Сеул (2006), Милан (2009) қалаларында өткен ИФЛА Халықаралық кітапханалық форумның қатысушы. Ульяновск, Ижевск, Вильнюс, Алматы, Бішкек қалаларында өткен кітапхана ісінің даму мәселелеріне арналған семинарларға қатысты. Басылымдардағы мақалалардың авторы: «Библиотечный менеджмент», «Кітапхана», «Кітапхана әлемі», «Молодые в библиотечном деле» (Россия), «Библиотеки Казахстана в информационном обществе» (мақалалар жинағы). «Кітапхана» республикалық журналында редакциялық алқалардың мүшесі. КСРО Мәдениет Министрлігінің «За отличную работу» белгісімен, алғыс хаттармен, Мәдениет министрлігінің, облыс басқармасының грамоталарымен марапатталған. 1998 жылы «ҚР Еңбек сіңірген қызметкері», 2003 жылы «Үздік кітапханашы» атақтарына ие болды, 2008 ж. ҚРҰАК сайтындағы «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» ДБ енді, 2011 ж. ҚР ҰАК «Кітап жанашыры» медалімен, «Лучший по профессии» Республикалық мәдениет, спорт және ақпарат қызметкерлерінің кәсіподағының дипломымен, «ҚР Тәуелсіздігінің 20 жылдығы» мерейтойлық медалімен марапатталды.

Жылқыбекова Айнагүл Айтжанқызы – 1968 ж.т. Облыстық кітапханада 1994 ж. бастап жұмыс істейді. Ермак мәдени-ағарту учи-

лищесінің кітапхана бөлімін (1990), әл-Фараби ат. Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (1994) бітірген, Челябинск Мемлекеттік мәдениет және өнер академиясының магистранты. 1994-2003 жж. – облыстық кітапхананың библиографы, 2003-2008 жж. – ҚазМҚА кітапханасының меңгерушісі, 2008 ж. – облыстық кітапхананың АББ меңгерушісі. Республикалық және облыстық конференциялардың, семинарлардың және т.б. қатысушысы. Жергілікті басылым және республикалық кәсіби басылымдардағы мақалалар авторы. «Павлодар облысында аталып және еске алынатын күндер» библиографиялық көрсеткішінің, «Павлодар Ертіс Өңірінің суретшілері», «Жеңісіміздің жұлдыздары. 1941-1945» библиографиялық көрсеткіштерінің, «Облыстағы өлкетанушылар» сериялардың құрастырушысының бірі. «Жүсіпбек Аймауытов» библиографиялық көрсеткішінің 2-ші басылымының дайындалуына қатысты. ҚККО жұмысты үйлестіруші, ДҚ-на библиографиялық жазбаларды енгізуімен айналысады. «Павлодар Ертіс Өңірінің» ТДҚ-ның құрастыруна, өлкетану басылымдарың цифрлеу қатысады. «Әділет» ОАҚА жұмысын ұымдастырады. Облыстық кітапхананың, ҚазМҚА, ҚР Білім және Ғылым Министрлігінің, облыстық мәдениет басқармасының алғыс

хаттарымен және грамоталарымен марапатталған. «Кто есть кто в Павлодарской области» (2006) анықтамалығына есімі кірді.

Жиынтық есеп кітабы – Баспасөз туындыларының немесе басқа материалдардың кітапханаға келіп түсуін, шығынын, сондай-ақ кітапхана қоры есебінің жиынтығын тіркеп отыратын кітапхана құжаты. 3 бөлімнен тұрады (Қорға түскен. Қордан шығарылған. Қордың қозғалысы). Есеп берудің қаржылық құжаты болып саналады, ақшалай құжаттардың ережесіне сәйкес кітапханада тұрақты сақталады.

Жоба – Кітапхана қызметінің жобасы электронды кітапхананы, тілдік орталықты кенейту, құқықтық тәрбие, басқа кітапханалармен байланыс, өлкетану, кәсіптік білім, мәдени-бұқаралық қызмет көрсетуді қалыптастырады. Облыстық кітапхана жобалары: «Ертіс Павлодар Өңірі» ЭК, «Тілтаным» ресурстық орталығы, «Шекарадағы кездесулер» ресейлік-қазақстандық бірлескен жоба, «Жанашыр» жобасы, «Кітапхана және өлкетану», «Кітапхана-мәдениет орталығы» және т.б.

Жұмабекова Үміт Жұмабекқызы (1942-1999) – Облыстық кітапханада 1988-1999 жж. жұмыс істеген. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1962), Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының кітапхана факультетін (сырт-

тай, 1983) бітірген. 1962-1964 жж. – Май ауданының Жалтыр ауыл кітапханасының меңгерушісі, 1964-1965 ж. – Май ОАК оқу залының меңгерушісі, 1965-1973 жж. – Май ауданының ОАК, ОБК меңгерушісі, 1973-1974 жж. – облыстық кітапханада әдіскер, кітапханашы, 1974-1984 жж. – Май ОКЖ директоры, әдіскер, ОАК меңгеруші, 1984-1988 жж. – Ш. Уәлиханов ат. облыстық жасөспірімдер кітапханасының әдібиеттерді өңдеу бөлімінің кітапханашысы, 1988-1997 жж. – облыстық кітапхананың әдебиеттерді өңдеу бөлімінің меңгерушісі. Кітапханалардың орталықтандыру жүйесін құруына, кітапхана желісін кеңейтуге, ЭК құру жұмысына, кітапханалық процестерді автоматтандыруға белсенді қатысты. Кәсіпқой ретінде үлгі болды, әріптестер арасында сыйлы және беделді болып саналды.

Журнал мақалаларының шежіресі – ҚР мемлекеттік библиографиялық көрсеткіші, 1938 жылдан бастап РКП шығарады. Қазақстанда қазақ және орыс тілінде шығатын, журналдар мен жинақтарда жарияланған материалдар туралы ағымдағы ақпараттарды беруге арналған. АББ қорында 1985 жылдан бар.

Журнал – Мерзімді басылым. Әртүрлі қоғамдық-саяси, ғылыми және басқа әдеби шығармаларға байланысты басылып шығады.

Облыстық кітапханада 286 атау журнал алып тұрады. (Қараңыз «Журналдар қоры»).

Журналдар қоры – Кітапханалық қордың жартысы шығармалар ба-спасынан тұрады. Негізгі журналдың қоры мерзімді басылым дар оқу залы (2007 ж.) мен әмбебап оқу залында (2007 ж. дейін).

Жиенбаева Лейла Зәкірқызы – 1986 ж.т. Облыстық кітапханада 2003 ж. жұмыс істейді. Жаяу Мұса атындағы Ақсу колледжінің кітапхана бөлімін (2005) бітірдің. 2003 ж. – абонемент бөлімінің кітапханашысы. Жасөспірімдерге кітапхана қызметің көрсетуді ұйымдастыруымен айналысады, көркем әдебиетің насихаттайды, кітапхана іс-шараларының өткізуіне белсенді қатысады, жасөспірімдерді кітап оқу дағдысын қалыптастырады.

Жүнісова Күләш Эксанқызы – 1959 ж.т. Облыстық кітапханада 1978 жылдан жұмыс істейді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1983) бітірді. 1978-2002 жж. – кітап қорын толықтыру бөлімінің кітапханашысы. 2002 ж. кітап қорын толықтыру бөлімінің меңгерушісі. Кітапхана қорын толықтыруда, керекті әдебиеттерге тапсырысты дайындауға, мерзімді басылымдарға жазылуға үлкен жұмыс жасайды. Баспалармен, әдебиет дүкендерімен, сыйлаушылармен тығыз байланыста. Әдебиеттерді орналастырады, облыс ОКЖ арасында мемлекеттік

тапсырыспен алынған кітаптарды бөледі. Кітап қорын толықтыру мәселелері бойынша семинарларға қатысады. Облыстық мәдениет басқармасының, ҚР ҰАК, облыс кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталған.

Жүйелі картотека – Қараңыз «Жүйелі мақалалар картотекасы».

Жүйелі каталог – **КБЖ сәйкес салалар бойынша жасалған б.ж. орналасқан кітапханалық каталог.** ЖК орыс тілде 1950 ж., қазақ тілде 19770 ж. жүргізіледі. Өлкетану бойынша ЖК 1957 ж., авторефераттардың ЖК 1995 ж. жүргізіледі.

Жүйелі мақалалар картотекасы (ЖМК) – 1957 ж. басталады. Құру мақсаты – оқырмандар сұраныстарын қанағаттандыру, қажетті ақпаратты іздеу. Баспа және қолжазба карточкалары ұсынылған. Картотеканы ақпараттық библиографиялық бөлім жүргізеді, каталогтар залында орналасқан. Картотеканың тақырыптық аясы барлық салалар бойынша әдебиеттерді біріктіреді. Картотекаға еңгізілген б.ж. – журналдардан, газеттерден, жинақтардан. Материалдардың топтастырылу әдісі – жүйелік. АПК бар. Жаңа түсімдердің сипаттамасы картотекада ай сайын көрініс табады. Картотеканың каталогтар ерекшелігі – газет, журнал, мерзімді және жалғасы бар басылымдардағы жаңа материалдардың жылдам көрініс табуы.

«Жүсіпбек Аймауытов» – Библиографиялық көрсеткіш. 2003 ж. бірінші басылымы шықты. Екінші басылым «Бір ел – бір кітап» 2011 ж. акциясы аясында шықты. Жазушы туралы 200 жаңа материалдар кірді. Көрсеткіш қазақ және орыс тілінде 2 негізгі бөлімде көрсетілді. Бұл Аймауытовтың шығармалары мен ол туралы әдебиеттер. Кітаптар, монографиялар және мерзімді басылымдардағы мақалалардан басқа, көрсеткіште халықаралық, республикалық, облыстық ғылыми-тәжірибелік конференциялардың материалдары, құжаттар, авторефераттар, рецензиялар енгізілген. Көрсеткіш Ж. Аймауытов туралы дәйек сөздермен, фотосуреттермен толықтырылды.

Жұмыс станциясы – Желідегі кезкелген сервер болып танылмайтын, тұтынушылар жұмыс істейтін компьютер. Жұмыс станциясының басты талаптары: жедел жұмыс, оперативті жадының көлемі. Облыстық кітапханада – 31 АЖО.

Жылжымалы оқу залы – Мүмкіндігі шектеулі пайдаланушыларға облыстық кітапхана қорынан құжаттарды алып пайдалану үшін қолайлы жағдай жасайтын, олардың шығармашылық мүмкіндіктерін дамытуға көмектестетін стационардан тыс қызмет көрсету формасы. Жылжымалы оқу залы «Оптимист» мүгедектер және «Көмек» қоғамдарымен бірлесіп жұмыс жасайды.

3

«**Заң**» – құқықтық толық мәтінді ДБ екі тілде жүргізіледі. 1990 ж. бастап бүгінгі дейін 48,0 мың аса құжаттардан тұрады. 1938-1989 ж. дейін нормативті құқықтың актілері архивте сақталған. Пайдаланушы-ра: студенттер, ұстаздар, зейнеткерлер, мамандар, мүгедектер, және т.б.

«**Звезда Прииртышья**» – Облыстық газет. 1918 ж. бастап жарық көреді. Кітапхананың ақпараттық серіктесі болып саналады. Газет беттерінде облыстық кітапхананың қызметі туралы материалдар жарияланады.

Золотухина Марина Анатольевна – 1971 ж.т. Облыстық кітапханада 1995 ж. жұмыс істейді. ППИ (1993), С. Торайғыров ат. ПМУ кітапхана факультетін (2006) бітірді. 1993-1995 ж.ж. – № 4 орта мектебінің орыс тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі, 1995 ж. – облыстық кітапхананың балалар бөлімінің кітапханашысы. Қазақстан балалар жазушыларының шығармашылығын, балалар әдебиетін біледі. Балалар үшін ЭК кұрумен, оқырмандардың ақпараттық мәдениетін насихаттаумен айналысады. Балаларға арналған көпшілік шаралардың, балалар мен жасөспірімдер кітаптарының апталығының, жазғы оқу бағдарламасын іске асыру жұмыстарының қатысушысы. Қосымша білім беру балалар университетінде, ақпараттық сауаттылық мектебінде жұмыс жүргізеді.

«За и против» пікір-талас клубын жүргізеді. Облыстық кітапхананың алғыс хаттымен марапатталды.

И

Иванова Галина Евгеньевна – 1958 ж.т. Облыстық кітапханада 1986 ж. жұмыс істейді. АМУ-нің филология факультетін (Барнауыл, 1981) бітірді. 1986 ж. – оқу залының кітапханашысы, 1987-1994 жж. – библиограф, 1994-2005. – әдіскер, аға кітапханашы, 2005 ж. – автоматтандыру бөлімінің меңгерушісі. «Кітапхана», «Кітапхана әлемі», «Кітап патшалығы», «Библиотечная газета» кәсіби басылымдарында мақалалары жарық көрді. «Ауыл кітапханасы 2004-2006 жж.» облыстық бағдарламаны жасауға қатысты үлгілік кітапханашылар бойынша «Ауыл кітапханасы» мультмедиялық басылымын жасады. «Ертістің Павлодар Өңірінің электрондық әдеби картасы» жобасын жасады. Облыстық кітапхана сайтының администраторы. «Қырым 2011» халықаралық конференция жұмысына қатысып, «Информационные технологии в практике работы библиотек Павлодарской области: перспективы и возможности» тақырыбы бойынша баяндама жасады. Кітапхана ісі, облыс кітапханаларына ғаламтор-технологияны еңгізу, IT-технологияны үйрету туралы өзекті мәселелерге қатысты республика-

лық және облыстық семинарларға қатыстады, «Қазақстан жазушылары-балаларға», «Мәдениет және өнер бойынша жаңа әдебиеттер», модельдік ауыл кітапханаларының сайттарын құру туралы әдістемелік ұсыныстар жасады. Павлодар облысы әкімінің, облыстық мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың алғыс хаттарымен, грамоталарымен марапатталды.

Иванова И. – 1939 жылғы шілдеден облыстық кітапхана директоры болған.

Иллюстрациялар картотекасы – 1990 жылдан жүргізіледі. Мерзімді басылымдардағы, альбомдардағы иллюстрациялардың библиографиялық сипаттамалары алфавиттік ретпен көрсетілген. 1,5 мың б.ж. бар. Онда Қазақстандық, орыс және шет елдердің белгілі суретшілерінің картинаға иллюстрацияларының сипаттамасы жинақталған.

Инвентарлық кітап – Басылымдардың әрбір данасын және кітапханалық қорға келіп түскен немесе қордан шығарылатын жеке есепке алу, сондай-ақ сақталуын қадағалау үшін арналған құжат. Инвентарлық кітап кітапхана қорындағы бар құжаттардың құжаттамалық тізімі. Инвентарлық кітап бойынша әрбір нақты құжаттың құны белгіленеді, сондай-ақ кітапхана қорының құны анықталады, қорға тексеру жүргізіледі. Инвентарлық кітап қаржылық құжат болып танылады және

ақша құжаттарын сақтау ережесіне сәйкес сақталады. 1947 жылдан бері сақталған.

«Интернет және балалар» акциясы – Акцияның басты міндеттерінің бірі – кітап және оқуды насихаттау үшін Бүкіләлемдік желіні, мектеп оқушыларын жаңа ақпараттық технологияларға үйрету. Жыл сайын облыстық кітапхананың балалар бөлімінде өтеді.

ИФЛА – Кітапханалық Ассоциациялардың халықаралық федерациясы. Негізі 1927 жылы қаланған. ИФЛА кітапханалық ассоциацияларды, кітапханаларды, және кітапханашыларды мамандырылуы мен кітапхана типіне қарамастан біріктіреді. ИФЛА-ның негізгі мамандандырылған құрылымдары – кітапхана типіне сәйкестендірілген және кітапхана қызметінің түріне сай секциялар мен дөңгелек үстелдер, ИФЛА халықаралық серіктестіктің дамуын кітапхана ісінің барлық саласындағы зерттеулер мен талқылауларға себепші. ИФЛА ЮНЕСКО-ның жанында кеңестік мәртебеге ие. Жоғарғы мүшесі Кеңес (барлық мүшелердің жиыны), ол Атқару бюросына кандидаттарды ұсынады. М.Ә. Жиенбаева, облыстық кітапхана директоры – Мәскеу (1991), Стамбул (1997), Сеул (2006), Милан (2009) қалаларында өткен ИФЛА халықаралық форумдарының қатысушысы.

Исакаева Майя Жолдасбекқызы – 1968 ж.т. Облыстық кітапханада

1995 ж. жұмыс істейді. Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының кітапхана факультетін (сырттай, 1995) бітірген. 1988-1992 жж. – Ақтоғай ауданы Спартак ауылдық кітапханада аға кітапханашы. 1992-1995 жж. – Ақтоғай ОАК әдістемелік бөлімнің меңгерушісі. 1995 ж. – облыстық кітапхананың әдіскері. 1996-2008 жж. – библиограф, 2005 жылы бас библиограф, 2007-2008 жж. – АББ меңгерушісі, 2011 жылдан бері – Кітап қорын сақтау бөлімінің меңгерушісі. Кітапхананың анықтамалық-библиографиялық аппаратымен жұмыс жасап, мемлекеттік тілде библиографиялық құралдарды жасады. «Павлодар облысында аталып өтілетін және еске алынатын күндер» библиографиялық көрсеткіштің, «Облыс өлкетанушылары» сериясын құрастырушыларының бірі. «Тың: дала дастаны, тарих шежіресі», «Жер және заң», «Дархан даланың данышпан ұлы» (М.Ж. Көпеевтің 150-жылдығына), «Бейбітшілік пен бірліктің онжылдығы» (ҚР Тәуелсіздігінің 10-жылдығына), «Ата заң-алтын діңгегіміз» (ҚР Конституциясының 15 жылдығына), «Павлодар облысының ақын-жыраулары», «Ата жұрт – алтын бесігім» (оралмандардың тарихи отандарына оралуына 15-жылдығына), «Бәсекеге жарамдылық-тұрақтылық пен дамудың негізгі факторы. Павлодар облысының экономикасы: аймақ-

тық, әлемдік экономикаға қосқан үлес», «Жеңісіміздің жұлдыздары. 1941-1945» (Ұлы Жеңістің 65-жылдығына) және т.б. тақырыпты құралдарды дайындады. «Жүсіпбек Аймауытов» библиографиялық көрсеткішінің 2-ші басылымын жасауға қатысқан. Кітапханалық мәселерге арналған республикалық және облыстық семинарларға қатысушы. Әдістемелік және тәжірибелік көмек көрсету үшін облыс кітапханаларына барады. «Сирек кітаптар» ДБ жүргізеді, өлкетану әдебиеттерді сандық форматқа келтіреді. Павлодар облысы Мәдениет басқармасының, ҚР ҰАК, Облыстық кітапхана, грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталды.

Исаканова Светлана Шаймұратқызы – 1962 ж.т. Облыстық кітапханада 1987-2007 жж. істеген. Н. Крупская атындағы Ленинград мемлекеттік мәдениет институтының кітапхана факультетін (1987) үздік бітірді. 1987-1995 жж. – әдіскер, 1995-1999 жж. – директор орынбасары, 1999-2005 жж. – АББ меңгерушісі., 2005-2007 жж. – кітапхана директорының орынбасары. Облыстық кітапхананың дамуына, библиографиялық қызметін толық жетілдіруіне көп үлес қосқан. С.Ш. Исаканова жасаған атақты жерлестерімізге арналған «Жүсіпбек Аймауытов», «Серик Имантаевич Джаксыбаев» библиографиялық көрсеткіштер және «Крестьянские (фермерские) хозяйства Пав-

лодарской области», «Тың: дала дастаны, тарих шежіресі», «Жер және заң», «Кредитование сельхоз-производителей», «Павлодар облысының ақын-жыраулары», «Бәсекеге жарамдылық-тұрақтылық пен дамудың негізгі факторы. Павлодар облысының экономикасы: аймақтық, әлемдік экономикаға қосқан үлес», еске алынатын және аталып өтілетін күнтізбе және т.б., өзекті басылымдар өлкетану қызметінде белгілі көрініс алды. С.Ш. Исаканова өңдеген «Жанашыр», «Ауыл кітапханасы» конкурстық жобалары «Сорос-Қазақстан» қорының және «Ашық қоғам» институтының гранттарын алуға қатысып, облыстық кітапханада әлеуметтік – қорғаусыз оқырман топтарына қызмет көрсетуді белсендірді, техникалық материалдық жағдайды жақсартуға, ауыл кітапханарын жаңғыртуға мүмкіндік берді. «Ауыл кітапханасы» бағдарламаның қорытындысы бойынша Павлодар облысында жаңғырту іс-тәжірибелері туралы «Модель сельской библиотеки» атты материал шығарды, оны республикалық кітапханалар қолданады. «Ауыл дамуы – ел дамуы» жобасының, «Асар» шығармашылық лабораториясының авторы. «Жанашыр» жобасын іске асыруға белсенді қатысты. «Әділет» орталығының бастамашысы. ҚР Мәдениет министрлігінің, ҚР ҰАК, облыстық мәдениет басқармасының

облыстық кітапханасының грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталды. 2007 ж. бастап ПМПИ ғылыми кітапханасының директоры.

К

Culture Club – Ағылшын тілін сүйюшілерге арналған апталық клуб. 2011 жылы шетел тілдеріндегі әдебиеттер бөлімі ұйымдастырған. Ағылшын тілді елдердің мәдениетімен танысуға мүмкіндік береді.

Кадрлар – Кітапханалар қызметінің жоғары деңгейде болуы ұжымның жоғары кәсібилігіне байланысты. С. Торайғыров атындағы облыстық кітапханада 55 кітапхана қызметкері еңбек етеді. Өндірістік міндеттерді шешуде, кітапханашыларды жаңа техникалық қызметтерге бейімдеуге, кадрларды қайта даярлауға және біліктілігін арттыруға «Professional» бағдарламасы себептеседі. Кітапханада жасалған бағдарламаға сәйкес жаңа қызметкерлерді кәсіптік дағдыны меңгертуге байланысты үйрету сабақтары жүргізілді. Автоматтандыру бөлімі, ақпараттық – библиографиялық бөлімі және әдебиеттерді өңдеу бөлімі қызметкерлерге сканерлеу, слайд жасау, сандық форматқа көшіру, РАБИС бағдарламасымен, Windows, EXel, Power Point бағдарламаларымен және т.б. жұмыс жасауды үйрету

бойынша сабақтар жүргізеді. Каталогтандыру мектебі қызметкерлерді ГОСТ 7.1-2003 сәйкес библиографиялық жазбаларды енгізуге, библиографиялық сипаттама жасауға, жазбаларды редакциялауға және т.б. үйрету жұмыстарын жалғастыруда.

Казанцева Антонина Анатольевна – 1982-1988 жж. – Ш. Уәлиханов ат. облыстық жасөспірімдер кітапханасының кітапханашысы, 1988-2002 жж. – облыстық кітапхананың кітап сақтау бөлімінің кітапханашысы, 2002-2010 жж. – кітап өңдеу және каталогтандыру бөлімінің кітапханашысы, 2010 ж. – бөлім меңгерушісі. Облыстық семинарларға, семинар-тренингтерге қатысып, РАБИС бағдарламасы бойынша сынақ істерін өтizedі. ЭК библиографиялық сипаттама жасау және жолдарды толтыру бойынша Инструкцияны құруға қатысты. ЭК мәселесі жөніндегі республикалық семинарға (2011 ж., Өскемен қ.) қатысты. Облыстық мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың алғыс хаттарымен марапатталды.

Карандашова Тамара Васильевна – Кітапхана оқырманы, жанашыры. Қазақстан журналистикасының ардагері. Н. Крупская ат. Ленинград мемлекеттік мәдениет институтын (1965) бітірді. 1966-1967 жж. – облыстық балалар кітапханасының кітап толықтыру бөлімінің кітапханашысы, 1967-1969 жж. – облыс-

тық кітапхананың библиограф, әдістемелік бөлімінің меңгерушісі, 1969-1996 жж. – облыстық теледидарының корреспонденті, 1997 ж. «Новое время» газетінің корреспонденті. Қазақстан журналистикасының 50 жылдығына орай лауреат атағы берілді, Ертістің Павлодар Өңірінің мәдени өмірін сипаттау үшін Павлодар облысы әкімінің грантын алды. Т. Карандашованың мақалалары облыс кітапханаларының барлық қызметіне объективті баға береді.

Картотека төлқұжаты – Қызмет құжатындағы картотеканы анықтайтын ақпарат берілген: атауы, ұйымдастыру мерзімі, б.ж топтау тәсілі, оқырмандық белгілеу, көрсетілген қорлар және т.б. Төлқұжат АББ сақталады, картотекаға жауапты бөлім қызметкерімен толықтырылады.

Каталогизатор – РАБИС модулі. Ол арқылы құжаттардың толық сипаттамасы беріледі. ЭК негізі, осы модуль арқылы құрылған б.ж.

Каталогтандыру – Кітапхана каталогын ұйымдастыруға және құруға кіретін процестер жиынтығы. Өдебиеттерді өңдеу және каталогтандыру бөлімінің қызметкерлері құжаттарды кітапханалық толық өңдеу, б.ж. жасау, жүйелеу, ЭК б.ж. шығару жұмыстарымен айналысады.

Каталогтандыру мектебі – 2004 ж. құрылған. Мектептің жұмысын

әдебиеттерді өңдеу және каталогтандыру бөлімі жүргізеді. Мектептің аясында облыстық кітапхананың және облыс кітапханаларының қызметкерлеріне РАБИС бағдарламасын меңгертуге, құжаттардың б.ж. жасауға, құжаттардың жалпы индекстеуге, ЭК статистикасын есептеуге, электронды анықтаманы редакциялауға консультациялар, тәжірибелік сабақтар, стажировкалар жүргізіледі. Мектептің сабақтары БЖ дұрыс жасау сапасын арттыруға бағытталған.

Каталогтар – Кітапханада карточкалы Бас АК, қазақ және орыс тілдерінде АК, қазақ және орыс тілдерінде ЖК, қазақ және орыс тілдерінде авторефераттардың АК, қазақ және орыс тілдерінде авторефераттардың ЖК, ЭК бар.

Каталогтар залы – КАА орналасқан жері. Онда: алфавиттік, жүйелі каталогтар, «Казахстаника» жиынтық, «Павлодар Ертіс Өңірі» өлкетану картотекалары бар. Оқырмандар үшін 7 АЖО құрылған. Оқырмандар өзінше және кезекші библиографтың көмегі арқылы өзіне керекті тақырып бойынша әдебиеттерді таба алады.

Каталогтың төлқұжаты – Қызмет құжатындағы каталогты анықтайтын ақпарат берлген: атауы, ұйымдастыру мерзімі, б.ж. топтау тәсілі, оқырмандық белгілеу, көрсетілген қорлар және т.б. Төлқұжат әдебиеттерді өңдеу бөлімін-

де сақталады, каталогқа жауапты бөлім қызметкерімен толтырылады. Кітапханада төлқұжат электронды каталогқа және карточкаға құрылған. Жыл сайын төлқұжаттар жаңа ақпараттармен толықтырылады.

Кәрімов Қанат Сәрсенұлы – 2009 ж. Павлодар облысы мәдениет басқармасының бастығы. Облыс кітапханаларының дамуына, қоғамдық және мәдени өміріндегі кітапхана рөліне көп көңіл бөледі. Мәдени ошақтарды, оның ішінде кітапханаларды қалпына келтіруге және күрделі жөндеу жұмыстарына көп көңіл бөледі. Ауылдық кітапханалар қорын толықтыруға зор үлес қосты.

Кәсіби деңгейді көтеру курстары – Қараңыз «Біліктілікті арттыру курстары».

Кәсіптік сағат – Кітапханалық – библиографиялық жұмысының түрі. Колледждер, кәсіптік лицейлер, мектептер оқушылары арасында жүргізіледі. Кәсіптік сағаттың тақырыптары: «Я изучаю автодело», «Мастер-отделочник широкого профиля», «Я – электрогазосварщик», «Парикмахерское дело» және т.б.

Келім саны – Кітапхананы пайдалану қарқының сипаттайтын көрсеткіш. Келім саны бір оқырманға келетін келушілер санымен өлшенеді.

Кибанова Марина Васильевна – 1971 ж.т. Облыстық 1992 ж. жү-

мыс істейді. Павлодар политехникалық техникумын (1989), АЭ және СИ (2005) бітірді. 1989-1992 жж. облыстық мәдениет басқармасының есепшісі, 1992 ж. – облыстық кітапхананың есепшісі. Жоғары деңгейде банк және есеп құжаттарын, бухгалтерлік есепті, мемлекеттік сатып алуды жүргізеді, бухгалтерлік есептің жаңа тәсілдерін белсенді қолданады.

Классификатор – Облыстық кітапханаларға арналған КБЖ таблицасына сәйкес ЭК-та 2003 ж. орыс тілінде классификатор құрылды. Қазақ тіліне 2004 ж. аударылды.

Клубтар – Қараңыз «Қызығушылыққа байланысты клубтар».

«Книжная осень в Прииртышье» фестивалі – 2005 ж. 15 қыркүйектен 15 қазан аралығында өтті. Фестивальдің бағдарламасы: «Словам поэта нет преграды» әдеби-сазды кеш (Абай Құнанбаевтың 160 жылдығына); 3. Солтанбайұлының «Көпеев» кітабына тұсау кесер (Мәшһүр туралы 3-ші кітап); О. Григорьеваның «Никогда не оглядывайся» кітабына тұсау кесер; «Порыв вдохновенный» әдеби-сазды кеш (И. Байзақовтың 105 жылдығы); «Балаларға арналған әндер»: Павлодарлық композиторлар Н. Дүкенбай, Қ. Сәтиев балаларға арнайды; Жеңістің 60 жылдығына Ғ. Жұматовтың «Жеңіс жалауын желбіреткен» кітабына тұсау кесер; «Г.Н. Потанин и казахская ли-

тература» шолу (Г.Н. Потаниннің 170 жылыдығы); «Тарихтан тағылым» – С. Баязитовтың «Хан Ием» кітабына тұсау кесер; «Книжная осень в Прииртышье» әдеби мереке; «Кітапханаға кітап сыйла» акция.

Коваленко А.А. – 1939-1941 жж. облыстық кітапхананың директоры болған.

Комкина Татьяна Сергеевна - 1976 ж.т. Облыстық кітапханада 1995 ж. жұмыс істейді. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1995), АММИ (сырттай, 1999), Б. Ахметов ат. Павлодар педагогикалық колледжін (2001) бітірді. 1995-2009 жж. – оқу залының кітапханашысы, 2009 ж. – библиограф. Кітапхана іс-шараларының өткізуіне белсенді қатысады, жас-өспірімдерді кітап оқу дағдысына қалыптастырады. АБА, НҚА картотекасың қалыптасыруына қатысады. «Мақала» ДБ толықтырады, өлкетану қорың сандық көшірмесін жасайды. Облыстық кітапхананың құрмет қағазымен марапатталды.

Компьютерлік парк – Мекеменің компьютерлік базасы. Облыстық кітапханада 70 компьютер бар. Кітапханың әрбір бөлімінде қызметкерлерге арналған АЖО орналас-тырылған, 31 АЖО – оқырмандар үшін.

Конгресс – (Лат.) – халықаралық деңгейдегі үлкен съезд, ірі жиналыс. 2007 жылы сәуірде Астанада «Оқитын қоғам – бәсекеге қабілетті

елдің негізі» атты Халықаралық конгресс өткізілді. Орталық Азияда ЮНЕСКО және ИФЛА қолдауымен іс-шара бірінші рет өткізілді. Конгрестің жұмысына С.Ш. Исаканова (облыстық кітапхана), Р.Т. Зингер (Ақсу қ. ОКЖ директоры), О.Н. Вирайло (Шарбақты ОКЖ директоры).

Корпоративтік жазу – Облыстық кітапхана 2004 ж. бастап «Павлодар Ертіс өңірі» ЭК жобасының аясында аналитикалық жазуларды және жазулармен алмасуды жүзеге асырады. Осындай тәжірибе жұмыс нәтижесін арттырады және сапасын көтереді. Облыстың кітапханалары арасында үйлестіру жоспарына сәйкес республикалық, облыстық және аудандық мерзімді басылымдарды жазуда корпоративтік жазба бөлінген. Жобаны іске асыру аясында ОӘҒК ДБ кітапханалардың ДБ конверсиялау жүйесі құрылды, корпоративтік каталогтау технологиясы және құжаттарды электронды тасымалдау меңгерілді.

Корпоративтік ресурстар – Облыс кітапханаларының ДБ біріктіретін, ақпараттық ресурстар. «Павлодар Ертіс өңірі» ЭК – Павлодар облысы кітапханаларының корпоративтік ресурстары. (Қараңыз. «Павлодар Ертіс өңірі» электронды кітапхана»).

Көркемәдеби туындылардың бас тақырып картотекасы – Оқырмандарға белгілі тақырыптар бойынша әдебиеттерді іздеуді қамтамасыз етуге арналған. Бұл карто-

теканың жазулары шығарманың тақырыбы, олардың жанры, автордың аты беріледі. Картотека жасау және пайдалану жағынан қарапайымдылығымен ерекшеленеді. Орналасқан жері – каталогтар залы.

Көркемдік көрме – Облыстық кітапхананың көрме жұмысының түрі. Мақсаты: жастардың белсенді шығармашылығының дамуы, эстетикалық қарастарын қалыптастыру. Көрмелерде сурет, акварель, графика көрсетіледі. Көркем көрмелер Е. Фридли, А. Ерашов, Ж. Амантаева, Ж. Сабденова, З. Асылғазина т.б. Павлодардың жас суретшілердің шығармашылықтарымен таныстырады.

Көрсеткіштер – Қараңыз «Библиографиялық көрсеткіштер».

«Кто есть кто в библиотеках Казахстана» ДБ – ҚРКК Кеңесінің бастамасымен құрылды. Мақсаты: республика кітапханаларындағы бас мамандарының, қазіргі кездегі кітапханашылардың өмірбаяндарын қоғамға жеткізу. 2008 ж. «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» деректер базасына облыстық кітапхананың қызметкерлерінің, Павлодар облысының кітапхана ісі ардагерлерінің есімі енгізілді, соның ішінде М.Ә. Жиенбаева, Н.Ғ. Шайкенова, Қ.Б. Батталова, Т.Б. Ермакова бар. Деректер базасы «Қазақстан кітапханашылары» сайтында көрсетілген.

Кузнецова Надежда Константиновна – 1962 ж.т. Облыстық

кітапханада 1988 ж. жұмыс істейді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1986) бітірді. 1983-1988 жж. – С. Торайғыров атындағы облыстық балалар кітапхана абонент, кітап сақтау бөлімдерінің кітапханашысы, 1988 ж. облыстық кітапхана балалар бөлімінің кітап сақтау бөлімінің кітапханашысы. Балалар әдебиетін жақсы біледі, жаңа әдебиеттерге шолулар, әдебиеттерді тандап, кітап сақтау бөлімінен кітап көрмелерін ұйымдастырады, балалар бөлімінің қорын есепке салып индикаторлар толтырады. Балалар әдебиеті каталогын ретрконверсиялайды. Облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталды.

Кітап – Қараңыз «Бүкіләлемдік кітап және авторлық құқық күні».

Кітап дүкені – Кітап қорын толықтырудың басқа көздерімен қатар қорды толықтырудың маңызды көзі болып табылады. Облыстық кітапхана Павлодардағы кітап дүкендерімен белсенді ынтымақтастықта.

Кітап көрмесі – Арнайы іріктелген және жүйеленген шығармалар жиынтығы, танысу және қарау үшін оқырмандарға ұсынылады. Жыл сайын облыстық кітапханада 300-ден аса кітап көрмелері жасалады. Павлодардың мәдени өмірінің ажыратылмас бөлігі кітапханада өткізілетін кітап көрмелерінің керемет циклдері: «На пороге

XXI века», «Album», «Чтобы не пропало имя и слава тюркского народа», «Лучшие книги России» («Пушкин кітапханасы» мегажоба), «Облыстық кітапхана – бірінші курс студенттеріне», «Ата Заң – алтын діңгегіміз» және т.б.

Кітап қоры – Кітап басылымы белгілері бар баспасөз туындыларынан тұратын кітапхана қорының бөлігі. Кейде кітап қоры терминінің орнына «кітапхана қоры» деген термин қолданылады. Облыстық кітапхананың қоры кітаптардан, кітапшалардан, электронды басылымдардан тұрады. 1.01.2011 ж. 470,0 мың данадан аса кітап бар (мерзімді басылымдарсыз).

Кітап қорының сақталуы – Құжаттардың физикалық күйінің сақтығы мен бүтіндігін сақтауды қамтамасыз ету, соның ішінде гигиена, оқшаулау және құжаттарды өңдеу. Жыл сайын қор құру бөлімі кітап қорының сақталуы бойынша жұмыс жүргізеді: қорды толық тексеру, жартылай тексеру, көп сұралатын әдебиетті, мерзімді басылымдардың бар-жоғын тексеру.

Кітап мерекесі – Қараңыз «Бүкіләлемдік кітап және авторлық құқығы күні».

Кітап сақтау бөлімі – Облыстық кітапхана құрылымының бөлімшесі. 1947 ж. құрылған, үлкен ауқымды қағаз басылымдарының тұратын құжаттардан тұрады. Барлық салалар бойынша кітаптар

топтастырылған. Соның ішіндегі сирек кездесетін және бағалы коллекциясында 1,0 мыңнан астам бірлік сақталған, XIX ғ. ортасы мен XX ғ. коллекциялардан, қазақ баспасөзінің факсимильдік және репринттік басылымдардан, миниатюрлардан, қолтанбалары бар кітаптардан тұрады. Облыс үшін маңызды ғылыми және мәдени мәні бар кітап қоры туралы ілімді тарау мақсатымен, кітап сақтау бөлімі кітап көрмесін тұсау кесерлерді тұрақты түрде ұйымдастырады, жаңа кітаптардың түскенін «Назарларыңызға жаңа кітаптар!» көрме қойылымынан көруге болады. Кең көлемдегі кітап көрмелері, қызықты библиографиялық шолулар «Чтобы не пропало имя и слава тюркского народа», «Кітап . Raritet», «Альбом. Album», «Егеменді елдің келбеті», «Кітап әлемі», және т.б. көрмелері көпшілік оқырмандардың көптеп келуіне ықпал етті. Кітап сақтау қорының ктіптары электронды және карточкалы каталогта көрсетілген, оқырмандарға бұл кітаптар қызмет көрсету бөлімдері арқылы берілді. «Сирек кітаптар» ДБ жүргізеді.

Кітап толықтыру – Қараңыз «Кітап толықтыру бөлімі», «Кітап қорын толықтыру көздері».

Кітап толықтыру бөлімі – Облыстық кітапхана бөлімшесі. XX ғ. 40-шы ж. құрылған. Кітап қорларын балалар, жасөспірім және жалпы оқырмандарға арналған баспа

шығармаларымен, мерзімді басылымдармен, электрондық және басылымның басқа түрлері мен толықтыруды қамтамасыз етеді. 2002 ж. бастап ауылдық кітапханалары үшін кітапханалық коллектор қызметін атқарады. «Мерзімді басылымдар» ДБ жүргізеді. (Қараңыз «Мерзімді басылымдар» ДБ).

Кітаппен қамтамасыз ету – Ауданның, қаланың әрбір тұрғынына немесе кітапхананың әрбір оқырманына бөлгенде олардың әрқайсысына келетін кітапхана кітабының орташа саны. Жыл аяғында кітапханадағы бар кітаптардың саны кітапханаға тіркелген оқырмандардың санына бөлумен есептеп шығарылады. Облыстық кітапханада кітаппен қамтамасыз ету коэффициенті әр оқырманға 15 кітаптан келеді.

«Кітаптар» ДБ – Қазақ, орыс және ағылшын тілдеріндегі кітаптарды, кітапшаларды, ноталық, картографиялық басылымдардың б.ж. 100,0 мыңнан аса б.ж. бар.

Кітапхана – Әлеуметтік институт, мәдени мұраларды ақпараттарды және білімді сақтайтын орны. Кітапхана ақпараттарды және көпжылдары жиналған білімдерді пайдалануға барлығына біркелкі мүмкіндік туғызады. С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана – қазіргі таңдағы жоғары технологиялық деңгейдегі кітапхананың жаңа моделі, аймақтағы ірі ақ-

параттық және мәдени орталық, ақпаратқа жедел және еркін қол жеткізуді қамтамасыз етеді, ұлттық – мәдени мұраны сақтауды ықпал етеді.

«Кітапхана – мәдениет орталығы» – Кітапхана жобасы 1998 ж. жүзеге асырылды. Оның мақсаты: кітап және өнер сүйушілерінің қарым-қатынасын ұйымдастыру, оқырмандардың көркемдік мәдениетін дамыту, әдебиет, өнер және мәдениет бойынша ақпарат беру. Жобада аясында «Айна» көркемдік галереясы, «Визит» әдеби-музыкалды қонақжайы, «Шәкен Айманов кинотеатрына шақырамыз» кинолекторийі, «Әлемдік көркемдік мәдениет» бейнелекторийі, «Мастерица» сәнділік-қолтаңба шығармашылық клубы жұмыс істейді.

Кітапхана байқаулары – Біліктілікті арттыру жүйесінде кәсіби шеберлік байқаулары қолданылады, мақсаты кітапханашылардың кәсіби деңгейлерінің өсуіне ықпал ету. Байқаулар кітапханашылардың білімін, білгірлігін, өздігінен білім алуларын айқындайды. 1986 ж. – «1986 жылы қаланың үздік кітапханашысы» қалалық байқау. 1991 ж. – «ОКЖ орталық кітапханаларының ұйымдастыру-әдістемелік бөлімін байқап қарау» облыстық байқауы.

1997 ж. – «Балалар кітапханаларының арасындағы дәстүрлі емес ең үздік кітап көрмесі» балалар кітапханалары арасындағы облыстық байқау.

2002 ж. – облыстық кітапхана «Мир возможностей @ вашей библиотеки» республикалық байқауға қатысты. Облыстық кітапхананың «Кітап. Кітапхана. Біз» бағдарламасы ҚРКҚ дипломымен марапатталды.

2002 ж. – облыстың 65 жылдығына арналған өлкетану бойынша ең үздік сценарий бойынша облыстық байқауы.

2007 ж. – Д. Әбілөвтің 100 жылдығына арналған «Елім деп соққан жүрегі» облыстық шығармалар байқауы.

2010 ж. – «Өлке CD-ROM форматында» облыстық байқау.

2011 ж. – «Оқу-өмірімнің сәні» облыстық фотобайқауы.

«Кітапхана және өлкетану» – Кітапхана бағдарламасы 1996 ж. бастап жұмыс істейді. Оның мақсаты: қазақстандық отансүйгіштікті тәрбиелеу, туған өлке тарихын зерттеу және насихаттау. 1998 жылдан жасөспірімдер үшін абонемент бөлімінде «Өлкетану» клубы жұмыс істейді (Қараңыз «Өлкетану» клубы). Ол тарихшыларды, археологтарды, музейлердің қызметкерлерін және туған өлке тарихын сүйушілерін біріктіреді. Өлкетанушылармен, Павлодар музейлерінің қызметкерлерімен кездесулер, өлкетану кітаптарына тұсау кесерлер, виртуалды экскурсиялар және көрмелер, тақырыптық әңгімелер өткізіледі.

Кітапхана блогы – Коммуникация құралы, оны кітапхана өзінің

жарнамасы ретінде, интерактивті қатынасты қамтамасыз ету және қызмет көрсету жүйесін жақсарту үшін пайдаланады. Кітапхана блогы өзінің ақпараттық өнімдерін және қызметін алға бастыруға көмектеседі, ақпарат берудің күшті құралы болады. 2012 жылы С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана кітапхана блогын құрайды.

Кітапхана бөлімдері – Облыстық кітапхананың қызметін 15 бөлім атқарады: абонемент, әмбебап оқу залы, қазақ әдебиеттер бөлімі, өнер бөлімі, ақпараттық-библиографиялық бөлім, ауыл шаруашылық және техникалық бөлім, шетел тіліндегі әдебиеттер бөлімі, кітап толықтыру бөлімі, кітап өңдеу және каталогтандыру бөлімі, кітап сақтау бөлімі, мерзімді басылымдар оқу зал, балалар бөлімі, статистикалық есеп және оқырмандарды тіркеу секторы, кітапханалық маркетинг және әдістмелік жұмыс бөлімі, кітапханалық процестерді автоматтандыру бөлімі. (Қараңыз сәйкес ұғымдарды).

Кітапхана жарғысы – нормативтік құжаттың түрі, мекеменің ұйымдастыру және қызмет тәртібін реттеп отыратын ережелер жиынтығы. Жарғы кітапхананың заңдық мәртебесін көрсетеді, кітапхананың және мекеменің үнемі қаржыландыру көзі, негізгі міндеттері, қол жеткізу шегі, мүліктік қарым-қатынасын реттеу, кітапхананы басқару тәртібі. 2011 жылы комму-

налдық мемлекеттік мекемеге ауысуына байланысты кітапхананың жаңа жарғысы бекітілді.

Кітапхана жарнамасы – Қараңыз «Кітапханалық жарнаманы».

Кітапхана келбеті – Облыстық кітапхана «имиджмейкингпен» тұрақты айналысады, әртүрлі көптеген шаралар өткізу арқылы кітапхана туралы игі ниеттегі қоғамдық пікірді құрайды және қолдайды. Үлкен қоғамдық пікірді келесі PR-шаралар туғызды: «Кітапханаға кітап сыйла» акциясы, «Сіз әр тілде сөйлей аласыз...» тілдер апталығы, «Жыл бестселлері» хит-парады, «Славян жазуы және мәдениеті күндері» және т.б.

Кітапхана коллекциялары – Облыстық кітапханада миниатюрлі кітаптар, сирек және бағалы кітаптар, қолтаңбалы кітаптар коллекциялары бар. (Қараңыз сәйкес ұғымдарды).

Кітапхана қоры – Қараңыз «Кітап қоры».

Кітапхана қызметкерлерін аттестациялау – Кадрлық шара, тұлғаның еңбек деңгейіне, мүмкіндігіне, атқаратын қызмет талабына сәйкестігі және сапасын бағалауға арналған. Аттестациялау кадрларды орнына қоюға және тәрбиелеуге, талғауды жақсартуға, кәсіби шеберлігінің деңгейін, іскерлік шамандығын көтеруге ықпал жасайды.

Облыстық кітапханада аттестациялау үш жылда бір рет өткізіледі. 2010 ж. кітапхана қызметкерлері аттестациялаудан өтті, қорытынды бойынша кітапханашылардың санаты көтерілді.

Кітапхана қызметі – Баспа басылымдарын және басқа құжаттарды немесе олардың көшірмесін насихаттау және беру бойынша, оларды таңдауда және пайдалануда көмек көрсету. Кітапхана оқырмандарға қорларды кең пайдалануды қамтамасыз етеді, оқырмандардың сұранысын зерттейді, кітапханаға жұртшылықтың әр түрлі тобын белсенді тартады. Жыл сайын облыстық кітапхана 32,0 мынан астам оқырманға қызмет көрсетеді.

Кітапхана қызметтері – Кітапхананы пайдаланушылардың ақпараттық сұранысын қанағаттандыру және қалыптастыру, анықтау кітапхана ісінің нәтижесі. Кітапхана келесі қызметтерді көрсетеді: кітапханаға нақты құжаттарды алу туралы ақпарат беру; каталогтар және басқа формалар арқылы кітапхана қорының құрамы туралы ақпарат ұсыну; ақпараттар көздерін іздеуге және таңдауға консультациялық көмек көрсету; әдебиеттерді ашық қарау, кітапханада тақырыптық көрмелер ұйымдастыру; оқырмандарға оқу залының және абонемент бөлімінің кітапханалық қорынан уақытша пайдалануға құжаттар беру; оқыр-

мандардың қарым-қатынасын іске асыруға бағытталған мәдени шаралар (клубтар, лекциялар, әдеби кештер, оқырман конференциялары және т.б.) өткізу; кітапханалық-библиографиялық сауаттылықты және ақпараттық мәдениетті қалыптастыру; ксерокопия қызметі, электрондық тасмалдағышқа көшіру.

Кітапхана логотипі –

Кітапхананың ауызша – бейнелеу символы, толық, ықшамдалған немесе тақырыптың аббревиатура түрінде болады. Облыстық кітапхананың логотипінде ашылған түрінде кітап бейнеленген, ортасында шаңырақ – бірліктің символы. 2003 ж. Павлодарлық суретші Е. Фридлиן жасаған.

Кітапхана маркетингі – Облыстық кітапхананың маркетингі – бұл қызмет көрсету концепциясы, бұл күтудің басқару үрдісі, пайдаланушылардың мүмкіндігі мен нақты максималды толық қанағаттандыруы, әртүрлі ауылдық топтарымен эффектті басқарудың байланысы. Кітапханалық маркетинг жоғары сапалы кітапхананың жұмыс атқаруына байланысты, әртүрлі ақпараттық бос уақыттық түрінде оқырмандардың келуіне ынталандыру, үйірме, жарнама және т.б. қызықтырып біріктіру, қатысушылық санын көтеру, кітап беру,

оқуы, кітапхана қорына үндеу жасайды.

Кітапхана серіктестері – Бірегей қызметтің қатысушылары. Облыстық кітапхана ақпараттық және әлеуметтік әріптесті барлық мемлекеттік және қоғамдық мекемелермен құрды. Ақпараттық әріптестер ішінде «Сарыарқа самалы», «Звезда Прииртышья», «Ертіс дидары», «Руханият», «Шаһар», «Городская неделя», «Новое время», «Версия» және т.б. облыстық және қалалық газеттері, облыстық телерадио бірлестігі. Әлеуметтік әріптестер: мәдениет мекемелері, «Қазақ тілі» облыстық қоғамы, қаланың жоғары және орта оқыту бөлімдері және т.б.

«Кітапхана ісі» – ДБ 2009 ж. жүргізіледі. Қазақстандық, ресейлік кітапханалық кәсіби басылымдардан б.ж. көрсетілген.

Кітапханалардың бірігуі – 1988 ж. Қазақ КСР Мәдениет Министрлігінің шешімімен жеке алдына Ш. Уәлиханов ат. облыстық жасөспірімдер, С. Торайғыров ат. облыстық балалар және Н. Островский ат. облыстық кітапханалары өздерінің қорларын сақтай отыра, облыстық бірлескен әмбебап ғылыми кітапхана аталды, жасөспірім және балаларға қызмет көрсету бөлімінің құрылымын толықтырды. 1988 ж. бастап С. Торайғыров ат.облыстық бірлескен кітапханасын М.Ә. Жиенбаева басқарады. (Қараңыз «Жиенбаева Майя Әбдірахманқызы»).

Кітапханалық астана – 2003 ж. ҚР мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігі шешімімен Павлодар Қазақстанда кітапханалық астана болып айқындалды.

Облыстық кітапхана базасында «Жаңа кітапхана жаңа ақпараттық қауымдастықта. Моделді ауылдық кітапхана» республикалық конференция өтті, онда республикада алғашқы моделді ауылдық кітапхана – Орловка ауылдық кітапханасы көрсетілді. Қазақстанда алғашқы ауылдық кітапхана сайты құрылды – Шарбақты ауданының Орловка моделді ауылдық кітапханасының сайты. Бұл конференция облыс кітапханаларында жұмыс процестерін алдыңғы уақытта моделдендіру үшін бастау сәті болды. Қараңыз «Ауыл кітапханасы».

Кітапханалық жарнама – Кітапхана, оның көрсететін қызметі және өнімдері, нағыз мүмкіндігі бар пайдаланушыларға хабарлау мақсатында және қызмет пен өнімдер сұранысын ынтандырылу туралы ақпарат. Жарнама мақсаты – кітапхананы әйгілендіру және оның ресурстары мен қызметіне сұранысты көтеру. Облыстық кітапхана жарнамамен тұрақты айналысады, жергілікті БАҚ, белгілі теледидар арналарымен, облыстық радиомен белсенді қатынас жасайды.

Кітапханалық коллектор – Арнайы мемлекеттік кітапсату мекемесі, кітапхананы жоспарлы түрде әдебиеттермен қамтамасыз ету-

ге арналған. Павлодарда 1990 ж. ортасында жабылды. 2002 ж. кітапханалық коллектордың міндетін жартылай облыстық кітапхананың кітап толықтыру бөлімі атқарады, мемлекеттік тапсырысы бойынша түскен кітаптарды облыстың ОКЖ үлестіреді.

Кітапханалық қызмет – Қараңыз «Кітапхана қызметі».

Кітапханалық статистика – Кітапхана қызметі туралы цифрлердің деректер жиынтығы, арнайы бекітілген формалар негізінде алынған, өңделген, талданған және кітапханалық істі басқару мақсатында пайдаланылады. Кітапхананың барлық бөлімдерінде жүргізіледі.

Кітапханалық ортаны жаңарту – Кітапханалық қызметті жетілдіру, жаңарту, жаңа талап пен қалып, техникалық жағыдай, сапалық көрсеткіш сәйкестік көрсету. Павлодар обласында кітапханаларды жаңарту 2000 жылы басталды.

Кітапханалық-библиографиялық білім – Қараңыз «Кітапханалық библиографиялық білімді насихаттау».

Кітапханалық штат – Қараңыз «Кадрлар».

Кітапханалық процестерді автоматтандыру – Кітапхана саласына автоматтандыру құралдарын енгізу. Кітапхана автоматтандыру жұмысын 1994 ж. бастады. Кітапхананы автоматтандыру бірнеше

кезеңнен өтті: кітапхана бөлімдерін компьютерлік техникамен жабдықтандыру; РАБИС бағдарламасын пайдаланып ЭК б.ж. қалыптастыру; кітапханалық процестерін автоматтандыру; Ғаламтор жүйесіне қосу; кітапхана сайты құру; Ғаламтор жүйесіндегі кітапхананың ЭК ашық қол жеткізу. Кітапхана процесін автоматтандыру жетістігінің бірі ЭК құру болып саналады. Осы арада кітапханаға түскен басылымдардың б.ж. ЭК құрылды. Бүгінгі таңда 280,0 жазу бар.

Кітапханалық процестерді автоматтандыру бөлімі – Облыстық кітапхана құрылымының бөлімшесі. 2001 ж. бастап жұмыс істейді. Бөлімнің басты мақсаты: облыстық кітапхана сайтына әкімшілік жасау, ақпараттандыру, ЭК толықтырып, әрі қарай жұмысын жақсарту, өзіндік мультимедиялық өнімдерін жарыққа шығару, Ғаламторға қолжеткізу, кітапхана қызметкерлерін жаңа ақпараттық технологияларымен таныстырып, оқыту. 2010 ж. бастап оқырмандарға Wi-Fi қызметін ұсынды. Облыс кітапханаларына әдістемелік көмек көрсетеді. (Қараңыз «Электронды ресурстар залы»).

Кітапханалық штат – Қараңыз «Кітапхана штаты».

Кітапханааралық абонемент (КАА) – Кітапханалық қызмет көрсету түрі, басқа кітапханалардың қорынан оқырмандардың пайдала-

ну үшін көрсетеді. КАА облыстық кітапхана 1960-шы ж. ашылды, оқырмандар Мәскеу, Ленинград, Алматы, Новосібір қ. Жылына 500 дана жуық кітап алып отырды. Соңғы жылдары КЭЖ арқылы жұмыс жасалынады. (Қараңыз «Құжаттарды электронды жеткізу»).

Кітапханалық астанасы – 2003 ж. ҚР Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігі шешімімен Павлодар қ. Қазақстан бойынша кітапханалық астана болып айқындалды. Облыстық кітапхана базасында «Жаңа кітапхана – жаңа ақпараттық қауымдастықта. Үлгілік ауылдық кітапхана» республикалық конференция өтті, онда республика алғашқы үлгілік ауылдық кітапхана – Орловка кітапханасы көрестілді. Қазақстанда алғашқы ауылдық кітапхана сайты құрылды-Шарбақты ауданы Орловка үлгілік кітапханасының сайты. Бұл конференция облыс кітапханаларында жұмыс процестерін алдыңғы уақытта моделдендіру үшін бастау сәті болды. (Қараңыз «Ауыл кітапханасы»).

Кітапханалық-библиографиялық білімді насихаттау – Кітапхана қорын, АБА, ЭК, библиографиялық құралдарын пайдалану әдістемесін оқырмандарға жеткізу әдісі. Оқырмандарға анықтамалық-библиографиялық және ақпараттық-библиографиялық қызмет көрсету арқылы жүзеге асады.

Кітапханалық конференция – Конференция (лат.) – белгілі мәселелерді талқылайтын жиналыс, кеңес. Біліктілікті арттыру формасы, мақсаты кітапханалық іс-тәжірибелерді терең зерттеу, теориялық меңгеру және тәжірибелік ұсыныстарды жасау. Кәсіптік шеберлікті шыңдауға және іс-тәжірибелерді таратуға облыстық ғылыми-тәжірибелік конференциялардың маңызы зор. Бірінші облыстық конференцияның (1965) тақырыбы оқуды басқару мәселесіне арналды. «Қайта құру жағдайында облыстық кітапхана ісін дамытудың өзекті мәселелері» (1988) тақырыбында өткен ғылыми-тәжірибелік конференция облыстың мәдени өміріне үлкен өзгеріс әкелді. Облыстық атқару комитеті төрағасының орынбасары В.А. Шершнева, Қаз. КСР мәдениет министрлігі кітапхана ісі жөніндегі бөлім бастығы И.Д. Муко-сеева, «Библиотекарь» журналының корреспонденті Л.Х. Иртуганова, облыстық кітапхананың директоры М.Ә. Жиенбаева және т.б. баяндама жасады. ҚР МАҚБ шешіміне байланысты 2003 ж. Павлодар қ. Қазақстанның кітапханалар астанасы болып жарияланды, «Жаңа ақпараттық қоғамның – жаңа кітапханасы. Үлгілік ауыл кітапханасы» атты республикалық конференция өтті.

Кітапхананы басқару – Кітапхананың қызмет көрсетуін қамтамасыз етуге бағытталған, олардың

жұмысының сапасын арттыру және пайдаланушылардың сұраныстарының өзгеруіне және қоршаған ортаның жағдайына сәйкес дамыту қызметі. 2010 ж. 8 желтоқсанда ҚР ҰК және ҚР ҰАК бастамасымен Астанада «Современная деятельность библиотек системы Министерства культуры Республики Казахстан: проблемы и их решение» атты дөңгелек үстел өткізілді. Оның жұмысына еліміздегі облыстық әмбебап ғылыми кітапханаларының директорлары мен әдістеме бөлімінің меңгерушілері, көзі көрмейтін және нашар көретін азаматтар үшін Республикалық кітапханалар қатысты. Дөңгелек үстелдің аясында шеберлік – сыныбы көрсетілді. Директорлар секциясында облыстық кітапхананың директоры М.Ә. Жиенбаева «Управление современной библиотекой» атты шеберлік сыныбын көрсетті.

Кітапхананы қаржыландыру – Кітапхананың шаруашылық механизмінің базалық элементі. Қаржыландырылған көздері: бюджет және бюджеттен тыс.

Кітапхананың библиографиялық қызметі – Шынайы және мүмкіндігі бар ақпаратты пайдаланушыларға, оларға қажетті өздерінің әр түрлі жеке, кәсіби немесе оқырманның (пайдаланушының) қоғамдық талабын қамтамасыз ету. Облыстық кітапхананың библиографтары анықтамалық және ақпа-

раттық қызметінін атқарады, «Павлодар облысы туралы жаңа әдебиеттер», «Павлодар облысының мәдени өмірі» және т.б. ДБ тұратын ақпараттық ресурстарды құрайды. РАБИС бағдарламасын енгізгеннен бастап библиографиялық және толық мәтінді ДБ құрауда.

Кітапхананың техникалық қызметі – кітапхана ұжымы, оқырмандарға қолайлы жағдай жасайтын, тынымсыз еңбек ететін жандар. Олар кітапхананың ғимаратын сақтау, өрт қауіпсіздігі, аймақтың тазалығы, тәртібі тәрізді кітапханалық шаруашылық жұмыстарының басты міндетін атқарады. Өз жұмыстарына жауапкершілікпен қарайды, олардың еңбектері кітапхананың қалыпты қызмет көрестуін қамтамасыз етеді. Кітапхананың жұмысын Т.И. Курилова, Н.И. Сушко, Л.Ф. Родайкина, З.М. Козкеева, З.Н. Попугаева, С.А. Куницкая, Л.А. Иванова, Л.П. Дорошенко, Е.Г. Калина, Т.П. Пантелеева-Пашкина, Д.О. Сакенов, В.В. Чернов, Ю.А. Дорошенко, Е.Н. Шумейко, К.М. Козкеев қамтамасыз етеді.

Кітапханашы Күні – Алматы әкімшілігі бекітуімен, 15 қазан айы белгіленді. 10 жылдан соң қала деңгейінде мерекеленген мейрамды енді бүкіл ел тойлайды. 115 жылдай облыстық кітапханада маңызды «кітап» ахуалын оның қызметкерлері жасайды. Жылдар бойы

біреулер кетеді, олардың орнына өз мамандығын сүйетін басқа адамдар келеді, олар ғасырдан келе жатқан дәстүрлерді сақтайды және жалғастырады. Облыстық кітапханада кітапханашы Күніне әр уақытта ерекше бағдарлама дайындалады. Ең жақсы кітапханашылар құрмет грамоталармен және алғыс хаттарымен марапатталады.

«Кітапханашыға көмек жаңа әдебиеттер» – Кітапханалық хабаршы кәсіби басылымдардағы жаңа материалдармен мамандарды таныстыруға арналған. Мына бөлімдерден тұрады: Кітапхана ісінің жалпы сұрақтары, Кітапхана және білім, Балалармен және жасөспірімдермен кітапхананың жұмысы, Эстетикалық және адамгершілік тәрбие. Кітапхананы автоматтандыру, Қорлар мен каталогтар, Мәдени оқуға тәрбиелеу, Әлеуметтану, Құқықтық ағарту, Экологиялық ағарту, Сценарийлер.

Кітапханашыдан сұра – Ақпараттық желілік қызмет, пайдаланушыларға кітапхана сайтында қызықтыратын тақырып бойынша толық және нақты ақпарат алудың мүмкіндігін береді.

Кітапханашылардың оқуы – Облыстық кітапхананың және облыс ОКЖ-нің жас мамандары үшін РАБИС бағдарламасымен жұмыс жасау (мақалалар енгізу, редакциялау, сипаттама жасау, әдебиеттерді іздеу), кітаптардың сандық көшір-

месін жасау, толық мәтінді ДБ жасау бойынша оқулар жүргізіледі. Қараңыз «Біліктілікті арттыру», «Біліктілікті арттыру курстары».

Куценко Людмила Александровна – 1959 ж.т. Облыстық кітапханада 1979-2010 жж. істеді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1979), Куйбышев мәдениет институтының кітапхана факультетін (1985) бітірді. 1979-1989 жж. – облыстық кітапхана библиографы, бөлім меңгерушісі, 1989-1999 жж. – Ленин ат. ПТЗ парткабинетінің кітапханашысы, 1999-2000 жж. – облыстық кітапхананың ауыл шаруашылық және техникалық бөлімінің кітапханашысы, 2000-2010 жж. – шетел әдебиеттер бөлімінің меңгерушісі. Шетел тіліндегі әдебиеттер бөлімінің ұйымдастыруына қатысты. Қала оқу орындарымен, Бейбітшілік Корпусының волонтерларымен байланыстырды және үйлестірді, кітапханалық мәселелері бойынша бірнеше жариялымдардың авторы. «My English» ағылшын тілін сүйетін клубын ұйымдастырған. Облыстық кітапхананың, облыс кәсіподақ кеңесінің грамоталарымен марапатталды.

«Күз сыйлығы» – Жыл сайынғы бау-бақша жетістіктерінің күзгі көрмесі. Ауыл шаруашылық және техникалық бөлімінің, «Наш очаг» клубының бастамасымен ұйымдастырылады. (Қараңыз «Наш очаг» клубы).

Қ

Қабышева Ақмарал Бектұрсынқызы – 1989 ж.т. Облыстық кітапханада 2011 ж. жұмыс істейді. Жаяу Мұса ат. Ақсу колледжінің кітапхана бөлімін (2008), ПМПИ тарих факультетін (2011) бітірді. 2008-2011 жж. – ПМПИ қызмет көрсету бөлімінің кітапханашысы, 2011 ж. – облыстық кітапхана әдіскері.

Қадырова Айнұр Қасболатқызы – 1976 ж.т. Облыстық кітапханада 1996 ж. жұмыс істейді Жаяу Мұса ат. Ақсу колледжінің кітапхана бөлімін (1996), «Педагог-психолог» маманы бойынша ПМПИ (сырттай, 2008) бітірді. 1996-2002 жж. – оқырмандарды тіркеу және есептеу секторының кітапханашысы, 2002 ж. – абонемент бөлімінің кітапханашысы. Іс-шаралар өткізуге қатысады. Бөлім қорының ретро-конверсиясымен, өлкетану басылымдарың сандық көшірме жасаумен айналысады.

Қажыбаева Жазгүл Кенесқызы – 1973 ж.т. Облыстық кітапханада 1996 ж. жұмыс істейді. Ш. Уәлиханов ат. Көкшетау педагогика институтын (1995) бітірді. 1996-2005 жж. – облыстық кітапхананың қазақ әдебиеттер бөлімінің кітапханашысы, 2005 ж. әдіскер. Қазақ тілін насихаттауға, қазақ халқының салт-дәстүрін, әдет-ғұрпын қалыптастыруға, отансүйгіштік тәрбиеге назар аударады. Әдістемелік ұсы-

ныстарды құрастырады, кеңестер береді. 2005 ж. Петропавл қ. өткен «Электронды кітапхана – high-tech мәдени мұраның сақталуын және оның пайдалануын қамтамасыз ету» республикалық конференцияға, 2006 ж. – «Сөйлейді Пушкин қазақша» республикалық ғылыми-тәжірибелік конференцияға қатысты. Облыс кітапханаларының іс-тәжірибесі жайында жазылған мақалалары республикалық және облыстық басылымдарда жарық көрді. Павлодар облысы мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталды.

Қажыбаева Орынбасар Кенесқызы – 1964 ж.т. Облыстық кітапханада 2008 ж. жұмыс істейді. Ш. Уәлиханов ат. Көкшетау педагогикалық институтын бітірді (сырттай, 2000). 1982-2003 жж. – Көкшетау облысы Уәлиханов ауданында орта мектептің бастауыш сынып мұғалімі, 2003-2005 жж. – Б. Ахметов атындағы Павлодар педагогикалық колледжінде қазақ тілі мен әдебиетінің оқытушысы, 2008 ж. – облыстық кітапхананың қазақ әдебиеттер бөлімінде кітапханашы.

Қазақ әдебиеттер бөлімі – Облыстық кітапхана құрылымының бөлімшесі. 1993 ж. ашылды, сол кезде кітап қоры 7,0 мың дана болды. Қазіргі таңда бөлім қоры 25,0 дана кітаптар, 0,5 мың дана авторе-

фераттар, 70 астам мерзімді бас-
лымдар атаулары құрайды. Жыл
сайын 5,0 мың оқырманға қызмет
көрсетеді. «Тілтаным» ресурстық
ортлығының аясындағы «Тіл өне-
рі» халық университетінің, Ау-
дармашылар мектебінің жұмысын
ұйымдастырады. Тіл және әдеби-
етті насихаттау барысында оқыр-
мандарға арналған көптеген кітап
көрмелері, шеберлік-сыныптары,
тіл меркелері, дөңгелек үстелдер
және т.б. мәдени шаралар өткізеді.
«Бабалар сөзі-даналар көзі» атты
оқырман конференциялары, «Тіл-
халықтың рухы» кітап көрмелері
тұрақты түрде «Мәдени мұра»
бағдарламасы бойынша шыққан
кітаптарды кең насихаттайды. Со-
нымен қатар, төл мәдениетіміздің
дамуына үлес қосқан танымдық-
тағылымдық маңызы зор радио-
хабарлар, шолулар, тақырыпты
әңгімелер, радиовикториналар, әде-
би кештер, т.б. мәдени шаралар
бөлім ұйымдастырып өткізеді.
Дәстүрге айналған жерлес ақын –
жазушылармен, келген қонақтармен
кештер, кітаптарға тұсау кесерлер
шолулар, ашық кітап көрмелері
ұйымдастырылады. «Бір ел-бір кі-
тап» республикалық акциясын іске
асыру жұмыстарын өткізеді. Бөлім
Павлодар қ. өткізілген әдеби оқу-
ларда, фестивальдарда, сайыстар-
да белсенді қатысады. Бөлімде
өлкетану баслымдарын сандық
форматқа көшіру, «Мақалалар» ДБ
толықтыру жұмыстарын атқарады.

**Қазақ фольклорының апталы-
ғы** – 2009 ж. мамыр айынан жыл
сайын облыстық тілдер дамыту
басқармасының, «Қазақ тілі» об-
лыстық қоғамының көмегімен
өткізіледі. Апталықтың бағдарла-
масына қазақ халық ауыз әдебиетін
насихаттау барысында әдеби кеш-
тер, облыстың атақты әдебиетта-
нушыларымен, тілшілерімен кезде-
сулер, оқырман конференциялары,
шолулар, әңгімелер, кіреді.

**«Қазақстан» республикалық
библиографиялық көрсеткіш** –
ҚР мемлекеттік библиографиялық
көрсеткіші, 1967 ж. бастап шығады,
токсан сайын жарық көреді, әр түрлі
кітаптар және кітапшалар туралы
мәліметтерді жинақтайды (ресми,
нормативті-техникалық, ғылыми,
ғылыми-көпшілік, көпшілік – саяси,
оқулық, анықтамалық). Кітапхана
қорында – 2000 ж.

**Қазақстан ұлттық электрондық
кітапхана** – Электронды мемле-
кеттік кітапханалық қор. ҚР Мә-
дениет және ақпарат министр-
лігінің «Электронды мемлекет-
тік кітапханалық қорды қалып-
тастыру» жобасы 2007-2009 жж.
арналған ҚР ақпараттық теңсіздікті
төмендету мемлекеттік бағдар-
ламасы аясында іске асырыла-
ды. Облыстық кітапхана және әр
бір ОКЖ тіркелген, әрі ҚазҰЭК
сайтының пароліне қол жеткізеді.
Бұл ауыл оқырманының ҚазҰЭК-
ның каталогына шығуға, әде-

биеттерді іздеуге және тапсырыс беруге мүмкіндік жасайды. ҚазҰЭК пайдаланушылары – ауыл мамандары, мұғалімдер, студенттер, жоғары оқу орындарының оқытушылары, журналистер, дәрігерлер.

Қазақстандық корпоративтік каталогтандыру орталығы (ҚККО) – «Ұлттық кітапханаларды қолдау орталығы» қоғамдық бірлестігімен 2002 ж. құрылған. ҚККО негізгі міндеті – Бірыңғай Электрондық ДБ құру. Облыстық кітапхана 2003 ж. ҚККО мүше болып және ынытмақтастық ретінде қол қойып Павлодар облысы туралы мақаларының б.ж. ай сайын экспорттайды.

Қанағаттандырылмаған өтініштер картотекасы – Құжаттарға қанағаттандырылмаған талаптарды ескеретін картотека. Жетіспейтін құжаттармен қорды толықтыру үшін пайдаланылады. Қанағаттандырылмаған өтініштер картотекасын барлық қызмет көрсету бөлімдері жүргізеді.

Қосымша білім беру балалар университеті – 2009 ж. жұмыс істейді. «Университетте» төмен және орта сынып оқушылары білім алады. Сабақ жоспарлы сипатта және әр тақырыпта мектеп бағдарламасына көмек ретінде өткізіледі.

«Қазақстан туралы жаңа әдебиеттер» – Ағымдағы библиографиялық көрсеткіш, 1996 ж. бастап ҚРҰК жылына екі рет шығарады.

ҚР ҰК қорына Қазақстан туралы түскен басылымдар туралы ақпаратты қамтиды. Облыстық кітапхана көрсеткішті 1964 ж. бастап алады.

Қайырымдылық – Кітапханаға жеке коллекциялардан кітаптар, қолжазбалар, экслибристер сыйға берілген.

Қаладағы демалыс – Бағдарлама 2010 ж. бастап атқарылады. Негізгі мақсаты: жазғы демалысын қалада өткізетін оқырмандарға қызмет көрсету. Бағдарламаға кітап көрмелері, шолулар, ақпарат күндері, кулинарлық шебер-сыныбы, видеолекторий, даустап оқу шаралары кіреді. Бұл бағдарлама шілде, тамыз айларында жүзеге асырылады.

Қаржыландыру – Қараңыз «Кітапхананы қаржыландыру».

Қатысуы – Оқырмандарға қызмет көрсету қатыстық көрсеткіштері, кітапхана пайдаланушыларды көрсету үшін беріледі. Қатысушылардың санын көрсетеді. Облыстық кітапхананы жыл сайынғы қатысуы – 6,4.

Қоғамдық қол жеткізу пункті – Мемлекеттік үкімет органдарының ақпараттық ресурстарға тұрғындардың ақысыз қол жеткізуін қамтамасыз ету. 2007 ж. Павлодар облысының кітапханалары «Электронды үкімет» бағдарламасына қатысып, электронды қызмет көрсету базалары. Облыста қоғамдық

қол жеткізу пунктерінің желісін дамыту жобаны іске асырудың маңызды бағыттарының бірі.

Қойсарина Гүлжан Қасенқызы (1937-1977) – Облыстық кітапханада 1962-1976 жж. жұмыс істеді. Қазақ Мемлекеттік әйелдер педагогикалық институтының кітапхана факультетін (1962) бітірді. Облыстық кітапхананың қызмет көрсету бөлімдерінде жұмыс істеген. Еңбек қызметінің бірталай бөлігі анықтамалық-библиографиялық бөлімімен байланысты болған. Өлкетану библиографияның қалыптасуына бастамашы болып, кітапхана қызметіндегі осы бағытқа көп үлес қосқан. Әріптестердің арасында сыйлы және беделді болды. Облыс мәдениет басқармасының грамоталарымен марапатталған.

Қолтаңбалы кітаптар – Облыстық кітапхананың қолтаңбалы кітаптар коллекциясы 100 данадан аса естелік қолтаңбалы басылымдарды құрайды. Бұл белгілі ақындардың, жазушылардың, кеңес дәуіріндегі әдебиет кемеңгерлерінің қолтаңбалары қойылған кітаптар. Бірқатар бөлімі жерлес-жазушы авторлардың кітаптарынан құралады. Есте қаларлығы облыстық кітапханада болған белгілі адамдардың қолтаңбалары: ұлы ақындар Абайдың немересі және Шәкәрімнің ұлы Ахат Құдайбердиевтің, кеңес дәуірінің әдебиет майталмандары: Ж. Молдағалиевтің, В. Куз-

нецовтың, В. Азаровтың, Л. Кукулиннің; танымал жерлестеріміз: Ж. Әбділдиннің, Ғ. Есімовтың, Р. Тоқтаровтың, Д. Әбілөвтің, Қ. Бекхожиннің, А. Шамкеновтың, М. Әлімбаевтың, Ю. Поминовтың, С. Шевченконың, Қ. Мәшһүр-Жүсіптің, Н. Шафердің және т.б.; актер және режиссер Асанәлі Әшімовтың, ақын-импровизатор А. Әлтаевтың, Қазақстанның белгілі ақын-жазушылары: Б. Момышұлының, Ж. Баязитұлының, Б. Қанапияновтың, Б. Қарабековтың және т.б. қолтаңбалы кітаптары бар.

Қор – Қараңыз «Кітап қоры».

Қор құру жөніндегі кеңес – Қорды зерттеу, құру және қор жағдайының мәселелерімен айналысады. Кеңес қызметін кітапхана директоры басқарады.

Қор құру қайнар көздері – Кітапхана қорын толықтыратын мекемелер, ұйымдар және жеке тұлғалар. Кітапханаларға арнайыланған көздерді және қор құрудың жалпы көздерін бөлуге болады. Облыстық кітапхана қорын құрудың қайнар көздері: мемлекеттік тапсырыс, «Мәдени мұра» бағдарламасы, қаланың кітап дүкендері, жазылымдар, сыйға берілетін кітаптар.

Қорды қосымша толықтыру картотекасы – Картотека күнделікті кітап қорын толықтыру және қайта тапсырыс беруде алынбаған құжаттардың тізімінен тұрады. Кітапхана қорын күнделікті толық-

тырудың алуан түрлілігі – жетіспейтін құжаттармен қорды толықтыру. Облыстық кітапхананың кітап қорын толықтыру бөлімі жүргізеді.

Қорды орналастыру – Қор сақтаудағы қордың көлемімен, ондағы құжаттардың мазмұны мен қолданысына қарай құжаттардың сөрелердегі орналасу реті. Орналастырудың негізгі екі түрі бар – логикалық (жүйелік, тақырыптық, пәндік) және формальдық (алфавиттік, географиялық, мүлдік, нөмірлік, форматтық, жылнамалық, тілдік). Қорды орналастыру жұмысымен кітапханадағы барлық бөлімдер айналысады.

Қорды тексеру – Кітапхана қорындағы құжаттарды мерзімді есеппен тексеру. Қорды жалпылай, жартылай, іріктеп тексеру түрлері болады. Өнер, қазақ әдебиеттер, шетел тіліндегі әдебиеттер бөлімдерінің қоры іріктеліп тексерілді. Оқу залының қоры 2011 ж. жалпылай тексерілді.

Қорды толықтыру – Кітапхананың міндеттеріне және оқырмандардың талаптарына сай келетін, басылымдармен қорды тұрақты жаңарту және құру, яғни маңызын жойған кітаптардан арылту және ең жақсы әдебиеттермен толықтыру. Кітапхананың қорын кітап қорын толықтыру бөлімі жасайды. (Қараңыз сәйкес ұғымдарды).

Қордың айналымы – Кітап қорын пайдалануының көрсеткіші. Қолданылған құжаттардың берілу са-

нын кітап қорына бөлумен қарастырылады. Облыстық кітапхана қорының айналымы – 1,8 құрайды.

Қордың жанаруы – Талдау кезең уақытындағы қор жанарудың деңгейлік көрсеткіші болып келеді. Бұл талдау жасау кезеңде түсу көлемін зерттеу уақытындағы қорға бөлініп, 100 % көбейтіледі.

Қордың көлемі – Кітап қорындағы есептелген қордың құжаттар саны (Қараңыз «Кітап қоры»).

«Қош келдін, Наурыз» – Кітапханада қазақтың салт-дәстүрі мен әдет-ғұрпын насихаттау бойынша жыл сайынғы шара. Оқырмандар үшін «Қош келдін, Наурыз» кітап көрмесі, слайд-шоу, «Наурызнама» ойын бағдарламалары, өлеңдер, әндер, музыкалық шығармалар пайдаланылады.

ҚР кітапхана ісі туралы ереже – 1996 ж. 29 наурыз айында № 29 ҚР Мәдениет министрлігі бекітті. ҚР кітапханалық жұмыстың дамуына және экономикалық, әлеуметтік жағдайы, құқықтық ережені анықтайды.

ҚР Кітапханалық ассоциациясы (ҚРКА) – Тәуелсіз Қазақстандық қоғамдық ұйым, ол кітапхана ісімен кәсіби, библиографиялық және ақпараттық қызметімен байланысты және өз еркімен олардың дамуына қызығушылық білдіретін адамдарды біріктіреді. ҚРКА Президенті – Р.А. Бердіғалиева.

Павлодар ассоциациясының құрушы – С. Торайғыров ат. облыстық кітапхана. Кітапханашылардың Павлодар ассоциациясы – кітапханалар қызметкерлерінің қоғамдық біріктіруші ұйым, сонымен қатар Павлодар облысының кітапхана ісі және ақпарат бойынша қызығушылық білдіретін адамдар. Ассоциацияның негізгі мақсаты: облыс кітапханашыларының кітапханалық ресурстарының құжаттағы ақпаратқа барынша табысты сәйкестігіне байланысты проблемаларды шешу үшін жігерін нығайту, кітапханашы мамандығының әлеуметтік рөлін көтеру, кітапханашылардың кәсіби құқығын қорғау. Ассоциация мүшелері – облыстың әр жүйедегі және ведомстводағы кітапхана қызметкерлері. Павлодар облысының кітапханашылары ҚРКА 1998 ж. мүше болды.

ҚР кітапханалық мекемелерінің қызметі туралы ереже – 2002 ж. 8 мамыр айында № 118 ҚР Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінің бұйрығымен бекітілді. Ауылдық жердегі кітапханалық қызмет көрсету саласы бойынша ұйымдық, экономикалық және құқықтық реттеу жүргізу ережесі берілді. Ереже бойынша Павлодар облысының барлық ауылдық жерлерінде 500 адамға байланысты кітапханалар жұмыс істейді.

Құдайбергенова Гүлнәр Энгельсқызы – 1960 ж.т. Облыстық кітап-

ханада 1991 ж. жұмыс істейді. ППИ филология факультетін бітірді (1981). 1981-1991 жж. – мұғалім, оқу ісінің меңгерушісі, Жолтаптық орта мектебінің директоры, 1991-1993 жж. – облыстық кітапханың библиографы, 1993-1998 жж. – қазақ әдебиеттер бөлімінің кітапханашысы, 1998 ж. – өнер бөлімінің меңгерушісі. Өнер әдебиеттерін белсенді насихаттаумен айналысады, мәдени шараларды жоғары деңгейде ұйымдастырып, өткізеді. Суретшілермен, фотографтармен шығармашылық байланыс орнатып, «Айна» галереясын ұйымдастырады. Кітапханада қойылған көрмелер кеңінен пайдаланылады. «Визит» қонақжайында өнертанушылармен, композиторлармен, актерлермен кездесулерді өткізеді. Әлемдік өнерді үйрену жөнінде лекторий ұйымдастырып, Қазақстанның мәдени мұрасын насихаттауда үлкен ағарту жұмыстарын, шолулар, ақпарат күндерін жүргізеді. Жергілікті авторлар кітаптарының тұсау кесеріне, сондай-ақ Қазақстан ақын – жазушыларымен кездесу кештерінің сценарийлерін жазып, өткізеді. «Мақалалар», «Сценарии» ДБ толықтыруға, өнер бойынша өлкетану басылымдарын сандық форматқа көшіру жұмыстарына қатысады. Облыстық мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталарымен және алғыс хаттарымен марапатталды.

Құжаттарды цифрлеу – Қараңыз «Сандық форматқа көшіру.

Құжаттарды электронды жеткізу – Жедел байланыс арнасы бойынша оқырмандардың сұранысын электронды көшірме түрінде жеткізудің бір түрі. Облыстық кітапхана ҚЭЖ арқылы кітапхана қорынан Павлодар қ. Және Павлодар облысының оқырмандарына, ҚР барлық аймағының кітапханаларына, сонымен қатар шет елдердің кітапханаларына, жеке тұлғаларға және мекемелерге құжаттардың электронды көшірмелерді ұсынады. ОӘҒК оқырмандарына Қазақстанның ірі кітапханаларының, соның ішінде ҚР ҰК және ҚР ҰАК қорларынан электронды көшірмелерін алыға ықпал жасайды.

Құқықтық деректер базалары – Қараңыз «Әділет» әлеуметтік-құқықтық орталығы».

Қызығушылыққа байланысты клубтар – Жастары, мамандықтары, қызығушылықтары, орталары және құштарлықтары әр түрлі адамдарды біріктіретін, ерікті қоғамдық ұйым. Облыстық кітапханада 10-нан аса клубтар жұмыс жасайды. Кітапхананың клубтық жұмыстарының нәтижелі болуына көп жыл бойы оқырмандармен жұмыс жүргізуі, әр түрлі мекемелермен және ұйымдармен: қоғамдық бірлестіктер, қорлармен, мұражайлармен, мәдени – сауық орталықтарымен, қаладағы

мектептер, колледждер және ЖОО-мен байланысы себепші. Кітапханада бірнеше жыл бойы қызығушылыққа байланысты клубтар және әуесқойлар бірлестіктері жұмыс жасайды: «Өлкетану», «English», «Наш очаг», «Фиалочка», «ЗОЖ», «Айтолқын», «Мастерица», «Радосвет» және т.б. Осы клубтардың барлығының жұмыстары – оқырмандар мен кітапханашылардың бірлескен қызметінің жарқын беттері. Бұл бірлестіктер адамдар арасында, мәдени қажеттіліктері, өздеріне жақын қызығушылығына байланысты белсенді дамып келеді.

П

Лауазымдық нұсқау – Тарифтік-квалификациялық мінездеме негізінде мәдениет қызметкерінің лауазымы бойынша дайындалады, кітапхана қызметі және оның құрылым бөлімдерінің құжаттарын регламенттейді.

Логотип – Қараңыз «Кітапхананың логотипі».

Локалды желі – Компьютерлерді бірыңғай желіге біріктіру пайдаланушыларға жаңа мүмкіндік береді, жеке компьютерлердің мүмкіндіктерімен салыстыруға келмейді. Жергілікті желі файлдарды бір компьютерден екіншіге жіберуге немесе есептеу машинасы мен аппарат ресурстарын бірге пайдалануға

мүмкіндік жасайды, ақпараттарды орталықта сақтау және тағы басқаларды бірнеше компьютерлерде бөлінген мәліметтерді өңдеуді қоса атқарады. 2011 ж. кітапханада екі ЛВС қызмет жасайды. ЛВС-41 АЖО, соның ішінде Ғаламторға қосылғаны – 21 АЖО. 2010 ж. Wi-Fi-ға қол жеткізілген 9 АЖО локалды желі қосылды.

Луначарский көшесі – 1919 жылға дейін 1 – Мещан тұйық көшесі. Көше қаланың ескі бөлігінде орналасқан. Бірінші ағарту халық комиссары, жазушы әрі сыншы, КСРО ҒА-ның академигі Анатолий Васильевич Луначарскийдің (1875-1933 жж.) есімі берілген. Көшеде «Центральный» стадионы, «Жиек» ПИК-і, С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхананың балалар бөлімі, Каспий банкі, кондитер цехы, «Золотой телёнок» фирмасы, үш дүкен, «Аю» ЖШС-і және т.б. мекемелер орналасқан. (Э.Д. Соколкиннің «Улицы нашего города» кітабынан).

Лямзина Людмила Семеновна (1932-2011) – Облыстық кітапханада 1953 ж. жұмыс істеген. 1965 – Ленинград мәдениет институтын (сырттай, 1963) бітірді. Л.С. Лямзинаның басқаруымен кітапхана жаңынан КАА ашылды, оқырмандар Москвадан, Ленинградтан, Алматыдан, Новосибирден кітаптар алды, жылына 500 данаға жуық кітап. Кітапхана семинарларда және ғылыми-тәжірибелік конференция-

ларда аудандық және ауылдық кітапханаларға әдістемелік, тәжірибелік көмек көрсетті, ауылдық кітапханалардың базасында кітапханалық озық іс-тәжірибелер мектебі, «Библиотека отличной работы» атағына ие болу үшін кітапханалар арасында әлеуметтік жарыстар ұйымдастырды. 1978-1988 жж. – облыстық мәдениет басқармасы бастығының орынбасары. Л.С. Лямзинаның есімі облыстық кәсіподақ кеңесінің «Құрмет тактасына», сондай-ақ облыстық мәдениет басқармасының «Құрмет кітабына» енгізілді. Қазақстан КП қалалық комитеттің мүшесі болып тағайындалды, 12 жыл мәдениет басқармасының бастапқы партиялық мекемелерінің хатшысы болды. «За освоение целинных земель», «За доблестный труд. В ознаменование 100-летия со дня рождения В.И. Ленина», «Ветеран труда», «50 лет целине» медальдарымен, «За отличную работу» КСРО және ВЦСПС белгілерімен, КСРО және ҚазКСР Мәдениет министрлігінің, грамоталарымен марапатталған.

М

«Movie Club» – Кино өнерінің табынушыларына апталық клуб. Шетел тіліндегі әдебиет бөлімінде 2008 ж. ұйымдастырылған. Қатысушыларға ағылшын тілінде көркем және деректі фильмдер көруге

мүмкіндік жасайды. Әлемдік кинематографтың қазіргі кездегі шығармаларының классикалық коллекциясы клубта көрсетіледі. Клуб мүшелерін фильмнің әр түрлі жанрымен таныстырып қана қоймай, ой-пікірлерімен бөлісіп, ағылшын тілінде сөйлеуге білім алады.

«My English» – Ағылшын тілін сүйшілердің апталық клубы. Шетел тілдеріндегі әдебиет бөлімінде 2002 ж. ұйымдастырылды. Дәстүрлі емес шетел тілін оқыту әдісі белсенді қолданылады. Клуб мүшелеріне қызықты тақырыптарға байланысты мәжілістер, сайыстар және ойындар ұсынылады. Әр оқырман осы клубқа қатысып білім алуға мүмкіндік алады.

«Мақалалар» – ДБ 2001 ж. қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде жүргізіледі.

Мамандар күні – Көпшілік шаралардың бір түрі. Нақтылық мамандық бойынша әдебиеттерді ашық көрсету, тақырыптық көрмелер, библиографиялық шолулар, кеңестер және мамандар өкілдерімен кездесулер, лекциялар, кәсіби мәселелерді талқылау арқылы жүргізілетін ақпараттық, библиографиялық жұмыс жүйесінің кешенді шарасы. Облыстық кітапханада Павлодар облысының Ертіс экологиясының департаменті, ауыл шаруашылық басқармасы, қоршаған ортаны қорғау басқармасы, ауыл шаруашылық ғылыми-зерт-

теу институты мамандарына, оқытушыларға, мемлекеттік қызметкерлерге мамандар Күндерін тұрақты өткізеді.

«Мастерица» – Қолөнер клубы. Өнер бөлімінде 2008 ж. құрылды. Клуб халықтық кәсіпке: інжуөрім, кесте, жібек жіппен өрім, тоқу, фелтинг, макраме, көркем жазу және т.б. қазіргі кездегі қолөнер түрлеріне қызығатын адамдарды біріктіреді. Клуб жетекшісі – О. Вачугова.

Матвеева Ольга Геннадьевна – «Фиалочка» клубының төрайымы, бөлмеде өсетін гүлдерді, көбінесе узамбарлық фиалка (сенполий) сүйшілерді біріктіреді. (Қараңыз «Фиалочка» клубы).

Материалдық-техникалық жағдай – Қараңыз «Кітапхананың материалдық-техникалық жағдайы».

«Мәдени мұра» бағдарламасы – «Мәдени мұра» бағдарламасы тарихи-мәдени құндылықтарды сақтауға және дамытуға көмектеседі. Бағдарламаның аясында кітапханалар мемлекеттік тапсырыс бойынша тегін кітаптар алады.

Мәдениет саласының мәселелері жөнінде БАҚ-ғы жариялымдарының мониторингі – Республикалық және жергілікті мерзімді басылымдардағы Павлодар облысының мәдени өмірі туралы материалдардың б.ж. және аннотациялары. 2009 ж. бастап шығады. Апта сайын АББ дайындайды.

Мәсімов Кәрім Қажымқанұлы – ҚР Премьер-Министрі (2007 ж.). 2007 ж. 25 сәуір айында Павлодар облысының ірі аймақтық өндірістік кәсіпорындарымен қатар облыстық кітапханада болды. Кітапхана жалпы қызметімен, негізгі бағыттармен, қызықты жобалармен, сирек кездесетін коллекциясымен, Павлодар облысы кітапханаларының интерактивті картасымен, электронды ресурстар залының жұмысымен, «Тілтаным» ресурстық орталығымен, «ауыл кітапханасы», «Бұлақ» облыстық бағдарламарын іске асыру жұмыстарымен танысты.

Мекемені аттестациялау – Мекеме негізгі қызметінің нәтижесін және материалдық, еңбек және қаржы көздерін үнемді пайдалануды талдау. Кітапхананы аттестациялау алғашқы рет 2011 жылы өткізілді. Аттестация қорытындысы бойынша облыстық кітапхананың 3 жылғы қызметі туралы аналитикалық анықтама дайындалды.

Мемлекеттік тапсырыс – ҚР Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім Министрлігінің 2002 ж. шешімімен енгізілді, мемлекеттік тапсырыс бойынша шығарылған, республикалық кітапханалық жүйесі арқылы әлеуметтік-маңызды әдебиет түрлерін тарату. Осы уақытта облыстық кітапхана қорына 25,4 мың дана түсті. Облыс ОКЖ – 300,0 мың дана.

Мерзімді басылым – Баспа басылымдары, мезгілді түріне кіреді. Облыстық кітапхана қоры мерзімді басылымдармен: газеттермен, журналдармен, жылнамалармен, ғылыми журналдармен, күнтізбектермен, рефератты жинақтармен, библиографиялық көрсеткіштермен, ақпараттық бюллетендермен, әдеби журналдармен толықтырылған.

«Мерзімді басылымдар» – ДБ кітапхана қорына түскен газет пен журнал туралы ақпарат берілген. 2008 ж. жүргізіледі.

Мерзімді басылымдар оқу залы – Облыстық кітапхана құрылымының бөлімшесі. 2002 ж. ашылды. Әмбебап оқу залының бөлігі. Жұмысының басты бағыты – Мерзімді басылымдар қорын насихаттау, жаңа оқырмандарды тарту, оқырмандардың оқуға деген қызығушылықтарын арттыру. Журналдар мен газеттердің спектрі әр түрлі: қоғамдық-саяси, жаратылыстану-ғылыми, спорттық, медициналық, әдеби-көркемдік басылымдар. Мерзімді басылымдар қорында 301 атаулы мерзімді басылымдар бар, оның ішінде 226 атауы – журналдар, 75 – газеттер.

Мерзімді басылымдардың тіркеу карточкасы – Кітапхана қорына түсетін мерзімді басылымдардың сандарын тіркеуге арналған есептік құжат, басылымдардың уақытында келіп түсуі, қор ішінде басылымның

бар-жоғы туралы анықтамалық-ақпараттық қызметтерді орындайды. мерзімді басылымдардың жекелеген есеп түрі болып табылады. Кітапхана қорын құру бөлімі жүргізеді.

Мерзімді басылымдарды есепке алу картотекасы – Кітапханаға түскен мерзімді басылымдардың тізімінен құралған картотека, басылымдардың қорға уақытында түсуін және қорда болуын бақылау қызметін атқарады. Кітапхананың кітап қорын толықтыру бөлімі жүргізеді.

Мониторинг – Кітапханаларды дамыту бағдарламасын іске асыру барысында туындайтын мәселелерді анықтау және дамыту тенденциясын, жай-күйін бағалау үшін арнайы ұйымдастырылған жинақтау жүйесі мен ақпараттық талдау. Әдістемелік мониторингтің объектісі – кітапхана қызметінің динамикалық көрсеткіші, кітапханалық жұмыстарды құжаттар арқылы көрсету. Есеп пен статистикалық көрсеткіштерді зерттеу жыл сайын қызметтердің негізгі көрсеткіштерін көрсетеді, кітапхана жұмыстарына талдау жасалады, Павлодар аймағы бойынша электронды кітапханалардың ақпараттық-аналитикалық базасын қалыптастырады.

Монография – Кітап немесе кітапша түріндегі ғылыми басылым. Толық және бырыңғай зерттеулер бір жағдайға немесе тақырыпқа бай-

ланысты және бірнеше немесе бір авторға қатысты болады. Облыстық кітапхана үлкен монографиялық коллекциялар қалыптастырды, оқырмандар арасында сұраныспен пайдаланылады.

Муйзиник Валентина Анатольевна – 1956-1957 жж. облыстық кітапхананың директоры болған.

Макарова Лидия Ильинична – 1942 ж.т. Облыстық кітапханада 1988-2002 жж. істеген. Кітапхана қызметкерлерінің жылдық оқушылық курстарын, Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1960) бітірген. 1962-1976 жж. – Железинка ОАК кітапханашысы, оқу залының меңгерушісі, 1976-1980 жж. – Железинка ОБК меңгерушісі, 1980-1981 жж. – Қашыр ОКЖ директоры, 1981-1983 жж. – Железинка ОБК балалармен жұмыс істеу директор орынбасары, 1983-1985 жж. – Железинка ОКЖ әдістемелік бөлімінің меңгерушісі, 1985-1986 жж. – Железинка ОКЖ директоры, 1986-1988 жж. – облыстық балалар кітапханасының кітап толықтыру бөлімінің меңгерушісі, 1988-2002 жж. – облыстық кітапхананың кітап толықтыру бөлімінің меңгерушісі. «Еңбек ардагері» белгісімен, грамоталармен марапатталған.

Мордвичева Людмила Григорьевна – 1942 ж.т. Облыстық кітапханада 1970-1986 жж. істеген. Омбы кітапханалық техникумын (1966), әл-Фараби атындағы Шымкент

педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (сырттай, 1984) бітірген. 1960-1969 жж. – Қашыр ауданының Октябрь ауылдық кітапханасының кітапханашысы, 1970-1986 жж. – облыстық кітапхананың библиографы, бас библиографы. АБА ұйымдастыруымен және оны жетілдіруімен айналысқан, каталогтар мен картотекаларды ұйымдастыру мәселесі бойынша облыс кітапханаларына әдістемелік және тәжірибелік көмек көрсеткен, кітапханалық оқушылығының жылдық курстарында сабақ берген. Мәдениет қызметкерлерінің кәсіподақ облыстық комитетінің, облыстық кітапхананың грамоталарымен марапатталған.

Мұсабекова Гүлжан Темірболатқызы – 1975 жт. Облыстық кітапханада 2004 ж. жұмыс істейді. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1993), «Педагог-психолог» маманы бойынша ИнЕУ (2005) бітірді. 1993-1998 жж. – Ақтоғай ауданының Әуелбек орта мектебінің кітапханашысы, 1998-2003 жж. – Екібастұз қаласының ОАБК кітапханашысы, 2004-2009 жж. – облыстық кітапхананың абонемент бөлімінің кітапханашысы, 2009 жылдан әдіскер. «Кітап. Уақыт. Қоғам» аймақаралық ғылыми-тәжірибелік (2009), «Историческое значение победы над фашизмом: вклад павлодарцев в победу» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік (2010) конференцияларына қатыс-

ты. Бөлімде жұртшылықпен, БАҚ байланыс жұмысымен айналысды. Екібастұз қ. ОКЖ бойынша «Жылдың үздік кітапханашысы» (1998) атағына ие болды, облыстық кітапхананың алғыс хатымен марапатталды.

Н

«Наш очаг» клубы – 1996 ж. «Жанашыр» бағдарлама («Алтын ғасыр») аясында ұйымдастырылған. 1996 ж. бастап клуб жұмысын ауыл шаруашылығы және техникалық әдебиеттер бөлімі жүргізеді. Бұрын «Яблоко» клубымен таныс, табиғатты жақсы көретіндер, ландшафт дизайнерлері, гүл өсірушілер біріккен. Мүшелері 30-ға жуық. Төрайымы – А.Г. Ноздрачева (Қараңыз Ноздрачева Галина Андреевна). Клуб мәжілісі ай сайын өтеді, саяжай, бақша күту, көкөніс өсіру, жеміс өсімдіктерін өсіру туралы мәселелер талқыланады. Жұмыс формасының бірі – балалар мен жасөспірімдер экология және туризм орталығының базасында өткен көшпелі мәжіліс клубы. (Қараңыз. «Павлодар балалар мен жасөспірімдер экология және туризм орталығы»).

«Новое в сельскохозяйственной науке и практике» – Ақпараттық бюллетень 1975-2000 жж. шығарылды. Мақсаты: ауыл шаруашылық мамандарын, фермер шаруашылығының қызметкерлерін жаңа-

дан түскен ауыл шаруашылық бойынша әдебиеттермен таныстыру.

Ноздрачева Галина Андреевна – «Наш очаг» қызығушылыққа байланысты бақ өсірушілердің ерікті қоғамдық ұйымының төрайымы (Қараңыз «Наш очаг» клубы). Кітапхананың бірнеше шараларына қатысушы, белсенді оқырман.

Нұркина Ақмарал Сейфоллақызы – 1951 ж.т. Облыстық кітапханада 1973-2006 жж. істеген. Қазақ мемлекеттік әйелдер педагогикалық институтының кітапхана факультетін (1972) бітірген. 1972 ж. – облыстық кітапхананың кітап сақтау бөлімінің кітапханашысы, 1972-1979 жж. – абонемент, кітап сақтау бөлімдерінің кітапханашысы, әдіскері, 1979-1980 жж. – ППИ кітапханашысы, 1980-1985 жж. – П. Васильев атындағы ОҚК кітап толықтыру бөлімінің кітапханашысы, 1985-1992 жж. – ППИ кітапханашысы, 1992-1993 жж. – Павлодар облысының Ішкі істер басқармасы кітапханасының меңгерушісі, 1993-2006 жж. – ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімінің меңгерушісі. «Яблоко» (1999) және «Фиалочка» (2004), «Наш очаг» (1996) клубтарының ұйымдастырушысы. Клубтардың ашылуы және көпшілікке жайылғандығы А.С. Нуркинаның ұжымға деген сіңірген еңбегі. ҚазКСРО мәдениет министрлігінің, облыс мәдениет басқармасының,

кәсіподақтың грамоталарымен, дипломдарымен, алғыс хаттарымен марапатталған.

Ныкышев Абай Шәріпұлы – 1954 ж.т. Облыстық кітапханада 2000 ж. жұмыс істейді. Красноармейка ауылшаруашылық техникумын (1982) бітірді. Көп жылдары 1974-1996 жж. облыс ауылшаруашылық жүйесінде жұмыс істеді. 2000 ж. облыс кітапхананың көлік жүргізушісі. Барлық аудандық және ауылдық кітапханаларға шығады, облыс кітапхана қызметкерлерінің арасында сыйлы. Облыстық мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың алғыс хатымен марапатталған.

О

«Облыс өлкетанушылары» сериясы – Серия 2003 ж. жасалды. «Облыстың өлкетанушылары» сериясында бірінші рет өлкетанушы С.И. Жақсыбаевқа арналған, библиографиялық көрсеткіш шығарылды. 2009 жылы өлкетанушылар С.И. Жақсыбаев (толықтырылған екінші басылым) пен Э.Д. Соколкинге арналған, екі көрсеткіш шықты С.И. Жақсыбаев – ҚР минаралды ресурстар Академиясының корреспондент – мүшесі, экономикалық ғылымдарының кандидаты, Академик Қ. Сәтбаев атындағы Екібастұз инженер-техникалық институтының және им. С. Торайғыров атындағы ПМУ-нің профессоры,

Екібастұз қаласының құрметті азаматы. Библиография ғалымның өмірі мен өлкетану қызметін сипаттайтын мақалалар мен ол туралы пікірлерден құралған.

Э.Д. Соколкин – тарихшы, өлкетанушы, «ҚР Мәдениет қайраткері». Мәдениеттің бұрынғы қызметкері ретіндегі қызметтері туралы ақпараттар, мақалалары және ол туралы әдебиеттер берілген. Өмірі мен қызметінің негізгі даталарын; кітаптардың, кітапшалардың, бүктемелердің, каталогтардың хронологиялық көрсеткішін; газет-журналдардағы мақалалардың хронологиялық көрсеткішін; өмірі және қызметі туралы әдебиеттерді камтиды.

Облыстық кітапхана – Павлодар облысының басты кітапханасы С. Торайғыров ат. облыстық бірлескен әмбебап ғылыми кітапхана. Павлодар облыстық кітапхананың тарихы 1892 ж. басталады. Павлодардың дамуына А.И. Деров, А.С. Сорокин, Н. Айтыкин көпестер өз үлестерін қосты. Қаладағы ең алғашқы мәдени мекеме 1892 ж. ашылған қоғамдық кітапхана еді. Кітапхана 1-ші гильдиялық көпес А.И. Деров пен басқа да жергілікті меценаттардың қаржысына салынды. 1896 ж. бастап көпшілік кітапхана уездік болып саналып, осы жылы облыстық кітапхананың жасын анықтауға, әрі мерейтойларын меркелеуге негіз салды (Қараңыз «Кітапхана тарихынан»).

Облыстық кітапхана – бірінші курс студенттеріне – Жоғары оқу орындарының студенттеріне және қалалық колледжді оқушыларына арналған жыл сайын ұйымдастырылатын кітап көрмесі. Көрменің мақсаты: 1-ші курс студенттері мен оқушыларын әр түрлі басылымдармен таныстыру, яғни, атаулы оқулықтармен, оқу құралдарымен, анықтамалықтармен, энциклопедиялармен, сөздіктермен, оқытатын курстық бейне және аудиокассеталармен, электронды кітаптармен, т.б жаңа қазақ, орыс тілдеріндегі жаңа басылымдармен таныстыру. Көрмеде 20 бөлімдер бойынша 500-ден астам басылымдар көрсетіледі. Оқу процесіне қажет бүкіләлемдік тарих, Қазақстан тарихы, философия, психология, валеология, экология, информатика, экономика, педагогика және т.б пәндері ұсынылады. Көрме бойынша экскурсиялар ұйымдастырылып, жеке және ұжымдық шолулар мен әңгімелер өткізіледі.

«Оқитын Қазақстан» бағдарламасы – 2007-2010 жж. арналған республикалық бағдарлама жобасы. Бағдарлама мақсаты: қажетті рухани құралы және интеллектуалды ұлттың құлшынысы ретінде халықты оқуға тарту. Бағдарлама шеңберінде: жасөспірім және балалар арасындағы оқу насихаттау бойынша мерекелер, отбасылық оқу, Балалар кітаптарының апталығы, Бүкіләлемдік кітаптар күні, Қазақ фольклорының апталығы, «Мәдени

мұра» кітаптарының сериялары бойынша оқырман конференциялары, кітап көрмелері және т.б.

Оқу залдары – Облыстық кітапханада 8 оқу залдары бар. Ол: әмбебап оқу залы, электронды ресурстар залы, мерзімді басылымдар, қазақ әдебиеттер, шетел тіліндегі әдебиеттер, өнер, ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер, балалар бөлімдерінің оқу залдары. (Қараңыз тиісті ұғымдарды).

Оқылым – Оқырмандарға көрсететін қызметтегі оқу қарқынын сипаттайтын біршама көрсеткіш. Белгілі бір уақыт ішінде бір оқырманға берілген басылым және басқа да құжаттардың орташа санымен өлшенеді. Жыл сайын облыстық кітапханада оқылым 31,0 мың құрайды.

Оқырман – Орнатылған құжаттар бойынша ресми түрінде кітапханамен қолданылатын адам. Жыл сайын облыстық кітапхана 32,0 мың оқырманға қызмет көрсетеді. Оқырмандарға қажетті ақпарат алу үшін барлық жағдайлар жасалынған. (Қараңыз «Оқырмандар» ДБ).

Оқырман билеті – Кітапханамен қолдану құқығын беретін куәландыратын құжат. Оқырман тіркелген кезде беріледі.

Оқырманның бақылау парағы – Оқырмандардың қолына берілген және олардан қайтарылып алынған басылымдар тіркеліп отыра-

тын, белгілі бір формамен жасалған парак. Кітапхананың бөлімдерінде берілген кітап саны мен оқырмандардың келу санын есептеу үшін қолданылады. 2005 ж. енгізілген. Бақылау парағы бойынша бір күнгі кітапхананың кітап беру саны мен келім саны есептеледі.

«Оқырман лентасы» – Балаларға арналған акция. Акция мақсаты: ғажайып ағаш құру. Кітапхананың балалар бөлімі ауалсындағы ағашқа жас оқырмандармен байланған талға әр түсті ленталар. Олардың «Ұлы кітапқа» деген махаббат белгісін көрсетті.

Оқу залы – Облыстық кітапхана құрылымының бөлімшесі. Кітапхана құрылғаннан бастап жұмыс жасайды. Жұмыстың бағыты: қолданушылардың ақпараттық сұраныстарын сапалы орындау; тақырыптық кітап көрмелерін және өзекті тақырыптар бойынша көркем-қарау ұйымдастыру; мерекелік іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу; кітап тұсаукесері; адамдармен кездесу кештері және т.б өткізу.. Оқырмандары: мұғалімдер, ЖОО студенттері, оқушылар, зейнеткерлер. Әмбебап қоры: 50,0 мыңнан аса кітаптар және 1993-2004 жж. 140 атаулы мерзімді басылымдарды құрайды. «Звезда Прииртышья» облыстық газеті, «Простор» әдеби-көркем журналы, «Известия АН Каз. ССР» түрлі сериялар және т.б. сақталу мерзімі 60 жыл. Оқырман залының қорында әртүрлі білім

салалары бойынша докторлы және кандидатық диссертациялар бар. Бөлімде зейнеткерлерге арналған «СӨС» клубы және орыс тілін жақсы көретіндерге арналған «Радосвет» клубы жұмыс жасайды.

«Оқырмандар» – ДБ РАБИС бағдарламасының «Оқырмандар тіркеуі» модулі енгізілгеннен кейін 2001 ж. құрылды. Оқырмандар туралы мәлеметтерге толы. «Оқырмандар» ДБ 30,0 мың аса оқырмандар енгізілген.

Оқырмандарды тіркеу – Кітапхана пайдаланушыларын есепке алу түрі. Кітапханаға жазылған кезде оқырмандар туралы мағлұмат «Оқырмандар» ДБ енгізіледі. (Қараңыз «Оқырмандар» ДБ).

Оқырмандардың тіркеу картоткасы – Кітапханадағы есептік құжат түрі. Оқырман алғаш рет келгенде толтырылып, мәліметтері енгізіледі.

Омарова Бақытжамал Мұқтарқызы – 1958 ж.т. Облыстық кітапханада 1996 ж. жұмыс істейді. АММИ кітапхана факультетін (1982) бітірді. 1982-1995 жж. – Алтай өлкесінің Бурла ОКЖ кітапханашысы, 1995-1996 жж. – Успен ауданының Константиновка ауылдық кітапханасының кітапханашысы, 1996-2006 жж. – облыстық кітапхананың библиографы, 2006-2008 жж. – мерзімді басылымдар оқу залының аға кітапханашысы,

2008 ж. – ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімінің меңгерушісі. Оқырмандардың ынталарын және сұраныстарын жақсы біледі. Мамандарды өзекті мәселелер бойынша хабарлайды. Оқырмандардың арасында кітапханалық-библиографиялық білімді насихаттау жұмысында нәтижелік нысандар мен тәсілдерді делсенді пайдаланады. «Павлодар облысының ғалымдары» библиографиялық көрсеткіштің, «Как получить кредит», «Пенсионная реформа», «Как получить бесплатную юридическую консультацию» атты өзекті тақырыпты тізімдердің құрастырушысы. Облыстық радиомен тұрақты қатынаста болды, өлкетану шолуларын жасады. «Наш очаг», «Фиалочка» клубтарының жұмысын жүргізеді, экологиялық лекторийді ұйымдастырды. Қала кәсіптік лицейлерімен тығыз байланысып, техникалық әдебиеттерді насихаттау жұмысын жүргізді. Ауыл шаруашылық ғылыми-зерттеу институтымен, Павлодар облысының экология Ертіс Департаментімен тығыз түйісу реттеді. Облыстық мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталған.

Омарова Эльвира Николаевна – 1949 ж.т. Облыстық кітапханада 1990-1995 жж. жұмыс істеген. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын, Шығыс-Сібір мемлекеттік

мәдениет институтының кітапхана факультетін (Улан-Удэ қ.) бітірген. Көп жылдары Железинка аудандық кітапханада жұмыс істеді. Облыстық кітапханада библиограф, кітап өңдеу бөлімінің кітапханашысы болған. Кітапханалық процестерді автоматтандыру жұмыстарын бастап, ЭК толықтыруды алғашқы қызметкері болды. Қызметкерлерді оқытумен айналысқан. Әріптестер арасында сыйлы болды. Облыстық, аудандық мәдениет басқармаларының грамоталарымен марапатталған.

Он – line ұзарту – Ғаламтор қызметі. 2010 ж. облыстық кітапхананың сайтын қашықтықтан пайдаланушыларға арналған желі қызметі. Үйге алынған кітапты осы қызмет арқылы мерзімді ұзартуға болады.

«Оптимист» – Облыстық мүгедектер қоғамы – 1998 ж. кітапхана серіктесі. «Жанашыр» бағдарламасын іске асыру мақсатында «Оптимист» қоғамының орталығында жылжымалы оқу залы ашылған (Қараңыз «Жылжымалы оқу залы»). Жыл сайын қоғам мүшелеріне Жаңа жыл меркесіне, Жеңіс күніне, Аналар меркесіне, Наурызға арналған кештер ұйымдастырылады.

«Орион» – Фото клуб. Павлодар қ. 1970 ж. эуеской фото бірлестігі ашылды. Клубтың мүшелері: жұмыскерлер, мамандар, қызметкерлер, студенттер, оқушылар. 1980 ж.

клубқа «народный самодеятельный коллектив» атағы берілді. Әр жылдары клубты К. Касианов, В. Шаповалов, А. Меттус басқарды. Көркемдік жетекшісі Е. Ниязов болды. «Орион» фото клубының көптеген мүшелері өздерінің жұмыстарын облыстық кітапхананың «Айна» көркемгалереясында көрсеткен. Олар: А. Меттус, Б.З. Краснянский, Е. Завсигалова, А. Шар, Г. Сергеев және т.б.

Орталықтандыру – Барлық кітапханаларды жүйеге келтіру процесі. 1970-ші ж. кітапханаларды дамыту кезеңдерінің бірі. 1975 ж. 24 маусым айында павлодар облыстық халықтық депутаттар кеңесінің сессиясында арнайы жоспар бекітілді. Облыстық кітапхана облыстағы мемлекеттік көпшілік кітапханаларды орталықтандыруға басшылық жасады. Барлық аудандық, ауылдық кітапханаларда кітап қорын орталықтандыру дайындықтары жүрді және кітапхана қызметкерлері негізгі бағыттар бойынша кітап қорын толықтыру, анықтама-библиографиялық аппараттарды ұйымдастыру, өлкетану картотекалары, есеп құжаттарын ұйыдастыру жөнінде семинарлар өткізді. 1980 ж. облыста 514 көпшілік кітапханаларды біріктіретін 14 орталықтандырылған жүйесі (ОКЖ) құрылды. 2011 ж. 1 қаңтарында облыс бойынша 13 ОКЖ, 275 кітапханалар құрайды.

Орталықтандырылған кітапхана жүйесі (ОКЖ) – Құрылымдық-жинақы жүйеге біріктірілген кітапханалар. (Қараңыз «Орталықтандыру»).

Орындалған анықтамалар картотекасы – 1985-2000 ж. жүргізілді. Бұрын орындалған анықтама-лардың көшірмелерінен құралады. Тақырыптық материалдар білім салалары бойынша топтастырылған.

«Открытое общество» институты – Қараңыз «Сорос-Казахстан» қоры.

Оразалинова Айгүл Құдайбергенқызы – 1975 ж.т. Облыстық кітапханада 2001 ж. жұмыс істейді. С. Торайғыров атындағы ПМУ (1995), «Қайнар» университетін (2002) бітірді. 1995-2001 жж. – Павлодар қ. № 6 орта мектебінің қазақ тілі және әдебиет мұғалімі, 2001 ж. қазақ әдебиеттер бөлімінің кітапханашысы. «Мақалалар» ДБ қазақ тілінде жүргізеді, қазақ жазушылары мен ақындардың шығармашылығын насихаттайды.

Оспанова Салтанат Сайлаубекқызы – 1983 ж.т. Облыстық кітапханада 2004 ж. жұмыс істейді. Карасук педагогикалық колледжін (2002), ПМПИ «Педагогика және психология» факультетін (2006) бітірді. 2004 ж. мерзімді басылымдар оқу залының кітапханашысы. Кітапханалық процестерді меңгерді, оқырмандарға белсенді қызмет көрсетіп, мерзімді басылымдарды

насихаттайды. Жаңа технологияларды пайдаланып, «Мақалалар» ДБ толықтыру жұмысымен айналысады.

Оспанова Сандуғаш Тілектесқызы – 1986 ж.т. Облыстық кітапханада 2009 ж.жұмыс істейді. Жаяу Мұса ат. Ақсу колледжінің кітапхана бөлімін (2007), ПМПИ физика-математикалық факультетін (сырттай, 2010) бітірді. 2007-2008 жж. – Май ауданының ОАК оқу залының кітапханашысы, 2009-2011 жж. – облыстық кітапхананың кітапханалық процестерді автоматтандыру бөлімінің кітапханашысы, 2011 ж. библиограф. «Павлодар Ертіс Өңірі» толық мәтінді ДБ қазақ тілінде жүргізеді. «Павлодар облысында аталып өтетін және еске алынатын күндер» библиографиялық көрсеткіштің қазақ тілінде құрастырушылардың бірі. ДБ толықтыру, өлкетану қорды сандық форматқа көшіру жұмыстарын жасайды.

Островский Николай Алексеевич – Орыс, кеңестік жазушысы. «Как закалялась сталь» романының авторы. Революционердің қалыптасуын суреттейтін Островскийдің басты шығармасына және автордың жеке тұлғасына Кеңес Одағының және шет елдердің көптеген оқырмандары сүйіспеншілікпен құрмет білдіретін. 1959 ж. 1996 ж. дейін облыстық кітапхана жазушы есімімен аталды.

Ө

«Өлкетану» клубы – Абонемент бөлімі 1998 ж. «Кітапхана және өлкетану» бағдарламасы аясында құрылған. (Қараңыз «Кітапхана және өлкетану» бағдарлама). Тарихшыларды, археологтарды, музей қызметкерлерін және туған өлкенің тарихы қызықтыратын барша қауымды біріктіреді. Кешенді кітапханалық шаралар өткізіледі: өлкетанушылармен, музей қызметкерлерімен кездесу, өлкетану кітаптарының тұсау кесері, қала бойынша вируталды экскурсия, өлкетану сағаты, тарих сағаты, қызықты кеңестер сағаты.

Өлкетану басылымдары – Әр түрлі белгілеріне байланысты өлкетану туралы библиографиялық құралдар, әдебиеттер біріктірген басылымдар. Мазмұны бойынша (әмбебап, кешенді, сала, тақырыптық құралдар), функционалық-мақсаттық белгілер (ағымдағы, ретроспективтік құралдар), құжаттардың түрлері бойынша (құралдар, қамтылған кітаптар, мерзімді басылымдар) реттеледі. (Қараңыз «Баспа қызметі»).

Өмірзақова Роза Қабдуқызы – 1951 ж.т. Облыстық кітапханада 1988 ж.жұмыс істейді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1978) бітірді. 1978-1980 жж. – Индустриалды аудандық партия комитетінің парткабинетінің кітапхана-

шысы, 1980-1988 жж. – облыстық балалар кітапханасының кітап толықтыру және өндеу бөлімінің кітапханашысы, 1988 ж. облыстық кітапхананың кітап өндеу және каталогтандыру бөлімінің кітапханашысы. РАБИС бағдарламасын жетік біліп кітаптарды жүйелейді және өндейді. ЭК-тың АПК құрғандардың бірі. Қазақ және орыс тіліндегі жүйелі каталогты толықтырып редакциялайды. Облыс мәдениет басқармасының, облыс кәсіподағының, облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталды.

Өнер бөлімі – Облыстық кітапхана құрылымының бөлімшесі. 1996 ж. ашылды. Бөлім қорын 10,0 мыңнан аса энциклопедиялар, сөздіктер мен анықтамалар, өнер саласындағы монграфиялар, мен кітаптар, альбомдар, ноталық баслымдар, аудиовизуалды құралдар, журналдар құрайды. Бөлімнің басты мақсаты: оқу мәдениетін өнерге деген сүйіспеншілікті қалыптастыру. Бөлім «Айна» көркем галереясының, «Визит» қонақжайының, «Мастерица» клубының жұмысын жүргізеді. Жасөспірім оқырмандар үшін «Шәкен Айманов кино әлеміне шақырамыз» кинолекторий, «Әлемдік көркем мәдениеті» бейнелекторий ұйымдастырылған. Кітапхананың «Кітапхана – мәдениет орталығы» бағдарламасын іске асыру шеңберінде көптеген шаралар өткізеді.

«Сценарийлер» ДБ жүргізеді, Павлодар өңірінің өнері туралы кітаптарды сандық форматқа көшірумен айналысады.

П

«**PRO et CONTRA**» – Пікір-сайыс клубы. 2009 жылы құрылды. Балалар бөлімі оқырмандарының мәдениетке, білімге және ақпаратқа деген сұранысын қанағаттандыруға бағытталған. Клуб ұраны: «Оңтайлы мақсатқа жетуді ойла. Біз тек қана бір нәрсеге қарсы күресіп қана қоймай, алдымен бір нәрсе үшін күресуіміз керек». Отырыс тақырыптары: «Ата-аналар бізді неге түсінбейді?», «Бүгінгі таңда отансүйгіштік деген не?» т.б.

«**Projects Club**» – Ағылшын тілін сүюшілердің апталық клубы, 2011 жылы ұйымдастырылды. Клуб мүшелерін Ғалатор ресурстарымен және өз жобаларымен жұмыс істеуге үйрету.

«**Profesional**» – Облыс бойынша кітапхана қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы. Бағдарлама мақсаты – облысттың кітапхана қызметкерлерінің кәсіби білімін дамыту, білімдерін өзіндігінен жетілдіруді іске асыру. С. Торайғыров ат. облыстық кітапханада орталық аудындық, қалалық және ауылдық кітапханалардың қызметкерлерінің оқуы ұйымдастырылды. Қашықтықтан маман-

дарды дайындау және біліктілікті арттыру.

Паблик рилейшнз – Қоғаммен байланыс, пиар (англ. Public Relations – қоғаммен байланыс). Бұл кітапхана қызметі, қалыптасуы, кітапханаға қарым-қатынасын дамыту мен қамқорлығы. ПР шарасына әлеуметтік жобалар кіреді, көрме циклдері, акциялар, флеш-мобтар, жаңа басылымдардың тұсау кесерлері, өнер мен ғылым қайраткерлерімен кездесулер және т.б. Ең керекті хабарлар БАҚ беріледі, журналисттер үшін баспасөз-хабаршылары, облыстық газеттер беттерінде өткен шаралар туралы жазылады, қызметкерлердің мақалалары, ақпараттары шығарылады. Облыс бойынша шаралардың радио-анонстары радио арқылы беріледі.

Павлодар ауыл шаруашылық ғылыми-зерттеу институты – 2000 ж. облыстық кітапхананың серіктесі. 1993 ж. Павлодар мемлекеттік облыстық ауыл шаруашылығы станциясы мен Павлодар облыстық топырақты эрозиядан сақтау станциясы базаларында құрылды. Негізгі міндеті: жаңа сапалы астық тұқымды жасау. Ертіс ө. жайылымында зерттеулер жүргізіледі.

Павлодар балалар мен жасөспірімдер экология және туризм орталығы – Облыстық кітапхананың серіктесі. 1947 ж. Потанин ат.облыстық тарихи-өлкетану мұражайында юннаттық үйірме

түрінде құрылды. Орталықтың негізгі мақсаты: экотуризмді дамыту, өлкетануды насихаттау, дене шынықтыру, болашақтың денсаулығын нығайту және т.б. Орталық келісім бойынша ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімімен «Экология және өмір» жобасының аясында жұмысын жүргізеді.

«Павлодар Ертіс өңірі» өлкетану ДБ – 2003 ж. жүргізіледі. Павлодар облысының қоғамдық-саяси, экономикалық, мәдени, ғылыми өмірі жайында газеттерден, журналдардан, жинақтардан, кітаптардан мақалалардың 42,0 мың б.ж. жинақталған.

«Павлодар Ертіс өңірі» – Толық мәтінді ДБ 2008 ж. жүргізіледі. Павлодар облысының тарихы, экономика, облыс бойынша танымал және атақты адамдар туралы мәтіндері жинақталған.

«Павлодар Ертіс өңірі» – Электронды кітапханада «Шекарадағы кездесулер» жобасы бойынша өлкетану құжаттары электронды түрде сақталуда, қолжетімді ақпараттық ресурстар. (Қараңыз «Шекарадағы кездесулер»).

«Павлодар облысы туралы жаңа әдебиеттер» – Ақпараттық бюллетень 1975-1995 жж. тоқсанына 1 рет мерзімді шыққан. Көрсеткіште өлкенің мәселелерін қарастыратын республикалық, облыстық, ресей

мерзімді басылымдарындағы мақалалар енгізілген. Материалдар сала бойынша жіктелген. Бөлімнің ішіндегі материалдар алфавиттік ретпен орналасқан.

Павлодар облысында аталып өтілетін және еске алынатын күндер – Библиографиялық көрсеткіш. 1967 ж. бастап шығады. 2011 ж. 45-ші рет шықты. Басылымның мақсаты: Павлодар өңірінің атақты адамдар жайлы айтып, өңірдің саяси-қоғамдық, әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірін көрсету және облыс тарихы туралы білімді тарату. 2003 ж. бастап кітап түрінде шығарылады. Күнтізбеге аймақтағы мерейтойлар, еске алынатын күндер тізімі, қысқаша баяндамалар енгізілген. Ол арқылы қызықтырған тұлға немесе оқиға туралы толық ақпарат алуға болады.

«Павлодар облысының ғалымдары» – Библиографиялық көрсеткіш 1997 ж. шығарылды. Ғалымдардың қысқаша өмірбаяндарынан, өмірі және қызметі, еңбегі туралы әдебиеттерден құралады. Көрсеткіш өлкеде ғылыми қызметті дамыту жайында ақпарат береді. Көрсеткіштің негізінде 2003 жылы «Аграрные деятели Павлодарской области» сериясымен көрсеткіш шығарылды.

«Павлодар облысының жазушылары мен ақындары» – Библиографиялық көрсеткіш 1968 ж.

бірінші рет шықты. 1986 ж. қайта басылып жана есімдермен тоқтырылды. Павлодар Ертісінің ақындары мен жазушылары туралы ақпарат жиналды. Көрсеткіштің негізінде «Рамазан Тоқтаров», «Аманжол Шамкенов», «Надежда Чернова», «Жүсіпбек Аймауытов», «Сұлтанмахмұт Торайғыров», «Дихан Әбілев», «Мүбәрәк Жаманбалин», «Зейін Шашкин», «Дмитрий Приймак», «Павел Васильев» және т.б. атты көрсеткіштер, жадынмалар, әдебиеттер тізімі құрастырылды.

Павлодар облысының кітапханалар Күні – Астана қ. ҚР ҰАК Тәуелсіздіктің 20-жылдығы аясында «Павлодар облысының кітапханалары: дамудың инновациялық моделі» атты Павлодар облысының кітапханалар Күні өтті. Оған Ақтөбе, Қарағанды, Қостанайдың облыстық кітапханаларының жетекші мамандары қатысты, сонымен қатар Астана қ. барлық жүйедегі және ведомстволық кітапхана қызметкерлері қатысты. Күн бағдарламасына: «Павлодар облысының кітапханалары: дамудың инновациялық моделі» семинары, «Павлодар облысының кітапханалары: дәстүрлер және инновациялар» экспозициясы, «Оқу – өмірімнің сәні» фотокөрмесі, «Бір ел-бір кітап 2011 ж.» акциясы аясында шығарылған «Жүсіпбек Аймауытов» библиографиялық көрсеткішінің тұсау кесері, «Павлодар облысы кітапха-

наларының ақпараттық кеңістігі» тренингі, «Тіл өнері» шығармашылық лаборатория енгізілді.

«Павлодар облысының суретшілері» – Библиографиялық көрсеткіш 1995 ж. шықты. Павлодар облысының белгілі суретшілер туралы мәліметтер және әдебиеттер тізімі берілген. Облыстық көркемсурет мұражайының материалдары пайдаланылды.

«Павлодар өңірінің ақын-жыраулары» – Библиографиялық көрсеткіш 2004 ж. шықты. Павлодар облысы ақындарының бай музыкалды мұрасы қысқа және нұсқа түрде, қазақ әні және ақындардың поэтикалық шығармашылығы тарихи-мәдени, әлеуметтік-психологиялық және музыка ретіндегі құбылыс көрсетілген. Библиографиялық анықтамалыққа Павлодар облысының белгілі ақындары: Бұқар-жырау, Көтеш Райымбекұлы, Жарылғапберді Жұмабайұлы, Естай Беркімбаев, Жаяу Мұса Байжанов, Құдайберген Әлсейітов және т.б. енді.

Пайдаланушы – Кітапхананың қызметіне сүйенетін жеке адам немесе мекеме. Көрме көруге келген адамдар, шараға қатысқандар, анықтама алғандар және т.б. адам кітапхананың пайдаланушысы болып саналады.

«Параграф» – ҚР заңы мемлекеттік және орыс тілінде құқықтық ДБ. Мазмұны: Қазақстанның заңдылық базасы, халықаралық құқық

құжаттары, түсініктер мен ұғымдар, құжаттар түрі, сөздіктер және ақпараттық анықтамалар. «Параграф» ДБ – кітапханада пайдаланушылардың сұрауымен көп пайдаланылады, 100 мыңнан аса құжаттар енгізілген.

Попугаева Зоя Николаевна – 1947 ж.т. Облыстық кітапханада 1971-2004 жж. жұмыс істеді. В. Воровской ат. Павлодар педагогикалық училищесін, Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1971), әл-Фараби ат. Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (сырттай, 1982) бітірген. 1971-1979 жж. – облыстық кітапхананың библиографы, 1979-1984 жж. – Павлодар қ. ОҚК кітап толықтыру бөлімінің кітапханашысы, 1984-1991 жж. – облыс кәсіподақ кеңесінің кітапханашысы, 1991-2004 жж. – облыстық кітапхананың әдіскері, 2004 жж. – мерзімді басылымдар оқу залының аға кітапханашысы. Біліктілікті арттыру бағдарламалары мен жобаларын құруға қатысты, жасөспірімдер мәселелерін басқарды. «Іскер этика» атты кітапхана қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бағдарламасын құрастырды. Облыс кәсіподақ кеңесінің, облыстық кітапхананың грамоталарымен марапатталған.

Практикум – Кітапханашылардың тәжірибелік оқу түрі. Жеке және топқа, жаңа келген жұмыскерлерге арналған, кітапханашы білімі жок

адамдарға ұйымдастырылады. Негізгі мақсаты – жаңа келген кітапханашыларды кітапхана жұмысымен таныстыру, кәсіби білім беру

Пусна Тамара Григорьевна (1938-1978) – Облыстық кітапханада 1957-1978 жж. жұмыс істеді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын, Н. Крупская ат. Ленинград мемлекеттік мәдениет институтының кітапхана факультетін (сырттай) бітірген. Кітапханашы-әдіскер, ғылыми-әдістемелік меңгерушісі болған. Қоғамдық жұмыстарға белсенді қатысқан, кәсіподақ комитетінің, «Білім» қоғамының мүшесі болған. ҚазКСРО мәдениет министрлігінің, облыс мәдениет басқармасының грамоталарымен марапатталған.

«Пушкин кітапханасы» мегажобасы – Д. Соростың қоры «Ашық қоғам» институты қаржыландыратын бағдарлама. Кітапханаларды жаңа басылымдармен мәдениеттану, экономика, философия және тағы басқа гуманитарлық пәні бойынша қамтамасыз етеді. 2000-2003 жж. облыстық кітапхана «Пушкин кітапханасы» атты мегажобаға қатысты. «Пушкин кітапханасы» мегажоба бойынша 2358 дана кітап алынды, жалпы сомасы 1077,1 мың. тенге.

Пікір-сайыс клубы – Облыстық кітапханада 2002 ж. жұмыс істейді. Мақсаты: тұлғаның дамуына, шығармашылық мүмкіндігінің ашылуына, жастардың белсенді өмір

позициясын қалыптастыруға және жұмыскердің еңбек нарығында бәсекелестік ептілігін, сұхбат мәдениетін дарытуға ықпал жасайды. Пікір-сайыс клубында «Кәмелетке толмағандардың құқығын қорғау», «Азамаматтық неке: келісу және қарсылық», «Қазақстанда өлім жазасын болдырмау», «Темекі жарнамасын тыйым салу» турнирлері өтті.

Пьесалар картотекасы – Мерзімді басылымдарда, жинақтарда берілген пьесалардың библиографиялық сипаттамасынан тұратын картотека. 1990 ж. бастап жүргізіледі. 1,0 мыңға жуық б.ж. бар Б. ж. алфавиттік ретпен орналасқан. Кітапхананың өнер бөлімі жүргізеді.

Р

«**Raritet**» – Сирек және бірегей басылымдарды жаңартудың, табудың, сақтаудың, және дәріптеудің жобасы. 1998 ж. бері іске асырылуда. Бағдарламаның мақсаты: әдебиет ескерткіштерін сақтау, құнды және сирек басылымдарға оқырмандардың қол жеткізуін қамтамасыз ету. Сирек кітаптар қоры 1819 ж. бүгінгі күнге дейінгі кітаптарды қамтыған. «**Raritet**» бағдарламасы бойынша қалалық оқушылар мен студенттерге жыл сайын сирек кітаптарға «С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана топтамасынан» атты шолу жасалады.

РАБИС – Республикалық Автоматтандырылған Кітапханалық ақп-

араттық жүйе. ҚР ҰК Компьютерлік орталығының програмистерімен USMARC халықаралық форматына және Кітапханадағы Мемлекеттік стандартқа сәйкестендіріліп өндірілді. 2000 ж. облыстық кітапханадағы АКАЖ бағдарламасының орнына алмастырылды. (Қараңыз «АКАЖ»).

РАБИС модульдері – Облыстық кітапханада РАБИС бағдарламасының 3 модулі орнатылған. Ол: «Каталогизатор», «Оқырмандарды тіркеу», «Іздеу-тапсырыс» модульдері. (Қараңыз сәйкес ұғымдарды).

«**Радосвет**» – 2011 ж. құрылған, орыс тілі мен мәдениетін сүюшілердің клубы оқырмандық және танымдық қызметті арттыру мақсатымен құрылды. Клуб міндеттері: көркемдік мәні жоғары шығармаларды насихаттау арқылы оқудың сапасы мен көлемін арттыру, әлемдік мәдениет жетістіктеріне қатыстыру. Серіктестері: Славян мәдени орталығы, Павлодар ЖОО оқытушылары, Оқушылар сарайының шығармашылық ұжымдары, кәсіподақтар.

Ракова Раиса Павловна – 1948 ж.т. Облыстық кітапханада 1994-2009 жж. жұмыс істеді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын, Шығыс-Сібір мемлекеттік мәдениет институтының кітапхана факультетін (Улан-Удэ қ., 1983) бітірген. 1970-1994 жж. Павлодар қаласының ОКЖ кітапханашысы, әдіскері,

ғылыми-әдістемелік бөлімінің меңгерушісі, 1994-1998 жж. – облыстық кітапхананың балалармен жұмыс істеу бойынша директор орынбасары, 1998-2009 жж. – әкімшілік-шаруашылық жұмысы бойынша директор орынбасары. Көпшілік кітапханаларының жұмысын ұйымдастырған, балалар кітап оқу мәселесімен белсенді айналысқан, әдістемелік ұсыныстарды, құралдарды дайындаған. Ракова Р.П. Ак. Сәтбаев, 104 көшесіндегі кітапхана ғимараты қызметін ұйымдастыру бойынша үлкен жұмыс өткізген. ҚР Мәдениет министрлігінің, облыс, қала мәдениет басқармаларының, облыстық кітапхананың грамоталарымен марапатталған.

Рақымжанова Дана Сәрсембайқызы – 1980 ж.т. Облыстық кітапханада 2009 ж. жұмыс істейді. Б. Ахметов ат. Павлодар педагогикалық колледжін (2000), ПМПИ (2006), «Успех» оқу орталығының толық курстарын (2003) бітірді. 2001-2006 жж. – № 120 балабақшаның тәрбиешісі, 2008-2009 жж. – «Дарынды балаларға арналған музыкалық колледжі-музыкалық мектеп-интернаты кешені» ММ хатшысы, 2009 ж. облыстық кітапхананың хатшысы. Ис-қағаздарын екі тілде жүргізеді, облыстық мұрағатқа кітапхананың құжаттарын дайындаған, кітапхана басшының жұмысына, кездесулерге және кеңестерге қажет құжаттар мен материалдарды дайындайды.

Павлодар қаласының білім беру бөлімінің, облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталды.

Ретроенгізу – Кітапхана қорының электронды каталогына 1993 ж дейінгі басылымдарды енгізу. Ретроенгізумен кітапханадағы барлық бөлімдер айналысады. Жыл сайын «Кітаптар» ДБ 5,0 мыңнан астам кітаптың б.ж. толықтырылады.

Ретроконверсия – Дәстүрлі карточкалық каталогтарды сандық түрге аудару. Облыстық кітапханада карточкалық каталогтарды ретроконверсиялау жұмысы 2002 ж. басталды.

Родайкина Лариса Федоровна – 1944 ж.т. Облыстық кітапханада 1967-2005 жж. жұмыс істеген. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1967), әл-Фараби ат. Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін бітірген. 1967-1969 жж. – абонемент бөлімінің кітапханашысы, 1969-1973 жж. – кітап толықтыру бөлімінің кітапханашысы, 1973-2005 жж. – кітап сақтау бөлімінің меңгерушісі. Каталогтар жүйесін құруына көп үлес қосқан. Облыс кітапхананың және Павлодар облысының кітап қорын ұйымдастыруына, сирек кітаптар коллекциясын қалыптастыруына қатысқан, қорды сақтауда үлкен жұмыс жүргізген. Көп жылдары кітапхана кәсіподақ комитетінің төрайымы болған.

«Еңбек ардагері» белгісімен, ҚазКСРО Мәдениет министрлігінің, облыс кәсіподақ кеңесінің, облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталған.

«Русские писатели Казахстана» – Серия 2005 ж. басталды. Басылымның алғашқы шығарылымына Павлодар облысының үш орыс жазушылары А.С. Сорокин, А.Е. Новоселов, А.В. Некрасов туралы енгізілді. Олар туралы мәліметтер «Шекарадағы кездесулер» ЭК көрініс тапты.

Рыжко Е.В. – 1941-1943 жж. кітапхана директоры болған.

Рыспаева Бақытгүл Тілемісқызы – 1966 ж.т. Облыстық кітапханада 2011 ж. жұмыс істейді. Орталық Азия университетінің кітапхана факультетін (Алматы, 2007) бітірді. 1995-2009 жж. – А.С. Пушкин атындағы ОБК оқу залының бас кітапханашысы (Қостанай қ.), 2009-2010 жж. – Павлодар қаласының П. Васильев атындағы ОҚК қызмет көрсету бөлімінің кітапханашысы, меңгерушісі, 2011 ж. облыстық кітапхананың оқу залының кітапханашысы. Оқырмандарға қызмет көрсетіп, оқу залының қорын ретроконверсиялауға қатысады.

С

Сағынтаев Бақытжан Әбдірұлы – 2008 ж. Павлодар облысының әкімі. Облыстың ауыл кітапханала-

рының жұмысына мән береді. Мәдени ошақтарды, оның ішінде кітапханаларды қалпына келтіруге және күрделі жөндеу жұмыстарына көп көңіл бөледі. Ауылдық кітапханалар қорын толықтыруға зор үлес қосты. Облыс басшыларының ішінде бірінші рет әкім ауылдық кітапханаларының көпшілігіне барды. Павлодар облысы әкімінің тапсырысы бойынша облыстық бюджеттен ауылдық кітапханалар қорын толықтыруға 30,0 млн теңге бөлініп, оған 31,4 дана кітаптар алынды, Жол картасы бойынша С.Торайғыров атындағы облыстық кітапхана ғимаратының фасадын жөндеуге 33,3 млн. теңге бөлінді. Б.А. Сағынтаевтың қолдауымен облыстық кітапхана ғимаратының фасады жаңа келбетті болып, қала орталығын безендірді.

Сайт – Қараңыз «Веб-сайт».

«Самал» қайта қалпына келтіру орталығы – Кітапхананың балалар бөлімі мүмкіндіктері шектеулі оқырман-балаларға арналған «Солнышко» бағдарламасы аясында «Самал» орталығымен белсенді серіктестікте жұмыс істейді. Іс-шараларды өткізу кезінде әдебиеттерді насихаттаудың белсенді түрлері қолданылады.

Санатова Балғын Жолдыбайқызы – 1987 ж.т. Облыстық кітапханада 2007 ж. жұмыс істейді. Жаяу Мұса ат. Ақсу колледжінің кітапхана бөлімін (2007) бітірді.

ПМПИ сырттай оқиды. 2007-2008 жж. – оқу залының кітапханашысы, 2008-2011 жж. – әдіскер, 2011 ж. – кітапханалық процестерді автоматтандыру бөлімінің кітапханашысы. «Павлодар Ертіс Өңірі» ЭК құруына қатысады, өлкетану құжаттарды сандық форматқа көшіруімен айналысады, облыс ОКЖ-не IT – технологияларын енгізуге әдістемелік материалдар дайындайды. «Павлодар Ертіс өңірінің электронды әдеби картасы» жобасының құрастырушылардың бірі.

Сандық форматқа көшіру – Баспа құжаттарды электронды жүйеге конверсиялау. Сандық көшірме сканер арқылы жасалып, CD-ROM-ға жазылады. Осы түрде оқырмандарға беріледі. Бұл бағытта облыстық кітапхана алғаш рет өзінің жұмысын 2006 ж. бастады. «Шекарада кездесулер» ресей-қазақстандық жоба шеңберінде 300-ден аса өлкетану кітаптар мен 500-ден аса мақалалар сандық форматқа көшірілді. Сонымен қатар, сирек кездесетін кітаптардың 100 данасының е-көшірмелері бар.

«Сарыарқа самалы» – Қазақ тіліндегі облыстық қоғамдық-саяси газет 1929 ж. жарық көреді. Облыстық кітапхананың ақпараттық серіктесі. Басылым беттерінде үнемі кітапхана қызметі туралы материалдар жарық көреді.

Сәрсекеева Роза Ғабденқызы (1965-1993) – Облыстық кітапха-

нада 1988-1993 жж. – жұмыс істеген. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1985), АММИ кітапхана факультетін бітірген. 1985-1988 жж. – С. Торайғыров ат. облыстық балалар кітапханасының кітапханашысы, 1988-1993 жж. – облыстық кітапхананың балалар бөлімінің аға кітапханашысы. Еңбеккорлықпен, балаларға деген сүйіспеншілікпен ерекшеленетін. Әріптестер мен оқырмандар арасында сыйлы да беделді болып саналатын.

Семинар – Біліктілікті жоғарылату үшін орындалатын топтық жұмыс, кітапхананың белсенді пайдаланатын жұмыс түрі. Кітапханалық қауымдастықтағы резонансқа ие болған семинарлар: «Жаңа ақпараттық қоғамның-жаңа кітапханасы. Үлгілік ауыл кітапханасы» (2003 ж.), «Кітапханалар – қоғамның дамуы мен еліміздің бәсекеге қабілеттілігінің ресурстық орталығы» «Ауыл кітапханасы 2004-2006 жж.» арналған бағдарламаның нәтижесі» (2006 ж.), «Кітапхана – жергілікті қоғамдастыққа қол жеткізу орталығы ретінде» Ақсу ОКЖ-нің Қызылжар үлгілі кітапханасының базасы негізінде (2006 ж.), Астана қ. ҚРҰАК-ның мамандары, РИА «Инфомаркет», «Байланыс өндірісі» ЖШС-ның қатысуымен өткен «Павлодар аумағындағы ақпараттық кеңістіктегі кітапхана сайты» семинары (2007 ж.), «Кітапхана – қоғамдағы толеранттылықтың қалып-

тасуы» (2007 ж.), «Балалардың оқуы – қазіргі жағдайы және болашағы» (2008 ж.), «Облыс кітапханаларының деректер базасы қазіргі кезеңдегі ақпараттық технологиялардың әсерлі жүзеге асатын факторы ретінде» (2008 ж.), «Ауылдық үлгілі кітапханаларының электронды ресурстары» Павлодар ауданы Набережное ауылының үлгілі кітапханасының базасы негізінде (2009 ж.), «Жаңа онжылдық – кітапханалар дамуының жаңа болашағы» Қазақстан Республикасы Президентінің Жолдауы «Жаңа онжылдық-жаңа экономикалық өрлеу – Қазақстанның жаңа мүмкіндіктері» Ақтоғай ауданы ОАК базасында (2010 ж.). «Павлодар облысы кітапханалары: жаңашыл даму үлгісі» (2010 ж., Астана қ., ҚР ҰАК).

Семинар-тренинг – Қызметкерлерді оқытудың интеграцияланған түрі, онда семинардың дәстүрлі түрімен қатар кітапхана қызметкерлерінің біліктілігін жоғарылату элементтері және мәселелік оқытудың әдісі ретіндегі тренинг элементтері біріктірілген. Кітапхана тәжірибесінде кітапханаға жаңа технологияларды енгізу бойынша, қазіргі басқару принциптеріне (стратегиялық жоспарлау мен жобалау, қызметкерлерді басқару) үйрету бойынша семинар-тренингтер кең қолданысқа ие.

«Семья-надежнейшее благо» – ОӘФК балалар бөлімінің бағдарла-

масы. Бағдарлама ұраны: «Берік отбасы – мықты Қазақстан». Бағдарлама мақсаты: қазіргі отбасындағы кітап мәртебесін жоғарылату. Негізгі бағыттары: кітап арқылы әкелік және аналық ұрпақтардың байланысын және отбасылық дәстүрді нығайту; кітапхананың отбасылық оқу орталығы ретінде дамуы. Серіктестер: «Рауан» жасөспірімдік орталығы, Қолында кәмелеттік жасқа толмаған балалары бар мүгедек әйелдер қоғамы. Бағдарламада: «Баланы кітап сүйуге баулы», «Қарапайым емес ақиқат» ертеңгілігі, «Жайлаудағы ақындық экспедиция» ойыны; ойын бағдарламалары: «Менің оқырман отбасым», «Мені тап», «Ең әдебиетшіл әке» байқауы, «Ата-аналар сауаттылығының мектебі».

Сервер – Жұмыс станцияларының барлық деректерін өзінде жинақтайтын және барлық желіні тұтастай басқаратын компьютер. Сервер автоматты тәртіпте жұмыс жасайды, мәліметтерді концентрациялаудың және желіні басқару функцияларын іске асырады. Сервер – желідегі ең үлкен және қуатты компьютер. Облыстық кітапхананың сервері кітапханалық үрдістерді автоматтандыру бөлімінде орналасқан.

«Сирек кітаптар» – ДБ 2009 ж. жүргізіледі. Облыстық кітапхана топтамасынан 500-ге жуық сирек және құнды басылымдардың б.ж. бар.

Сирек және құнды кітаптар – Облыстық кітапханасының сирек және құнды басылымдар қорын құрайтын кітаптары ерекше тарихи-мәдени және мемориалды мәнге ие. Сирек және ерекше құнды кітаптар қоры 1,3 мың баспа шығармалары еңгізілген. басылымдар: XIX ғ. аяғы мен XX ғ. (Қараңыз «Сирек кітаптар каталогы»).

Сирек кітаптар каталогы – Сирек және бағалы кітаптар каталогын құру бойынша жұмыс 1991 ж. басталды. Қазіргі уақытта каталогта 1,3 мың данадан аса қазақ және орыс тілдерінде басылымдар берілген. 2006 ж. «Облыстық кітапхана коллекциясынан» атты бес коллекциядан тұратын кітапша шықты: XIX ғ. соңы мен XX ғ. ортасындағы басылымдар; Қазақ тіліндегі баспасөз, Қазақстан туралы кітаптар; Факсимилді және репринтті басылымдар; Миниатюрлық кітаптар; Қолтаңбалы кітаптар.

«Соғыс. Кітап. Ұрпақ» патриоттық апталығы – Ұлы Жеңіс күніне арналып жыл сайын өтеді. Патриоттық тақырыпқа байланысты шараларды кіргізеді: «Батырлар жолымен, немесе соғыс ардагерлері арқашан есімізде» кітап көрмесі, «Прикоснись душою к подвигу» ерлік сабағы, «Есть в памяти мгновения войны» қызықты әңгіме сағаты, «Знай своих защитников» ашық сабақ және т.б.

«Соколкин Эрнест Дмитриевич» библиографиялық көрсеткіш –

Қараңыз «Облыс өлкетанушылары» сериясы.

«Сорос-Қазақстан» қоры – Сорос-Қазақстан қорының қызметі көптеген ғылыми экономикалық, мәдени өмірдің аймақтарын қамтиды. соның ішінде көпшілік кітапханалардағы кітапханалық автоматтандыру үрдістеріне, халыққа кітапханалық-ақпараттық қызметтерді кеңейтуге жәрдемдеседі. Облыстық кітапхана республикамызда алғашқылардың бірі болып жобаларды жасау бойынша гранттарды иеленуге сұраныс беруді бастады. 1997-1999 жж. кітапханаға «Сорос-Қазақстан» қорының және «Ашық қоғам» институтының гранттары бөлінді, олар «Ғаламтор. Электронды пошта», «Аймақтың үлгілі кітапханасы», «Жанашыр» жобаларын жүзеге асыруға бағытталды. Гранттар кітапханадағы компьютерлік парктің, локалді жүйенің, пайдаланушылардың Ғаламтор желісіне қол жеткізуінің, ЭК және Web-сайттың негізін қалады. Сорос-Қазақстан грантына А.С. Пушкин атындағы Омбы ҚҒК-на, Омбы қ. муниципалды кітапханалардың орталықтандырылған жүйесіне іссапар жүзеге асты.

«СӨС» – Клуб 2010 ж. «Жанашыр» жобасының аясында ашылды. Мақсаты: зейнеткерлердің денсаулығын шынықтыру жолдарын үйрету, денсаулыққа байланысты газеттер, журналдар бет-

теріндегі мақалалармен таныстыру. Отырыстар ай сайын әр түрлі тақырыптарда өткізіледі: «Психологическое мышление и здоровье», «Очищение организма», «Мед и медолечение», «Культура эмоций», «Тренировка иммунитета» және т.б. Серіктестері: СӨС қалыптастыру орталығы, «Көмек» фитоорталығы, «Наринэ» компаниясының өкілдері және т.б.

Статистикалық есеп пен бақылау секторы – Оқырмандардың тіркелуі мен есепке алуын жүзеге асыратын кітапхананың құрылымдық бөлімшесі. Сектор қызметкерлері оқырман билетін хаттайды, пайдалану ережесімен және кітапхана ресурстарымен таныстырады, қызмет көрсетудің статистикалық есебін жүргізеді, оқу жайларына кіргенде және шығар кезде бақылау жүргізеді.

Стратегиялық жоспарлау – Кітапхананың мақсатты жаңашыл дамуы. Стратегиялық жоспарлау кітапхананың ұзақ мерзімді дамуын қамтиды.

«Сценарийлер» – ДБ 2009 ж. жүргізіледі. Көпшілік іс-шаралардың сценарийлері, даярламалар топтастырылған.

Сыйлау – Кітапханаға жеке тұлғалардың, мекемелердің немесе басқа кітапханалардың құжаттарды ақысыз беруі. Сыйлық облыстық кітапхана қорын толықтыратын қосымша көз. Мысалы, 2011 ж. сыйлыққа 800 дана алынды.

Съезд – Қоғамдық топтардың немесе халық топтары өкілдерінің жиналысы. Қазақстандағы кітапхана қызметкерлерінің I съезі 1960 ж. Алматы қ. өтті. «XXI ғасыр кітапханалары» атты кітапханашылардың Алматы қ. өткен II съезіне 1998 ж. директор М.А. Жиенбаева, ғылыми-әдістемелік бөлім меңгерушісі Н.И. Бондаренко қатысты.

Сергеева Тамара Семеновна – 1936 ж.т. Облыстық кітапханада 1988-2006 жж. жұмыс істеген. Бухгалтерлік мектеп бітірген (1969). 1988 ж. облыстық кітапхананың әкімшілік-шаруашылық жұмысы бойынша директор орынбасары. Кітапхананың техникалық қызметтерінің жұмысын қамтамасыз етті, кітапхананың ғимаратын ұстауда жауапкершілікпен қарады Ерең еңбекқорлығымен ерекшеленетін. Кітапхана қызметкерлер арасында сыйлы болатын. Облыстық кітапхананың грамоталарымен марапатталған.

Серимова Маргарита Шайзадақызы – 1970 ж.т. Облыстық кітапханада 2011 ж. жұмыс істейді. Новосібір облыстық мәдениет училищесінің кітапхана бөлімін (1991) бітірген. 1991-1992 жж. – «Электросигнал» АҚ кітапханасының абонемент бөлімінің меңгерушісі 1992-1996 жж. – мәдени-спорт орталығының кітапханашысы, 1996-1998 жж. – «СПЭЛ» ЖАҚ кітапханашысы (Новосібір қ.), 1998-

2009 жж. – Успен ауданының Ольгинка, Тимирязевка орта мектептерінің кітапханашысы, 2011 ж. облыстық кітапхананың ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімінің кітапханашысы. «Мақалалар» ДБ, «Наш очаг», «Фиалочка» клубтарының жұмысын жүргізеді.

Скульская Татьяна Юрьевна – 1985 ж.т. Облыстық кітапханада 2008 ж. жұмыс істейді. ПМПИ-дің филология факультетін (2008) бітірді. Челябинск мемлекеттік мәдениет және өнер академиясының магистранты. 2008 ж. абонент бөлімінің кітапханашысы. Жасөспірімдер кафедрасының жұмысын ұйымдастырады. «Айтолқын» клубының жұмысын жүргізіп, оқырман қыздардың арасында салауатты өмір салтын насихаттайды. Оқитын жастардың оқу қызығушыларын жақсы біледі, жасөспірім оқырмандардың сұраныстарын қалыптастырады. «Қаладағы демалыс» жазғы жобасының іске асырушылардың бірі, «Жанашыр» бағдарламасының белсенді қатысушысы. Бөлім қорын ретроконверсияла, өлкетану басылымдарын сандық форматқа көшіруге қатысады. Кітапхананың кәсіподақ комитетінің мүшесі.

Смағұлова Гүлжанат Талғатқызы – 1982 ж.т. Облыстық кітапханада 2011 ж. жұмыс істейді. ҚазМҚУ (2003), ПМПИ-нің тарих факультетін (2006) бітірді. 2003-

2007 жж. – Ақтоғай аудандық сотының бас маманы, 2007-2011 жж. – Комитет Басқармасының құқық статистикасы және арнайы есептер маманы. 2011 ж. – облыстық кітапхананың библиографы. «Мақалалар» ДБ, «Павлодар Ертіс Өңірі» толық мәтінді ДБ жүргізеді. «Әділет» орталығының пайдаланушыларын құқықтық сұрақтары бойынша кеңестер береді.

Смағұлова Сауле Қайроллақызы – 1956 ж.т. Облыстық кітапханада 1978 ж. жұмыс істейді. Қазақ мемлекеттік әйелдер педагогикалық институтының кітапхана факультетін (1978) бітірді. 1973-1974 жж. – Павлодар ауданының Пресновка ауылдық кітапхананың кітапханашысы, 1978-1988 жж. – облыстық кітапхана әдіскері, 1988-1997 жж. – кітап өңдеу бөлімінің кітапханашысы, 1997-2005 жж. – әдіскер, 2005 ж. кітап сақтау бөлімінің кітапханашысы. Облыс кітапханаларында қазақ тіліндегі әдебиеттерді насихаттауды ұйымдастыру мәселерімен айналысқан, облыстық кеңестерде, семинарларда осы сұрақтар бойынша баяндамалар жасады. Қазақ тілінде 10-ға жуық басылымдарды дайындады: «Қ. Ыдырысовқа 75 жыл», «М. Әлімбаевқа 80 жыл», «Өлеңмен өріп өмірін», «С. Дөнентаевқа 110 жыл». Кітап сақтау бөлімінде қазақ тіліндегі қорды сақтауға жауапты, бөлім қорын жақсы біледі. «Сирек кітаптар» ДБ толықтырады, ретро-

конверсияда қатысады. Облыс мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталарымен марапатталды.

Сүлеева Ғайнилжамал Зейноллақызы – 1954 ж.т. Облыстық кітапханада 2008 ж. жұмыс істейді. Қарағанды политехникалық институтын (1977) бітірді. 1981-1991 жж. – Екібастұз ауданы Ақкөл ауылдық кітапханасының кітапханашысы, 1991-1993 жж. – «Қазақ тілі» облыстық қоғамының аудармашысы, 1993-2001 жж. – Екібастұз қаласының ОҚК кітапханашысы, 2001-2003 жж. – Екібастұз қаласының № 33 орта мектебінің кітапханашысы, 2003-2008 жж. – П. Васильев ат. ОҚК кітапханашысы, 2008-2010 жж. – облыстық кітапхананың қазақ әдебиеттер бөлімінің кітапханашысы, 2010 ж. бөлім меңгерушісі. Мемлекеттік тілді, қазақ жазушылары мен ақындардың шығармашылығын насихаттау барысында шаралар өткізеді, «Тіл өнері» халық университетінің жұмысын жүргізеді. «Мақалалар» ДБ қазақ тілінде б.ж. еңгізеді. Павлодар, Екібастұз қ. мәдениет бөлімдерінің грамоталарымен, облыстық кітапхананың алғыс хаттарымен марапатталды.

Сүлейменова Әсел Жомартқызы – 1986 ж.т. Облыстық кітапханада 2008 ж. жұмыс істейді. С. Торайғыров атындағы ПМУ университетінің кітапхана факультетін (2008) бітірді. 2008 ж. – П. Ва-

сильев ат. ОҚК әдіскері, 2008 ж. қараша айынан облыстық кітапхананың мерзімді басылымдар оқу залының кітапханашысы. Оқырмандардың сұраныстарын қанағаттандырады, ақпараттық мәдениетті меңгерулеріне көмек көрсетеді. Жаңа технологияларды, қазақ-орыс тілдерінде жетік біліп кітапханалық тәжірибесінде белсенді іске асырады. Жалпы кітапханалық шараларға қатысады. Қазақ әдебиетін, қазақ әдебиетінің классиктер шығармашылығын жақсы біледі, мемлекеттік тілді насихаттауда көп жұмыс істейді. Астана қ. өткен Жас кітапханашылар слетының қатысушысы. Облыстық кітапхананың, қалалық кітапхананың алғыс хаттарымен марапатталды.

Т

Тақырыптық жоспар – Баспаның тақырыптық жоспары: кітап басылымына библиографиялық сипаттама, аңдатпа, жарыққа шыққан шығарылымы, таралымы. Басылымының түрі және аудиториясы көрсетіледі, құжаттарды іріктеу кезеңінде кітапхана қызметкерлерінің жұмысын жеңілдетеді. Қазіргі уақытта қорды толықтыру кезінде баспалардың прайс-парақшалары қолданылады.

Тақырыптық кеш – Белгілі бір тақырыпқа арналған көпшілік шаралар, бір кештің аясында нақты

бағдарлама бойынша құрылады. Облыстық кітапханада жыл сайын екі тілде 200-ден аса шара өтеді.

Толық мәтінді ДБ – Құжаттардың толық мәтінді деректер базасы. Толық мәтінді «Павлодар Ертіс Өңірі» ДБ көрсетілген (Қараңыз «Павлодар Ертіс Өңірі» ДБ).

Торайғыров Сұлтанмахмұт (1893-1920) – Қазақтың көрнекті демократ ақыны. С. Торайғыровтың шығармашылығы азаттықты аңсау Ақынның болашақ әдеби мұраға ұмтылуы адамгершілік, Отанға деген сүйіспеншілік идеясын оятады. Ақындық шығармашылығы, өмірге құштарлығы адамның адамгершілік идеясын көрсетеді. 1996 ж. облыстық кітапханаға С. Торайғыров есімі берілді. Үш облыстық кітапхана біріккенге дейін (1988 ж.) облыстық балалар кітапханасы Торайғыров есімімен аталды.

Тренинг – Қараңыз «Семинар-тренинг».

Тумашев А. – Павлодарлық көпес. 1948 ж. кітапханаға Луначарский көшесіндегі бұрынғы көпес Тумашевтың үйі берілді, XIX ғ. соңында салынған. 1954 ж. – оқу залының жанынан қайта құрылыс жүрді. Қазір бұл ғимаратта облыстық кітапхананың балалар бөлімі орналасқан.

Түркі тілдес халықтарының жазбалары апталығы – 2010 ж. сәуір айынан бастап жыл сайын Павлодар облысының тілдерді дамыту

жөніндегі басқарманың көмегімен, Павлодар облысының Қазақстан халқының ассамблеясы этномәдени бірлестіктің қатысуымен өткізіледі. Шараның мақсаты – мәдени кеністікте түркі тілдерінің бірлігін насихаттау. Түркі халықтарының жазу апталығына қатысушылар: білім және мәдениет өкілдері, мұражай мен кітапхана мамандары, студенттер, оқушылар.

Тұсау кесер – Жаңа кітаптар, газеттер, мерзімді басылымдар, бейнебағдарламалар, кітапханалық көрмелер, стендтар және т.б. ақпараттық өнімдер көрсетіледі. Облыстық кітапхана жаңа кітаптарға, жергілікті ақындар мен жазушылардың, суретшілердің, фотографтардың жұмыстарына, көрсеткіштерге, күнтізбелерге, әдістемелік құралдарға, электронды басылымдарға тұсау кесерлер өткізеді

«Тіл өнері» халық университеті – 1997 ж. қазақ әдебиеттер бөлімінің жанынан ашылды. Міндеттері: оқу мәдениетіне тәрбиелеу, тілді үйретуге ат салысу, қажетті әдебиеттерді іріктеуге көмектесу, оқуға деген қызығушылықты арттыру. Университеттің серіктестері: тілдерді дамыту жөніндегі облыстық басқарма, «Қазақ тілі» облыстық қоғамы, қаланың ЖОО, «Шаһар», «Ертісдидары», «Ұстаздар газеті» қалалық газеттері. Университетте жыл сайын облыста

ғы тілтанушылар мен әдебиеттанушылар лекциялар жүргізеді, тіл мәселесі жөнінде дөңгелек үстелдер, танымал ақын-жазушыларға арналған әдеби кештер, жергілікті авторлардың кітаптарына тұсау кесерлер, аудармашылар арасында, өзге ұлт өкілдері жастарының арасында қазақ, орыс, ағылшын тілдері біліміне байланысты қалалық және облыстық байқаулар өткізіледі.

«Тілтаным» ресурстық орталық – «Тілтаным» қазақ тілін үйрену мен дамыту ресурстық орталығы 2006 ж. ашылды. Серіктестері: облыстық тілдерді дамыту басқармасы, «Қазақ тілі» облыстық қоғамы. Орталықтың міндеттері: мемлекеттік тілде іс жүргізуді үйренуге және оны енгізуге қосымша жағдай жасау. «Тілтаным» жобасының аясында қазақ тілін үйрену жөніндегі оқыту бағдарламасы бар – 15 АЖО; электронды сөздіктер, анықтама-лықтар, мемлекеттік тілде іс жүргізу құжаттары. Ресурстық орталық азаматтардың ақпараттық технология арқылы тіл үйрену мүмкіндіктерін кеңейтті. «Тілдер үштұғырлығы» мәдени жобасын іске асыру аясында Орталықта ағылшын тілін үйренуге, орыс тілін дамытуға мүмкіндік жасалған.

«Тілдер үштұғырлығы» мәдени жобасы – Қараңыз «Тілтаным» Ресурстық орталығы».

Тілегенова Сауле Назарбайқызы (1969-2011) – Облыстық кітапханада 1993-2011 жж. жұміс істеді. Қазақ

мемлекеттік әйелдер педагогикалық институтының кітапхана факультетін бітірген (1993). 1993-1994 жж. – ауыл шаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімінің кітапханашысы, 2001-2007 жж. – библиограф, 2007-2010 жж. – ауылшаруашылық және техникалық әдебиеттер бөлімінің меңгерушісі. Ауыл шаруашылық мамандарына кітапханалық қызмет көрсету жұмысымен айналысқан, ақпарат күндерін, мамандар күндерін өткізген. «Наш очаг», «Фиалочка» клубтарының жұмысын жүргізді. Б.ж еңгізумен, ДБ толықтырумен айналысты, кітапханада өткізілетін барлық шараларда белсенді қатысты. Кітапхана оқырмандары және әріптестері білімпаз, өз жұмысының білгірі, мейірімді кітапханашы ретінде есте қалды. Әріптестер арасында сыйлы да беделді болып саналатын. Облыстық кітапхананың грамотасымен марапатталған.

Трухачева Галина Алексеевна – 1958 ж.т. Облыстық кітапханада 1992 ж. жұмыс істейді. Павлодар есептік-экономикалық техникумды (1979) бітірді. 1979-1992 жж. – облыс мәдениет басқармасының аға бухгалтері, 1992 ж. – облыстық кітапхананың бас бухгалтері. Үздік маман, жоғары деңгейлі кәсіби маман, бухгалтерлік ісін өте жақсы біледі. Бухгалтерлік есепті және бақылауды уақытында және жедел жүргізеді. Облыстық кітапхананың қаржылық сұрақтарын шешуде, бюджет

жетті жоспарлауда белсенді қатысады. Облыс ОКЖ-нің бухгалтерлеріне әдістемелік және тәжірибелік көмек көрсетеді. Облыс мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталды.

У

Уездік кітапхана – 1896 ж. облыстық кітапхана уездік болды. Сол жылдары уездік кітапхананың қоры 5475 дана кітап пен журналдан құралды. Қалалық бюджет тапшылығынан кітапхананың жаңа кітаптарға деген сұранысын қамтамасыз ете алмады. Бірақ, «оқу-тәрбие жұмысы» бойынша мақала шығындарына, жыл сайын мерзімді басылымдарға 100 сом бөлінді. 1925 ж. басында Павлодар уездінде 92 мәдени ошақ жұмыс істеді, оның ішінде уездік орталық кітапхана; 6 аудандық кітапхана, 64 оқу үйі, 1 кинотеатр, 3 клуб, 16 халықтық үй, 1 театр бар. Сол жылдың соңында ликбез пункттері, қызыл бұрыштар, жылжымалы кітапханалар және басқаларды қосқанда мәдени-саяси – ағарту мекемелері 300-ге тарта болды. Оқу үйлерін ұйымдастыру кең тарап, олардың саны 114-ке дейін өсті. Оқу үйі стационарлы, көшпелі және жартылай көшпелі болып бөлінді. Облыстық оқу үйі уездік кітапханадан алынатын 30-40 данадан жылжымалы жинақтарды кең қолданды. Уездік кітапхананың ұсынысы бойынша әр басылымға

пікірлер жиналып, соның есебі бойынша жылжымалы кітапханалар әдебиеттермен толықтырылды.

Ү

Үйлестіру жұмыстары – «Үйлестіру» термині (латын сөзінен алғанда «бірге» және «реттеу») дегенді білдіреді. Басқарудың барлық процестерінің ажырамас бөлігі, бір ғана кітапхананың ғана емес, тәуелсіз кітапханалар жүйесінің қызметін жоғары деңгейде қамтамасыз етеді. Облыстық кітапханада қолданылған кітапханалық үйлестіру әдістерінің бірі: жұмыс жоспары, кітапханалар арасындағы әр түрлі үйлестіруші келісімдерді жасау, қажетті материалдармен, құжаттармен алмасу, кітапхана өкілдерінің конференцияларға, жиналыстарға үйлестіру органдарымен бірге жұмыстарына қатысу.

Үлгілік кітапхана – Қазіргі ақпаратты-мәдени көпфункционалды және ағартушы орталық. Үлгілі ауылдық кітапхана – бұл жаңартылған кітапхана компьютерлік техникамен жабдықталған, Ғаламторына қосылған және телефондандырылған. Бірінші үлгілі ауылдық кітапхана Павлодар обласында 2003 ж. пайда болды, ауылдық жерде Орлов ка ауылдық кітапханасы (Шарбақты ауданы) құрастырылып, жақсы дамыған. 2011 ж. 1 қаңтарына Павлодар облысында үлгілік кітапханалар 118, ауылдық жерлерде – 72.

Ф

Факсимильды және репринтты басылым – Кітапхана қорында факсимильды және репринтты басылымдардан сирек және бағалы кітаптардың 100 дана жуығы бар. Коллекциясында – полиграфиялық өнерлердің біртумасы, ежелгі орыс манускриптары, әлем өнерінің ескерткіштері, XIX ғ. орыс әдебиетіндегі факсимильды мен репринтты басылымдары енді.

Фактографиялық анықтама – Сұранысқа жауап беру (нақты мезгілді беру, саны, цитаталары, құбылысы, жағдайы, концепцияның шығуы, термин түсініктемесі және т.б.) Фактографиялық анықтама фактының сұранысын береді, бұл фактылар қайда бар екенін білдіреді. Жыл сайын кітапхана 50-ден аса фактографиялық анықтама жасайды.

Фактографиялық картотека – 1988 ж. жүргізіледі. АББ бөлімі жүргізді. Мазмұнына: уақиғалар, түсініктемелер, мезгілдер, қызықты адамдар туралы хабарлар, Гиннес кітабының рекордтары туралы кітап, статистикалық деректер кіреді. Барлық ақпарат мерзімді басылымдарынан алынған. 4,0 мың фактылар бар.

Фандрейзинг – Бұл кітапхананың қаражатын бюджетсіз қатыстыру.

Фатфуллина М.О. – 1943-1947 жж. кітапхана директоры болған.

«Фиалочка» клубы – Клуб 1999 ж. ауыл шаруашылығы мен техникалық әдебиет бөлімінде ұйымдас-тырылды. Бөлме гүлдерінің сүйо-шілерін біріктіреді, көбінесе уза-барлық фиалкаларды. Клуб төра-айымы – О.Г. Матвеева. Кездесулер ай сайын өтіп тұрады. Жыл сайын гүлдерді сату көрмесі «Весенний калейдоскоп» (2009); «Цветочная феерия» (2010), «Цветочные фанта-зии» (2011) өткізіліп отырады.

Флэш-моб – Алдын-ала жоспарлан-ған бұқаралық акция, жалпы адам-дар тобымен қоғамдық орындарда жиналады, алдын-ала сөйлесіп жа-салатын қозғалыс, және содан соң таралады. Флэш-мобтар «Бір ел– бір кітап» акциясында кітапханамен белсенді өткізілді. Ең үлкен флэш-моб 2008 ж. М. Әуезов «Қилы за-ман» атты романы бойынша ұйым-дастырылды.

Форум – (лат.) – бұқаралық, жина-лыс, съезд. Шаралар, кітапхананың қоғамдық форумы Қазақстанның Кітапханалық астанасында жыл сайын өтеді.

Фотокөрме – Кітапханада өтетін «Айна» көркем галереясының шара-сы. Негізгі мақсаты: жас және та-нымал фотографтардың шығарма-шылығымен танысу. Галереяның пайда болуынан бастап: көрмеде Б.З. Краснянский, Е.С. Завсигалова, А. Пархоменко, В. Бугаев, А. Шар, Г. Сергеев, Т. Гришина, Л. Перерва, А. Мусихина, А. Шевченко, «Ближ-

ний круг» және «Квадрат Высоцкого» шығармашылық топтарының жұмыстары көрсетілді.

Фисенко Мария Михайловна – 1934 ж.т. Облыстық кітапханада 1988-1991 жж. жұмыс істеді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын (1956) бітірді. Еңбек жолын Шарбақты ауданындағы Галкино ауылының балалар кітапханасында бастады. 1970-1988 жж. – С. Торайғыров атындағы облыстық балалар кітапханасының кітапханашысы, библиографы, бас библиографы, 1988-1989 жж. – облыстық кітапхана балалар бөлімінің меңгерушісі. Анықтамалық-библиографиялық аппаратын ұйымдастыру, балалар арасында кітапханалық-библиографиялық білімді насихаттау жұмыстарымен айналысқан. Кәсіподақ комитетінің төрайымы болған. Еңбек ардагері. Оқырмандар және әріптестер арасында құрметті және беделді болып саналатын. «За освоение целинных и залежных земель» медалімен, құрмет грамоталарымен марапатталған.

Фридлин Евгений Анатольевич – 1974 ж.т. Облыстық кітапханада 1993 жылдан жұмыс істейді. «Графикалық дизайн» маманы бойынша Павлодар көркемсурет колледжін бітірген (2000). 1989-1990 жж. – қалалық киножүйесі бейнесалонының суретші-шрифтілеушісі, 1990-1993 жж. – «Колос» кинотеатрының суретшісі, 1993 жылдан – облыс-

тық кітапхананың суретшісі, аға суретшісі. ҚР суретшілер одағының мүшесі. «Жаңа есімдер» конкурсының лауреаты (1999). 2000 жылы Павлодар облысы әкімінің грантымен марапатталған. «Шабьт-2003» (Астана) халықаралық творчестволық жастар фестивалінің А. Исмаилов атындағы атаулы премиясымен марапатталған. Павлодар облыстық көркемсурет музейінде жылсайын өтетін М*АРТ жастар жобасының (2000-2006), 2003 ж. Баянауылда өткен халықаралық пленэрдің қатысушысы, АРТ-АВГУСТ 2006» (Павлодар) жас суретшілер пленэрінің тәлімгері және қатысушысы. «АРТ-Вильнюс» (2009) көрме-жәрмеңкесінің, қазақстандық суретшілерінің топталған көрмесінің (Кельн, 2009) қатысушысы. Жұмыстары Павлодарда, Алматыда, Семейде, Вильнюсте және Қазақстан, Ресей, Германия, Франция, Польша, Италия, США-да жеке-меншік коллекцияларында сақталған. Жеке көрмелері Павлодар, Алматы, Кельн, Дортмунд, Каунас, Клайпеда, Вильнюс, Келме (Литва) қалаларында өтті.

Ұ

Химатова Любовь Алиевна – 1952 ж.т. Облыстық кітапханада 1978-2010 жж. жұмыс істеді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумын, әл-Фараби ат. Шымкент педагогикалық мәдениет институтының

кітапхана факультетін бітірген (сырттай, 1983). Мәскеу, Алматы қ. мәдениет қызметкерлерінің деңгейін көтеру институттарында стажировка өткен. 1972-1978 жж. – Ертіс ОАК оқу залының меңгерушісі, 1978-2005 жж. – облыстық кітапхананың бас әдіскер-толықтырушысы, 2005-2010 жж. – кітап сақтау бөлімінің меңгерушісі. Облыс кітапханаларына кітап толықтыру мәселесі бойынша әдістемелік көмек көрсетті. «Инновации в библиотеке: стимулы и препятствия», «Изучение информационных запросов читателей зала научных работников», т.б. әлеуметтану зерттеулеріне қатысты. Оқырмандардың ақпараттық сұраныстарын қанағаттандыру әдебиетті насихаттау, қорды сақтау бойынша үлкен жұмыс жүргізген. «Кітапхана» и «Кітапхана әлемі» журналдарында мақалалар жариялаған. «Сирек кітаптар» ДБ толықтыру, сирек және бағалы кітаптар каталогын шығару, кітап сақтау бөлімінің кітап қорын ретроконверсиялау, өлкетану басылымдарды цифрлеу жұмысында қатысқан. Облыс мәдениет басқармасының, облыс кітапхананың грамоталарымен және алғыс хаттарымен марапатталған.

Хроника культурной жизни Павлодарской области – Дайджест түрінде 1980-ші ж. аяғында шыға бастады. 1990-шы ж. «Культурная жизнь Павлодарской области» атты

бюллетень түрінде шықты. «Факты библиотечной жизни Павлодарской области» атты экспресс-ақпарат бюллетені түрінде шықты. Қазір – Мәдениет саласының мәселелері жөнінде БАҚ-ғы жариялымдарының мониторингі.

Ц

Цифрлеу – Қараңыз «Сандық форматқа көшіру».

Цифрлі көрсеткіштер – Кітапхананың қызметін сипаттайтын цифрлі көрсеткіштер. Жыл сайын кітапхана 32,0 мың оқырмандарға қызмет көрсетеді, келім саны – 200,0 мыңнан астам, кітап беру саны – 1,0 млн. жуық құрайды.

Ч

Чернеева Галина Валентиновна (1963-2005) – Облыстық кітапханада 1988-2005 жж. жұмыс істеген. Ермак мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін (1986) бітірген. 1986-1988 жж. – Ш. Уәлиханов атындағы облыстық жасөспірімдер кітапханасының қызмет көрсету бөлімінің кітапханашысы, 1988-2005 жж. – облыстық кітапхананың абонемент бөлімінің кітапханашысы, бас кітапханашысы. Облыстық кітапхананың абонемент бөлімінде жасөспірімдер кафедрасы жұмысын ұйымдастырған. Туған өлкенің тарихын сүйетіндерді жи-

нап жасөспірімдерге арналған «Өлкетану» клубын ашты. Кітапхана оқырмандары және келушілер есінде білімді, кәсіби маман, мейірімді кітапханашы, өз ісін білгірі болып сақталды. Әріптестер арасында сыйлы және беделді болып саналған. Облыстық кітапхананың грамоталарымен марапатталған.

Ш

Шайкенова Назым Ғизатқызы – 1951 ж.т. Облыстық кітапханада 1975 ж. жұмыс істейді. Қазақ мемлекеттік әйелдер педагогикалық институтының кітапхана факультетін бітірді. (1974). 1974-1975 жж. – Семей қаласының балалар кітапханасының кітапханашысы, 1975-1993 жж. – библиограф, аға библиограф, бас библиограф, 1993-2010 жж. – қазақ әдебиеттер бөлімінің меңгерушісі, 2010 жылдан қазақ әдебиеттер бөлімінің кітапханашысы. Облыстық кітапхананың дамуына көп үлес қосқан, кітапхананың қазақ тіліндегі кітап қорын толықтырумен айналысқан, БАҚ-да насихаттау жұмысын жүргізген. Н.Ғ. Шайкенованың өлкетануды насихаттауда, «Тіл өнері» халық университетін ұйымдастыруда көп еңбегі сіңген. Сонымен қатар жаңа кітаптардың тұсау кесерлері, ақын-жазушылардың, актерлер мен суретшілердің шығармашылық кештері, ғалымдардың, қоғам және мемлекет қайраткер-

лердің мерейтойлық кездесу кештерін ұйымдастырып өткізген. «Павлодар өңірінің ақын-жазушылары» (1984), «Павлодар облысында аталып өтілетін және еске алынатын күндер» (1976-1992), «Сұлтанмахмұт Торайғыров» (2003) және т.б. библиографиялық көрсеткіштердің құрастырушысы. Кітапхана мәселелеріне арналған көптеген республикалық, облыстық семинарлардың қатысушысы. 1991 жылдан «Қазақ тілі» қоғамының басқармасының мүшесі, «Тіл өнері» халық университетінің ұйымдастырушысы болып саналады. Мемлекеттік тілдің белсенді насихаттаушысы, мемлекеттік тіл даму Президенттік қорының арнайы сертификатының иегері (2009). Енбек ардагері (1990), ҚР Мәдениет министрлігінің мәдениет, ақпарат, қоғамдық келісім Министрлігі мәдениет комитетінің Павлодар облысы әкімінің, қалалық маслихатының, облыс мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталары мен мадақтау қағаздарымен марапатталған. Есімі 2008 жылы ҚРҰАК сайтындағы «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» ДБ, «Известные женщины Павлодарского Прииртышья» кітабына енгізілген.

Шакаримова Дәмеш Әлсайтқызы – 1958 ж.т. Облыстық кітапханада 1988-2006 жж. жұмыс істеді. Абай ат. Семей кітапханалық техникумды (1977), Н. Крупская ат. Ленинград мемлекеттік мәдениет

институтының кітапхана факультетін (1982) бітірген. 1982-1988 жж. – облыстық балалар кітапханасының библиографы, кітап толықтыру бөлімінің м.а., аға кітапханашысы, 1988-1993 жж. – облыстық кітапхананың АББ меңгерушісі, 1993-2006 гг. – әдіскер. Жоғары деңгейлі әдістемелік ұсыныстарды құрастырған. Облыс кітапханаларына консалтингтік қызметтер көрсеткен, С. Торайғыров ат. облыстық кітапхананың алғашқы сайты құрастырған. Кітапхананың 100 жылдығына кітапхананың шын тарихын және оның дамуын көрсеткен «Облыстық кітапханаға – 100 жыл» атты жолсілтеме дайындаған. Кітапханалық жұмысындағы әртүрлі аспектілері жайындағы ақпараттарды мерзімді басылымдар беттерінде тұрақты жариялаған. Орыс ақындардың творчествосы бойынша дайындаған әдістемелік ұсыныстары ресейлік кітапханалық сайыстарында жүлдегер болған. 1995 ж. «Үздік кітапханашы» атағын алған. Қызметіне жаңартушылық көзқарас үшін ҚР мәдениет министрлігінің, облыс мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталған.

Шаманина (Васильченко) Любовь Захаровна (1922-2011) – Облыстық кітапханада 1961-1965 жж. жұмыс істеген. В. Воровской ат. Павлодар педагогикалық училищесін,

Н. Крупская ат. Ленинград мемлекеттік мәдениет институтының кітапхана факультетін бітірген (сырттай). 1940 жылдан бастап мұғалім, мектеп меңгерушісі болып істеген. 15 жылдан астам партия органдарында қызмет атқарды. 1959-1961 жж. – облыстық балалар кітапханасының директоры, 1961-1965 жж. – Н. Островский ат. облыстық кітапхананың директоры, 1965-1977 жж. – облыстық мәдениет басқармасы бастығының орынбасары. Л.З. Шаманинаның кітапхана басқару жылдарында кітапхана – әдістемелік және оқу-кеңестік орталығы ретіндегі, облыстың басты кітапханасы ретіндегі рөлі күшейтілді. Л.З. Шаманина зейнеткерлікке шыққаннан кейінде ауыл мәдени-ағарту қызметкерлерін дайындау және қайта дайындау (переподготовки) курстарында 10 жылдай жұмыс істеді. Еңбек ардагері, республикалық деңгейдегі персоналды зейнеткер. Марапаттау белгілерінің арасында: «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945», «За освоение целинных земель», «За трудовую доблесть», «60 лет Победы в Великой Отечественной войне» медальдары, 1957 ж. Бүкілодақтық ауылшаруашылық көрмесі қатысушысының медалі, «За отличную работу» мәдениет министрлігінің белгілері, КСРО мәдениет министрлігінің, ҚКСР мәдениет министрлігінің, КСРО Министрлер Кеңесінің және БЛКЖО (ВЛКС) Орталық комите-

тінің, Павлодар облыстық атқару комитетінің, мәдениет қызметкерлерінің кәсіподақ облыстық комитетінің Құрмет грамоталары.

«Шаңырақ» – Бағдарлама 2001-2004 жж. балалар бөлімі. Бағдарлама мақсаты: республикада және облыстағы халықтардың әдет-ғұрып және салт-дәстүрлерін насихаттау, қазақстандық патриотизмді тәрбиелеу; туған тіліміздің дамуына үлес қосу; балалар ой өрісін кеңейту; шығармашылық қабілеттерін дамыту; кітапханаға жаңа оқырмандарды тарту. Серіктестіктері: «Ертіс» балалар қоры; «Самал» қалпына қайта келтіру орталығы; балалары бар әйел-мүгедектер облыстық ұйымы; «Сарыарқа самалы» және «Звезда Приитышья облыстық газеттері; «Матери против наркотиков» қоғамы; СӨС қалыптастыру облыстық орталығы; Павлодар облысындағы Қазақстан халықтарының Кіші Ассамблеясы. Бүлдіршін және мектеп орта жастарындағы балаларға арналған (ұлттық-мәдени орталықтарының өкілдерімен кездесу, көрмелер, Павлодар облысында тұратын халық шығармашылығын, әдет-ғұрып және салт-дәстүрлерді насихаттайтын ойын түріндегі іс-шаралар) «На веселой улице» атты клубы бағдарлама шеңберінде жұмыс жасады.

Шахворостова Мария Васильевна – 1941 ж.т. Облыстық кітапханада 1963-1982 жж. жұмыс істе-

ген. Н. Крупская ат. Ленинград мемлекеттік мәдениет институтының кітапхана факультетін бітірген (1964). 1958-1960 жж. – № 4 қалалық кітапханасының кітапханашысы, 1960-1963 жж. – Григорьевка ауыл мектебінің мұғалімі, 1963-1982 жж. – облыстық кітапхананың абонемент бөлімінің кітапханашысы, әдіскері, кітап толықтыру бөлімінің меңгерушісі, 1982-1995 жж. – кітапханалық коллекторының директоры. Облыс кітапханаларының кітап қорын толықтыруына көп үлес қосқан. Қызметі КСРО мәдениет министрлігінің, облыс мәдениет басқармасының грамоталарымен, «Еңбек ардагері» белгісімен марапатталған.

Шахметова Шолпан Баянқызы – 1965 ж.т. Облыстық кітапханада 1987 жылдан жұмыс істейді. Әл-Фараби ат. Шымкент педагогикалық мәдениет институтының кітапхана факультетін (1987) бітірді. 1987-1988 жж. – библиограф, 1988-1993 жж. – аға библиограф, 1993-2005 жж. – бас библиограф, 2005-2007 жж. – АББ меңгерушісі, 2007 жылдан бастап – облыстық кітапхана директорының орынбасары. Электронды ДБ құрастыруда, облыс кітапханашылардың деңгейін көтеруде, ДБ құрастыру мәселелері бойынша стажировкаларды ұйымдастыруға қатысып, ҚККО-мен жұмысты үйлестірді. Кітапхана АКА-ын құрастыру және редакциялау жұмысын жүргізді,

библиографиялық басылымдарды дайындады. 1998 жылдан 2007 жылға дейін «Павлодар облысының еске алынатын және аталып өтілетін күндер» библиографиялық көрсеткішін дайындығына қатысып, өзекті тақырыпты құралдарды құрастырған: «Охрана окружающей среды Павлодарской области», «Кредитование сельхозпроизводителей», «Бейбітшілік пен бірліктің онжылдығы – Десять лет мира и согласия» (ҚР Тәуелсіздігі 10 жылдығына), «Ата заң-алтын дінгегіміз» (ҚР Конституциясының 15 жылдығына), «Ата жұрт – алтын бесігім. Родина моя – колыбель моя» (Оралмандардың тарихи отанына қайтқанына 15 жылдығына), «Павлодар облысының ақын-жыраулары», «Бәсекеге жарамдылық-тұрақтылық пен дамудың негізгі факторы. Павлодар облысының экономикасы: аймақтық, әлемдік экономикаға қосқан үлес», «Кластерная экономика» т.б. және Павлодар облысының тумалары, ғалымдарға, жазушыларға, ақындарға арналған персоналды әдебиет көрсеткіштер, естеліктер. 2007 ж. облыс библиографтарына «С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхананың өлкетану ресурстарын құрастыру: құрамы, технологиясы және даму перспективалары» атты шебер классын өткізді. Кітапханалық қызмет мәселелері бойынша республикалық және облыстық конференциялардың, семинарлардың қаты-

сушысы. Кітапханалық-библиографиялық процестерді автоматтандыру, ДБ құрастыру, корпоративтік өлкетану ресурстарды құру мәселелері бойынша баяндама жасады, б.ж. құрастыру бойынша облыс кітапханалардың жұмысын талдады. «Павлодар Ертіс Өңірі» толық мәтінді ДБ құру, облыс кітапханалардың мерзімді басылымдарды корпоративті жазбалау, «Қазақстаника» картотека жиынтығын ұйымдастыру жұмыстарын жүргізді. Өлкетану тақырыпты рубрикаторын құрастырған. Облыс кітапханасының қызметін жоспарлайды, талдайды, ақпаратты анықтамаларды, әртүрлі бағыттағы жұмыстарға есеп құрастырады, қызметтің өзекті мәселелері бойынша кітапхана бөлімдерінің жұмысын үйлестіреді. ҚР Тәуелсіздігінің 20 жылдығына, облыстық кітапхананың 115 жылдығына «Ертістің Павлодар Өңірі» атты кітап көрмесі каталогын, «С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана» энциклопедиясын құрастырды. Павлодар облысы әкімінің, ҚРКА, облыстық мәдениет басқармасының, облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталды.

«Шәкен Аймановтың кино әлеміне шақырамыз» кинолекторийі – 2009 ж. Ш. Аймановтың 95 жылдық туған күніне актердің өмірі мен шығармашылығына, театр режиссеры мен киноға байланысты

кино клуб құрылды. «Наш милый доктор», «Туған жер», «Земля отцов», «Алдар Көсе», «Дочь степей», «Ангел в тюбетейке», «Конец атамана» атты киноленталар кітапхана қорында сақталған және біздің жерлесіміздің талантты образын көруге болады.

Шеберлік-сынып – Кәсіптіктілікті жоғарлатудың ең бірінші түрі, авторлық бағдарламаның тәжірибелік және теориялық білімін хабарға бағдарлау. Облыстық кітапхана кітапханалық қызметте әртүрлі бағдар бойынша шеберлік-сыныптар өткізілді. 2007 ж. директор орынбасары Ш.Б. Шахметова «Формирование краеведческих ресурсов областной библиотеки С. Торайғырова: структура, технология и перспективы развития» атты облыс библиографтарына арналған, 2010 ж. кітапхана директоры М.Ә. Жиенбаева «Управление современной библиотекой» Астана қ. республикалық семинардағы облыстық кітапхана директорларына арналған; 2011 ж.: КМ және ӘЖБ меңгерушісі Б.Б. Байжанова «Инновационная деятельность в практике работы» Қашыр ОБ кітапханашыларына арналған шеберлік сыныптарын өткізді.

«Шекарадағы кездесулер» жобасы – С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана «Шекарадағы кездесулер» ресей-қазақстандық жобаны бірігіп жүзеге асыруға

белсенді қатысады, Қазақстан және Ресей халықтарының тұтастығын куәләндірады. Облыстық кітапхананың сайтында екі шекара жағы туралы толық мәтінді құжаттар енді. Бұл Қазақстанның орыс жазушылары В. Иванов, П. Васильев, А. Сорокин, А. Некрасов, А. Новоселов туралы материалдар. Біздің электронды кітапхананың көп басылымдарының авторы белгілі павлодарлық өлкетанушылар С.И. Жақсыбаев, Э.Д. Соколкин, Б.Х. Хазыров, М.С. Тереник, т.б. Кітапхана сайтында біздің қаламен рухани және мәдени байланысы болған А. Цветаеваның өмірі мен шығармашылығын зерттеген белгілі Павлодар ақыны, журналист О. Григорьеваның материалдарын енгізді. ЭК-ға жыл сайын шығатын Павлодар облысында аталатын және еске алатын күндер тізбегі енді.

Шетел тіліндегі әдебиеттер бөлімі – Облыстық кітапхана құрылымының бөлімшесі. 2001 ж. құрылған. Жыл сайын 2,0 мыңнан астам оқырмандарға қызмет көрсетеді. Бөлім қорында 4,0 мың данадан астам оқулықтар, анықтамалар, сөздіктер, салалар бойынша кітаптар және әлемнің 55 тілінде жазылған көркем әдебиеттер бар. АМО жұмысын ұйымдастырады, «Му English», «Movie Glab» клубтарының жүргізеді. Ағылшын тілінде көптеген шаралар өткізеді. Бөлім Британ кеңесімен, Гете-Институтымен, АҚШ Посольствосымен, Бейбіт-

шілік Корпусының волонтерлерімен тығыз байланыста. «Мақалалар» ДБ ағылшын, неміс тілдерінде жүргізеді.

Шешендік өнері мектебі – 1992 жылы қазақ әдебиеттер бөлімі жанында құрылған. Қатысушылары – павлодарлық танымал журналистер, ақындар М. Дәуренбеков, С. Құсанбаев, Т. Сейітов, С. Ахметов, Б. Мақажанов және т.б. 1997 ж. мектеп «Тіл өнері» халықтық университетіне айналды. (Қараңыз «Тіл өнері» халық университеті).

Шилко Марина Александровна – 1986 ж.т. Облыстық кітапханада 2008 ж. жұмыс істейді. ПМПИ-ның филология факультетін бітірген (2008), Челябинск мемлекеттік мәдениет және өнер академиясының магистранты. 2008 жылдан бастап өнер бөлімінің кітапханашысы. «Отпуск в городе» жазғы жобасының құрастырушысы және іске асырушысы, «Айна» галереясының, «Визит» қонақжайының, «Мастерица» клубының жұмыстарын ұйымдастырып жүргізеді. Өнер бойынша кітаптарын әйгілендіру, «Әлемдік көркем мәдениеті» атты бейнелекторий жұмысын ұйымдастырады. Бөлім қорын ретроконверсиялап, «Мақалалар», «Сценарийлер» ДБ толықтырады, өнер бойынша өлкетану басылымдарды сандық форматқа көшіреді.

Штат – Қараңыз «Кітапхана штаты».

Шумейко Наталья Александровна – 1953 ж.т. Облыстық кітапханада 1975 жылдан жұмыс істейді. Алтай мәдени-ағарту училищесінің кітапхана бөлімін бітірген (1974). 1973-1978 жж. – Алтай өлкесінің Кармовишенская ауыл кітапханасының кітапханашысы, 1978 жылдан – облыстық кітапханасының кітап сақтау бөлімінің аға кітапханашысы. Көп жылдары облыстық кітапханасының кітап қорын сақтау жұмыстарымен айналасады, бөлім қорынан кітап көрмелерін ұйымдастырып өткізеді. Оқырман сұраныстарын жедел орындап, қорды ұйымдастыр жұмыстарымен айналысады. Облыстық кітапхананың грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталған.

Шығармашылық лаборатория – Өзекті мәселелерді шешу жөнінде нақты ұсыныстар әзірлеуге және оқытудың түрлі формаларын қолдануға мүмкіндік беретін, оқытудың кешенді формасы. Шығармашылық лабораторияның мақсаты: кәсіптік байланысты құру үшін коммуникациялық алаң құру, жаңа идеялармен және инновациялық жұмыс тәжірибесімен алмасу, кәсіби шеберлікті үйрену. Ол: «Балалар кітапханаларындағы оқырмандардың экологиялық мәдениетін қалыптастыру. Серіктестік және үйлестіру жұмыстары» (2008 ж.), «Кітапхана – рухани ағарту орталығы» (2010 ж.) және т.б.

Шығу – Іс-сапарға шығу. ОӘҒК әдістемелік қызметінің негізгі бағытының бірі – облыс кітапханаларына шығу. Мақсаты: кеңес беру және әдістемелік көмек көрсету, филиалдың жұмысын тексеру, кітапхана қорымен жұмыс істеуі, жаңа әдебиетті жеткізу. Бұл басқа елдердегі әріптестермен кәсіби қарым-қатынас жасауға, тәжірибе жұмысымен тікелей танысуға мүмкіндік береді. Жыл сайын 30-40 іс-сапарға шығады. Облыстық кітапхананың қызметкерлері ИФЛА, ЮНЕСКО халықаралық кітапханалық форумына, жыл сайын өтетін Крым конференциясына, Америка бұрыштарының (Москва, Вашингтон, Астана, Алматы, Ош, Душанбе), үйлестірушілерінің семинары-тренингтеріне, республикалық, облыстық конференцияларға, семинарларға және стажировкаларға қатысады.

І

«Іздеу және тапсырыс» модулі – РАБИС бағдарламасының модулі. 2001 ж. орнатылды. Модульдің көмегімен кітапхананы пайдаланушылар облыстық кітапхананың ДБ пайдаланады.

Э

«Экология және өмір» – Кітапхана бағдарламасы 1999 ж. іске асырыла

бастады. Бағдарлама шеңберінде Павлодар облысы және қала тұрғындардың экологиялық білімді тарату мақсатында іс шаралар өткізіліп, «Наш очаг», «Фиалочка» клубтары, «Жасыл планета» эко-лекторийі жұмыс істейді.

Экологиялық лекторий – Қараңыз «Жасыл планета» эколекторийі.

Экскурсия – Тұлғаның ақпараттық мәдениетін қалыптастыру бойынша кітапхананың ағарту жұмыстарының түрі, топтағы адамдар басқарушылаы бірге кітапхананы ақпараттық әлеуметтік институт ретінде таниды. Экскурсия мазмұны бойынша бөлінеді: тақырыптық; кешенді экскурсия; қатысушылардың құрамы бойынша: балалар; жасөспірімдер; ересектер; өткізу түріне қарай: нақты (кітапхана ғимаратында); виртуалды (кітапхананың сайтында). Жыл сайын облыстық кітапханада жылына 150-ден аса экскурсия өтіледі.

Электронды жеткізу қызметі – Қараңыз «Құжаттарды электронды жеткізу».

Электронды каталог (ЭК) – Кітапхананың негізгі электронды ресурсы. 1994 жылы құрылған, кітапхананың АБА-ның бөлімі болып келеді. Электронды каталог – қолданушылардың ақпаратты сұраныстарын толық және жедел қанағаттандыруға мүмкіндік береді. Іздеу параметрлеріне және ақпараттың толықтығына жауап бе-

ретін электронды каталогты жүргізу кітапханадағы кітапхана процесстерін автоматтандырудың негізгі бағыты. ЭК іздеу элементтері: автор; ұжымдық автор; атауы; серия атауы; тақырып рубрикасы; кілтті сөз; ЭОТ индексі; КБТ индексі; ISBN индексі; инвентарлы нөмір; сақталу орны; баспа; басылым жылы; экземпляр коды; тілі; әдебиет түрі. ЭК-та «Кітаптар», «Мақалалар», «Авторын-дераттар», «Электронды ресурс», «Сирек кітаптар», «Кітапхана ісі», «Балалар әдебиеті» және т.б. ДБ бар. 2011 ж. 1 қаңтарға ЭК-та 300,0 мың б.ж. бар.

Электронды құжаттар қоры – Арнайы кітапханалық қор, ақпаратты жеткізу. Электронды құжаттар: СД басылым қоры және жеке емес материалды электронды құжат қоры, ПК қатты табақшаға немесе кітапхана серверіне енгізілген. Кітапхананың электронды құжаттары қорының деректерін қалыптастыру: қордағы жоқ құжаттарды сандық форматқа көшіру, автор немесе баспагердің электронды болжамын алу, электронды басылымның заңды таратылымын сатып алу. 2011 ж. 1 қаңтарға облыстық кітапханада электронды құжаттардың қоры 3,0 мың. бірліктен асады.

Электронды ресурстар залы – Қараңыз «Кітапханалық процесстерді автоматтандыру».

Электронды түрде құжаттарды жеткізу (ЭКЖ) – Кітапханалық

технологиялардың жаңа түрлерінің бірі, байланыс жедел торабы арқылы электронды көшірме түрінде оқырмандардың сұраныстарын орындау. Облыстық кітапхананың ЭКЖ келесі қызметтер көрсетеді: Павлодар облысындағы және Павлодар қаласындағы кітапханалардың оқырмандарына кітапхана қорынан құжаттардың электронды түрінде беру; Қазақстанның бүкіл аймақтарына, жақын және алыс шетелдерге ОӘФК қорынан құжаттардың электронды көшірмелерін жеткізуді ұйымдастырады; жеке адам және ұйымдарға кітапхана қорынан құжаттардың электронды көшірмесін беру, ОӘФК оқырмандарына Қазақстанның ірі кітапханаларында ҚР ҰК және ҚР ҰАҚ-да сақталатын электронды түрдегі көшірмелерін алуға мүмкіндік туғызады.

Электронды қор – Қараңыз «Электронды ресурс».

Электронды құжат – Әдейі құрылған және кеңістікте уақыты шектелген ақпарат көлемі, машина оқитын тасымалдаушыда тіркелген.

Электронды пошта – Персоналды компьютерлер арқылы Ғаламторда хал алмасу. Әдеттегі пошта – мемлекеттік пошталы қызмет арқылы құжаттарды және хаттармен алмасу болса, электронды пошта – халықаралық Интернет желісі арқылы электронды хаттармен алма-

су. Облыстық кітапхананың электронды мекен-жайлары: library@mail.kz, pavlodarlibrary@rambler.ru, pavlib@mail.ru.

Электронды ресурс – Электронды мәліметтерден, электронды бағдарламалардан тұрады. Қол жеткізу режиміне байланысты, электронды ресурс локалды қол жеткізу және алыстағы қол жеткізу деп екіге бөлінеді. Облыстық кітапханада келесі электронды ресурстары бар: электронды каталог, электронды құжаттар қоры, тарихи-өлкетану тақырыптағы толық мәтінді құжаттар көшірмесі, ОӘҒК веб-сайты, «ЗАН», «Параграф» электронды ДБ.

«Электронды ресурстар» – ДБ 2000 жылдан бастап жүргізіледі. Түрлі цифрлы тасымалдауларында (дискеттерде, оптикалық дисктерде – CD-ROM, DVD, Е-көшірме және т.б.) жазба электронды ресурстарынан және аудиовизуалды құжаттардан (аудиокассеттер, видеокассеттер) тұрады.

Электронды үкімет – «Электронды үкімет» порталы – Қазақстан азаматтары және республика қонақтары Қазақстан жайлы, ресми ақпараттары, үкіметі, заңнамасы, ұлттық көз тартарлық жерлері туралы таба алатын және мемлекеттік органдарының қызметін қолдана алатын, он-лайн түрінде салық және штрафтарын төлеуге болатын біртұтас ресурс. «Электрон-

ды үкімет» порталына көпшілік қолдылық пунктері арқылы кіруге болады. Облыстық кітапханада 2 КҚП орнатылған.

Я

Ярулина Венера Аббаровна (1936-2011) – Облыстық кітапханада 1964-2000 жж. жұмыс істеген. В. Воронской атындағы Павлодар педагогикалық училищесін (1955), Семей педагогикалық институтының филология факультетін (1964) бітірген. 1955-1960 жж. – ауыл мектебінде орыс тілі мен әдебиет мұғалімі, 1964-1982 жж. – облыс кітапхананың әдіскері, әдістемелік бөлімінің меңгерушісі, 1982-1988 жж. – Ш. Уәлиханов атындағы облыстық жасөспірімдер кітапханасының директоры, 1988-2000 гг. – облыстық кітапхананың ғылыми жұмысы бойынша директор орынбасары. Ғылыми-әдістемелік бөлімінде істеген жылдарда облыс кітапханаларының әдістемелік қамтамасыз етуіне көп үлес қосқан. В.А. Ярулианың еңбек қызметі кітапханалық жүйесін ұйымдастыру мен кеңейту және кітапхана қорын жаңа КБЖ жүйесіне аудару бойынша үлкен жұмыспен түйісті. Еңбекті ғылыми ұйымдастыруымен және әлеуметтік зерттеулермен айналысқан. Кітап және оқырманды зерттеу жұмыстарын ҚР ҰК Құрмет көрсетті, кәсіптік журналдарда

жарияланған. Әріптестердің арасында сыйлы да беделді болған. ҚР Мәдениет министрлігінің, облыстық кәсіподақ, облыстық мәдениет басқармасының, облыстық кітапханасының грамоталарымен, алғыс хаттарымен марапатталған.

«Яблоко» клубы – Қараңыз «Наш очаг» клубы.

ОҚИҒАЛАРДЫҢ ХРОНОЛОГИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШІ

- 1892 ж. Дворяндық жиналыс жанында оқу залы ашылды.
- 1896 ж. Облыстық кітапхананың негізі қаланды.
- 1938 ж. Оқырмандық алфавиттік каталогы орыс тілінде құрылды.
- 1947 ж. Кітап сақтау бөлімі құрылды.
- 1948 ж. Кітапханаға көпес А. Тумашевтің Луначарский 9/2 көшесіндегі бұрынғы үйі бөлінді.
- 1950 ж. Жүйелі каталог орыс тілінде құрылды.
- 1951 ж. Ауылдық кітапханашыларға жылдық кітапханашылар оқушылық курстары ашылды.
- 1957 ж. Жүйелі мақалалар картотекасы құрылды.
- 1959 ж. Облыстық балалар кітапханасы ашылды.
- 1960 ж. Қазақстан кітапханашылардың бірінші съезі өтті.
- 1965 ж. Оқу басқару бойынша бірінші облыстық конференция өтті.
- 1967 ж. Павлодар облысының аталып өтілетін және еске алынатын күндер күнтізбесінің бірінші басылымы жарық көрді.
- 1968 ж. «Писатели и поэты Павлодарского Прииртышья» атты библиографиялық көрсеткіштің бірінші басылымы шығарылды.
- 1970 ж. Жүйелі каталог қазақ тілінде құрылды.
- 1970 ж. Алфавиттік каталог қазақ тілінде құрылды.
- 1975 ж. «Новое в сельскохозяйственной науке и практике» атты бюллетеннің бірінші басылымы.
- 1975 ж. «Павлодар облысы туралы жаңа әдебиеттер». ақпараттық бюллетень шығарыла бастады.
- 1977-1980 жж. Облыс кітапханаларының орталықтандыру жылдары.
- 1985 ж. Орындалған анықтама картотекасы құрылды.
- 1988 ж. Қаз.КСР Мәдениет Министрлігінің шешімімен, бұрын жеке болған жасөспірімдер мен балалар кітапханасы облыстық әмбебап кітапханасы құрамына енді.
- 1988 ж. Балалар бөлімі құрылды.
- 1988 ж. Техникалық және ауылшаруашылық әдебиеттер бөлімі құрылды.
- 1988 ж. «Актуальные проблемы развития библиотечного дела области в условиях перестройки» атты ғылыми-практикалық конференциясы өткізілді.
- 1990 ж. Иллюстрация, пьеса, өлендер картотекалары құрылды.
- 1991 ж. Сирек және құнды кітаптар каталогы құрылды.

- 1991 ж. «Смотр организационно-методических отделов центральных библиотек ЦБС» атты облыстық байқауы ұйымдастырылды.
- 1992 ж. «Шешендік өнер» атты мектебі ашылды.
- 1993 ж. Қазақ әдебиеттер бөлімі ашылды.
- 1994 ж. Кітапханалық процестерді автоматтандыру.
- 1994 ж. АКАЖ бағдарламасы бойынша ЭК құрылды.
- 1995 ж. Алфавиттік, жүйелі авторефераттар каталогы құрылды.
- 1995 ж. «Художники Павлодарского Прииртышья» атты библиографиялық көрсеткіш басылды.
- 1996 ж. Ак. Сәтбаев, 104 көшесіндегі үлкен ғимаратына көшірілді.
- 1996 ж. Облыстық кітапханасының бірінші сілтемесі жарық көрді.
- 1996 ж. Облыстық кітапханаға С. Торайғыров есімі берілді.
- 1996 ж. Өнер әдебиет бөлімі ашылды.
- 1996 ж. «Наш очаг» клубы құрылды.
- 1997 ж. «Айна» көркем галереясы ашылды.
- 1997 ж. Жасөспірім кафедрасы ашылды.
- 1997 ж. «Павлодар облысының ғалымдары» атты библиографиялық көрсеткіш басылды.
- 1997 ж. «Тіл өнері» халық университеті ашылды.
- 1997 ж. «На лучшую нетрадиционную книжную выставку среди детских библиотек» атты балалар кітапханалары арасында облыстық байқауы ұйымдастырылды.
- 1997 ж. Кітапхана оқырмандары Ғаламторға қол жеткізді.
- 1997 ж. Ағылшын, қазақ тілдерің үйрену үш айлық курстары ұйымдастырылды.
- 1998 ж. Облыстық кітапханасының сайты құрылды www.eksi.kz/library.
- 1998 ж. Жасөспірімдерге «Өлкетану» клубы ұйымдастырылды.
- 1998 ж. «Оптимист» орталығында көшпелі оқу залы ашылды.
- 1998 ж. Павлодар облысының кітапханашылары КРКА кірді.
- 1998 ж. Кітапханалық маркетинг және әдістемелік жұмыс бөлімі құрылды.
- 1998 ж. «Раритет» бағдарламасы құрылды.

- 1999 жж. «Сорос-Қазақстан», «Ашық қоғам» институты қорларының екі гранттарының жеңімпазы атаңды.
- 1999 ж. «Жанашыр» жобасы жасалды, «Сорос-Қазақстан» гранты алынды.
- 1999 ж. «Фиалочка» клубы ашылды.
- 1999 ж. Кітапхана «Пушкин кітапханасы» мегажобасына қатысты.
- 2000 ж. РАБИС бағдарламасы енгізілді.
- 2000 ж. «Электронды ресурстар» ДБ құрылды.
- 2001 ж. «Балаларға арналған электронды ресурстар» ДБ құрылды.
- 2001 ж. Кітапханалық процестерді автоматтандыру бөлімі ашылды.
- 2001 ж. Шетел тіліндегі әдебиеттер бөлімі ашылды.
- 2001 ж. «Оқырмандар» ДБ құрылды.
- 2001 ж. Қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде «Мақалалар» ДБ құрылды.
- 2001 ж. РАБИС бағдарламасының «Іздеу – Тапсырыс» модулі орнатылды.
- 2001 ж. Жаңа терминдер картотекасы құрылды.
- 2002 ж. Облыстық кітапхана «Мир возможностей @ вашей библиотеки» атты республикалық байқауға қатысты. КРКА дипломымен марапатталды.
- 2002 ж. Пікір-сайыс клубы құрылды.
- 2002 ж. Ағылшын тілің сүйушілерге «My English» клубы ұйымдастырылды.
- 2002 ж. Мерзімді басылымдар оқу залы ашылды.
- 2003 ж. «Павлодар Ертіс өңірі» өлкетану ДБ жасалды.
- 2003 ж. «Әділет» әлеуметтік – құқық ақпарат орталығы құрылды.
- 2003 ж. Кітапхананың логотипі жасалды.
- 2003 ж. «Облыс өлкетанушылары» сериясы жасалды.
- 2003 ж. Павлодар қ. Қазақстан кітапханалар астанасы болып анықталды.
- 2003 ж. ҚР-да бірінші үлгілік ауыл кітапханасы – Шарбақты ОКЖ-нің Орловка ауылдық кітапханасы құрылды.
- 2003 ж. ЭК орыс тілінде классификаторы жасалды.
- 2004 ж. ЭК қазақ тілінде классификаторы жасалды.
- 2004 ж. «Павлодар облысының ақын-жыраулары» атты библиографиялық көрсеткіш шығарылды.

- 2004 ж. Қазақ және орыс тілдерінде «Балалар үшін мақалалар» ДБ жасалды.
- 2004 ж. Каталогтандыру мектебі құрылды.
- 2004 ж. Балалар бөлімінің «Шаңырақ» бағдарламасын жүзеге асыру жылдары.
- 2005 ж. Библиогидтың бірінші шығарылымы.
- 2005 ж. «Русские писатели Казахстана» сериясының бірінші шығарылымы.
- 2005 ж. Әйелдер романының салоны ұйымдастырылды.
- 2006 ж. «Ауыл кітапханасы» облыстық бағдарлама іске асты.
- 2006 ж «Ауыл кітапханасы» мультимедиялық басылымы жасалды.
- 2006 ж. «Тілтаным» қазақ тілін үйрену және дамыту ресурстық орталығы құрылды.
- 2006 ж. ҚР мәдениет және ақпарат министрі Е.Қ. Ертісбаевтың қатысуымен «Кітапхана – бәсекеге қабілетті елдің және қоғамдық дамудың ресурстық орталығы» атты республикалық семинары өтті.
- 2006 ж. Өлкетану құжаттарын сандық жүйеге көшіру басталды.
- 2006 ж. Облыстық кітапханада «Адам құқығы бойынша сандық кітапхана» ашылды.
- 2006 ж. Ашық электронды кітапхана «Павлодар Ертіс өңірі» жобасы дайындалды.
- 2007 ж. «Айтолқын» әйелдер клубы ашылды.
- 2007 ж. Д. Әбілевтің 100 жылдығына арналған, «Елім деп соққан жүрегі» облыстық шығармалар байқауы ұйымдастырылды.
- 2007 ж. Қоғамдық қолжеткізу пункті орнатылды.
- 2007 ж. ҚР Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовтің облыстық кітапханаға келуі.
- 2008 ж Сайттың жаңа түрі 3 тілде құрылды www.pavlodarlibrary.kz
- 2009 жж. «2007-2009 жылдары Павлодар облысында кітапхана саласын жаңғырту» облыстық бағдарламаны іске асыру.
- 2008 ж. Америка бұрышы ашылды.
- 2008 ж. «Павлодар Ертіс өңірі» толық мәтінді ДБ жасалды.
- 2008 ж. «Мастерица» клубы құрылды.

- 2008 ж. «Бір ел-бір кітап» акциясы бойынша бірінші ірі флэш-моб ұйымдастырылды.
- 2008 ж. «Movie Club» апталық клубы ұйымдастырылды.
- 2008 ж. «Мерзімді басылымдар» ДБ жасалды.
- 2008 ж. «Астанаға – кітапханалық от шашу» автожорығы өтті.
- 2009 ж. «Кітапхана ісі» ДБ құрылды.
- 2009 ж. «Шәкен Аймановтың кино әлеміне шақырамыз» атты кино клуб құрылды.
- 2009 ж. Балалар бөлімінде «Қосымша білім беру балалар университеті» ұйымдастырылды.
- 2009 ж. «PRO et CONTRA» пікірталас клубы ұйымдастырылды.
- 2009 ж. «Сирек кітаптар» ДБ жасалды.
- 2009 ж. «Сценарийлер» ДБ жасалды.
- 2009 ж. Кітапхана сайтында web-каталог орналастырылды.
- 2010 ж. WiFi қол жеткізу енгізілді.
- 2010 ж. «Өлке CD-ROM-форматында» облыстық байқауы өтті.
- 2010 ж. «Зеленая планета» эколекторий ұйымдастырылды.
- 2010 ж. «СӨС» клубы ұйымдастырылды.
- 2010 ж. «Отпуск в городе» бағдарламасы жасалды.
- 2010 ж. Кітапхана сайтында «on-line-ұзарту», «Кітапханашыдан сұра» жаңа желілері қызметтері енгізілді.
- 2011 ж. Облыстық кітапхана аттестацияланды.
- 2011 ж. Қарағанды облысы ауыл кітапханашылар делегациясының келуі.
- 2011 ж. Астана қ. ҚРҰАК Павлодар облысының кітапханалар күні.
- 2011 ж. «Оқу-өмірімнің сәні» облыстық фотобайқау өтті.
- 2011 ж. Ағылшын тілін сүйушілерге «Culture Club» апталық клубы ұйымдастырылды.
- 2011 ж. «Радосвет» клубы ұйымдастырылды.
- 2011 ж. «Жүсіпбек Аймауытов» библиографиялық көрсеткіштің 2-ші шығарылымы.
- 2011 ж. «Ертістің Павлодар өңірі электрондық әдеби карта» – Ғаламтор жобасы жасалды.
- 2011 ж. «Ертістің Павлодар Өңірі» ккітап көрмесінің каталогы шықты.

АТАУЛЫ ТІЗІМ

- Айзенберг Израиль Ионович – 13
Артықбаев Талғат Қайроллаұлы – 17
Ахметов Сағидолла Жансағынұлы – 19
Ахметова Латифа Әбдірахманқызы – 19
Ахтамберова Ақжамы Мұқанқызы – 19
Әлжанова Бекзат Сәбитқызы – 22
Әміренова Эльмира Жұмабекқызы – 22
Байғабылова Айсұлу Ертайқызы – 23
Байділдин Т. – 24
Байжанова Баршагүл Балтағұлқызы – 23
Басок Фарида Михайловна – 25
Батталова Қайырманат Батталқызы – 26
Баязитова Арайлым Рысқұлқызы – 27
Бейсенова Гауһар Ұрсайқызы – 27
Белова Александра Александровна – 27
Бондаренко Наталья Ивановна – 29
Бурилов Иосиф Дмитриевич – 30
Бұланбаева Гүлжан Мұхаметжанқызы – 31
Ветрова В.П. – 34
Галимова Рашида Асығатқызы – 35
Голубева Людмила Ивановна – 35
Гончарова Марина Леонтьевна – 35
Грезина Лидия Максимовна – 36
Гуринов Семён Александрович – 37
Гуринова Алеся Анатольевна – 37
Давыдова Зоя Николевна – 38
Деров Артемий Иванович – 38
Дүйсенбаева Бақытжан Ысқаққызы – 39
Дьячук Лидия Макаровна – 39
Еркінова Мираэль Еркінқызы – 41
Ермакова Татьяна Борисовна – 41
Ертісбаев Ермұхамет Қабиденұлы. – 41
Жайсаңғалиева Гүлбаршын Орынғалиқызы – 43
Жандаулетова Гүлнәр Біліялқызы – 44
Жанқаринова Сауле Асылбекқызы – 44
Жиенбаева Майя Әбдірахманқызы – 46
Жылқыбекова Айнагүл Айтжанқызы – 47

Жұмабекова Үміт Жұмабекқызы – 48
Жүнісова Күләш Эсанқызы – 49
Жиенбаева Лейла Зәкірқызы – 49
Золотухина Марина Анатольевна – 51
Иванова Галина Евгеньевна – 51
Иванова И. – 52
Исакаева Майя Жолдасбекқызы – 52
Исаканова Светлана Шаймұратқызы – 53
Казанцева Антонина Анатольевна – 55
Карандашова Тамара Васильевна – 55
Кәрімов Қанат Сәрсенұлы – 56
Кибанова Марина Васильевна – 56
Коваленко А.А. – 57
Комкина Татьяна Сергеевна – 57
Кузнецова Надежда Константиновна – 58
Куценко Людмила Александровна – 68
Қабышева Ақмарал Бектұрсынқызы – 69
Қадырова Айнұр Қасболатқызы – 69
Қажыбаева Жазгүл Кеңесқызы – 69
Қажыбаева Орынбасар Кеңесқызы – 69
Қойсарина Гульжан Касеновна – 72
Құдайбергенова Гүлнәр Энгельсқызы – 74
Лямзина Людмила Семеновна – 5, 32, 39, 76
Макарова Лидия Ильинична – 79
Матвеева Ольга Геннадьевна – 77
Мәсімов Кәрім Қажымқанұлы – 78
Мордвичева Людмила Григорьевна – 79
Муйзиник Валентина Анатольевна – 79
Мұсабекова Гүлжан Темірболатқызы – 80
Нұркина Ақмарал Сейфоллақызы – 81
Нықышев Абай Шәріпұлы – 81
Омарова Бақытжамал Мұқтарқызы – 84
Омарова Эльвира Николаевна – 84
Оразалинова Айгүл Құдайбергенқызы – 86
Оспанова Салтанат Сайлаубекқызы – 86
Оспанова Сандұғаш Тілектесқызы – 86
Островский Николай Алексеевич – 86
Өмірзақова Роза Қабдуқызы – 87
Попугаева Зоя Николаевна – 91

- Пусна Тамара Григорьевна – 91
Ракова Раиса Павловна – 92
Рақымжанова Дана Сәрсембайқызы – 93
Родайкина Лариса Федоровна – 93
Рыжков Е.В. – 94
Рыспаева Бақытгүл Тілемісқызы – 94
Сағынтаев Бақытжан Әбдірұлы – 94
Санатова Балғын Жолдыбайқызы – 94
Сәрсекеева Роза Ғабденқызы – 95
Сергеева Тамара Семеновна – 98
Серимова Маргарита Шайзадақызы – 98
Скульская Татьяна Юрьевна – 99
Смағұлова Гүлжанат Талғатқызы – 99
Смағұлова Сауле Қайроллақызы – 99
Сүлеева Ғайнилжамал Зейноллақызы – 100
Сүлейменова Әсел Жомартқызы – 100
Торайғыров Сұлтанмахмұт – 101
Тумашев А. – 101
Тілегенова Сауле Назарбайқызы – 102
Трухачева Галина Алексеевна – 102
Фатфуллина М.О. – 104
Фисенко Мария Михайловна – 105
Фридлин Евгений Анатольевич – 105
Химатова Любовь Алиевна – 105
Чернеева Галина Валентиновна – 106
Шайкенова Назым Ғизатқызы – 107
Шакаримова Дәмеш Әлсайтқызы – 107
Шаманина (Васильченко) Любовь Захаровна – 108
Шахворостова Мария Васильевна – 109
Шахметова Шолпан Баянқызы – 109
Шилко Марина Александровна – 112
Шумейко Наталья Александровна – 112
Ярулина Венера Абраровна – 115

ҚЫСҚАРТЫЛҒАН СӨЗДЕР ТІЗІМІ

- АБА – Ақпараттық-библиографиялық аппарат.
АББ – Ақпараттық-библиографиялық бөлім.
АЖО – Автоматтандырылған жұмыс орны.
АК – Алфавиттік каталог.
АКАЖ – Автоматтандырылған кітапханалық-ақпараттық жүйесі.
АҚ – Акционерлік қоғам.
АММИ – Алтай мемлекеттік мәдениет институты.
АМО – Американдық мәдениет орталығы.
АПК – Алфавиттік-пәндік көрсеткіш.
ат. – атындағы.
ӘОТ – Әмбебап ондық топтамасы.
БАК – Бас алфавиттік каталог.
БАҚ – Бұқаралық ақпарат құралдары.
б.ж. – Библиографиялық жазу.
БК – Библиографиялық көрсеткіш.
БҚО – Батыс Қазақстан облысы.
ВОЗ – Виртуалды оқу залы.
ДБ – Деректер базасы.
ЕКА – Еуразиялық Кітапханалық Ассамблеясы.
ЖАҚ – Жабық акционерлік қоғам.
ЖК – Жүйелі каталог.
ЖМК – Жүйелі мақалалар картотекасы.
ЖОО – Жоғары оқу орындары.
ИнЕУ – Инновациялық Еуразиялық университеті.
ИФЛА – Кітапхана Ассоциациясының және мекемелерінің халықаралық федерациясы.
КАА – Кітапханааралық абонемент.
КБЖ – Кітапханалық-библиографиялық жіктеу.
КМ және ӘЖБ – Кітапханалық маркетинг және әдістемелік жұмыс бөлімі.
КСРО – Кеңес Социалистік Республикалық Одағы.
қ. – Қалалық.
ҚазГЗУ – Қазақ гуманитарлық заң университеті.
ҚР МАҚБ – ҚР Мәдениет, ақпарат, қоғамдық келісім министрлігі.
ҚазМЗУ – Қазақ мемлекеттік заң университеті.
ҚазҰӘК – Қазақстандық Ұлттық электронды қор.
КҚКО – Қазақстандық корпоративтік каталогтандыру орталығы.
ҚРКА – ҚР Кітапханалар Ассоциациясы.

ҚРҰК – ҚР Ұлттық кітапхана.

ҚРҰАК – ҚР Ұлттық академиялық кітапхана.

ҚЭЖ – Құжаттарды электронды жеткізу.

Мемстандарт – Мемлекеттік стандарт.

МЖК – Мақалалардың жүйелі каталогы.

НҚА – Нормативтік құқықтық актілер.

ОАБК – Орталық аудандық балалар кітапханасы.

ОАК – Орталық аудандық кітапхана.

ОӘҒК – Облыстық әмбебап ғылыми кітапхана.

ОБК – Орталық балалар кітапханасы.

ОКЖ – Орталықтандырылған кітапхана жүйесі.

ОҚК – Орталық қалалық кітапхана.

ПТЗ – Павлодар трактор зауыты.

РАБИС – Республикалық Автоматтандырылған Кітапханалық Ақпарат жүйесі.

СИБИД – Ақпарат, кітапхана және баспа ісі бойынша стандарттар жүйесі.

СӨС – Салауатты өмір салты.

ЭК – Электронды кітапхана.

ЭҚЖ – Электронды құжатты жеткізу.

ЮНЕСКО – Білім, Ғылым және мәдениет бойынша біріккен ұлттар ұйымы.

УПРАВЛЕНИЕ КУЛЬТУРЫ ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ
ОБЛАСТНАЯ ОБЪЕДИНЕННАЯ УНИВЕРСАЛЬНАЯ НАУЧНАЯ
БИБЛИОТЕКА им. С. ТОРАЙГЫРОВА

ОБЛАСТНАЯ БИБЛИОТЕКА
им. С. ТОРАЙГЫРОВА

БИБЛИОТЕЧНАЯ ЭНЦИКЛОПЕДИЯ

ПАВЛОДАР, 2011

УДК 02 (031)

ББК 78,3я2

С 11

Редакционная коллегия:

Жисенбаева М.А., Шахметова Ш.Б., Кудайбергенова Г.А., Жанкаринова
С.А., Байжанова Б.Б., Ермакова Т.Б., Иванова Г.Е., Исакаева М.Ж.,
Гончарова М.Л., Сулеева Г.З., Омарова Б.М., Казанцева А.А.,
Жунусова К.Э., Жилкибекова А.А., Батталова К.Б.,
Шайкенова Н.Г., Кажыбаева Ж.К.

Ответственный за выпуск:

Шахметова Ш.Б.

С 11 С. Торайгыров атындағы облыстық кітапхана: кітапхана
энциклопедиясы = Областная библиотека им. С. Торайгырова: би-
блиотечная энциклопедия. – Павлодар: ЭКО, 2011. – 258 с. – қазақша,
орысша.

ISBN 9965-08-602-8

В библиотечной энциклопедии «Областная библиотека им. С. Торайгырова», изданной к 20-летию Независимости РК и 115-летию со дня ее основания, в фактах, событиях и лицах показана история библиотеки. Издание адресовано библиотекарям, работникам учреждений культуры, краоведам, студентам и учащимся и широкому кругу читателей.

УДК02 (031)

ББК 78,3я2

ISBN 9965-08-602-8

© Областная библиотека им. С. Торайгырова, 2011

От составителя

Выпуск библиотечной энциклопедии посвящен 20-летию Независимости РК и 115-летию областной библиотеки им. С. Торайгырова. Павлодарское Прииртышье – это регион с высоким культурным потенциалом, где 274 публичные библиотеки, два профессиональных театра, десятки музеев разного профиля; многочисленные памятники истории и архитектуры. Особое место в этом ряду занимает областная библиотека им. С. Торайгырова. В истории библиотеки отразилась вся непростая история нашей страны: жизнь уездного города, первая мировая война, революция, гражданская война, коллективизация, Великая Отечественная, целина, застойные годы, перестройка, построение независимого Казахстана.

За свою долгую историю областная библиотека стала подлинной книжной сокровищницей. Библиотека сформировала книжное собрание, уникальное по своему авторскому составу, тематическому содержанию, периодам издания. Наиболее тщательно собираются краеведческие издания. Универсальный фонд библиотеки насчитывает свыше 600 тыс. экз. Достаточно полно представлены произведения казахских классиков, общественно-политическая литература, книги по философии, истории, языкознанию, литературоведению, искусству, наиболее широко – краеведческие издания. У каждой библиотеки есть свое лицо, свой стиль. Уникальность же нашей библиотеки не только в новых технологиях, а в ее вековой истории и в богатых традициях. Сформировался творческий коллектив единомышленников. Библиотека находится в постоянном творческом поиске.

В данном издании на двух языках отражена история библиотеки в фактах, событиях и лицах. Материал сгруппирован в алфавитном порядке. Вспомогательный аппарат представлен хронологическим указателем событий, именным указателем и словарем сокращений.

Предназначен для библиотекарей, работников учреждений культуры, краеведов, учащихся и студентов, широкого круга читателей.

ИЗ ИСТОРИИ ОБЛАСТНОЙ БИБЛИОТЕКИ

История возникновения Павлодарской областной библиотеки уходит своими корнями к концу XIX века, когда Павлодар был уездным центром и входил в состав Семипалатинской губернии. Большую роль в развитии Павлодара сыграло купечество. Среди них: А.И. Деров, А.И. Сорокин, Н. Айтыкин и его сыновья, В.А. Агафонов и другие. Первым культурным учреждением в городке стала общественная библиотека, открывшаяся в 1892 году. Библиотека была создана на средства купца I гильдии Артемия Ивановича Дерова и других местных меценатов. Средства на формирование фонда и ее обустройство собирались на благотворительных вечерах.

Библиотеку разместили в здании «Дворянского собрания» по Мещанскому переулку № 3 (ныне ул. М. Исиналиева). При открытии был принят Устав, регламентирующий деятельность библиотеки. В нем говорилось, что «публика ни в коем случае не должна быть допускаема к чтению в помещении библиотеки, а пользоваться книгами исключительно на дому». Литература выдавалась по понедельникам и четвергам с 14 до 18 часов. При записи вносился залог в 3 рубля, который мог быть заменен «ручательством лиц, известных библиотеке». Кроме того, за пользование книгой взималась плата в размере 60 копеек. Право бесплатного пользования по удостоверению городской управы имели бедные выпускники трехклассного училища.

С 1896 года библиотека стала уездной и эта дата впоследствии стала основой для определения возраста и празднования юбилеев областной библиотеки.

Фонд уездной библиотеки насчитывал в то время 5475 экземпляров книг и журналов. Скудный городской бюджет не мог обеспечить потребности библиотеки в новых книгах. Но по статье расходов: «учебно-воспитательная работа», ежегодно выделялось 100 рублей на периодические издания.

К началу 1925 года в Павлодарском уезде функционировало 92 очага культуры, в т.ч. уездная центральная библиотека; 6 райбиблиотек, находившихся в Экибастузе, Баянауле, поселке Федоровка Песчанской волости; пос. Вознесенка Володарской волости; в Алексеевке и Иртышске; 64 избы-читальни, 1 кинотеатр, 3 клуба, 16 народных домов, 1 театр.

В конце этого же года насчитывалось уже около 300 культполитпросветучреждений, включая пункты ликбеза, красные уголки, передвижные библиотеки и пр. Массовый характер приобрела организация изб-читален, число которых возросло до 114. Избы – читальни подразделялись на стационарные, кочевые и полукочевые. Волостные избы-читальни активно ис-

пользовали передвижные комплекты по 30-40 экземпляров, получаемые из уездной библиотеки. По рекомендации уездной библиотеки на каждое издание собирались отзывы, с учетом которых комплектовались следующие передвижки.

Помимо уездной, в Павлодаре функционировали библиотеки при Рабклубе, клубе Водников и клубе Железнодорожников. В 1925 году перечисленные библиотеки, во главе с уездной, образовали библиотечное объединение.

В период Великой Отечественной войны на долю Павлодарской областной библиотеки (этот статус присвоен в 1938 году, в связи с образованием Павлодарской области), выпало несколько переездов, в долгие суровые зимы ей приходилось обходиться без топлива. Ценой невероятных усилий библиотеке, кадры которой состояли из 4-х человек, все же удалось сохранить и пополнить свой фонд, наладить обслуживание на дому путем книгоношества. В военную пору впервые были оформлены папки газетных вырезок, картотека журнальных статей, помогавшие библиотекарям оперативно знакомить население с важнейшими событиями на фронте и в тылу.

С 1937 по 1947 годы уездной, а затем областной библиотекой заведовали: Байдильдин, Ветрова, Иванова, Коваленко, Рыжко, Фатфуллина. Но коренное изменение содержания работы наступило в послевоенные годы, с назначением в 1947 году директором – Бурилова И.Д.

В 1948 году библиотеке было выделено помещение бывшего дома купца Тумашева, построенное в I десятилетии XX века. В этом старом одноэтажном доме, являющемся интересным архитектурным памятником, но малопригодном для успешного функционирования, главной библиотеке области довелось находиться на протяжении почти пятидесяти лет. Сейчас находится детское отделение областной библиотеки.

В 1951 году ОУНБ стала абонентом государственной библиотеки им. В.И. Ленина и получила 11 книг. Впервые был разработан специальный план оказания методической помощи районным и городским библиотекам, в каждую отправлено по 7 названий методических материалов; проведен семинар для городских, ведомственных, школьных и партийных библиотек. При библиотеке были организованы курсы библиотечного ученичества, которые до открытия Ермаковского (г. Аксу) культурно-просветительного училища, были единственной кузницей кадров сельских библиотекарей Павлодарского региона.

Для работы передвижной библиотеки впервые получен автомобиль ГАЗ-51 и утверждена должность «заведующего библиотекой – автомобилем», которую в течение ряда лет выполнял Рахимбабин Слям.

С 1957 по 1985 годы областную библиотеку возглавляли: Айзенберг И.И., Кирисова С.Ф., Шаманина Л.З., Лямзина Л.С., Грезина Л.М. Почти 30-летний период истории библиотеки неотделим от наиболее значительных страниц летописи края, отражающих становление, развитие и триумф большой индустрии Павлодарского региона.

В адрес покорителей целины, со всех концов Советского Союза присылались посылки с книгами, часть которых передавались в дар библиотеке. Благодаря традиции книжных дарений библиотека стала обладательницей многих редких изданий по различным отраслям знания.

В эпоху масштабных преобразований края зародилось сотрудничество областной библиотеки с представителями творческой интеллигенции. В 1955 году журналисты во главе с Сергеем Музалевским образовали свой творческий союз – литературное объединение им. П. Васильева, первое заседание которого прошло в стенах областной библиотеки.

Областная библиотека, которая с 1959 года носила имя советского писателя Н.А. Островского, находилась в «совершенно непригодном по площади» помещении. Как неоднократно указывалось в информации для Министерства культуры: «Читатели здесь не имеют возможности даже работать с каталогами во время скопления людей на абонементе. В читальном зале из-за недостаточности посадочных мест многие посетители читают стоя или вынуждены уходить».

Несмотря на помещение, негативно влиявшее на деятельность, главная библиотека продолжала выполнять свои основные функции. Были приняты меры по расширению методического отдела, в 1963 году – 4 сотрудника. Углублению профессионального мастерства и распространению опыта способствовали научно-практические конференции. Темой первой областной конференции, проведенной в 1965 году, стали вопросы руководства чтением. В дальнейшем, конференции проходили с периодичностью в 1,5-2 года.

Одним из этапов развития библиотеки в 70-е годы стала централизация. Для ее осуществления, сессией Павлодарского областного Совета народных депутатов от 24 июня 1975 года утвержден специальный план. В итоге реализации намеченного плана к 1980 году в области было создано 14 централизованных библиотечных систем (ЦБС), объединивших 514 массовых библиотек.

В 70-е открылся народный университет культуры, длительное время пользовавшийся признанием населения. В 1976-м за организацию народного университета культуры библиотека была награждена Дипломом Министерства культуры СССР.

Областная библиотека взяла шефство над местной воинской частью. Культурные связи библиотеки с Вооруженными Силами начинались в конце 70-х годов и не прерывались по сей день. В 1981 году инициатива областной библиотеки была отмечена «Почетной грамотой» ЦК профсоюза работников культуры, за патриотическое воспитание воинские части города неоднократно награждали библиотеку грамотами и дипломами.

В 1988 году большой резонанс в культурной жизни области вызвала научно-практическая конференция «Актуальные проблемы развития библиотечного дела области в условиях перестройки». С докладом выступили: зам. председателя облисполкома Шершнева В.А., начальник отдела по делам библиотек Министерства культуры Каз. ССР Мукосеева И.Д., корреспондент журнала «Библиотекарь» Иртуганова Л.Х., директор областной библиотеки Жиенбаева М.А., и др.

В 1988 году в соответствии с приказом Министерства культуры Казахской ССР ранее самостоятельные юношеская и детская библиотеки вошли в состав областной универсальной библиотеки. На абонементе организована кафедра по обслуживанию юношества, детскому отделению отведено отдельное помещение – бывший главный корпус областной библиотеки.

В 1996 году, в связи со 100-летним юбилеем областной библиотеке было выделено здание Дома политпросвещения. В том же году областной библиотеке присвоено имя выдающегося казахского поэта С. Торайгырова.

В настоящее время Павлодарская областная объединенная универсальная научная библиотека – это единый комплекс по обслуживанию всех возрастных категории читателей, крупнейший в регионе информационно-образовательный центр, оснащенный современным компьютерным оборудованием. Фонд библиотеки – 700 тысяч бумажных и электронных носителей информации. Ежегодно библиотека обслуживает 32,0 тысяч читателей. Книговыдача – 1 млн. экз. Осуществлением ответственной миссии по формированию культурной и интеллектуальной среды в регионе занимаются 55 творчески настроенных сотрудников. С 1985 года библиотеку возглавляет Жиенбаева М.А., удостоенная в 1998 году почетного звания «Қазақстанның еңбек сіңірген қызметкері».

Областная библиотека, одной из первых в республике, начала работу по разработке проектов и подаче заявок на получение грантов. С 1997 по 1999 годы библиотеке выделялись гранты фонда «Сорос-Казахстан» и Института «Открытое общество» на реализацию проектов: «Интернет. Электронная почта», «Модельная библиотека региона», «Жанашыр». Они позволили заложить основу компьютерного парка библиотеки, объединения его в локальную сеть, осуществления доступа пользователей к Интернет, электронному каталогу и Web-сайту. Участие в мегапроекте «Пушкин-

ская библиотека» пополнило фонд значительным количеством литературы лучших российских издательств, а также электронными изданиями.

Приоритетные направления деятельности библиотеки определены ее программами: «Кітапхана және өлкетану», «Экология и жизнь», «Жанашыр», «Открытая библиотека», «Библиотека – центр культуры и досуга», «Шаңырақ». Свой вклад в реализацию программ вносит каждый отдел библиотеки. Творческие начинания библиотеки всегда поддерживаются ее партнерами, среди которых государственные и общественные организации: управление экологии и биоресурсов, общество «Қазақ тілі», этнокультурные объединения, филиал республиканского фонда им. К. Сатпаева, Центр по формированию здорового образа жизни и т.д.

Традиционная, многолетняя дружба связывает библиотеку с представителями средств массовой информации, членами литературных объединений им. П. Васильева, И. Байзакова.

Библиотека – центр культурной жизни Павлодара. Горожан привлекают книжные выставки, отражающие ретроспективный фонд и новые поступления; неформальное общение в клубах: «Наш очаг», «Өлкетану», «Фиалочка», «Мастерица», «Айтолқын», «ЗОЖ» познавательные встречи в гостинной «Визит», доклады и дискуссии по проблемам языка и литературы в народном университете «Тіл өнері», галерея «Айна», где проходят презентации произведений изобразительного и прикладного искусства. Центр социально-правовой информации «Әділет» организует доступ к правовым базам данных.

В 1998 году библиотека стала членом Библиотечной Ассоциации РК, в 2002 – членом Информационного Консорциума библиотек Казахстана. В 2003 году, в Павлодаре, признанном по результатам конкурса Библиотечной столицей Казахстана, на базе областной библиотеки состоялась республиканская конференция «Новая библиотека для нового информационного сообщества. Модельная сельская библиотека». Главным событием форума стала презентация первой модельной сельской библиотеки Казахстана (с. Орловка), использующей передовые информационные технологии.

В 2000-е годы областная библиотека активно участвует в формировании региональной политики в области информатизации библиотек, в разработке региональных целевых программ.

В 2004 г. впервые в республике была принята областная программа «Ауыл кітапханасы» на 2004-2006 гг., разработанная областной библиотекой им. С. Торайгырова. Цель программы – развитие сельской библиотеки как информационного, культурного, образовательного центра, обеспечивающего сельским жителям доступ к информации, знаниям, культурным ценностям. В годы ее реализации открыты 57 сельских библиотек. Ком-

пьютеризованы все центральные районные, городские и модельные сельские библиотеки. Они имеют выход в Интернет, создают сайты, собственные БД, формируют фонд электронных изданий, осуществляют ЭДД.

Областные семинары, проводимые ОУНБ, связаны с проблемами освоения современных технологий и отражают самые актуальные темы: «Базы данных библиотек области как фактор эффективной реализации информационных технологий на современном этапе», «Вектор успешности современной детской библиотеки как средство ее развития», «Библиотечный сайт в информационном пространстве Павлодарского региона», «Библиотеки области: ресурсы, задачи и перспективы развития».

На республиканском семинаре «Библиотеки – ресурсные центры общественного развития и конкурентоспособности страны», проведенном в ноябре 2006 г. в г.Павлодаре к итогам реализации областной программы «Ауыл кітапханасы 2004-2006 гг.)) впервые перед библиотечным сообществом страны выступил министр культуры и информации РК Е.К. Ертысбаев, в своем выступлении отметив значимость принятия и реализации программы «Ауыл кітапханасы» и особо подчеркнул, что программа стала пилотным проектом республиканской программы модернизации библиотечной сферы Казахстана.

В 2006 году читатели библиотеки получили возможность самостоятельного изучения государственного, английского и совершенствования русского языка в Ресурсном центре «Тілтаным» в рамках реализации культурного проекта «Триединство языков».

В 2007 году областная библиотека им. С. Торайгырова вошла в список объектов посещения Премьер-министра РК К.К. Масимова наряду с крупнейшими промышленными предприятиями региона. Премьер ознакомился с деятельностью библиотеки, ему была продемонстрирована интерактивная карта модельных библиотек области, ресурсный Центр развития и изучения языков «Тілтаным».

В 2007 году на базе областной библиотеки им. С. Торайгырова прошел областной семинар «Библиотечный сайт в информационном пространстве Павлодарского региона», где НАБ РК выступила в качестве партнерской организации. Этот семинар имел общественный и библиотечный резонанс и стал примером творческого сотрудничества нашей библиотеки с НАБ РК в области оказания консультационных услуг по автоматизации и внедрению новых информационных технологий в библиотечную практику.

В областной библиотеке, районных библиотеках установлены пункты общественного доступа (ПОДы) к электронному правительству. Читатели получили возможность доступа к информационным услугам органов го-

сударственного управления, знакомства с текстами законов, нормативно-правовых актов.

Процесс модернизации областной библиотеки получил поддержку акима Павлодарской области Б.А. Сагинтаева. Аким области поставил задачу создания на базе библиотеки современного информационно-ресурсного центра региона.

В 2007-2010 гг. реализована областная программа «Модернизация библиотечной сферы Павлодарской области», ее итоги: 59 модельных сельских библиотек в области, 286 ПК. В январе 2008 г. апушена новая версия сайта ООУНБ – www.pavlodarlibrary.kz. с доменом второго уровня.

2010-2011 годы ознаменованы рядом важным событий, имевших большое значение в библиотечной жизни области. В 2010 году областной семинар «Библиотеки Павлодарской области: инновационная модель развития» был проведен с участием Национальной Академической библиотеки РК, где были подведены итоги и определены приоритеты деятельности библиотек на 2011 год.

2010 году по Дорожной карте отремонтирован фасад библиотеки по ул. Ак. Сатпаева, 104, здание приобрело новый облик.

В 2011 году делегация библиотечных работников Карагандинской области с целью ознакомления с передовым опытом работы модельных сельских библиотек посетила библиотеки Павлодарского, Актогайского районов, сельской зоны г. Аксу, Экибастуза, областную библиотеку.

В рамках празднования 20-летия Независимости РК в НАБ РК в г. Астане прошел День библиотек Павлодарской области «Библиотеки Павлодарской области: инновационная модель развития», в котором приняли участие Министерство культуры РК, ведущие специалисты областных библиотек республики, а также библиотечные работники всех систем и ведомств Астаны. Библиотечной общественности был презентован проект областной библиотеки на казахском и русском языках – «Электронная литературная карта Павлодарского Прииртышья», представляющий наиболее полную информацию о писателях и поэтах Прииртышья. Были проведены презентация библиографического указателя «Жүсіпбек Аймауытов», изданного библиотекой в рамках акции «Одна страна – одна книга», тренинг «Информационное пространство библиотек Павлодарской области».

Достигнутые результаты работы областной библиотеки им. С. Торайгырова позволяют двигаться вперед, ставить новые задачи и перспективы.

А

Art Club – Еженедельный дискуссионный тематический клуб для любителей зарубежной культуры. Организован в отделе иностранной литературы в 2011 году. На занятиях всем желающим предоставляется возможность максимального самовыражения. Участники клуба плодотворно занимаются творчеством: рисуют, поют, сочиняют стихотворения, пробуют себя в прикладном искусстве.

АБИС – (Автоматизированная библиотечно-информационная система) разработана в 1992 году НБ РК в соответствии с международным стандартом MARC и правилами составления описаний. Данная программа охватывала лишь процесс создания библиографических БД. С 1994 года областная библиотека отрабатывает методику работы в АБИС, создает ЭК.

Абонемент – Структурное подразделение библиотеки. Работает со дня основания областной библиотеки, является самостоятельным структурным подразделением библиотеки, предназначение которого – удовлетворение запросов читателей на литературу, путем ее выдачи на дом. Основные задачи отдела: информационное обслуживание, активное привлечение и дифференцированное обслуживание читателей всеми видами произведений печати. Читателей –

5 тысяч. Фонд абонементов составляет более 100 тыс. экз. книг по истории, философии, естествознанию, медицине, физкультуре и спорту, литературоведению и художественной литературе. Вниманию читателей – 24 наименования журналов на казахском и русском языках. При отделе работает кафедра юношества (см. Кафедра юношества). Созданы клубы по интересам: клуб для девушек «Айтолкын», для юношества «Өлкетану» и Дебатный клуб (см. в соответствующих разделах).

Автоматизация библиотечных процессов – Внедрение средств автоматизации в библиотечную сферу. Начата библиотекой в 1994 году. Автоматизация библиотеки прошла несколько этапов: оснащение отделов библиотеки компьютерной техникой; формирование электронного каталога библиографических описаний, с использованием программы РАБИС; автоматизация библиотечных процессов; создание единой локальной сети библиотеки; подключение к сети Internet; создание сайта библиотеки; предоставление открытого доступа к электронному каталогу библиотеки в сети Internet. Одним из достижений процесса автоматизации библиотек является создание электронного каталога. За этот период сформирован электронный каталог библиографических описаний библиотеки. На 1.01.2011 г. – 280,0 тыс. записей.

Автоматизированное рабочее место (АРМ) – Программно-аппаратные средства, обеспечивающие взаимодействие человека с компьютером, предоставляющие возможность ввода информации и её вывод на экран монитора, принтер, звуковую карту, динамики или иные устройства вывода. В областной библиотеке каждое рабочее место автоматизировано, с 17 АРМ возможен выход в Интернет по широкополосному каналу. Для пользователей библиотеки организовано 31 АРМ с доступом к ЭК, к языковым обучающим средствам. В 2010 г. внедрена беспроводная технология широкополосного доступа к Интернет на основе технологии WiFi для всех пользователей (см. «Беспроводной доступ WiFi»).

Автопробег «Библиотечный салют Астане» – Прошел 17-25 июня 2008г. с участием библиотекарей Казахстана. Посвящен 10-летию Астаны. Организаторы акции: Министерство культуры и информации РК, Национальная академическая библиотека РК и Библиотечная ассоциация РК. 24 июня участники автопробега прибыли в Павлодар. В областной библиотеке состоялась торжественная встреча участников автопробега. Их приветствовали традиционные шашу, арнау, молодые библиотекари Павлодарской области, юные читатели. Перед библиотекарями области выступили генеральный директор НАБ РК Р.А. Бер-

дигалиева, директор департамента культуры Павлодарской области А.М. Канафина. На областном семинаре «Библиотекари Павлодарской области – юбилею Астаны» выступила президент БАРК, генеральный директор НАБ РК Р.А. Бердигалиева с докладом «Думай глобально – действуй локально», специалисты НАБ РК представили проект «КазНЭБ», областная библиотека – проекты «Тілтаным», «Электронная библиотека Павлодарское Прииртышье», «Мәдени мұра», «Искусство жить вместе» и др.

Автореферат – Краткое изложение научного труда, подготовленное автором и напечатанное для предварительного ознакомления с произведением (например, автореферат диссертации). Фонд читального зала включает авторефераты кандидатских и докторских диссертаций по политологии, истории, социологии, педагогике, психологии, математике, юриспруденции и др. Областная библиотека является основным держателем авторефератов диссертаций. Всего в фонде библиотеки насчитывается около 20,0 тыс. экз. В БД «Авторефераты» внесены свыше 13,0 тыс. б.з. (см. «Авторефераты» БД).

Авторефераты – БД отражает авторефераты диссертаций с 2001 г. Содержит свыше 13,0 тыс. описаний на казахском, русском и английском языках.

Айзенберг Израиль Ионович – В 1956-1957 гг. руководил областной библиотекой.

«Айна» художественная галерея – Создана в 1999 г. в рамках проекта «Библиотека – центр досуга и культуры» с целью поддержки молодых художников, фотографов и приобщения читателей к духовной культуре. В галерее состоялись первые персональные выставки Е. Фридлиной, А. Ерашова, В. Шишкина, Ж. Амантаевой, З. Асылгазиной, Е. Завсигаловой, павлодарцы познакомились с творчеством известных павлодарских фотографов Е. Ниязова, Б. Краснянского, А. Шара, Г. Сергеева, В. Высоцкого и др.

«Айтолкын» – Клуб для девушек. Организован отделом абонемента в 2007 г. Цель клуба: привлечение женщин к активному чтению, проведение семинаров, тренингов, встреч с врачами и психологами. В клубе выступали специалисты 2-й горбольницы, 5-й поликлиники, Центра ЗОЖ, Центра медицины катастроф, кризисного центра и др. Заседания клуба посвящались темам: «Женщина в современном мире: поиск себя», «Красота и здоровье», «Диета и здоровье», «Секреты хорошей кожи», «Поговорим о нашем девичьем», «Искусство быть вместе» и др.

Академика Сатпаева улица – Старейшая улица в Павлодаре. С 1927 г. по сентябрь 2002 г. называлась ули-

цей Дзержинского. Одна из главных транспортных магистралей в старой части города. Названа в честь учёного с мировым именем первого президента АН Каз. ССР, академика, уроженца Павлодарской области Каныша Имантаевича Сатпаева (1899-1964). На улице расположены Национальный банк РК, областной акимат и маслихат, областная библиотека им. С. Торайгырова, книжный магазин «Эврика», гостиница «Казахстан», гостиничный комплекс «Нуртау», Центральный универмаг, АО «Экспресс», банк «Центркредит», Дом молодёжи «Жас ұрпақ» и др. (из книги Э.Д. Соколкина «Улицы нашего города»).

Акт на списание литературы – Документ, необходимый для оформления списания пришедших в негодность основных средств. В каждом акте фиксируются документы, исключаемые только по какой-либо одной причине: ветхость, устарелость, дублетность, утерянные читателями. Ежегодно отделы областной библиотеки занимаются списанием литературы.

Акция – Действие, предпринимаемое для достижения какой-нибудь цели. В библиотечной сфере активно применяются различные акции в целях пропаганды и поддержки чтения. Одним из популярных средств продвижения книги и чтения в Казахстане является акция «Одна страна – одна книга» (см. «Одна страна – одна книга»).

«Акыны и жырау Павлодарской области» – Библиографический указатель издан в 2004 году. В сжатой и лаконичной форме отображено богатейшее музыкальное наследие акынов Павлодарской области, дано представление о казахском песенном и поэтическом творчестве акынов как явлении историко-культурного, социально-психологического и музыкального порядка. В библиографический справочник вошли выдающиеся акыны Павлодарской области: Бухар-жырау, Котеш Раимбекулы, Жарылгапберды Жумабайулы, Естай Беркимбаев, Жаяу Муса Байжанов, Кудайберген Альсеитов и др.

«Album – Альбом» – Книжная выставка альбомов из фонда областной библиотеки, посвященных мировому искусству: архитектуре, живописи, скульптуре, декоративно-прикладному искусству; русскому и зарубежному искусству, искусству Казахстана, а также музеям мира. Выставка пользовалась большой популярностью у павлодарцев, проводилась в 1999 г., 2003 г., 2010 г. Общая численность представленных изданий – более 500 экз.

Алфавитно-предметный указатель (АПУ) – Вспомогательный аппарат к систематическому каталогу, представляющий собой алфавитный перечень предметных рубрик, раскрывающих содержание отраженных в систематическом ка-

талогe произведений печати и других документов с указанием соответствующих классификационных индексов. АПУ к читательскому систематическому каталогу создавался одновременно с созданием самого каталога. В 2003 г. создан АПУ к электронному каталогу, который постоянно пополняется.

Алфавитный каталог (АК) – Библиотечный каталог, в котором б.з. располагаются в алфавитном порядке фамилий индивидуальных авторов, наименований коллективных авторов или заглавий документов. АК в областной библиотеке ведется с 30-х годов XX века. Расположен в зале каталогов. АК на русском языке ведется с 1938 г., на казахском языке – с 1970 г. АК авторефератов ведется с 1995 г.

Альжанова Бекзат Сабитовна – 1953 г.р. В областной библиотеке работала в 1980-2005 гг. Окончила библиотечное отделение Новосибирского КПУ (1974), библиотечный факультет ЧПИК им.аль-Фараби (заочно, 1985). В 1974-1977 гг. – библиотекарь Суздальской сельской библиотеки Новосибирской области, 1977-1979 гг. – ст.библиограф Качирской ЦРБ, 1980-1985 гг. – библиограф, 1985-1987 гг. – зав. методическим отделом, 1988-2005 гг. – зам. директора по библиотечной работе. С 2005 года работает в научной библиотеке ПГУ им. С. Торайгырова зав. научно-методическим отделом.

Американский культурный центр (АКЦ) – Американские центры и уголки – это небольшие библиотеки, созданные по американскому образцу, и их задача – предоставлять информацию о США своим читателям и всем желающим, способствовать улучшению взаимопонимания между странами.

В областной библиотеке АКЦ начал работать с 2008 г. в целях оказания действенной помощи читателям библиотеки в подборе и использовании информации о культуре, истории, политике, литературе США. Участие в программе Госдепартамента США «Американские Центры и Уголки» позволило библиотеке предоставить читателям Центра – преподавателям, студентам и учащимся книжный фонд по страноведению США, насчитывающий более 1,0 тыс. экз. книг, коллекцию фильмов, журнальные коллекции. Посольство США выделило финансовые средства для приобретения оборудования: компьютеров, ноутбука, цифровой камеры, ЖК-телевизора, модульного оборудования для оформления выставок и проведения мероприятий.

При АКЦ работают клубы «My English» для школьников, «Film Club», «Game Club», «Nev Club», «Sport Club», «Amerikan culture Club» для студентов и учащихся лицеев, колледжей. В деятельности этих клубов, в организации вечеров, встреч самое активное участие принимают Волонтеры Корпуса Мира.

Информация о проведенных мероприятиях и событиях жизни Центра отражается на сайте библиотеки и Посольства США.

Амренова Эльмира Жумабековна – 1973 г.р. В областной библиотеке работала в 1996-2008 гг. Окончила филологический факультет ПГПИ (1995). В 1995-1996 гг. – учитель Чигириновской средней школы Щербактинского района, 1996-2004 гг. – библиотекарь абонемента, 2004-2005 гг. – методист, 2005-2008 гг. – зав. ОБМ и МР. В 2008 г. перешла на работу в другую сферу.

«Ана тілі» – Областная программа утверждена в 2002 г. решением областного акимата. Задачи программы: пропаганда государственного языка, информационное обеспечение развития и применения языка, пропаганда искусства казахского художественного слова, творчества местных поэтов и писателей, создание условий для осуществления творческих связей, открытие новых имен. В рамках программы работают народный университет «Тіл өнері», Школа переводчиков, Школа искусства красноречия (см. соответствующие понятия).

Аннотирование – Процесс аналитико-синтетической переработки информации, целью которого является получение обобщенной характеристики документа, раскрывающей его логическую структуру и наиболее существенные стороны

содержания. Используется в работе информационно-библиографического отдела библиотеки.

Артыкбаев Талгат Кайроллаевич – 1990 г.р. В областной библиотеке с 2011 г. Окончил ПГПИ по специальности «Иностранный язык: 2 иностранных языка» (2011). С 2011 г. – библиотекарь отдела литературы на иностранных языках, координатор АКЦ.

Аттестация библиотечных работников – Кадровое мероприятие, призванное оценить соответствие уровня труда, качеств и потенциала личности требованиям выполняемой деятельности. Аттестация способствует улучшению подбора, расстановки и воспитания кадров, повышению уровня профессионального мастерства, деловой квалификации. В областной библиотеке аттестация библиотечных работников проводится раз в три года. В 2010 г. состоялась аттестация сотрудников библиотеки, по итогам которой библиотекарям были повышены категории.

Аттестация учреждения – Анализ эффективности основной деятельности учреждения и рационального использования материальных, трудовых и финансовых источников. Аттестация библиотеки впервые проведена в 2011 году. По итогам аттестации была подготовлена аналитическая справка о деятельности областной библиотеки за 3 года.

«Ауыл кітапханасы» – Областная программа утверждена решением областного маслихата № 35/4 от 23 апреля 2004 г. Цель программы – развитие сельской библиотеки как информационного, культурного, образовательного центра, обеспечивающего сельским жителям доступ к информации, знаниям, культурным ценностям.

Презентация программы прошла в октябре 2004 г. с участием Вице-премьера Правительства РК Б. Айтимовой, акима Павлодарской области К.А. Нурпеисова, заместителей акимов областей республики, начальников департаментов культуры РК. Общий объем финансирования данной программы – 252 млн. тенге. Средства были направлены на развитие сети библиотек, комплектование книжного фонда, автоматизацию библиотек. Программа «Ауыл кітапханасы» дала импульс для дальнейшего развития библиотек области. В рамках программы в каждом районе были определены модельные сельские библиотеки, имеющие выход в Интернет, создающие собственные БД, формирующие фонд электронных изданий, осуществляющие электронную доставку документов. В рамках программы открылись 57 сельских библиотек. Стала восстанавливаться разрушенная в период оптимизации библиотечная сеть на селе, положено начало преодоления информационного не-

равенства между городом и селом. Программа оказала значительное воздействие на внедрение новых технологий в сельские библиотеки. 78 компьютеров приобретено за период реализации областной программы «Ауыл кітапханасы». В ЦБС области установлена программа РАБИС. За годы реализации программы книжные фонды пополнились на 421,0 тыс. экз., в т.ч. на государственном языке 165,2 тыс. экз. По итогам реализации этой программы в Павлодаре в ноябре 2006 года прошел республиканский семинар «Библиотеки – ресурсные центры общественного развития и конкурентоспособности страны» с участием министра культуры и информации РК Е.К. Ертысбаева (см. Ертысбаев Ермухамет Кабидинович). Программа была признана пилотным проектом модернизации библиотек республики.

Ахметов Сагидолла Жансагитович – 1949 г.р. В областной библиотеке с 2003 г. Окончил Павлодарский строительно-монтажный техникум (1971). Работал в ЖКХ, разрезе «Богатырь», ТОО «Водоканал», рационализатор, имеет грамоты ВДНХ-дипломы. С 2009 г. – зам. директора по административно-хозяйственной деятельности библиотеки. Проводит работу по организации работы зданий областной библиотеки по ул. Ак. Сатпаева, 104 и Луначарского 9/2. Отвечает за технику безопасности, пожарную без-

опасность, ЧС, контролирует работу тепло, энерго, водоснабжения. Награжден грамотами, благодарственными письмами.

Ахтамберова Акжами Муқановна – 1976 г.р. В областной библиотеке с 2001 г. Окончила Павлодарский педагогический колледж им. Б. Ахметова (2004). С 2001 г. – библиотечный работник сектора статистического учета и регистрации читателей. Успешно освоила модули «Регистрация читателей» и «Поиск и Заказ». Ведет БД «Читатели». Разъясняет правила обслуживания читателей в библиотеке, направляет читателей в отделы библиотеки, способствует воспитанию, формированию у читателей навыков чтения, культуры поведения. Награждена благодарственным письмом областной библиотеки.

Ахметова Латифа Абдрахмановна – 1953 г.р. В областной библиотеке работала в 1997-2011 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1980). В 1982-1985 гг. – библиотечный работник Майкаинской детской библиотеки, 1985-1997 гг. – зав. Майкаинской детской библиотеки 1997-2002 гг. – библиотечный работник отдела обработки и каталогизации литературы, с 2002 г. – гл. библиотечный работник отдела комплектования. Принимала участие в комплектовании книжного фонда, вела запись новой литературы в инвентарной книге для отделов универсальной библиотеки, картотеку

периодических изданий, картотеку текущего комплектования. Награждена грамотами и благодарственными письмами районного маслихата, профсоюза, отдела культуры.

«Бабалар сөзі» книжная серия – Один из проектов Государственной программы «Мәдени мұра» в 100 т. (см. «Мәдени мұра» программа). Цель проекта – представить научной и читательской общественности казахский фольклор. Областной библиотекой получено 66 томов данного издания.

База данных (БД) – Совокупность данных, используемая для удовлетворения информационных потребностей пользователей. В областной библиотеке ведутся библиографические и полнотекстовые БД (см. соответствующие понятия). БД библиотеки представляют сведения о книгах и статьях на казахском, русском и иностранных языках, об авторефератах на казахском и русском языках, об аудио- видеокассетах и CD. Полнотекстовая БД представлена БД «Павлодарское Прииртышье» (см. «Павлодарское Прииртышье» БД).

База данных «Авторефераты» – См. «Авторефераты» БД.

База данных «Библиотечное дело» – См. «Библиотечное дело» БД.

Базы данных «Детская литература» – См. «Детская литература» БД.

База данных «Книги» – См. «Книги» БД.

База данных «Периодика» – См. «Периодика» БД.

База данных «Редкие книги» – См. «Редкие книги» БД.

База данных «Статьи» – См. «Статьи» БД.

База данных «Статьи для детей» – См. «Статьи для детей» БД.

База данных «Сценарии» – См. «Сценарии» БД.

База данных «Электронные ресурсы» – См. «Электронные ресурсы» БД.

База данных «Электронные ресурсы для детей» – См. «Электронные ресурсы для детей» БД.

Базы данных библиографические – Документальная база данных, содержащая библиографические записи. Для пользователей библиотеки предоставлены библиографические БД «Книги», «Статьи», «Авторефераты», «Электронные ресурсы» и др. Всего в ОУНБ – 12 БД.

Базы данных полнотекстовые – Документальная база данных, содержащая библиографические записи с полным текстом документа. Полнотекстовая БД представлена БД «Павлодарское Прииртышье» (см. «Павлодарское Прииртышье» БД).

Байгабылова Айсулу Ертаевна – 1967 г.р. В областной библиотеке с 1990 г. Окончила библиотечное отделение ЕКПУ (1989) и библио-

течный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (заочно, 1995). В 1989-1990 гг. – библиотекарь центральной библиотеки г. Аксу, Аккольской сельской библиотеки Экибастузского района, 1990-1996 гг. – библиотекарь юношеского сектора, с 1996 г. – библиотекарь, ст. библиотекарь абонемента областной библиотеки. Занимается организацией библиотечного обслуживания юношества. Ведет работу клуба читателей юношеского возраста «Өлкетану» и дебатного клуба в рамках центра «Әділет». Руководит чтением, участвует в проведении массовых мероприятий. Занимается ретроконверсией фонда отдела, оцифровкой краеведческих изданий. Награждена благодарственным письмом областной библиотеки.

Байдильдин Т. – В 1937-1938 гг. руководил областной библиотекой.

Байжанова Баршагул Балтагуловна – 1967 г.р. В областной библиотеке с 2005 г. Окончила Омский библиотечный техникум (1987), библиотечный факультет АГИК (1993), ИнЕУ по специальности «Педагог-психолог» (2004). В 1987-1996 гг. – методист по работе с детьми Иртышской ЦРБ. В 1996-2003 гг. – заместитель директора по работе с детьми Иртышской ЦРБ. В 2003-2005 гг. – зав. методико-библиографическим отделом Иртышской ЦБС. В 2005-2008 гг. – зав. сектором ОБМ и МР областной би-

блиотеки, с 2008 года – зав. ОБМ и МР. Принимала участие в республиканских, областных конференциях и семинарах по вопросам развития библиотечного дела. С целью повышения квалификации на основе инновационных образовательных технологий прошла обучение в «Региональном инновационном центре» г. Омска. Награждена грамотами и благодарственными письмами отдела культуры, областной библиотеки, НАБРК.

Басок Фарид Михайловна – 1953 г.р. В областной библиотеке с 2001 г. Окончила филологический факультет ППИ (1976), Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1983). В 1976-1978 гг. – завуч по воспитательной работе Грабовской средней школы Иртышского района, 1978-1986 гг. – библиотекарь младшего абонемента детской областной библиотеки, 1986-1994 гг. – библиотекарь Павлодарского музыкального колледжа им. Чайковского, с 2001 г. – библиотекарь абонемента младших классов детского отделения. Награждена грамотами и благодарственными письмами.

Батталова Каирманат Батталовна – 1951 г.р. В областной библиотеке с 1975 г. Окончила библиотечный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (1975). В 1975-1979 гг. – библиограф, 1979-1986 гг. – зав. сектором сельскохозяйственной и технической литературы, 1986-1989 гг. – зав. аби-

нементом, 1993-1999 гг. – зав. ИБО, 1999-2010 гг. – зав. отделом обработки и каталогизации литературы, с 2010 г. – библиотекарь отдела обработки и каталогизации литературы. Участник республиканских и областных семинаров, совещаний по внедрению новых информационных технологий. Была инициатором создания Школы каталогизатора, в рамках которой проводила семинары-тренинги, методические рекомендации и стажировки по программе РАБИС. К ЭК создала тематический рубрикатор на казахском и русском языках, участвовала в составлении Инструкции по библиографическому описанию и заполнению полей в ЭК. Проходила стажировку в Институте повышения квалификации работников культуры (Москва, 1986). Активно участвует в общественной жизни библиотеки, многие годы была членом профкома библиотеки. Награждена грамотами и благодарственными письмами Министерства культуры РК, городского маслихата, областного управления культуры, обкома союза работников культуры, областной библиотеки, в 2008 г. вошла в БД «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» на сайте НАБРК.

Баязитова Арайлым Рискуловна – 1982 г.р. В областной библиотеке с 2010 г. Окончила библиотечное отделение Аксуского колледжа им. Жаяу Мусы (2010). Учится (за-

очно) на библиотечном факультете ПГУ им. С. Торайгырова. С 2010 г. – библиотекарь отдела комплектования областной библиотеки. Занимается распределением поступившей литературы по госзаказу. Ведет БД «Периодика».

Бейсенова Гаухар Урсаевна – 1959 г.р. В областной библиотеке с 2000 г. Окончила годичные курсы библиотечного ученичества (1978), Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1983). В 1978-1981 гг. – библиотекарь краснокутской (Актогайской) ЦРБ, 1981-1994 гг. – редактор, ст. редактор отдела комплектования и обработки литературы, 1994-1998 гг. – зав. отделом, 1998-1999 гг. – библиотекарь Абайской средней школы, 1999-2000 гг. – ведущий специалист Успенского райакимата. В 2000 г. – библиотекарь отдела обработки и каталогизации литературы. Ведет БД «Детская литература». Награждена грамотами и благодарственными письмами областной библиотеки.

Белова Александра Александровна – 1986 г.р. В областной библиотеке с 2008 г. Окончила ПГПИ по специальности бакалавр русской филологии (2008). С 2008 г. – библиограф областной библиотеки. Занимается формированием БД, в частности ПБД «Павлодарское Прииртышье», оцифровкой краеведческих изданий, составляет еженедельный информационный список «Монито-

ринг публикаций в СМИ по вопросам культуры». Проводит библиотечные уроки, экскурсии, участвует в проведении Дней информации, Дней специалиста.

Беспроводной доступ Wi-Fi – Wireless Fidelity означает «беспроводная верность воспроизведения». Wi-Fi – один из стандартов организации беспроводной связи, стандарт 802.11b позволяет создать беспроводной радио канал (11 Мб/сек). ОУНБ им. С. Торайгырова реализовала в 2010 г. первый в Павлодарской области проект по обеспечению публичной библиотеки беспроводным доступом в Интернет на базе технологии Wi-Fi.

Посетители библиотеки получили выход во всемирную сеть Интернет со своих ноутбуков или КПК в зале периодических изданий, в Американском уголке. Эта услуга – бесплатная.

Библиогид – Ежемесячный анонс мероприятий библиотеки. Отличается краткостью и одновременно обладает достаточной степенью плотности информации. Выпускается с 2002 года.

Библиографическая деятельность библиотеки – Обеспечение реальных и потенциальных пользователей информацией, необходимой им для удовлетворения самых разнообразных личностных, профессиональных или общественных потребностей читателей (пользовате-

лей) библиотеки. Библиографы областной библиотеки осуществляют справочную и информационную деятельность, создают информационные ресурсы: «Новая литература о Павлодарской области», «Культурная жизнь Павлодарской области» и др. С внедрением программы РА-БИС создают библиографические и полнотекстовые БД.

Библиографическая запись – Библиографическое сообщение, зафиксированное в документальной форме, предназначается для каталогов, картотек, списков, справок и т.п. В ЭК библиотеки насчитывается около 300,0 тыс. б.з.

Библиографическая памятка – Брошюра или листовка, содержащая необходимый минимум сведений для выполнения какой-либо деятельности (производственного, учащего и т.д.). Памятки готовятся к юбилейным датам известных деятелей литературы, культуры, науки Павлодарского региона: «Көп ішінде бір кемел. Философ, политик, гражданин...» (к 70-летию Ж.М. Абдильдина), «Қазақтың абзал ақыны Қабдікәрім Ыдырысов», «Ермахан Бемаханов», «В.В. Радлов – тюрколог, лингвист, этнограф и археолог»; памятки, посвященные павлодарским писателям и поэтам – Сабиту Донентаеву, Жусупбеку Аймауытову, Аманжолу Шамкенову, Дмитрию Приймаку, Юрию Поминovu, Ольге Григорьевой, Сергею Шевченко и др.

Библиографическая продукция – Совокупность библиографических пособий, составленных (изданных) за определенный срок или образующих определенный массив.

Библиографическая продукция областной библиотеки разнообразна по форме, видам и тематике. Основное внимание при подготовке продукции уделяется пропаганде знаний о крае. В разные годы выпущены тематические, библиографические указатели: «Павлодарское Прииртышье в литературе и искусстве», «Ученые Павлодарской области», «Акыны и жырау Павлодарского Прииртышья», «Художники Павлодарской области», «Дархан даланың данышпан ұлы» (к 150-летию М.Ж. Копеева), «Ата заң – алтын дінгегіміз» к 15-летию Конституции РК), «Бәсекеге жарамдылық-тұрақтылық пен дамудың негізгі факторы», «Павлодар облысының экономикасы: аймақтық, әлемдік экономикаға қосқан үлес», «Крестьянские и фермерские хозяйства Павлодарской области», «Жусупбек Аймаутов», «Кластерная экономика», «Агропромышленный комплекс Казахстана: проблемы и перспективы», «Кредитование сельскохозяйственных производителей», «Охрана окружающей среды Павлодарской области» и др.

Библиографическая справка – Ответ на разовый запрос, содержащий библиографическую информацию. Ежегодно выполняется более

10,0 тыс. письменных и устных справок. Справки выполняются по телефону, на сайте библиотеки в разделе «Спроси библиотекаря». В связи с возросшим интересом к истории края большая доля выполненных справок приходится на краеведение.

Библиографический запрос – Обращение пользователя в библиографическую службу в устной, письменной или электронной форме, отражающее потребность в библиографической информации (см. «Библиографическая справка»).

Библиографический обзор – Устный рассказ о документах. Различаются: обзор новых поступлений, который знакомит читателя с книгами или журналами, поступившими в библиотеку за определенное время, тематический обзор литературы, посвященный какой-либо теме, проблеме. В областной библиотеке ежегодно проводятся более 200 тематических обзоров. Для цикла передач «Земля и люди» на областном радио ежегодно – 20 библиографических обзоров, посвященных знатым уроженцам нашего региона.

Библиографический указатель – Библиографическое пособие со сложной структурой. Различаются по целевому и читательскому назначению, объектам учета (книги, периодические издания и т.д.), тематическому охвату материала, способу расположения библиографических

записей, времени издания учтенной литературы. Формирование на основе БД библиографических и биобиблиографических указателей является одним из направлений деятельности библиотеки. Наиболее известные и используемые библиографические указатели: «Календарь знаменательных и памятных дат Павлодарской области», «Акыны и жырау Павлодарского Прииртышья», «Ученые Павлодарского Прииртышья», «Художники Павлодарского Прииртышья», указатели, посвященные отдельным персоналиям: «Ұлы даланың ұлы данышпаны» (М.Ж. Копеев), «Жүсіпбек Аймауытов» и т.д.

Библиографический указатель «Акыны и жырау Павлодарской области» – См. «Акыны и жырау Павлодарской области» библиографический указатель.

Библиографический указатель «Джаксыбаев Серик Имантаевич» – См. «Краеведы области» серия.

Библиографический указатель «Жусупбек Аймауытов» – См. «Жусупбек Аймауытов» библиографический указатель.

Библиографический указатель «Соколкин Эрнест Дмитриевич» – См. «Краеведы области» серия.

Библиотека – Социальный институт, который является хранилищем культурного наследия, информации

и знаний. Библиотека дает всем одинаковые возможности пользования информацией и теми знаниями, которые были накоплены тысячелетиями.

Областная библиотека им. С. Торайгырова – это новая модель библиотеки на современном высокотехнологическом уровне, крупнейший информационный и культурный центр региона, обеспечивает максимально быстрый и свободный доступ к информации, способствует сохранению национально-культурного наследия.

«Библиотека – центр культуры и досуга» – Проект библиотеки, цель которого: организация общения любителей книги и искусства, развитие художественной культуры читателей, информирование по вопросам литературы, искусства и культуры. реализуется с 1998 года.

В проекте следующие блоки программ: художественная галерея «Айна», литературно-музыкальная гостиная «Визит», видеолекторий «Мировая художественная культура, клуб декоративно-прикладного творчества «Мастерица» и др.

«Библиотека и краеведение» – Программа библиотеки, цель которой: воспитание казахстанского патриотизма, пропаганда и изучение истории и культуры родного края. С 1998 года работает краеведческий клуб для юношества «Краеведение» (см. «Краеведение» клуб)

при отделе абонементов. Объединяет историков, археологов, сотрудников музеев и просто любителей истории родного края. Проводятся встречи с краеведами, сотрудниками музеев Павлодара, презентации краеведческих книг, виртуальные экскурсии и выставки, тематические беседы и т.д.

Библиотечная Ассамблея Евразии (БАЕ) – Создана в 1993 г. БАЕ помогает в решении общих профессиональных задач, формировании нового культурного и информационного пространства. В состав БАЕ входят представители Азербайджана, Армении, Белоруссии, Казахстана, Киргизии, России, Таджикистана, Туркмении, Узбекистана, Украины. Основное направление деятельности БАЕ культурно-историческое наследие народов Евразии, формирование фондов библиотек, программа «Документальная память нации» как часть международного проекта «Память мира». БАЕ выпускает Информационный бюллетень «Библиотечная ассамблея Евразии». С 1993 г. Ассамблея является членом ИФЛА, а с 1995 г. работает в качестве наблюдателя в Межпарламентской ассамблее стран-участниц СНГ.

В ноябре 2011 г. в Алматы в Национальной библиотеке РК прошла Международная конференция: «Новый формат библиотек Евразии. Информационные системы и технологии». В работе конференции

участвовали представители министерств культуры Республики Казахстан и стран СНГ, официальный представитель МФГС, Президент Российской государственной библиотеки, директора государственной и национальной библиотек РФ, директор Президентской библиотеки им. Б.Н. Ельцина, руководители и представители национальных, государственных, республиканских и областных универсальных научных библиотек Азербайджана, Армении, Беларуси, Кыргызстана, Молдовы, России, Татарстана, Узбекистана, Украины и Казахстана, представители учреждений культуры, науки и образования республики, а также видные общественные деятели.

В работе конференции приняли участие: директор ОУНБ М.А. Жиенбаева, Г.Е. Иванова, А.А. Жилкибекова. М.А. Жиенбаева выступила с докладом «Библиотеки Павлодарской области: инновационная модель развития».

Библиотечная ассоциация РК (БАРК) – Независимая казахстанская общественная организация, которая объединяет на добровольных началах людей, профессионально связанных с библиотечным делом, библиографической и информационной деятельностью, и тех, кто заинтересован в их развитии. Президент БАРК – Р.А. Бердигалиева. Учредителем Павлодарской ассоциации является областная библиотека им. С. Торайгырова. Павлодар

ская ассоциация библиотекарей – общественная организация объединяющей работников библиотек, а также лиц, заинтересованных библиотечным делом и вопросами информации в Павлодарской области. Основные цели ассоциации: консолидация усилий библиотекарей области для решения проблем, связанных с достижением максимального соответствия библиотечных ресурсов потребностям в документальной информации, повышение социальной роли библиотечной профессии, защита профессиональных прав библиотекарей. Члены ассоциации – работники библиотек различных систем и ведомств области. Библиотекари Павлодарской области вступили в БАРК в 1998 г.

Библиотечная реклама – Информация о библиотеке, её услугах и продукции с целью оповещения о ней реальных потенциальных пользователей и стимулирования спроса на эти услуги и продукты. Цель рекламы – повысить популярность библиотеки и спрос на её ресурсы и услуги.

Областная библиотека постоянно занимается рекламой, активно сотрудничая со СМИ, популярными телевизионными каналами, областным радио.

Библиотечная статистика – Свод цифровых данных о деятельности библиотек, полученных на основе учета по специально утвержденным

формам, обрабатываемых, анализируемых и используемых в целях управления библиотечным делом. Ведется во всех отделах библиотеки.

Библиотечная столица – В 2003 г. решением Министерства культуры, информации и общественного согласия РК Павлодар был определен библиотечной столицей Казахстана. На базе областной библиотеки прошла республиканская конференция «Новая библиотека для нового информационного сообщества. Модельная сельская библиотека», представившая первую в республике модельную сельскую библиотеку – Орловскую. Создан первый сайт сельской библиотеки Казахстана – сайт Орловской модельной сельской библиотеки Щербактинского района. Эта конференция дала старт для дальнейших модернизационных процессов в библиотеках области. (см. «Ауыл кітапханасы»).

Библиотечная услуга – См. «Услуги библиотеки».

Библиотечно-библиографическая классификация (ББК) – Система библиотечной классификации изданий, предназначенная для организации библиотечных фондов, систематических каталогов и картотек. Таблицы библиотечной классификации – пособие, предназначенное для определения классификационных индексов в целях упорядочения расположения произведений печати

в логической последовательности, связи и соподчинения в соответствии с признаками содержания, формы издания и читательского назначения. Используется в качестве поискового языка в автоматизированной ИПС. До 1979 г. областная библиотека использовала таблицы ББК для областных библиотек под редакцией З.Н. Амбарцумяна (1963 г.). Новая ББК утверждена в 1980 г. С 1979 по 1985 гг. в областной библиотеке и библиотеках области внедрели и перевели фонды и каталоги на новые таблицы ББК.

Библиотечно-библиографические знания – См. «Пропаганда библиотечно-библиографических знаний».

«Библиотечное дело» БД – Ведется с 2009 года. Отражены библиографические записи статей из казахстанских, и российских библиотечных изданий.

Библиотечное обслуживание – Деятельность библиотеки по пропаганде и выдаче произведений печати и других документов или их копий, оказанию помощи в их выборе и использовании. Библиотеки обеспечивают читателям возможность широкого использования фондов, изучают запросы читателей, активно привлекают в библиотеки различные группы населения. Ежегодно областная библиотека обслуживает более 32,0 тыс. читателей.

Библиотечный блог – Инструмент коммуникации, которым пользуют-

ся библиотеки для своей рекламы, для обеспечения интерактивного общения и для улучшения системы обслуживания. Библиотечные блоги позволяют продвигать свои информационные продукты и услуги, становятся мощным инструментом в передаче информации. В 2012 г. будет создан библиотечный блог областной библиотеки им. С. Торайгырова.

Библиотечный имидж – Областная библиотека постоянно занимается «имиджмейкингом», создает и поддерживает доброжелательное общественное мнение о библиотеке, проводя огромное количество разнообразных мероприятий. Большой общественный резонанс имели такие PR-мероприятия: акции «Подари библиотеке книгу», Неделя языков «Любой язык доступен будет вам...», «Дни славянской письменности и культуры», хит-парад «Бестселлер года», «Егемен елдің келбеті» – «Книга независимого Казахстана» и др.

Библиотечный коллектор – Специализированное государственное книготорговое учреждение, предназначенное для планомерного обеспечения библиотек литературой. Закрыт в Павлодаре в середине 90-х годов. Частично обязанности библиотечного коллектора с 2002 года осуществляет отдел комплектования областной библиотеки, распределяя книги, поступившие по гос.заказу, в ЦБС области.

Библиотечный фонд – Упорядоченная совокупность документов, формируемая библиотекой для хранения и предоставления во временное пользование читателям и абонентам. Библиотечный фонд областной библиотеки включает книги, брошюры, авторефераты, электронные издания, периодические и продолжающиеся издания. Насчитывает свыше 700,0 тыс. экз.

Библиотечный штат – См. «Кадры».

Благотворительность – Передача в дар библиотеке личных коллекций книг, рукописей, экслибрисов.

«Ближний круг» группа – Творческое объединение молодых фотографов, созданное в 2008 году по инициативе именитого павлодарского фотохудожника Е.Р. Ниязова. Дебютная выставка группы состоялась в художественной галерее «Айна» библиотеки в июле 2009 года. В сентябре 2010 года ученики Е. Ниязова вновь представили свое искусство. Основным направлением в работе группы выбрана авторская фотография.

Бондаренко Наталья Ивановна – 1962 г.р. Работала в областной библиотеке в 1984-2005 гг. Окончила Кокчетавский библиотечный техникум (1981), библиотечный факультет Алтайского института культуры (1989). В 1981-1984 гг. – библиотечкарь читального зала, 1984-1993 гг. – методист, 1993-2005 гг. – заведую-

щая ОБМ и МР. Одна из участниц разработки программ: «Региональная программа поддержки развития библиотек Павлодарской области» на 2002-2005 гг., «Ауыл кітапханасы 2004-2006 гг.», программы непрерывного обучения библиотечных работников ЦБС «Proffessional». Делегат второго съезда библиотечных работников Казахстана (1998). К 100-летию областной библиотеки награждена дипломом «Лучший работник библиотечного дела», награждена грамотой БАРК в 2003 г. С 2005 г. – директор НТБ Павлодарской области.

Буланбаева Гульжан Мухаметжановна – 1970 г.р. В областной библиотеке с 1996 г. Окончила библиотечное отделение ЕКПУ (1989). В 1989-1992 гг. – библиотечкарь с. Ново-Черноярка ЦБС Павлодарского района. В 1996-1999 гг. – библиотечкарь отдела сельскохозяйственной и технической литературы областной библиотеки. С 1999г. – библиотечкарь читального зала. Является организатором клуба для пенсионеров «ЗОЖ» (см. «ЗОЖ» клуб) в рамках проекта «Жанашыр». Участвует в ретроконверсии фонда отдела, оцифровке краеведческой литературы. Награждена благодарственным письмом областной библиотеки.

Бурилов Иосиф Дмитриевич – Директор областной библиотеки с 1947 по 1956 годы. Был одновременно и комплектатором, и библиографом, и массовиком. С приходом

И.Д. Бурилова на должность директора библиотеки больше внимания стало уделяться внутренней работе. Выделены самостоятельный отдел – книгохранение, читальный зал, а также отдел, ответственный за обработку литературы. В 1948 г. библиотеке было выделено помещение бывшего дома купца Тумашева по улице Луначарского, построенное в конце XIX века. Помещение библиотеки было малоприспособленным для успешного функционирования, и тогда И.Д. Бурилов в 1954 г. за счет средств, отпущенных на капитальный ремонт существующего здания, начал строительство пристройки под читальный зал. И уже в 1955 г. читателей встречали в новом читальном зале, с новыми стеллажами, столами и стульями. Штат библиотеки составлял 7 человек: директор, зав. отделом комплектования и обработки литературы, зав. передвижной библиотекой, старший библиотекарь, библиотекарь читального зала, 2 библиотекаря абонементов. В 1951 году при библиотеке открыты годовые курсы библиотечного ученичества по подготовке сельских библиотекарей, которые вплоть до открытия Ермаковского культпросветучилища были единственной в области кузницей библиотечных кадров. В этом же году по инициативе И.Д. Бурилова в целях удовлетворения читательских запросов на специальную литературу областная библиотека от-

крыла абонемент в Государственной библиотеке им. В.И. Ленина в Москве, Государственной библиотеке им. Салтыкова-Щедрина в Ленинграде. В эти годы впервые областной библиотекой был разработан план методической помощи районным и сельским библиотекам, проведен областной семинар с участием представителя Государственной библиотеки им. В.И. Ленина. В эти годы закладывался крепкий фундамент библиотеки, которая сейчас по праву считается одной из лучших в республике.

В

Веб-каталог – См. «Электронный каталог».

Вебинар – Вебинар (от англ. webinar), также онлайн семинар (онлайн курсы) – презентация, лекция, семинар или курс, организованный при помощи веб-технологий в режиме реального времени. Во время вебинара (онлайн семинара или онлайн курса) каждый из участников находится у своего компьютера, а связь между ними поддерживается через Интернет посредством загружаемого приложения, установленного на компьютере каждого участника, или через веб-приложение. В 2012 г. Областная библиотека планирует провести вебинар «Библиотеки в системе информационного обеспечения» с ЦБС области.

Веб-сайт – Совокупность электронных документов (файлов) частного лица или организации в компьютерной сети, объединённая под одним адресом (доменным именем). Сайт областной библиотеки создан в 1998 г. Адрес сайта (www.pavlodarlibrary.kz). Последняя редакция сайта – 2010 г. Главная страница содержит информацию о разделах сайта («Информация для пользователей», «Ресурсы библиотеки», «О библиотеке», «Проекты библиотеки») и новости. В разделе «Новые поступления» посетители сайта могут ознакомиться с новой литературой, поступившей в фонд. В рубрике «Периодические издания» дан список и подробный обзор получаемой периодики. Имеется раздел «Виртуальная выставка», где представлены наиболее интересные издания из фонда библиотеки. В разделе «Библиотечная тусовка. Страница для продвинутого читателя» включает программу летних чтений, можно почитать о Всемирном дне книги, о ежегодной казахстанской акции «Одна страна – одна книга». Заинтересуют пользователей мнения читателей библиотеки о литературе, о любимых книгах в рубрике «Читатели отвечают...». На основе представленных на сайте сведений, пользователь может составить исчерпывающую картину нашего информационного потенциала. Открытие доступа к собственным электронным БД превращает

сайт в реальный и экономичный инструмент информирования. Заходя на сайт областной библиотеки, читатели имеют возможность, сидя за домашним компьютером, вести поиск нужной литературы в электронном каталоге (см. «Веб-каталог»). Имеются сетевые услуги – on-line-продление книг, взятых в отделе абонемента и детском отделении и раздел «Спроси библиотекаря».

Ведомость учета книжного фонда – См. «Книга учета библиотечного фонда».

Вестник БАЕ – Научно-практический журнал, основан в 1993 г. под названием «Информационный бюллетень Библиотечной Ассамблеи Евразии», с 2000 г. издавался как научно-практический журнал «Вестник БАЕ», с 2002 г. – выходит под названием «Вестник Библиотечной Ассамблеи Евразии». Периодичность – 4 номера в год. Президент Библиотечной Ассоциации РК Бердигалиева Р.А. и генеральный директор Национальной библиотеки РК Балабекова Г.К. являются членами Международного редакционного совета, в состав которого вошли 11 стран Содружества. Основные рубрики: «Партнерство. Содружество. Контакты», «Межкультурная коммуникация», «Национальные библиотеки», «Библиотека. Фонды. Читатели», «События культурной жизни» и др. В фонде библиотеки журнал «Вестник БАЕ» – с 2001 г.

Ветрова В.П. – Директор областной библиотеки в 1938-1939 гг.

Видеолекторий «Мировая художественная культура» – См. «Мировая художественная культура» видеолекторий.

«Визит» литературно-музыкальная гостиная – Основное направление работы гостиной – организация культурно-досуговой деятельности читателей, общение любителей книги и искусства. Используются различные формы работы – презентации, музыкально-поэтические вечера, устные журналы. Читателям запомнились встречи с поэтом О. Григорьевой, журналистом, писателем Ю. Поминовым, искусствоведом Н. Шафером, журналистом С. Горбуновым, поэтом В. Луковым, композиторами К. Сатиевым, Ш. Ракишевым и др.

Виртуальная выставка – Новый вид информационно-библиотечного обслуживания пользователей, синтез традиционного (книжного) и новейшего (электронного) способов предоставления информации. На сайте областной библиотеки – виртуальные выставки к юбилейным событиям и новым поступлениям: «История, одетая в роман», «Юристу-первокурснику», «Звезда Шаке-на» и др.

Виртуальный читальный зал (ВЧЗ) – Путеводитель по общедоступным Интернет-ресурсам. Обеспечивает удаленным пользовате-

лям доступ к электронным информационным ресурсам (ЭИР): полнотекстовым, реферативным, библиографическим и фактографическим базам данных. В 2010 г. областной библиотекой был реализован проект «Виртуальный научный зал Национальной Академической библиотеки РК». В рамках этого проекта читателям был организован on-line доступ к БД: БД «Интегрум», БД «East view», БД «Нефть и газ», БД «Ebrary», БД «EBSCO».

Всемирный день книги и авторского права – Отмечается ежегодно 23 апреля. Объявлен Генеральной конференцией ЮНЕСКО в 1969 г. Празднование Всемирного дня книги стало своеобразной «визитной карточкой» для областной библиотеки. В празднике всегда принимают участие крупные книжные магазины города и павлодарские книгоиздательские фирмы. Неизменный интерес на празднике вызывают выставки «Kitap-Raritet», «Павлодарская книга», посвященные Всемирному дню книги.

Для читателей организуются книжные выставки, конкурсы на лучшее сочинение, эрудитов, читательские конференции, радиовикторины, экспресс-викторины, круглые столы и др.

«Встречи на границе» – Совместный российско-казахстанского проект, формирующий единый информационный ресурс об исторических

корнях и культурно-духовных связях Казахстана и России, реализуется с 2002 года. Областная библиотека участвует в реализации проекта с 2006 года. На сайте библиотеки представлены полнотекстовые документы, которые интересуют читателей по обе стороны границы. Это публикации, посвященные жизни и творчеству русских писателей Казахстана – Вс. Иванова, П. Васильева, Антона Сорокина, Акима Некрасова, Александра Новоселова. Авторами многих публикаций электронной библиотеки являются известные павлодарские краеведы С.И. Джаксыбаев, Э.Д. Соколкин, Б.М. Хазыров, М.С. Тереник, поэтаесса О. Григорьевой и др.

Выезды – Одно из основных направлений деятельности методической службы ОУНБ – выезды в библиотеки области. Традиционно основными целями посещений являются: оказание консультативной и методической помощи, проверка работы филиала, работа с фондами библиотек, доставка новой литературы и др. Ежегодно библиотечка осуществляет 30-40 выездов. Это профессиональные контакты с коллегами из других стран, возможность непосредственного знакомства с опытом работы. Сотрудники областной библиотеки принимают участие в международных, республиканских, областных конференциях, семинарах и стажировках: международные библиотечные фо-

румы ИФЛА, ЮНЕСКО, ежегодная Крымская конференция, семинары-тренинги координаторов Американских уголков (Москва, Вашингтон, Астана, Алматы, Ош, Душанбе), республиканские конференции и семинары.

Выставка книжная – См. «Книжная выставка».

Выставка новых поступлений – Регулярная выставка поступивших в библиотеку произведений печати и других документов в целях наглядной пропаганды и информации читателей. В каждом отделе оформляются постоянно действующие книжные выставки «Жаңа кітаптар-Новые книги», обновляются по мере поступления новой литературы (см. «Виртуальная выставка»).

Выставка цветов – Проводится два раза в год. Организатор выставки – клуб «Фиалочка» (см. «Фиалочка» клуб). Выставляются отборные коллекционные сорта фиалок и декоративно растущие комнатные растения. Сотрудники отдела сельскохозяйственной и технической литературы подбирают к выставке книги по цветоводству, журнальные публикации.

Г

Game Club – Еженедельный клуб поклонников настольных игр Американского уголка. Организован в 2011 г. Члены клуба имеют воз-

возможность общаться в неформальной обстановке с представителями англоязычной культуры. Участникам клуба предлагается коллекция игр различных жанров для детей и взрослых.

Газета – Периодическое текстовое издание, по различным общественно-политическим, научным и другим вопросам, литературные произведения, иллюстративный материал. Ежегодно выписываются 75 наименований газет (см. «Газетный фонд»).

Газетный фонд – Часть библиотечного фонда. Основными держателями газетного фонда являются зал периодических изданий (за последние 5 лет) и универсальный читальный зал (до 2007 г.).

Галимова Рашида Асгатовна – 1964 г.р. В областной библиотеке с 1988 г. Окончила библиотечное отделение ЕКПУ (1983), библиотечный факультет КазГосЖенПИ (1990). В 1983-1984 гг. – библиотекарь отдела комплектования Иртышской ЦРБ, 1984-1988 гг. – библиотекарь РДБ Лебяжинского района, 1988-1995 гг. – библиограф детского отделения областной библиотеки, 1995-2003 гг. – библиограф научной библиотеки ПГПИ, ПГУ, 2003-2006 гг. – библиотекарь школы-лицея № 8. С 2006 г. – библиотекарь детского отделения областной библиотеки. Награждена благодарственными письмами.

Голубева Людмила Ивановна (1938-1993) – В областной библиотеке работала в 1988-1994 гг. Окончила Московский библиотечный техникум (1953), библиотечный факультет ЛГИК им. Н. Крупской (заочно). В 1979 г. – методист, заведующая методическим отделом, 1979-1988 гг. – директор детской областной библиотеки им. С. Торайгырова, 1988-1994 гг. – зам. директора по работе с детьми областной библиотеки. Хорошо знала детскую литературу, огромное значение придавала воспитанию культуры чтения, детально вникала во все вопросы и проблемы библиотечного дела. Профессионал высокого класса Л.И. Голубева пользовалась огромным уважением. Была награждена грамотами, благодарственными письмами Министерства культуры РК, облсовпрофа, областного управления культуры.

Гончарова Марина Леонтьевна – 1968 г.р. В областной библиотеке с 1988 г. Окончила библиотечное отделение ЕКПУ (1988), библиотечный факультет АГИК (1994). В 1988-2002 гг. – библиотекарь, ст. библиотекарь читального зала, с 2002 г. – зав. читальным залом. Участница областных конференций и семинаров по библиотечным вопросам, республиканского фестиваля «Библиотечный салют Астане» в г. Караганде (2008), практического семинара «Реставрация редких книг и восточных рукописей» (Алматы,

2011). Занимается пропагандой краеведческой литературы: проводила презентации новых книг павлодарских авторов М. Тереник, Ю. Мостового, Т. Окольниковой, трехтомной книги «Жемчужная поэзия Казахстана». Хорошо знает книжный фонд библиотеки, занимается наставничеством. Награждена грамотами НАБРК, областного управления культуры, обкома профсоюзов.

Гранты – Вид субсидии, предоставляемый организацией или частным лицом другой организации или частному лицу (как правило, в результате конкурсного отбора) для осуществления конкретных проектов в области науки, культуры, образования. Областная библиотека одной из первых в республике начала работу по разработке проектов и подаче заявок на получение грантов. С 1997 по 1999 годы библиотека получила гранты фонда «Сорос-Казахстан» и Института «Открытое общество» на реализацию проектов: «Интернет. Электронная почта», «Модельная библиотека региона», «Жанашыр» (см. соответствующие понятия).

Грезина Лидия Максимовна (1930-1993) – Директор областной библиотеки в 1960 г., 1978-1985 гг. В 1953-1960 гг. – библиотекарь, заведующая читальным залом. Окончила Ленинградский государственный институт культуры (заочно). В 1967-1978 гг. – заведующая отделом ком-

плектования и обработки. С 1978 г. – директор библиотеки. Под ее руководством в районах области созданы школы передового опыта по каталогизации фондов, совершенствовался справочный аппарат областной библиотеки. Активизировалась работа МБА, библиотека имела связь с 35-ю библиотеками. Уделялось внимание повышению квалификации библиотекарей. Была создана комиссия по НОТ, разработаны основные положения для подведения итогов соцсоревнования в отделах. В практику работы библиотеки вошли творческие литературные четверги. Проводились обзоры по страницам «толстых» литературно-художественных журналов. В 1976 г. за организацию народного университета культуры областная библиотека им. Н. Островского была награждена дипломом Министерства культуры. С 1978 года традиционной формой работы стали краеведческие чтения. В эти годы продолжалась работа по переводу фонда библиотеки на ББК. В 1980 году была завершена централизация всех массовых библиотек области. Укрепились творческие связи областной библиотеки и краеведческого музея, драмтеатра, института и училищ города. С 1985 года Л.М. Грезина – персональный пенсионер областного значения. В 1986 г. – мл. научный сотрудник историко-краеведческого музея. Стояла у истоков создания област-

ного музея литературы и искусства, музея Павла Васильева. Награждена медалями: «За освоение целинных земель», медалями к 100-летию со дня рождения В.И. Ленина, «Ветеран труда», значками Министерства культуры СССР «За отличную работу», «Победитель соцсоревнования»; грамотами областного Совета народных депутатов, Министерства культуры СССР, Казахской ССР, ее имя было занесено на Доску Почета профсоюзного актива области.

ГОСТы – Определенный стандарт, библиотечной деятельности, который устанавливает государство. Стандарты СИБИД определяют систему библиотечной, библиографической, информационной, издательской терминологии, применяемой в нормативных документах. На их базе в областной библиотеке осуществляются основные технологические процессы, такие, например, как формирование библиографической записи, индексирование и др.

Государственный заказ – Введен в 2002 году решением Министерства культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан о распространении социально-важных видов литературы, выпускаемой по государственному заказу, через республиканскую библиотечную сеть. В фонд областной библиотеки за эти годы поступило 25,4 тыс. экз. В ЦБС области – 300,0 тыс. экз.

Гуринов Семён Александрович – 1982 г.р. В областной библиотеке с 2008 г. Окончил ИнЕУ (2009). С 2008 г. – системный администратор отдела автоматизации библиотечных процессов. Осуществляет сопровождение и администрирование автоматизированной системы РАБИС, занимается поддержкой сетевого программного обеспечения, настройкой рабочих мест пользователей, бесперебойной работы всех автоматизированных рабочих мест во всех структурных подразделениях библиотеки. Обучает ИТ-технологиям сотрудников ОУНБ и ЦБС области. Разработал дизайн и программное обеспечение проекта «Электронной литературной карты Павлодарского Прииртышья». Награжден благодарственным письмом областной библиотеки.

Гуринова Алеся Анатольевна – 1984 г.р. В областной библиотеке с 2003 г. Окончила Павлодарский педагогический колледж им. Б. Ахметова (2003), ПГПИ. Ведет заседания клуба «My English». Как координатор АКЦ выезжала в США для изучения опыта работы американских библиотек. Формирует БД «Статьи» на английском и немецком языках. Организатор клуба «Movie Clab». Активно сотрудничает с преподавателями школ, учебных заведений города, волонтерами. Автор статей по языкознанию и методике преподавания иностранных

языков в журнале «Педагогический вестник Казахстана» (2008, № 2) Награждена благодарственными письмами областной библиотеки, Корпуса мира.

Д

Давыдова Зоя Николаевна – 1929 г.р. Старейший читатель областной библиотеки с 1965 г. Почетный озеленитель Павлодара, агроном-консультант, садовод, член клуба «Наш очаг». На заседаниях клуба консультирует по вопросам ландшафтного садоводства, озеленения территории, цветоводства и т.д.

Дарение – Безвозмездная передача документов библиотеке отдельным лицом, группой лиц, учреждением или другой библиотекой. Дарение – дополнительный источник пополнения фонда областной библиотеки. В 2011 г. было получено в дар – 800 экз.

«Дары осени» выставка – Ежегодная осенняя выставка достижений садоводства. Организуется по инициативе отдела сельско-хозяйственной и технической литературы, членов клуба «Наш очаг» (см. «Наш очаг» клуб).

Дебатный клуб – В областной библиотеки работает с 2002 года. Цель: содействие развитию личности, раскрытие творческого по-

тенциала, формирование активной жизненной позиции молодежи и навыков конкурентоспособного работника на рынке труда, привитие культуры диалога. За годы работы проведены дебатные турниры: «Защита прав несовершеннолетних», «Гражданский брак: за и против», «Отмена смертной казни в Казахстане: за и против», «Запрет рекламы табачных» и др.

День библиографии – Комплексная форма работы информационно-библиографического отдела по пропаганде ББЗ. Основное внимание уделяется библиографической информации, библиографическим пособиям библиотеки.

День библиотек Павлодарской области – В рамках 20-летия Независимости РК НАБ РК провела «День библиотек Павлодарской области в Астане», в котором приняли участие ведущие специалисты областных библиотек Актобе, Караганды, Костаная, а также библиотечные работники всех систем и ведомств г. Астаны. В программу Дня вошли: семинар «Библиотеки Павлодарской области: инновационная модель развития», экспозиция «Библиотеки Павлодарской области: традиции и инновации», фотовыставка «Оқу – өмірімнің сәні», презентация библиографического указателя «Жусупбек Аймауытов», изданного в рамках акции «Одна страна – одна книга 2011 г.», тренинг «Информа-

ционное пространство библиотек Павлодарской области», творческая лаборатория «Тіл өнері».

День библиотекаря – Отмечается 15 октября. Учрежден акиматом г. Алма-Аты. Через 10 лет из праздника городского уровня превратился в праздник, который отмечается по всей стране. В областной библиотеке ко Дню библиотекаря всегда готовится интересная и насыщенная программа с веселыми викторинами, розыгрышами, исценированным представлением. Лучших библиотекарей награждают почетными грамотами и благодарственными письмами. 115 лет особую «книжную» атмосферу в областной библиотеке создают ее сотрудники. С годами уходят одни, но на смену приходят увлеченные своей профессией люди, сохраняющие и продолжающие вековые традиции нашей любимой библиотеки.

День информации – Активная форма информирования читателей. Комплексное мероприятие в системе информационной и библиографической работы, которое дает информацию о новой литературе, поступившей в библиотеку за определенный период (обычно за месяц); организуются книжные выставки, проводятся информационные библиографические обзоры. Для участников готовятся обзоры по книгам, периодическим изданиям, электронным ресурсам. Предлагаются Интернет-ресурсы, виртуаль-

ные выставки и экскурсии по сайтам соответствующей тематики.

День специалиста – Комплексная форма работы информационно-библиографического обслуживания, сочетающая открытые и тематические выставки литературы по специальности, библиографические обзоры, консультации и встречи с представителями профессий, лекции, выступления, экскурсии, обсуждение профессиональных вопросов. Сотрудники библиотеки проводят Дни специалиста для Иртышского Департамента экологии, НИИСХ, преподавателей, госслужащих и др.

Деров Артемий Иванович – Меценат, купец 1-й гильдии, инициатор открытия первой публичной библиотеки. В Павлодаре с 90-х г. XIX в. действовала небольшая публичная библиотека, открытая павлодарским меценатом, купцом 1-й гильдии Деровым А.И. Он внес большой вклад в дело образования города, был попечителем в ряде школ, жертвовал средства на нужды образования.

Детская книга – См. «Детское чтение».

«Детская литература» БД – Выделена отдельно в 2009 г. Отражает сведения обо всех поступивших книгах в детское отделение областной библиотеки. Содержит свыше 20,0 тыс. описаний на казахском, русском и английском языках.

Детское отделение – Структурное подразделение областной библиотеки с 1988 г. (см. «Объединение библиотек»). До 1988 г. являлась областной детской библиотекой им. С. Торайгырова. Год создания – 1959 г. С 1961 по 1996 годы детская библиотека находилась в жилом доме по ул. Куйбышева 77 (ныне ул. С. Торайгырова). В 1996 году детское отделение разместилось по ул. Луначарского 9/2. В библиотеке: абонемент для малышей и абонемент для учащихся среднего и старшего возраста, читальный зал и книгохранение. Богатым и разнообразным по содержанию фондом детского отделения, состоящим из более 95 тысяч книг на казахском, русском и других языках и 89 наименований периодики пользуется свыше 6 тысяч юных читателей, их родители, учителя и воспитатели. Обширный и увлекательный мир детской литературы отражен в алфавитном, систематическом и электронном каталогах, в краеведческой картотеке статей «Казахстан» и «Павлодарская область», в иллюстрированной картотеке для малышей – дошкольников. Для детей проводятся встречи с известными людьми города, театрализованные представления, утренники, ток-шоу, викторины, брейн-ринги, часы интересного рассказа, уроки нравственности, патриотические недели. В дни летних каникул ежегодно реализуется программа летних чтений.

Детское чтение – Чтение способствует развитию ребенка как личности. Детское чтение – приоритет в работе детского отделения. Решение этой задачи библиотекари видят в сотрудничестве с семьей, воспитателями, педагогами. Партнеры детского отделения: подростковый центр «Рауан», областной детский фонд, областные газеты «Сарыарқа самалы» и «Звезда Прииртышья» и др. Проводимые мероприятия пропагандируют детскую книгу и чтение с раннего возраста. Этому способствует программа «Семья надежнейшее благо» (см. соответствующее понятие), в рамках которой организуются выездные читальные залы в детских учреждениях. В библиотеке проводятся встречи с журналистами, ведущими рубрик «Детская страница» областных газет, литературные путешествия, открытые уроки.

Детский университет дополнительных знаний – Работает с 2009 г. В «Университете» обучаются читатели – учащиеся младшего и среднего звена. Занятия носят плановый характер и проводятся в помощь школьной программе по различным темам: экология, краеведение, нравственное и патриотическое воспитание и др.

Директор – см. по фамилии: Байдильдин Т., Ветрова В.П., Иванова И., Коваленко А.А., Рыжко Е.В., Фатфуллина М.О., Бурилов И.Д.,

Музыжник В.А., Айзенберг И.И., Кирисова С.Ф., Шаманина Л.З., Лямзина Л.С., Грезина Л.М., Жиенбаева М.А.

Дискуссионный клуб «PRO et CONTRA» («За и против») – Создан в 2009 году. Нацелен на удовлетворение культурных, образовательных и информационных потребностей читателей детского отделения. Девиз клуба: «Задавайтесь положительными целями. Мы должны бороться не только против чего-нибудь, но также, прежде всего за что-нибудь». Темы заседаний: «Как устроиться в жизни, или как строить свое будущее (хочу, могу, надо)», «Родители и взрослые: почему они нас не понимают?», «Толерантная личность. Шаг навстречу друг другу», «Что значит быть патриотом сегодня», «Потрясающий хит сезона (книга, диск)!» – дискуссия.

Должностная инструкция – Разрабатывается на основе тарифно-квалификационных характеристик (требований) по должностям работников культуры, документов регламентирующих деятельность библиотеки и её структурных подразделений.

«Домовенок» детская страница – Детская страница областной газеты «Звезда Прииртышья». В программе «Домовенок и библиотека» – сотрудничество с областной газетой «Звезда Прииртышья», пропаганда

детской книги, проведение совместных мероприятий. Цель – воспитание хорошего читательского вкуса, содействие развитию детского творчества, выявление и поддержка юных талантов.

Доступ в Интернет – Предоставляется с 1997 г. Функционирует Интернет-центр библиотеки – зал электронных ресурсов, где к Интернету подключено 17 АРМ для пользователей библиотеки. Интернет-технологии внесли изменения в работу многих отделов: выполняются виртуальные запросы читателей, используются возможности книжных Интернет-магазинов, на сайте библиотеки размещаются читательские блоги. В 2010г. внедрена беспроводная технология широкополосного доступа к интернету на основе технологии WiFi для всех пользователей (см. «Беспроводной доступ WiFi»).

Дублетность – Многоэкземплярность документов, излишняя экземплядность которых с течением времени перестала соответствовать уровню спроса и потребностям библиотеки. Является одной из причин исключения документов из фонда библиотеки.

Дьячук Лидия Макаровна – 1938 г.р. Работала в областной библиотеке в 1988-1994 гг. Окончила КазПИ им. Абая по специальности – преподаватель английского языка (1961). В 1961-1964 гг. – учитель ан-

глийского языка, 1964-1979 гг. – лаборант кафедры иностранных языков, 1979-1982 гг. – воспитатель детского сада, 1982-1983 гг. – библиотекарь Качирской ЦРБ, 1983-1988 гг. – библиотекарь абонента областной детской библиотеки, 1988-1993 гг. – библиотекарь отдела обработки литературы. Трудовая деятельность отмечена знаком «Ветеран труда».

Дюсенбаева Бахытжан Искаковна – 1956 г.р. В областной библиотеке с 1984 г. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1973), библиотечный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (заочно, 1992). В 1973-1984 гг. – библиотекарь, заведующая читальным залом ЦРДБ Майского района, 1984-1988 гг. – библиотекарь областной детской библиотеки, с 1988 г. – библиотекарь детского отделения областной библиотеки. Знает детскую литературу, запросы читателей среднего школьного возраста, пропагандирует детскую литературу среди читателей. Награждена грамотами управления культуры, областной библиотеки.

Е

Е-копия – Электронная копия документа (см. «Оцифровка»).

Еркинова Мираэль Еркиновна – 1983 г.р. В областной библиотеке с 2011 г. Окончила Павлодарский

педагогический колледж им. Б. Ахметова по специальности «Учитель английского и немецкого языков» (2007). Заочно учится в ПГУ им. С. Торайгырова по специальности «Переводческое дело». В 2007-2010 гг. – учитель английского языка Жана-Аульской средней школы Щербактинского района, с 2011 г. – ст. библиотекарь отдела иностранной литературы и координатор АКЦ 2011 г. Участница международной конференции координаторов американских уголков в г. Душанбе (Таджикистан, 2011).

Ермакова Татьяна Борисовна – 1957 г.р. В областной библиотеке с 1988 г. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1982), библиотечный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (заочно, 1992). В 1979-1981 гг. – библиотекарь абонента, читального зала областной детской библиотеки им. С. Торайгырова, 1981-1992 гг. – зав. отделом книгохранения, с 1992 г. – зав. детским отделением областной библиотеки. Участница Бегалинских чтений. Представляла проекты «Библиотека для всех», «Самал – наш общий дом», «Домовенок и библиотека». В сборнике «Бегалинские чтения» печатались статьи. Награждена грамотой БАРК, Департамента культуры Павлодарской области. Удостоена звания «Лучший библиотекарь области» (1994), в 2008 г. вошла в БД «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» на сайте НАБРК.

Ертысбаев Ермухамет Кабидинович – Министр культуры и информации РК в 2006-2008 гг. 23-24 ноября 2006 г. в Павлодаре состоялся республиканский семинар «Библиотеки – ресурсные центры общественного развития и конкурентоспособности страны» (К итогам реализации областной программы «Ауыл кітапханасы 2004-2006 гг.»). Впервые перед библиотечным сообществом страны выступил министр культуры и информации Ертысбаев Е.К. В своем докладе «Государственная библиотечная политика Республики Казахстан» министр культуры и информации РК отметил успехи в библиотечном деле Казахстана, прокомментировал развитие сельских библиотек в Павлодарской области (см. «Ауыл кітапханасы»).

Жайсангалиева Гульбаршин Орынгалиевна – 1967 г.р. В областной библиотеке с 2004 г. Окончила библиотечное отделение Уральского КПУ (1987), Уральский педагогический колледж (г. Уральск, 2000). Заочно учится в ПГПИ. В 1987-1991 гг. – методист Жанибекской ЦБС ЗКО. С 2004 г. – библиотекарь читального зала областной библиотеки. Принимает активное участие в проведении массовых мероприятий. Занимается пропагандой творчества казахских классиков, современных казахстанских писателей. Участвует в ретроконверсии фонда

отдела, оцифровке краеведческих книг.

«Жанашыр» – Проект работает с 1999 года. Получил грант Института «Открытое общество» Будапешт. Направлен на приоритетное обслуживание социально-незащищенных слоев населения: пенсионеры, безработные, инвалиды, дети. Цель проекта: совершенствование обслуживания и организация доступа к библиотечно-информационным и культурным ценностям социально уязвимых слоев населения; улучшение сервиса для лиц с физическими недостатками; помощь в социальной адаптации этих лиц в обществе. В библиотеке работают: центр социально-правовой информации «Әділет»; передвижной читальный зал в обществе инвалидов «Оптимист». Разработаны программы по следующим направлениям: обслуживание лиц пожилого возраста – программа «Золотой век»; обслуживание лиц с ограниченными возможностями – программа «Передвижной читальный зал»; обслуживание читателей-детей с ограниченными возможностями посещения библиотеки – программа «Солнышко». В рамках проекта создан клуб для пенсионеров «ЗОЖ» (см. «ЗОЖ» клуб).

Жандаулетова Гульнар Бляловна – 1965 г.р. В областной библиотеке с 1985 г. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум

им. Абая (1989). В 1985-1988 гг. – секретарь областной библиотеки, 1988-2007 гг. – ст. библиотекарь ОСХТЛ, с 2007 г. – ст. библиотекарь отдела статистического учета и регистрации читателей. Занималась вопросами организации обслуживания специалистов сельского хозяйства, проведения ежемесячных заседаний клубов «Наш очаг» «Фиалочка», пополнением БД «Статьи» по сельскохозяйственной тематике. Успешно освоила модули «Регистрация читателей» и «Поиск и Заказ». Ведет БД «Читатели». Производит запись читателей в библиотеку, оформляет читательские билеты. Разъясняет правила обслуживания читателей в библиотеке, оказывает помощь в поиске необходимой литературы. Награждена Почетной грамотой обкома профсоюза, грамотой областного территориального управления охраны окружающей среды.

Жанкаринова Сауле Асылбековна – 1966 г.р. В областной библиотеке с 1990 г. Окончила библиотечное отделение ЕКПУ (1986), библиотечный факультет ЧПИК им.аль-Фараби (1990), курсы повышения квалификации в г. Москве (1996). В 1990-1996 гг. – методист, с 1996 – заведующая отделом абонемента. Отлично знает книжный фонд библиотеки, оперативно и полно удовлетворяет запросы читателей, активно принимает участие в реализации проекта «Жанашыр», наладила

тесную связь с областным обществом «Оптимист», реабилитационным центром «Самал», обществом глухих и др. Занимается краеведением, пропагандой краеведческих знаний. Организовала дебатный клуб. Участница республиканских и областных конференций, семинаров по вопросам библиотечного дела. Выступала с консультациями по проблемам обслуживания читателей и формам массовой работы. Выезжает в библиотеки области с методической и практической помощью. Председатель профком библиотеки (с 1996 года). Награждена грамотами Департамента культуры Павлодарской области, областной библиотеки, областной профсоюзной организации, Почетным знаком Республиканского профсоюза работников культуры, спорта и информации.

Жиенбаева Майя Абдрахмановна – 1956 г.р. Окончила библиотечный факультет Чимкентского педагогического института культуры им. Аль-Фараби (1977). 1977-1979 гг. – библиограф ЦРБ г. Аксу. В 1979-1983 гг. – гл.библиограф, методист областной библиотеки. В 1983-1985 гг. – заведующая отделом комплектования. С 1985 г. – директор областной библиотеки. Под руководством М.А. Жиенбаевой областная библиотека стала крупным научно-методическим и научно-исследовательским центром. При ее участии в библиотеке разрабатываются и

реализуются проекты, которые вывели библиотеку в число передовых в республике: «Кітапхана және елкетану», «Экология и жизнь», «Открытая библиотека», «Библиотека – центр культуры и досуга», галерея «Айна», «Шанырақ», «Жанашыр». В библиотеках области активно внедрялись бригадные формы организации труда, создавались кабинеты НТИ, дискуссионные, краеведческие клубы, «Ярмарки технических идей», стали проводиться Дни библиотекаря, Недели дублера и другие формы работы с кадрами. В 1987 г. впервые в республике была открыта библиотека литературы народов СССР на базе библиотеки № 12 г. Павлодара. В 1988 на базе сектора сельскохозяйственной и технической литературы был создан отдел. В 1993 г. в библиотеке был открыт отдел казахской литературы, приобретший широкую популярность среди читателей. В 2001 году были созданы отделы автоматизации библиотечных процессов, отдел литературы на иностранных языках. Под ее руководством в 1994 г. библиотека одной из первых в республике начала работу по автоматизации библиотечных процессов. В 1997-1999 гг. становится обладателем грантов фонда «Сорос-Казахстан», института «Открытое общество». Это позволило обеспечить более высокий уровень обслуживания пользователей библиотеки с использованием

новых информационных технологий – электронной почты и Интернет. Большой удачей для библиотеки было ее включение в 1999 году в мегапроект «Пушкинская библиотека». Свидетельством «инновационного прорыва» стало принятие областным маслихатом областной программы «Ауыл кітапханасы», разработанной областной библиотекой, успешная реализация программы модернизации библиотек. Все годы коллектив под руководством М.А. Жиенбаевой сохраняет традиции, сложившиеся в библиотеке, продолжает её славную историю, создает особую ауру тепла и уюта для читателей библиотеки. Участник международных библиотечных форумов ИФЛА в гг. Москве (1995), Стамбуле (1997), Судаке (2006), Сеуле (2006), Милан (2009), семинара координаторов американских уголков в Москве (2011), республиканских библиотечных конференций по вопросам развития библиотечного дела. Автор публикаций в изданиях: «Библиотечный менеджмент», «Кітапхана», «Кітапхана әлемі», «Молодые в библиотечном деле» (Россия), «Библиотеки Казахстана в информационном обществе» (сборник статей) входит в состав редакционной коллегии республиканского журнала «Кітапхана». Награждена грамотами Министерства культуры, руководства области, благодарственными письмами; значком «За отличную работу»

Министерства культуры СССР. В 1998 году присвоено звание «ҚР Енбек сіңірген қызметкері», в 2003 году – звание «Лучший библиотекарь», в 2008 г. вошла в БД «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» на сайте НАБРК, в 2011 г. удостоена медалью «Кітап жанашыры» учрежденной НАБ РК, дипломом «Лучший по профессии» Республиканского профсоюза работников культуры, спорта и информации, юбилейной медалью «ҚР Тәуелсіздігіне 20 жыл».

Жилкибекова Айнагуль Айтжановна – 1968 г.р. В областной библиотеке с 1994 г. Окончила библиотечное отделение ЕКПУ (1990), библиотечный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (1994), магистрант ЧГАКИ. В 1994-2003 гг. – библиограф областной библиотеки, 2003-2008 гг. – зав. библиотекой КазГЮА. С 2008 г. – зав. ИБО областной библиотеки. Участница республиканских и областных конференций, семинаров и т.д. Автор публикаций на страницах республиканских профессиональных изданий и в местной печати. Одна из составителей библиографического указателя «Знаменательные и памятные даты Павлодарской области», библиографических указателей «Художники Павлодарского Прииртышья», «Жеңісіміздің жұлдыздары. 1941-1945» (к 65-летию Великой Победы), серии «Краеведы области». Участвовала в подготовке 2-го издания библио-

графического указателя «Жүсіпбек Аймауытов». Осуществляет работу по вводу библиографических записей в БД, координирует работу с КЦКК. Участвует в оцифровке краеведческих изданий, формировании ПБД «Павлодарское Прииртышье». Организует работу ЦСПИ «Әділет». Награждена грамотами и благодарственными письмами Министерства образования и науки РК, КазГЮА, областной библиотеки. Вошла в справочник «Кто есть кто в Павлодарской области» (2006).

Жумабекова Умут Жумабековна (1942-1999) – В областной библиотеке работала в 1988-1999 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1962), библиотечный факультет КазГосЖенПИ (заочно, 1983). В 1962-1964 гг. – зав. Жалтырской сельской библиотеки Майского района, 1964-1965 гг. – зав. читальным залом Майской ЦРБ, 1965-1973 гг. – зав. Майской ЦРБ, ЦДБ, 1973-1974 гг. – методист, библиотекарь областной библиотеки, 1974-1984 гг. – зав. ЦРБ, методист, директор Майской ЦБС, 1984-1988 гг. – библиотекарь отдела обработки литературы областной юношеской библиотеки им. Ч. Валиханова, 1988-1997 гг. – зав. отделом обработки литературы областной библиотеки. Активно занималась созданием централизованной системы библиотек, расширением библиотечной сети. Участвовала в работе по созданию ЭК, автоматизации

библиотечных процессов. Она являлась примером профессионализма, пользовалась уважением и авторитетом у коллег.

Жиенбаева Лейла Закировна – 1986 г.р. В областной библиотеке с 2003 г. Окончила библиотечное отделение Аксуского колледжа им. Жаяу Мусы (2005). С 2003 г. – библиотекарь отдела абонемента. Занимается организацией библиотечного обслуживания читателей юношеского возраста, пропагандой современной художественной литературы. Активно участвует в проведении массовых мероприятий, привлечении молодежи к чтению.

Жунусова Куляш Эксановна – 1959 г.р. В областной библиотеке с 1978 г. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1983). В 1978-2002 гг. – библиотекарь отдела комплектования, с 2002 г. – зав. отделом комплектования. Ведет большую работу по пополнению фонда библиотеки, оформлению заказов на необходимую литературу, подписке на периодические издания. Сотрудничает с издательствами, книжными магазинами, дарителями. Распределяет литературу, полученную по госзаказу среди ЦБС области. Выступает на областных семинарах по вопросам комплектования. Награждена грамотами и благодарственными письмами областного управления культуры, НАБРК, областной библиотеки.

Журнал – Периодическое текстовое издание, по различным общественно-политическим, научным и другим вопросам, литературные произведения, иллюстративный материал. Областная библиотека получает 286 наименований журналов (см. «Журнальный фонд»).

Журнальный фонд – Часть библиотечного фонда, состоящая из произведений печати, обладающих признаками журнального издания. Основными держателями журнального фонда являются зал периодических изданий (с 2007 г.) и универсальный читальный зал (до 2007 г.).

«Жусупбек Аймаутов» – Персональный биобиблиографический указатель. Первое издание вышло в 2003 году. Второе дополненное издание подготовлено в рамках акции «Одна страна-одна книга 2011 г.». В него вошли более 200 новых источников о писателе. Структура указателя на русском языке представлена в 2-х основных разделах. Это – произведения Аймаутова и литература о нем. Помимо, книг, монографий и публикаций из периодических изданий, в указатель включены материалы международных республиканских и областных научно-практических конференций, сборники документов и материалов, авторефераты диссертации, рецензии на сочинения Ж. Аймаутова. Указатель дополнен высказываниями о Ж. Аймаутове известных

деятелей литературы и искусства, а также фотографиями из семейного архива писателя.

3

«Заң» правовая БД – Полнотекстовая правовая база данных на казахском и русском языках. Включает более 48,0 тыс. документов за период с 1990 года по настоящее время. Имеется архив нормативных правовых актов с 1938 по 1989 гг. Основные потребители БД: студенты, преподаватели, пенсионеры, специалисты, репатрианты, инвалиды, домохозяйки и др. Среди коллективных – Павлодарская региональная школа управления, департамент социальной защиты населения, детский реабилитационный центр «Самал», Дом юношества, специалисты управления культуры, департамента сельского хозяйства, юридические лица и др. Отличительной особенностью БД является наличие документов местных исполнительных органов.

Зал каталогов – В зале каталогов расположен справочный аппарат библиотеки: алфавитный, систематический каталоги, краеведческая картотека «Казахстаника», картотеки стихов, песен, цитат, иллюстрации, пьес, картотека периодических изданий, получаемых библиотека-ми города Павлодара. Для читателей оборудованы 7 АРМ с модулем

«Поиск – Заказ». Читатели самостоятельно или с помощью дежурного библиографа осуществляют поиск необходимой литературы.

Зал периодических изданий – Открыт в 2002 г. Направления работы: пропаганда фонда периодических изданий, привлечение новых читателей, активизация интереса читателей к чтению, создание комфортных условий для читателей, воспитание культуры чтения среди различных групп читателей. Спектр журналов и газет разнообразен: общественно-политические, естественнонаучные, спортивные, медицинские, литературно-художественные издания. Фонд периодических изданий насчитывает 301 наименование журналов и газет, из них 226 наименований журналов и 75 наименований газет.

Зал электронных ресурсов – См. «Отдел автоматизации библиотечных процессов».

Залы читальные – В областной библиотеке насчитывается 8 читальных залов: универсальный читальный зал, зал периодических изданий, зал электронных ресурсов, читальные залы отделов казахской литературы, иностранной литературы, сельскохозяйственной и технической литературы, искусства. детского отделения (см. соответствующие понятия).

«Звезда Прииртышья» – Областная газета. Выходит с 1918 г. Явля-

ется информационным партнером библиотеки. На страницах издания публикуются материалы о деятельности областной библиотеки.

«Звезды нашей Победы. 1941-1945» – Биобиблиографический указатель издан к 65-летию Победы. Цель издания – представить более исчерпывающую информацию о Героях Советского Союза и Кавалерах ордена Славы трёх степеней-павлодарцах. В первую часть указателя включены биографические сведения, основные этапы боевого пути, описание подвига, рекомендательный список литературы о Героях Советского Союза и кавалерах Ордена Славы. Биографические справки даны в алфавитном порядке фамилии, библиография представлена в хронологии. Вторая часть – рекомендательный список «Казахстан в годы Великой Отечественной войны» и «Павлодарская область в годы Великой Отечественной войны» отражает литературу из фондов областной библиотеки. В помощь читателю вспомогательный аппарат: иллюстрированный каталог орденов и медалей Великой Отечественной войны, указатель географических названий, именной указатель. Издание предназначено для библиотекарей, студентов, учащихся, широкого круга читателей библиотек.

«Зеленая планета» эколекторий – Создан в 2010 г. в отделе сельскохо-

зяйственной и технической литературы на основе совместного договора о творческом сотрудничестве с ГKKП «Детско-юношеский центр экологии и туризма». Основная цель эколектория – создание благоприятных условий для формирования экологической культуры молодежи, позитивного отношения к окружающей среде; обеспечение доступности информации, экологического образования и воспитания. Заседания проводятся один раз в месяц.

Знаменательные и памятные даты Павлодарской области – Библиографический указатель является источником информации об истории нашего края, его экономической, научной и культурной жизни. «Календарь» выходит ежегодно уже 45 лет. Первый его выпуск был осуществлен областной библиотекой в 1967 г. С 2003 г. издание выходит в книжном формате, в хорошем оформлении. В структуру «Календаря» входит перечень юбилейных, знаменательных дат региона со списками литературы, обратившись к которой, можно получить более подробную информацию о заинтересовавшей персоне или событии. Помимо печатного издания, с 2007 года на сайте библиотеки появилась электронная версия календаря знаменательных и памятных дат. Главная цель, которую ставят перед собой библиографы областной библиотеки при создании календаря – распространение знаний об истории

области. А основная задача – показать коллективные и персональные достижения Павлодарской области в изменяющихся исторических обстоятельствах. Календарь – это коллективный научный труд.

Календарь адресован органам государственной власти, сотрудникам учреждений культуры, образования, средств массовой информации, читателям библиотек.

«ЗОЖ» клуб – Организован в 2010 г. отделом читальных залов библиотеки. Задачи клуба: формировать осознанное отношение пенсионеров к своему здоровью; совершенствовать знания об организме и здоровье человека; повышение социальной активности пожилого человека. Заседания клуба проводятся ежемесячно. Темы самые разнообразные: «Психологическое мышление и здоровье», «Очищение организма», «Мед и медолечение», «Культура эмоций», «Тренировка иммунитета» и др. Партнеры клуба «ЗОЖ» – Центр ЗОЖ, фитоцентр «Көмек», психологи, представители компании «Наринэ» и др.

Золотухина Марина Анатольевна – 1971 г.р. В областной библиотеке с 1995 г. Окончила ППИ (1993), библиотечный факультет ПГУ им. С. Торайгырова (2006). В 1993-1995 гг. – учитель русского языка и литературы средней школы № 4. С 1995 г. – библиотекарь детского отделения областной библиотеки. Знает детскую литературу, творче-

ство детских писателей Казахстана. Занимается формированием ЭК для детей, пропагандой информационной культуры читателей. Активная участница массовых мероприятий для детей, Недели детской и юношеской книги, Программы летних чтений. Ведет работу Детского университета дополнительных знаний, Школы информационной грамотности, дискуссионного клуба «За и против». Награждена благодарственным письмом областной библиотеки.

И

Иванова Галина Евгеньевна – 1958 г.р. Работает в областной библиотеке с 1986 г. Окончила филологический факультет АГУ (Барнаул, 1981). В 1986 г. – библиотекарь читального зала, 1987-1994 гг. – библиограф, 1994-2005 гг. – методист, гл. библиотекарь, с 2005 г. – зав. отделом автоматизации. Имеет публикации в профессиональной печати: «Кітапхана», «Кітапхана элемі», «Кітап патшалығы», «Библиотечная газета». Участвовала в разработке областной программы «Ауыл кітапханасы 2004-2006 гг.», разработала мультимедийное издание «Ауыл кітапханасы» по модельным библиотекам. Разработчик проекта «Электронная литературная карта Павлодарского Прииртышья». Администратор сайта областной би-

блиотеки. Участвовала в работе конференции «Крым 2011», где выступила с докладом-презентацией «Информационные технологии в практике работы библиотек Павлодарской области: перспективы и возможности». Принимает участие в республиканских, областных семинарах по актуальным вопросам библиотечной деятельности, внедрению интернет-технологий в библиотеки области, обучению IT-технологиям. Разрабатывала методические рекомендации «Писатели – Казахстана детям», «Новая литература по культуре и искусству» (ежеквартально), по разработке сайтов модельных сельских библиотек. Награждена грамотами, благодарственными письмами акима Павлодарской области, управления культуры, облсовпрофа.

Иванова И. – С июля по октябрь 1939 г. директор областной библиотеки.

Издательская деятельность – Издательская деятельность является важным направлением в работе библиотеки и носит многоплановый характер. Широкий репертуар в издательской деятельности областной библиотеки занимают справочные издания: путеводитель «Павлодарская областная универсальная научная библиотека им. С. Торайгырова – 100 лет» (1996 г.), путеводитель «Областная библиотека им. С. Торайгырова» (2003 г.), к 110 летию

областной библиотеки переиздан путеводитель «Областная библиотека им. С. Торайгырова» (2006 г.), издания «В объективе – библиотекари», «Из коллекций областной библиотеки им. С. Торайгырова. Каталог редкой книги», «Призвание – библиотека» (история библиотеки в биографиях её директоров) и др. Самый распространенный вид издательской деятельности-библиографические и информационные материалы – указатели персоналий, библиография трудов ученых, видных деятелей культуры, искусства: библиографические указатели: «Ученые Павлодарской области», «Акыны и жырау Павлодарского Прииртышья», «Художники Павлодарской области», персональные указатели, памятки, посвященные поэтам А. Шамкенову, Ж. Аймаутову, ученому Ермахану Бекмаханову, литературоведу, музыковеду Н.Г. Шафферу журналисту Ю. Поминову и др. Областная библиотека в больших объемах выпускает краеведческие материалы, календари памятных дат, библиографические указатели по краеведению, истории и культуры края. С 1966 г. начат выпуск рекомендательного указателя «Что читать о Павлодарской области», биобиблиографического указателя «Писатели Павлодарского Прииртышья», издавались серии листовок-памяток о знатных земляках «Золотые звезды павлодарцев». С 1967 г. выпускается «Календарь

знаменательных и памятных дат по Павлодарской области». В 1985 году календарь впервые вышел на казахском языке. Большим спросом пользуются краеведческие печатные издания: «Писатели Павлодарского Прииртышья», «Иса Байзаков», «К.И. Сатпаев», «Майра Шамсутдинова», «Ими гордится земля Павлодарская», «Ақыны и жырау Павлодарской области», «Жусупбек Аймауытов», «Крестьянские (фермерские) хозяйства Павлодарской области» и другие. Методические материалы, темы которых посвящены комплектованию и содержанию фондов, библиотечному обслуживанию, работе с читателями, проблемы сохранности фондов, библиотечному маркетингу и менеджменту, автоматизации библиотечных процессов. «Анализ деятельности библиотечных учреждений Павлодарской области», издается ежегодно в печатном и электронном вариантах, освещает и анализирует деятельность библиотек области (с приложением статистических таблиц и диаграмм). Издаются методические рекомендации в серии «Писатели-юбиляры», в серии «Писатели Казахстана – детям». Составляются каталоги книжных выставок, организованных библиотекой: «Жеңіс Нұры – Свет Победы», «Album», «Азат елдің ата заңы», «Қазақстан және ЕҚЫҰ – Казахстан и ОБСЕ» и др. В 2011 г. вышел каталог книжной выставки «Ертістің Павлодар

Өңірі» В помощь повышению профессионального самообразования библиотечных работников – выпуск «Новая литература в помощь библиотечному работнику». Внедрение в деятельность библиотек современных информационных технологий, позволяющих создавать, хранить, обрабатывать и предоставлять читателям разнообразные информационные ресурсы облегчило формирование различного рода издания. Одними из таких изданий являются электронное издание «Жұбан Молдағалиев «Мен казакпын» в рамках акции «Одна страна – одна книга, мультимедийное издание «Ауыл кітапханасы», подготовленное в 2006 г.

Инвентарная книга – Учетный документ, предназначенный для индивидуального учета каждого экземпляра изданий и других документов, поступающих в фонд библиотеки или выбывающих из него, а также для контроля за их сохранностью. Инвентарная книга представляет собой документальную опись всех документов, составляющих фонд библиотеки. По инвентарной книге устанавливают стоимость каждого конкретного документа, а также стоимость библиотечного фонда, производят проверку фонда. Инвентарная книга является финансовым документом и подлежит хранению по правилам хранения денежных документов. Хранится 1947 года.

Интернет – См. «Доступ в Интернет».

«Интернет и дети» акция – Одна из главных задач акции «Интернет и дети»: использование Всемирной сети для популяризации книги и чтения, обучение школьников новым информационным технологиям. Проводится ежегодно детским отделением областной библиотеки.

Информационно-библиографический отдел – Структурное подразделение областной библиотеки. Создан в 50-е годы XX в. Осуществляет справочно-библиографическое и информационно-библиографическое обслуживание читателей библиотеки, участвует в формировании справочно-библиографического аппарата, систематической картотеки статей, сводной картотеки «Казахстаника» и др., составляет библиографические пособия, преимущественно краеведческой тематики (см. «Издательская деятельность»); выполняет координационную и методическую работу по улучшению библиографической службы области.

Осуществляет массовое, индивидуальное и групповое информирование читателей, занимается пропагандой библиографических знаний. Основной вид деятельности: формирование электронного каталога библиотеки. Формирует БД «Статьи», ПБД «Павлодарское Прииртышье». В 2003 году при отделе создан Центр социально-правовой информации «Әділет» (см. «Әділет» Центр социально-правовой информации).

Информационные ресурсы – Совокупность данных, организованных для эффективного получения достоверной информации. Информационные ресурсы областной библиотеки представлены книгами, периодическими изданиями, электронными ресурсами в локальном и удаленном доступе.

Информационный листок «Сад и огород» – См. «Сад и огород» информационный листок.

Информационный список – Издаются с целью регулярного оповещения читателей о новых поступлениях в фонды библиотеки. Информация о новых поступлениях дается как по всем отраслям знания, так и по тематическим направлениям. К примеру, в связи с актуальностью и повышенным интересом читателей библиотеки были подготовлены информационные списки: «Социальная защита населения», «Защита прав детей», «Социальное партнерство» и др.

Информационный час – Форма массового мероприятия. Цель – дать краткую информацию по определенной теме или новых поступлениях.

Информация аналитическая – Информация является неотъемлемым элементом методической работы, инструментом анализа и контроля, распространения новшеств, помогает своевременно выявлять и преду-

преждать возникающие трудности и недостатки, служит средством связи методических центров и библиотек всех уровней, способствует обмену опытом. Отдел библиотечного маркетинга и методической работы ежегодно готовит свыше 100 аналитических справок и информации. Практический материал, полученный, в результате анализа работы массовых библиотек используется управлением культуры Павлодарской области, управлением экономики и бюджетного планирования, НАБРК, НБРК и другими вышестоящими органами. Разрабатываются материалы по следующим вопросам: ежемесячные показатели работы библиотек области, о кадровом составе сельских библиотек, о технической оснащенности библиотек области, о стратегическом планировании библиотечной деятельности на 2011-2015 годы, информация о состоянии библиотечного обслуживания ЦБС области и др.

Исакаева Майя Жолдасбековна – 1968 г.р. В областной библиотеке с 1995 г. Окончила библиотечный факультет КазГосЖенПИ (заочно, 1995). В 1988-1992 гг. – ст. библиотекарь Спартаковской сельской библиотеки Актогайского района, 1992-1995 гг. – зав. методическим отделом Актогайской ЦРБ, 1995-1996 гг. – методист областной библиотеки, 1996-2008 гг. – библиограф, гл.библиограф, 2008-2010 гг. – зав. ИБО, с 2011 г. – зав. отделом

книгохранения. Занималась СБА библиотеки, подготовкой библиографических изданий на казахском языке. Одна из составителей библиографического указателя «Знаменательные и памятные даты Павлодарской области», серии «Краеведы области», подготовила тематические пособия: «Тың дала дастаны, тарих шежіресі», «Жер және заң», «Дархан даланың данышпан ұлы» (к 150-летию М.Ж. Копеева), «Бейбітшілік пен бірліктің онжылдығы» (к 10-летию Незвисимости РК), «Ата заң – алтын діңгегіміз» (к 15-летию Конституции РК) «Павлодар облысының ақын-жыраулары», «Ата жұрт – алтын бесігім» (к 15-летию возвращения оралманов на историческую родину), «Бәсекеге жарамдылық тұрақтылық пен дамудың негізгі факторы. Павлодар облысының экономикасы: аймақтық, әлемдік экономикаға қосқан үлес», «Жеңісіміздің жұлдыздары. 1941-1945» (к 65-летию Великой Победы) и др. Приняла участие в подготовке 2-го издания библиографического указателя «Жүсіпбек Аймауытов». Участник республиканских и областных семинаров по библиотечным вопросам. Выезжает в библиотеки области с оказанием методической и практической помощи. Ведет БД «Редкие книги», занимается оцифровкой краеведческих книг. Награждена грамотой управления культуры Павлодарской области, НАБ РК, областной библиотеки.

Исаканова Светлана Шаймуратовна – 1962 г.р. Работала в областной библиотеке в 1987-2007 гг. Окончила с отличием библиотечный факультет ЛГИК им. Н. Крупской (1987). В 1987-1995 гг. – методист, 1995-1999г г. – зам.директора, 1999-2005 гг. – зав. ИБО. В 2005-2007 гг. – зам. директора по библиотечной работе. Внесла большой вклад в развитие областной библиотеки, в совершенствование библиографической службы. Стали заметным явлением в краеведческой деятельности персональные библиографические указатели, посвященные знатным землякам («Жүсіпбек Аймауытов», «Серик Имантаевич Джаксыбаев»), актуальные рекомендательные издания «Крестьянские (фермерские) хозяйства Павлодарской области», «Тың дала дастаны, тарих шежіресі», «Жер және заң», «Кредитование сельхозпроизводителей», «Павлодар облысының ақын-жыраулары», «Бәсекеге жарамдылық-тұрақтылық пен дамудың негізгі факторы. Павлодар облысының экономикасы: аймақтық, әлемдік экономикаға қосқан үлес», календари знаменательных дат и др., подготовленные С.Ш. Исакановой. Конкурсные проекты «Жанашыр», «Ауыл кітапханасы» на получение грантов фонда Сорос-Казахстан и Института «Открытое общество», в разработке которых принимала активное

участие С.Ш. Исаканова, позволили областной библиотеке активизировать обслуживание социально-незащищенных групп читателей, улучшить материально-техническое оснащение, модернизацию сельских библиотек. По итогам программы «Ауыл кітапханасы» подготовила материал об опыте модернизации Павлодарской области «Модель сельской библиотеки», используемый в библиотеках республики. Является автором программ «Ауыл дамуы – ел дамуы», творческой лаборатории «Асар». Принимала активное участие в реализации проекта «Жанашыр», который направлен на приоритетное обслуживание социально уязвимых слоёв населения. Инициатор создания ЦСПИ «Әділет». Награждена грамотами, благодарственными письмами Министерства культуры РК, НАБРК, управления культуры. С 2007 г. работает директором научной библиотеки ПГПИ.

Искусство красноречия школа – Школа создана в 1992 г. при отделе литературы на казахском языке. Среди участников – известные павлодарские журналисты, акыны М. Дауренбеков, С. Кусанбаев, Т. Сеитов, С. Ахметов, Б. Макажанов и др. В 1997 г. Школа искусства красноречия получила статус народного университета «Тіл өнері» (см. «Тіл өнері» народный университет).

Источники комплектования – Организации, учреждения и отдельные лица, с помощью которых пополняются библиотечные фонды. Различают источники, специально предназначенные для библиотек и общие источники комплектования фонда. Источниками комплектования фонда областной библиотеки являются государственный заказ, программа «Мәдени мұра», книжные магазины города, подписка, книги в дар.

ИФЛА – Международная Федерация библиотечных ассоциаций. Основана в 1927 г. ИФЛА объединяет библиотечные ассоциации, библиотеки и библиотекарей независимо от типа библиотеки и специализации. Основные профессиональные подразделения ИФЛА – секции и круглые столы, сформированные как по типам библиотек, так и по видам библиотечной деятельности, ИФЛА способствует развитию международного сотрудничества, проведению дискуссий и исследований во всех областях библиотечного дела. ИФЛА имеет консультативный статус при ЮНЕСКО. Высшим органом является Совет (общее собрание всех членов), который выдвигает кандидатов в Исполнительное бюро.

М.А. Жиенбаева, директор областной библиотеки – участник международных библиотечных форумов ИФЛА в городах: Москва (1991), Стамбул (1997), Сеул (2006), Милан (2009).

К

Culture Club – Еженедельный клуб для любителей английского языка. Организован в 2011 году отделом иностранной литературы. Дает возможность поэтапного знакомства с культурой англоязычных стран.

Кабышева Акмарал Бектурсуновна – 1989 г.р. В областной библиотеке с 2011 г. Окончила библиотечное отделение Аксуского колледжа им. Жаяу Мусы (2008), исторический факультет ПГПИ (2011). В 2008-2011 гг. – библиотекарь отдела обслуживания ПГПИ, с 2011 г. – методист областной библиотеки.

Кадилова Айнур Касболатовна – 1976 г.р. В областной библиотеке с 1996 г. Окончила библиотечное отделение Аксуского колледжа им. Жаяу Мусы (1996), ПГПИ по специальности «Педагог-психолог» (заочно, 2008). В 1996-2002 гг. – библиотекарь сектора статистического учета и регистрации читателей, с 2002 г. – библиотекарь абонемента. Занимается организацией библиотечного обслуживания читателей, знает их литературные потребности. Активный пропагандист современной художественной прозы. Участвует в ретроконверсии фонда отдела, оцифровке краеведческих изданий, проведении массовых мероприятий.

Кадры – Высокий уровень работы библиотеки зависит во многом от высокопрофессионального коллек-

тива. Кадровый потенциал областной библиотеки им. С. Торайгырова представлен 55 библиотечными работниками. Решению производственных задач, адаптации библиотечарей к новым технологическим условиям, повышению квалификации и переподготовке кадров способствует программа «Professional». В соответствии с разработанной программой в библиотеке проводились обучающие занятия по овладению профессиональными навыками новых сотрудников. Отдел автоматизации, информационно-библиографический отдел и отдел обработки литературы проводят занятия по обучению сотрудников сканированию, созданию слайдов, оцифровке, по работе с программой РАБИС, с программами Windows, EXEL, Power Point и др. Школа каталогизатора продолжает обучать сотрудников по вводу библиографических записей в соответствии с ГОСТ 7.1-2003, библиографическому описанию, редактированию записей и т.д.

Кажыбаева Жазгуль Кенесовна – 1973 г.р. В областной библиотеке с 1996 г. Окончила Кокшетауский педагогический институт им. Ч. Валиханова (1995). 1996-2005 гг. – библиотечарь отдела казахской литературы. С 2005 г. – ст. библиотечарь ОБМ и МР. Большое внимание в своей работе уделяет пропаганде государственного языка, возрождению обычаев, традиций казахского народа, воспитанию казахстанско-

го патриотизма. Отличные знания казахского языка и казахской литературы помогают ей в составлении методических рекомендаций, консультаций. В 2005 г. приняла участие в республиканской конференции «Электронная библиотека-high-tech в обеспечении сохранности и доступности культурного наследия» (Петропавловск, 2006), в республиканской научно-практической конференции «Сөйлейді Пушкин қазақша». Автор публикаций в республиканских и областных изданиях об опыте работы библиотек области, занимается повышением квалификации районных сельских библиотечарей, готовит методические рекомендации. Имеет грамоты и благодарственные письма управления культуры, областной библиотеки.

Кажыбаева Орынбасар Кенесовна – 1964 г.р. В областной библиотеке с 2008 г. Окончила Кокшетауский педагогический институт им. Ч. Валиханова (заочно). В 1982-2003 гг. – учитель начальных классов школ Валихановского района Кокшетауской области, 2003-2005 гг. – преподаватель казахского языка и литературы Павлодаского педагогического колледжа им. Б. Ахметова, с 2008 г. – библиотечарь отдела казахской литературы областной библиотеки.

Казанцева Антонина Анатольевна – 1962 г.р. В областной библиотеке с 1988 г. Окончила библиотечное

отделение ЕКПУ (1982), библиотечный факультет Кемеровского государственного института культуры (заочно, 1988). В 1982-1988 гг. – библиотекарь областной юношеской библиотеки им. Ч. Валиханова, 1988-2002 гг. – библиотекарь отдела книгохранения, 2002-2010 гг. – библиотекарь отделе обработки и каталогизации литературы, с 2010 г. – зав. отделом. Участвует в областных семинарах, семинарах-тренингах, проводит стажировки по программе РАБИС. Приняла участие в составлении Инструкции по библиографическому описанию и заполнению полей в ЭК. Приняла участие в республиканском семинаре по проблемам ЭК (г. Усть-Каменогорск, 2011). Награждена грамотами и благодарственными письмами областного управления культуры.

«Казахстаника» республиканский библиографический указатель – Государственный библиографический указатель РК, издается с 1967 года, выходит ежеквартально, содержит сведения о книгах и брошюрах всех видов и типов (официальных, нормативно-технических, научных, научно-популярных, массово-политических, учебных, справочных). В фонде библиотеки – с 2000 года.

Казахстанская национальная электронная библиотека (КазНЭБ) – Электронный государственный библиотечный фонд. Про-

ект Министерства культуры и информации РК «Формирование электронного государственного библиотечного фонда» реализуется в рамках государственной Программы снижения информационного неравенства в Республике Казахстан на 2007-2009 годы. Областная библиотека и каждая ЦБС области зарегистрирована и имеет пароль доступа к сайту КазНЭБа. Это позволяет сельскому читателю выходить в каталоги КазНЭБа, вести поиск и заказ литературы. Среди пользователей КазНЭБа – сельские специалисты, учителя, студенты, преподаватели вузов, журналисты, врачи.

Казахстанский Центр корпоративной каталогизации (КЦКК) – Создан Общественным объединением «Центр поддержки Национальной библиотеки» в 2002 году. Основной задачей КЦКК является создание Сводного Электронного Банка. Областная библиотека членом КЦКК стала в 2003 г. и подписала договор о сотрудничестве. Ежемесячно осуществляет экспорт библиографических записей текущих поступлений и полнотекстовых баз данных по Павлодарской области.

Карандашова Тамара Васильевна – Активный читатель библиотеки. Ветеран казахстанской журналистики. Окончила ЛГИК им. Н. Крупской (1965). В 1966-1967 гг. – библи-

отекарь отдела комплектования областной детской библиотеки, 1967-1969 гг. – библиограф, зав. методическим отделом областной библиотеки, 1969-1996 гг. – корреспондент областного телевидения, с 1997 г. – корреспондент газеты «Новое время». В связи с 50-летием создания Союза журналистов Казахстана удостоена звания лауреата, за активное освещение культурной жизни Павлодарского Прииртышья получила грант акима Павлодарской области. Статьи Т. Карандашовой, посвященные библиотекам, профессиональны и содержательны, им присуще объективное отношение к их деятельности.

Каримов Канат Сарсенович – Начальник управления культуры Павлодарской области с 2009 г. Уделяет много внимания проблемам развития библиотек, роли библиотек в современной общественной и культурной жизни Павлодарской области. Внес большой вклад в восстановление и ремонт учреждений культуры области, в т.ч. сельских библиотек, пополнение книжного фонда.

Картотека выполненных справок – Велась в 1985-2000 гг. Представляет собой собрание копий ранее выполненных справок. Материал тематически сгруппирован по отраслям знаний.

Картотека докомплектования – Картотека, содержащая перечень документов, не полученных в про-

цессе текущего комплектования и заказываемых повторно. Ведется отделом комплектования областной библиотеки.

Картотека заглавий художественных произведений – Призвана обеспечить поиск литературы. Записи этой картотеки содержат минимум сведений – название произведения, его жанр, имя автора. Картотеку отличает простота создания и использования. Место расположения – зал каталогов областной библиотеки.

Картотека иллюстраций – Ведется с 1990 г. В алфавитном порядке отражают библиографические описания иллюстраций из периодических изданий, альбомов. Насчитывает 1,5 тыс. карточек. Собраны описания иллюстраций картин известных зарубежных, русских и казахстанских художников.

Картотека новых терминов – Ведется с 2001 г. Содержит определения терминов, которые часто употребляются в разговоре и приводятся на страницах печати. Сведения о терминах берутся из периодической печати. Место расположения – зал каталогов. Включает 1,2 тыс. терминов. Пополняется ежедневно.

Картотека отказов – Картотека, в которой учитываются неудовлетворенные требования на документы. Используется для пополнения фонда недостающими документами. Картотеку отказов ведут все отделы обслуживания.

Картотека песен – Картотека, содержащая библиографические описания песен из периодических изданий, сборников. Библиографические записи расположены в алфавитном порядке. Картотека ведется с 1990 г. Собраны описания на музыкальные произведения по автору, названию, отдельно выделены песни на казахском языке. Ведется отделом искусства библиотеки.

Картотека пьес – Картотека, содержащая библиографические описания пьес из периодических изданий, сборников. Ведется с 1990 г. Насчитывает около 1,0 тыс. записей. Библиографические записи расположены в алфавитном порядке. Ведется отделом искусства библиотеки.

Картотека текущего комплектования – Картотека, содержащая перечень документов, заказанных библиотекой. Ведется в целях контроля за поступлением комплектуемых документов. Формируется отделом комплектования областной библиотеки.

Картотека учета периодических изданий – Картотека, содержащая перечень периодических изданий, поступающих в библиотеку, отражает поступление и наличие в фонде изданий. Ведется отделом комплектования библиотеки.

Каталог – В библиотеке ведутся – Электронный каталог (ЭК), карточные генеральный алфавитный

каталог (ГАЗ), АА на казахском и русском языках, СА на казахском и русском языках, аАА авторефератов на казахском и русском языках, СА авторефератов на казахском и русском языках.

Каталог редкой книги – Работа по созданию каталога ценных и редких книг была начата в 1991 г. На настоящий момент каталог насчитывает более 1,3 тыс. экз. произведений печати. В 2006 г. издан каталог «Из коллекции областной библиотеки», состоящей из пяти коллекций: издания конца XIX середины XX веков; казахская печать; книги о Казахстане; факсимильные и репринтные издания; миниатюрная книга; автографы.

Каталогизация – Совокупность процессов, обеспечивающих создание и функционирование библиотечных каталогов. Сотрудники отдела обработки и каталогизации производят полную библиотечную обработку документа, составляют библиографическое описание, систематизируют, вводят библиографическую запись в ЭА.

Кафедра юношества – См. «Юношеская кафедра».

Кибанова Марина Васильевна – 1971 г.р. В областной библиотеке с 1992 г. Окончила Павлодарский политехнический техникум (1989), Алматинскую академию экономики и статистики (2005). В 1989-1992 гг. – бухгалтер областного

управления культуры, с 1992 г. – бухгалтер областной библиотеки. Ведет банковские документы, осуществляет бухгалтерский учет, работу по гос.закупкам библиотеки. Квалифицированно оформляет бухгалтерскую отчетность, активно осваивает новые формы бухгалтерского учета. Награждена благодарственными письмами областного управления культуры, областной библиотеки.

Киноклуб «Мировое кино» – См. «Movie Clab».

Киноклуб «Приглашаем в мир кино Шакена Айманова» – См. «Приглашаем в мир кино Шакена Айманова» киноклуб.

Классификатор – В 2003 г. к электронному каталогу (ЭК) был создан классификатор на русском языке, согласно таблице ББК для областных библиотек. В 2004 г. создан классификатор на казахском языке.

Клуб «Айтолқын» – См. «Айтолқын» клуб.

Клуб «ЗОЖ» – См. «ЗОЖ» клуб.

Клуб «Краеведение» – См. «Краеведение» клуб.

Клуб «Мастерица» – См. «Мастерица» клуб.

Клуб «Наш очаг» – См. «Наш очаг» клуб.

Клуб «Радосвет» – См. «Радосвет» клуб.

Клуб «Фиалочка» – См. «Фиалочка» клуб.

Клубы по интересам – Добровольные общественные организации, объединяющие людей разных возрастов, специальностей, интересов, кругозора и увлечений. В областной библиотеке работают более 10 клубов. Эффективность «клубной работы» библиотеки обусловлена ее многолетней работой с читателями, интенсивной координацией с различными организациями и учреждениями: общественными объединениями и фондами, музеями, культурно-досуговыми центрами, школами, колледжами и ВУЗами города. В библиотеке несколько лет функционируют любительские объединения и клубы по интересам: «Өлкетану», «English», «Наш очаг», «Фиалочка», «ЗОЖ», «Айтолқын», «Мастерица» и др. Работа каждого из этих клубов – яркая страница совместной деятельности читателей и библиотекарей. Эти объединения активно развиваются в форме «камерного общения» в кругу людей, близких по своим увлечениям, культурным потребностям.

Книга – См. «Всемирный день книги и авторского права».

Книга суммарного учета – Учетный документ, в котором фиксируются данные о количестве и стоимости приобретаемых и имеющихся документов, а также периодически подводятся итоги движения фон-

да. Состоит из 3-х частей (Поступление в фонд. Выбытие из фонда. Итоги движения фонда.) Является финансовым документом строгой отчетности, хранится в библиотеке постоянно в соответствии с правилами денежных документов.

«Книги» БД – Содержит библиографические описания книг, брошюр, продолжающихся изданий, нотных, картографических изданий на казахском, русском и иностранных языках. На 1.01.2011 г. содержит свыше 100,0 тыс. библиографических описаний.

Книги с автографами – В коллекции областной библиотеки книги с автографами составляет более ста экземпляров изданий с памятными надписями. Это книги, с автографами известных поэтов, писателей, корифеев советской литературы. Значительную часть составляют книги с автографами писателей-земляков. Примечательны книги с автографами знаменитостей, когда-либо побывавших в Павлодарской областной библиотеке. В коллекции имеются книги, подписанные племянником и сыном великих поэтов Абая и Шакарима – Ахатом Кудайбердыевым; классиками советской литературы: В. Кузнецовым, Ж. Молдагалиевым, В. Азаровым, Л. Кулиным; с автографами знаменитых земляков: Ж. Аб-дильдина, Р. Токтарова, Д. Абилева, К. Бекхожина, А. Шамкенова, М. Алимбаева, Ю. Поминова, С. Шевченко, К. Машхур-Жусупа,

Н. Шафера и др.; актера и режиссера А. Ашимова, акына-импровизатора А. Альтаева, известных писателей и поэтов Казахстана Б. Момышулы, Ж. Баязитұлы, Б. Канапьянова, Б. Карабекова и др.

Книгообеспеченность – Относительный показатель, отражающий среднее число библиотечных книг, приходящихся на одного читателя библиотеки или на одного жителя города, района. Исчисляется делением числа книг, имеющихся в библиотеке на конец года на число зарегистрированных читателей. В областной библиотеке коэффициент книгообеспеченности составляет 15 книг на каждого читателя.

Книгохранение – См. «Отдел книгохранения».

Книжная выставка – Комплекс специально отобранных и систематизированных произведений печати, предлагаемых читателям для обозрения и ознакомления с ними. Ежегодно в областной библиотеке организуются более 300 книжных выставок и просмотров. Неотъемлемой частью культурной жизни Павлодара стали проводимые библиотекой блестящие циклы книжных выставок: «На пороге XXI века», «Album», «Чтобы не пропало имя и слава тюркского народа», «Лучшие книги России» (мега-проект «Пушкинская библиотека»), «Областная библиотека – первокурснику», «Ата Зан – алтын дінгегіміз» и др.

«Книжная осень в Прииртышье» фестиваль – Проходил с 15 сентября по 15 октября 2005 г. В программе фестиваля: литературно-музыкальный вечер «Словам поэта нет преграды» (К 160-летию Абая Кунанбаева); презентация книги З. Солтанбайұлы «Копеев» (3-я книга о Машхуре); презентация книги О. Григорьевой «Никогда не оглядывайся»; литературно-музыкальный вечер «Порыв вдохновенный» (К 105-летию И. Байзакова); «Балаларға арналған әндер»: павлодарские композиторы Н. Дукенбай, К. Сатиев посвящают детям; посвящение 60-летию Победы: Галымбек Жұматов «Жеңіс жалауын желбіреткен»; обзор «Г.Н. Потанин и казахская литература» (К 170-летию Г.Н. Потанина); «Тарихтан тасым» – Презентация книги С. Баязитова «Хан Ием»; литературный праздник «Книжная осень в Прииртышье»; подведение итогов акции «Подари библиотеке книгу».

Книжный магазин – Книжные магазины являются существенным источником комплектования наряду с другими источниками пополнения книжного фонда. Областная библиотека активно сотрудничает с павлодарскими книжными магазинами.

Книжный фонд – Библиотечный фонд, состоящий из произведений печати. Иногда термин «книжный фонд» употребляется в значении

«библиотечный фонд». Книжный фонд областной библиотеки состоит из книг, брошюр, электронных изданий. На 1.01.2011 г. насчитывает более 470,0 тыс. экз. книг (без периодики).

Коваленко А.А. – В 1939-1941 гг. директор библиотеки.

Койсаринова Гульжан Касеновна (1937-1977) – В областной библиотеке работала в 1962-1976 гг. Окончила библиотечный факультет КазГосЖенПИ (1962). Работала в отделах обслуживания областной библиотеки. Значительную часть трудовой деятельности связана с информационно-библиографическим отделом. Стояла у истоков формирования краеведческой библиографии, внесла большой вклад в развитие этого направления библиотечной деятельности. Пользовалась большим авторитетом, уважением коллег. Была награждена грамотами управления культуры области.

Коллекции библиотеки – В областной библиотеке имеются: коллекции миниатюрных книг, редких и ценных книг, книг с автографами (см. соответствующие понятия).

Комкина Татьяна Сергеевна – 1976 г.р. В областной библиотеке с 1995 г. Окончила библиотечное отделение Аксуского колледжа им. Жаяу Мусы (1995), библиотечный факультет АГИК (заочно, 1999), Павлодарский педагогический колледж им. Б. Ахметова (2001). В 1995-

2009 гг. – библиотекарь читального зала, с 2009 г. – библиограф. Активно участвует в мероприятиях для различных категорий читателей, учащейся молодежи. Особое внимание уделяет проведению культурно-массовых мероприятий, библиографических обзоров, пропагандирующих краеведческую литературу. Участвует в формировании СБА библиотеки, ведет картотеку НПА, БД «Статьи», занимается оцифровкой краеведческого фонда. Награждена благодарственными письмами областной библиотеки.

Комплектование – Создание и постоянное обновление фонда изданиями, соответствующими задачам библиотеки и интересам читателей, пополнение его лучшей литературой и освобождение от изданий, потерявших ценность. За комплектование фонда библиотеки отвечает отдел комплектования (см. соответствующее понятие).

Компьютерный парк – База компьютеров учреждения. Компьютерный парк областной библиотеки составляет 70 единиц. В каждом отделе библиотеки установлены АРМ для сотрудников, 31 АРМ – для читателей.

Конгресс – (Лат.) – большой съезд, крупное совещание, как правило, международного характера. В апреле 2007 года в г. Астане был проведен Международный конгресс «Читающее общество – основа конку-

рентоспособной страны». Мероприятие под эгидой ЮНЕСКО и ИФЛА в Центральной Азии проводилось впервые. В работе Конгресса приняли участие С.Ш. Исаканова (ОУНБ), Р.Т. Зингер (директор ЦБС г. Аксу), О.Н. Вирайло (директор Щербактинской ЦБС).

Конкурс библиотечный – В системе повышения квалификации используются конкурсы профессионального мастерства, цель которых содействие профессиональному росту библиотекарей. Конкурсы позволяют библиотекарям продемонстрировать свои знания, начитанность, эрудицию, стимулируют самообразование.

1986 г. – городской конкурс «Лучший библиотекарь Павлодара 1986 года».

1991 г. – областной смотр-конкурс «Смотр организационно-методических отделов центральных библиотек ЦБС». 1997 г. – областной конкурс среди детских библиотек «На лучшую нетрадиционную книжную выставку среди детских библиотек».

2002 г. – областная библиотека приняла участие в республиканском конкурсе «Мир возможностей @ вашей библиотеки». Программа областной библиотеки «Книга. Библиотека. Мы» была отмечена дипломом БАРК.

2002 г. – областной конкурс на лучший сценарий по краеведению, посвященный 65-летию области.

2007 г. – областной конкурс сочинений, посвященных 100-летию Д. Абилева «Елім деп соққан жүрегі».

2010 г. – областной конкурс «Край в формате CD-ROM».

2011 г. – областной фотоконкурс «Оқу-өмірімнің сәні».

Контрольный листок читателя – Листок установленной формы, в котором регистрируется получение и сдача читателем книг. Используется для контроля и первичного учета книговыдачи и посещений в читальных залах библиотеки. Внедрен в 2005 году. По контрольным листкам ведется учет посещений и книговыдачи библиотеки за день.

Конференция библиотечная – Конференция (лат.) – собрание, совещание для обсуждения определенных вопросов. Форма повышения квалификации, цель которой глубокое изучение библиотечного опыта, его теоретическое осмысление и выработка практических рекомендаций. Углублению профессионального мастерства и распространению опыта способствовали областные научно-практические конференции. Темой первой областной конференции (1965) стали вопросы руководства чтением. Большой резонанс в культурной жизни области вызвала научно-практическая конференция по теме «Актуальные проблемы развития библиотечного дела области в условиях перестройки» (1988). С докладом выступили: зам. пред-

седателя облисполкома В.А. Шершнева, начальник отдела по делам библиотек министерства культуры Каз. ССР И.Д. Мукосеева, корреспондент журнала «Библиотекарь» Л.Х. Иртуганова, директор областной библиотеки М.А. Жиенбаева и др. В связи с решением МКИОС РК об избрании г. Павлодара библиотечной столицей Казахстана 2003 года, состоялась республиканская конференция «Новая библиотека для нового информационного сообщества. Модельная сельская библиотека».

Координация работы – Термин «координация» (от латинских слов «вместе» и «упорядочение») означает согласование. Координация – неотъемлемая составляющая всех процессов управления.

В числе применяемых областной библиотекой методов библиотечной координации: согласование планов работы, заключение разного рода координационных соглашений между библиотеками, обмен необходимыми материалами и документами, взаимное участие представителей библиотек в работе совместных координационных органов, совещаний, конференций.

Корпоративная роспись – С 2004 г. в рамках проекта ЭБ «Павлодарское Прииртышье» областная библиотека осуществляют координацию аналитической росписи и обмена записями. Такая практика даёт воз-

возможность повысить эффективность работы и вместе с тем увеличить качество и полноту отражения. Согласно координационному плану между библиотеками области была распределена корпоративная роспись республиканских, областных и районных периодических изданий. В рамках реализации проекта была отлажена система конвертирования записей из баз данных библиотек в базы данных ОУНБ, были освоены технологии корпоративной каталогизации и электронная доставка документов.

Корпоративные ресурсы – Информационные ресурсы, объединяющие БД библиотек области. ЭБ «Павлодарское Прииртышье» – корпоративный ресурс библиотек Павлодарской области (см. «Электронная библиотека «Павлодарское Прииртышье»).

«Краеведение» клуб – Организован в 1998 г. в рамках программы «Библиотека и краеведение» отделом абонементов. (см. «Библиотека и краеведение» программа). Объединяет историков, археологов, сотрудников музеев и просто любителей истории родного края. Проводится комплекс библиотечных мероприятий: встречи с краеведами, сотрудниками музеев, презентации краеведческих книг, виртуальные экскурсии по городу, краеведческие часы, часы истории, часы интересных сообщений.

Краеведческая электронная библиотека «Павлодарское Прииртышье» – Ведется с 2003 года. Содержит 42,0 тыс. описаний статей из газет, журналов, сборников, книг об общественно-политической, экономической, культурной, научной жизни Павлодарской области. В электронном каталоге сформирована полнотекстовая БД «Павлодарское Прииртышье» (см. Полнотекстовая база данных «Павлодарское Прииртышье»).

Краеведческие издания – Библиографические пособия о крае, литература в которых объединена по различным признакам: по содержанию (универсальные, комплексные, отраслевые, тематические пособия), по функционально-целевому назначению (текущие, ретроспективные пособия), по видам документов (пособия, охватывающие книги, периодические издания). См. «Издательская деятельность».

«Краеведы области» – Серия основана в 2003 г. Первый в серии «Краеведы области» вышел библиографический указатель, посвященный краеведу С.И. Джаксыбаеву. В 2009 году вышли два указателя, посвященных краеведам С.И. Джаксыбаеву (второе дополненное издание) и Э.Д. Соколкину. С.И. Джаксыбаев – член-корреспондент Академии минеральных ресурсов РК, кандидат экономических наук, профессор Екибастузского инженерно-технического института им. Академика

К. Сатпаева и ПГУ им. С. Торайгырова, почетный гражданин г. Экибастуза. Библиография включает материалы о жизни и деятельности краеведа, ученого, публикации и отзывы о нем.

Э.Д. Соколкин – историк, краевед, «ҚР Мәдениет қайраткері». Дана исчерпывающая информация о деятельности старейшего работника культуры, включает основные даты жизни и деятельности; хронологический указатель книг, брошюр, буклетов, каталогов; хронологический указатель газетно-журнальных статей; литература о жизни и деятельности.

Круглый стол – это удобный формат для проведения дискуссий или обмена мнениями. Его цель – предоставить участникам возможность высказать свою точку зрения на обсуждаемую проблему, сформулировать общее мнение, или разграничить разные позиции. Круглый стол – это самый популярный «имиджевый» формат для проведения библиотечных мероприятий. Одним из интересных по содержанию был круглый стол «Казахстан-2020. Новое десятилетие – новые перспективы развития библиотек», организованный областной библиотекой в 2010 г.

«Кто есть кто в библиотеках Казахстана» база данных – Создана по инициативе Совета БАРК. Цель: сделать достоянием общества биографии замечательных совре-

менников, ведущих специалистов библиотек республики. В 2008 г. в базу данных «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» вошли имена сотрудников областной библиотеки, ветеранов библиотечного дела Павлодарской области, в том числе М.А. Жиенбаевой, Н.Г. Шайкеновой, К.Б. Батталовой, Т.Б. Ермаковой. База данных представлена на сайте «Библиотекари Казахстана» ([http // www.nabrk.kazlib.kz](http://www.nabrk.kazlib.kz)).

Кудайбергенова Гульнар Энгельсовна – 1960 г.р. В областной библиотеке с 1991 г. Окончила филологический факультет ППИ (1981). В 1981-1991 гг. – учитель, завуч, директор Жолтаптыкской средней школы, 1991-1993 гг. – библиограф областной библиотеки, 1993-1998 гг. – библиотекарь отдела казахской литературы, с 1998 г. – зав. отделом искусства. Активно занимается пропагандой литературы по искусству, на высоком уровне организует и проводит массовые мероприятия. Наладила творческие контакты с художниками, фотографами, организовала работу галереи «Айна». Выставки, экспонируемые в библиотеке, пользуются популярностью. В гостиной «Визит» организует встречи с искусствоведами, композиторами, актерами. Ведет большую просветительскую работу, организуя лектории по изучению мирового искусства, обзоры, дни информации, знакомящие с культурным наследием Казахстана. За-

нимается разработкой сценариев и проведением встреч, презентаций книг местных авторов, а также писателей и поэтов Казахстана. Участвует в пополнении БД «Статьи», «Сценарии», оцифровке краеведческих изданий по искусству, ретроконверсии фонда отдела. Награждена грамотами и благодарственными письмами областного управления культуры, областной библиотеки.

Кузнецова Надежда Константиновна – 1962 г.р. В областной библиотеке с 1988 г. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1986). В 1983-1988 гг. – библиотекарь абонемента, книгохранения областной детской библиотеки им. С. Торайгырова, с 1988 г. – библиотекарь детского отделения областной библиотеки. Знает детскую литературу, проводит обзоры новинок, подбирает литературу и разрабатывает книжные выставки, ведет учет и индикатор фонда детского отделения. Занимается ретроконверсией каталога детской литературы. Награждена грамотами, благодарственными письмами областной библиотеки.

«Культурное наследие» программа – Программа «Культурное наследие» способствует сохранению и развитию историко-культурного наследия. В рамках программы библиотеки получают бесплатно литературу по гос. заказу.

Курсы повышения квалификации – Курсы повышения квалифи-

кации – это ежегодные учебные курсы, где библиотечные специалисты обучаются новым направлениям, формам и методам библиотечной деятельности. В 1951 году областная библиотека приняла первых молодых специалистов библиотечного дела с высшим образованием Голубинскую М.Н. и Бубенцову М.И. С появлением в коллективе специалистов с высшим библиотечным образованием И.Д. Бурилов, директор библиотеки, вышел с предложением открыть при библиотеке годичные курсы библиотечного ученичества по подготовке сельских библиотекарей, которые вплоть до открытия Ермаковского культпросветучилища были единственной в нашей области кузницей библиотечных кадров. Профессиональному повышению квалификации библиотечных работников области способствовали курсы при областном управлении культуры. В учебном плане нашли отражение темы: «Библиотечное дело в Казахстане», «Маркетинг в библиотеке», «Традиции и новаторство в массовой работе библиотек» и др. В 1997 году для сотрудников областной библиотеки были организованы 3-х месячные курсы по изучению английского языка, они состоялись благодаря сотрудничеству с павлодарским «Центром английских проектов». В 1997 г. для сотрудников областной библиотеки были организова-

ны курсы по изучению казахского языка областным обществом «Қазақ тілі». В рамках программы «Professional» для библиотечных работников области проводятся ежегодно 2-3 дневные курсы «Сельская библиотека в новых условиях». Слушателям курсов адресованы лекции и консультации по темам: «Сельская библиотека в новой социокультурной ситуации», «Фонд библиотеки – основа информационного обслуживания жителей села», «Социально-бытовые потребности сельского населения и библиотека» и др.

Куценко Людмила Александровна – 1959 г.р. В областной библиотеке работала в 1979-2010 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1979), библиотечный факультет Куйбышевского института культуры (1985). В 1979-1989 гг. – библиограф областной библиотеки, зав. отделом, 1989-1999 гг. – библиотекарь парткабинета ПТЗ им. Ленина, 1999-2000 гг. – библиотекарь отдела сельскохозяйственной и технической литературы областной библиотеки, 2000-2010 гг. – зав. отделом иностранной литературы. Участвовала в открытии отдела литературы на иностранных языках. Наладила связь и координацию с учебными заведениями города, волонтерами Корпуса мира, автор нескольких публикаций по библиотечным вопросам. Организовала работу клуба любителей

английского языка «My English». Награждена грамотами областной библиотеки, облсовпрофа.

КЦКК (Казахстанский Центр корпоративной каталогизации) – См. «Казахстанский Центр корпоративной каталогизации».

«Қош келдің, Наурыз» – Ежегодные мероприятия по пропаганде казахских традиций и обычаев в библиотеке. Для читателей: книжная выставка «Қош келдің, Наурыз», слайд-шоу, игровые программы «Наурызнама», читают стихи, исполняют музыкальные произведения.

П

Летопись авторефератов диссертаций – Государственный библиографический указатель, выходит ежемесячно с 1981 года. Информрует читателей об авторефератах диссертаций, которые защищаются в высших учебных заведениях, академических и научных организациях Казахстана соискателями ученых степеней доктора и кандидата наук. В фонде ИБО хранится с 1974 года.

Летопись газетных статей – Государственный библиографический указатель РК, издается РКП ежемесячно с 1957 года. Содержит сведения о статьях, документальных материалах, произведениях художественной литературы, опублико-

кованных в казахстанских газетах на русском языке. В фонде ИБО с 1975 года.

Летопись журнальных статей – Государственный библиографический указатель РК, издается с 1938 г. РКП. Предназначен для текущего информирования о материалах, опубликованных в журналах и сборниках, выходящих в Казахстане на русском языке. В фонде ИБО с 1985 года.

Литературно-музыкальная гостиная «Визит» – См. «Визит» литературно-музыкальная гостиная.

Литературный вечер – Одна из форм массовой работы в библиотеке, знакомит читателей с жизнью и творчеством писателя (поэта), его литературным окружением, эпохой, создает представление о личности писателя, о значении его творчества. Запомнились читателям библиотеки вечера по творчеству С. Торайгырова, Ю. Поминова, А. Кани, О. Григорьевой, Б. Канапьянов и др.

Логотип библиотеки –

Словесно-изобразительный символ библиотеки, представляющий собой полное, сокращенное или в виде аббревиатуры название. На логотипе областной библиотеки изображена книга в раскрытом виде, посередине шанырак – символ единства.

Разработан в 2003 году павлодарским художником Е. Фридлиным.

Локальная сеть – Объединение компьютеров в единую сеть предоставляет пользователям новые возможности, несравнимые с возможностями отдельных компьютеров. Локальная сеть позволяет организовать передачу файлов из одного компьютера в другой или другие, совместно использовать вычислительные и аппаратные ресурсы, совмещать распределенную обработку данных на нескольких компьютерах с централизованным хранением информации и многое другое. На 1.01.02011 г. в библиотеке функционируют две ЛВС. ЛВС-41 АРМ, в т.ч. с доступом в Интернет – 21 АРМ. В 2010 г. создана локальная сеть из 9 АРМ с доступом Интернет WiFi.

Луначарского улица – До 1919 г. Мещанский 1-ый переулок. Улица расположена в старой части города. Названа в честь первого наркома просвещения, писателя и критика, академика АН СССР Анатолия Васильевича Луначарского (1875-1933). На улице расположены: стадион «Центральный», молзавод ТОО, КСК «Жиек», детское отделение областной библиотеки им. С. Торайгырова, банк «Каспийский», кондитерский цех, фирма «Золотой Телёнок», три магазина, ТОО «Аю» и др. организации. (Из книги Э.Д. Соколкина «Улицы нашего города»).

Лямзина Людмила Семеновна (1932-2011) – В областной библиотеке работала в 1953-1996 гг. Окончила библиотечный факультет-ЛГИК (заочно, 1963). В 1961-1978 гг. В 1965-1978 гг. – директор областной библиотеки. Под руководством Л.С.Лямзиной при библиотеке был открыт МБА, читатели получали книги из Москвы, Ленинграда, Алма-Аты, Новосибирска, до 500 экземпляров книг в год. Библиотека оказывала методическую и практическую помощь районным и сельским библиотекам на семинарах и научно-практических конференциях, в школах передового библиотечного опыта на базе сельских библиотек, организуя соцсоревнование среди библиотек за право называться «Библиотека отличной работы». В 1978-1988 гг. – заместитель начальника областного управления культуры.

Имя Л.С. Лямзиной было занесено на областную «Доску Почета» облсовпрофа, а также в «Книгу Почета» областного управления культуры. Избиралась членом горкома КП Казахстана, 12 лет была секретарем первичной партийной организации управления культуры. Награждена медалями «За освоение целинных земель», «За доблестный труд». В ознаменование 100-летия со дня рождения В.И. Ленина», «Ветеран труда», «50 лет целине», значком Министерства культуры СССР и ВЦСПС «За отличную работу», гра-

мотами Министерства культуры СССР и Каз. ССР, ВЦСПС, облсовпрофа, обкома союза работников культуры.

М

«Movie Club» – Еженедельный клуб поклонников искусства кино. Организован в 2008 году в отделе иностранной литературы. Предлагает участникам возможность посмотреть художественные и документальные фильмы на английском языке. Клуб располагает коллекцией как классических и современных произведений мирового кинематографа. Члены клуба могут познакомиться с фильмами различных жанров, поделиться мыслями и впечатлениями, обсудить их после просмотра, приобрести знания в области разговорного английского языка.

«My English» – Ежемесячный клуб любителей английского языка. Организован в 2002 году в отделе иностранной литературы. Активно применяются нетрадиционные методы обучения иностранному языку. Членам клуба предлагаются интересные темы заседаний, конкурсы и игры. В клубе может плодотворно заниматься каждый желающий.

Music and Slangs Club – Еженедельный дискуссионный тематический клуб для любителей английского языка и зарубежной музыки. Организован в 2011 году. Дает возмож-

ность знакомства с современной разговорной речью англоязычных стран на основе изучения творчества иностранных исполнителей.

Макарова Лидия Ильинична – 1942 г.р. В областной библиотеке работала в 1988-2002 гг. Окончила годичные курсы библиотечных работников, Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1960). В 1962-1976 гг. – библиотекарь, зав. читальным залом Железинской ЦРБ, 1976-1980 гг. – зав. Железинской ЦДБ, 1980-1981 гг. – директор Качирской ЦБС, 1981-1983 гг. – зам. директора по работе с детьми Железинской ЦРБ, 1983-1985 гг. – зав. методическим отделом Железинской ЦБС, 1985-1986 гг. – директор Железинской ЦБС, 1986-1988 гг. – зав. отделом комплектования областной детской библиотеки, 1988-2002 гг. – зав. отделом комплектования областной библиотеки. Награждена знаком «Ветеран труда», грамотами.

Маркетинг в библиотеке – Маркетинг в областной библиотеке – это концепция обслуживания, направленная на максимально полное удовлетворение реальных и потенциальных потребностей пользователей, это управление процессом обслуживания, эффективное управление взаимоотношениями с различными группами населения. Библиотечный маркетинг способствует более высокому качественному уровню работы библиотеки,

стимулируют приток читателей через различные информационные, досуговые формы, объединения по интересам, кружки, рекламу и т.д., что повышает посещаемость, книговыдачу, читаемость, обращаемость фондов библиотеки.

Масимов Карим Кажимканович – Премьер-Министр РК с 2007 г. Возросшую роль и значение областной библиотеки в жизни общества наглядно продемонстрировал визит Премьер-министра РК К.К. Масимова в областную библиотеку 25 апреля 2007 г. Наряду с крупнейшими промышленными предприятиями региона Премьер-министр посетил областную библиотеку им. С. Торайгырова. Премьер-Министр РК Масимов К.К. ознакомился с деятельностью библиотеки, основными направлениями работы, интересными проектами, были продемонстрированы работа пункта общественного доступа, выставка редких изданий библиотеки, интерактивная карта библиотек области, зал электронных ресурсов, ресурсный центр развития и изучения казахского языка «Тілтаным», областная программа «Ауыл кітапханасы», «Бұлақ».

Массовая работа – Совокупность форм и методов устной и наглядной пропаганды произведений печати и других документов среди читателей и населения. Все отделы областной библиотеки занимаются массовой работой.

Мастер-класс – Одна из форм повышения профессионального мастерства специалистов, ориентированная на передачу теоретических и практических знаний по конкретным авторским программам.

Областная библиотека проводят мастер-классы по различным направлениям библиотечной деятельности. 2007 г.: мастер-класс зав. ИБО Ш.Б. Шахметовой «Формирование краеведческих ресурсов областной библиотеки им. С. Торайгырова: структура, технология и перспективы развития» для библиографов области; 2010 г.: мастер-класс директора ОУНБ М.А. Жиенбаевой; «Управление современной библиотекой» для директоров областных библиотек на республиканском семинаре в г. Астане; 2011 г.: мастер-класс зав. ОБМ и МР Б.Б. Байжановой «Инновационная деятельность в практике работы» для библиотечек Качирской ЦБС.

«Мастерица» – Клуб рукодельниц. Создан в 2008 г. в отделе искусства. Клуб объединяет людей на основе общности интересов к рукоделию и народным промыслам: бисероплетение, вышивка, плетение шелковыми лентами, вязание, фелтинг, макраме, художественная роспись и другие современные виды рукоделия. Руководитель клуба – Вачугова О.

Матвеева Ольга Геннадьевна – Председатель клуба по интересам

«Фиалочка», объединившего любителей комнатного декоративного цветоводства, в частности узамбарских фиалок (сенполий). См. Клуб «Фиалочка».

Мегапроект «Пушкинская библиотека» – Программа, инициированная и финансируемая Институтом «Открытое общество» фонда Д. Сороса. Была призвана обеспечить библиотеки новыми изданиями по культурологии, экономике, философии и другим гуманитарным дисциплинам. Областная библиотека участвовала в мегапроекте «Пушкинская библиотека» с 2000 по 2003 годы. По мегапроекту «Пушкинская библиотека» получено 2358 экз. книг на общую сумму 1077,1 тыс. тенге.

Межбиблиотечный абонемент (МБА) – Форма библиотечного обслуживания, предоставляющая читателям («абонентам») одной библиотеки возможность использования книжных фондов других библиотек. МБА в областной библиотеке был открыт в 60-е годы, читатели получали книги из Москвы, Ленинграда, Алма-Аты, Новосибирска, до 500 экземпляров книг в год. В последние годы активизирована работа по ЭДД (см. «Электронная доставка документов»).

Методическая работа – Вид библиотечной деятельности, направленный на повышение эффективности библиотечной работы, выявление

и распространение лучшего опыта, инноваций, использование результатов научных исследований. Областная библиотека – методический центр и инициатор формирования библиотечной политики региона, осуществляет функцию координатора по внедрению новейших технологий в практику работы библиотек, оказывает информационное обеспечение деятельности библиотек области, участвует в определении основных направлений деятельности библиотек области на текущий год и перспективу, анализирует ресурсы библиотек, оказывает им консультационно-методическую помощь, содействует повышению квалификации библиотекарей.

Методическое пособие – Материалы в помощь подготовке и проведению конкретных работ в библиотеке (организация выставок, проведение массовых мероприятий), с целью помощи библиотекарю в разработке методических материалов и обеспечить е высокое качество. ОБМ и МР ежегодно выпускает различные материалы.

Методический отдел (отдел библиотечного маркетинга и методической работы) – Методическая работа – одна из основных функций областной библиотеки. Впервые в 1951 году был разработан специальный план оказания методической помощи районным и городским библиотекам, отправлено по 7 назва-

ний методических материалов; проведен семинар для городских ведомственных, школьных и партийных библиотек. Углублению профессионального мастерства и распространению опыта способствовали научно-практические конференции. Тема первой областной конференции, проведенной в 1965 г. – руководство чтением. В 1998 г. научно-методический отдел был реорганизован в отдел библиотечного маркетинга и методической работы, является координационным и методическим центром для библиотек области. Отдел участвует в разработке и реализации перспективных и краткосрочных программ развития библиотечного дела в области, принимает участие в формировании документов определяющих библиотечную политику и практику. При участии отдела была разработана и реализована программа «Ауыл кітапханасы». При поддержке отдела созданы сайты районных и модельных сельских библиотек.

Миниатюрная книга – «Коллекция миниатюрных изданий» включает около 150-ти названий: «Избранное» А.С. Пушкина, «Конституция Республики Казахстан» из 3-х мини-книг; «Я – казах» Ж. Молдагалиева на казахском и русском языках; отрывок из романа «Путь Абая» М. Ауезова; «Песня Татьяны в степи»; «Майра» Г. Мусрепова; сборники стихотворений А.В. Кольцова, Д. Кедрина, Н. Клюева и другие

миниатюры демонстрируют достижения полиграфического искусства советского периода и современности. Из имеющихся книг, самая маленькая – книга Омара Хаяма «Рубаи» (1999).

«Мировая художественная культура» видеолекторий – Видеолекторий работает в отделе искусства с 2002 г., способствует развитию познавательной активности студентов и учащихся, знакомству с шедеврами мировой культуры, развитию художественного вкуса.

Модельная библиотека – Многофункциональный современный информационно-культурный и образовательно-просветительский центр. Модельная сельская библиотека – это модернизированная библиотека с комплектом компьютерной техники, телефонизированная и подключенная к сети Интернет. Первая модельная сельская библиотека в Павлодарской области была создана в 2003 году в населенном пункте с хорошо развитой инфраструктурой – Орловская сельская библиотека Щербактинской ЦБС. На 1.01.2011 г. в Павлодарской области модельных библиотек – 118, в том числе сельских – 72.

Модернизация библиотечной сферы – Усовершенствование, обновление библиотечной деятельности, приведение в соответствие с новыми требованиями и нормами, техническими условиями, показателями

качества. Модернизация библиотек Павлодарской области началась в 2000-е годы.

Модернизация библиотечной сферы Павлодарской области на 2007-2009 годы – Областная программа, цель которой – модернизация библиотек, внедрение новых информационных технологий, развитие электронных библиотек; усиление роли библиотек в обеспечении информационной и культурной целостности страны и повышении интеллектуальной конкурентоспособности общества. В рамках программы расширилась сеть сельских библиотек, открыто 20 сельских библиотек, книжные фонды библиотек пополнились на 36,2 тыс. экз. Компьютерный парк библиотек области увеличился на 119 ПК.

Модули РАБИС – Модуль «Каталогизатор» – предназначен для ввода библиографической записи в ЭК. Модуль «Поиск и заказ» – предназначен для работы читателей с базами данных областной библиотеки. Модуль «Регистрация читателей» – предназначен для регистрации читателей и организаций – пользователей библиотеки.

Мониторинг – Специально организованная и постоянно действующая система сбора и анализа информации для оценки (диагностики) состояния, тенденций развития и выявления существующих проблем при реализации программ развития

библиотек. Объектами методического мониторинга являются: динамика показателей деятельности библиотек; движение библиотечных кадров; выявление и распространение библиотечных новшеств; документальный поток по библиотечному делу. ОБМ и МР проводит мониторинг контрольных показателей (число читателей, книговыдача, посещение, компьютерный парк, кадровый состав по ЦБС области). На основе изучения отчетов и статистических данных отдел ежегодно готовит выпуск с основными показателями деятельности ЦБС области, с анализом состояния библиотечного дела, формирует электронную информационно-аналитическую базу данных о библиотеках павлодарского региона.

Мониторинг публикаций в СМИ по вопросам сферы культуры – Список статей о культурной жизни Павлодарской области за определенный период времени по материалам республиканской и местной периодической печати, получаемой областной библиотекой. Выходит еженедельно, ответственный за выпуск – ИБО.

Монография – Научное издание в виде книги или брошюры, содержащее полное и всестороннее исследование одной проблемы или темы и принадлежащее одному или нескольким авторам. Областная библиотека сформировала большую

коллекцию монографий, которая пользуется повышенным спросом у читателей.

Мордвичева Людмила Григорьевна – 1942 г.р. в областной библиотеке работала в 1970-1986 гг. Окончила Омский библиотечный техникум (1966), библиотечный факультет ЧПИК аль-Фараби (заочно, 1984). В 1960-1969 гг. – библиотекарь Октябрьской сельской библиотеки Качирского района, 1970-1986 гг. – библиограф, гл.библиограф областной библиотеки. Занималась организацией и совершенствованием СБА библиотеки, оказывала методическую и практическую помощь библиотекам области по вопросам организации каталогов и картотек, преподавала на годичных курсах библиотечного ученичества. Награждена грамотами обкома союза работников культуры, областной библиотеки.

Муйзиник Валентина Анатольевна – 1956-1957 гг. – директор областной библиотекой.

Мусабекова Гулжан Темирбулатовна – 1975 г.р. В областной библиотеке с 2004 года. Окончила библиотечное отделение Аксуского колледжа им. Жаяу Мусы (1993), ИнЕУ по специальности «Педагог-психолог» (2005). В 1993-1998 гг. – библиотекарь Ауельбекской средней школы Актогайского района, 1998-2003 гг. – библиотекарь ЦДБ г. Экибастуза, 2004-2009 гг. – библиоте-

карь абонементной областной библиотеки, с 2009 г. – методист. Принимала участие в работе межрегиональной научно-практической конференции «Книга. Время. Общество» (2009), в международной научно-практической конференции «Историческое значение победы над фашизмом: вклад павлодарцев в победу» (2010). Отвечает за организацию работы с общественностью, СМИ. Удостоена звания «Лучший библиотекарь года» по ЦБС г. Экибастуза (1998), благодарственным письмом областной библиотеки.

Н

Народный университет «Тіл өнері» – См. «Тіл өнері» народный университет.

«Наш очаг» – Клуб создан в 1996 г. в рамках программы «Золотой век» (см. «Жанашыр»). С 1996 г. работу клуба ведет отдел сельскохозяйственной и технической литературы. Ранее известен как клуб «Яблоко», объединивший любителей природы, ландшафтного дизайна, декоративного цветоводства. Насчитывает около 30 членов. Председатель – Ноздрачева Г.А. (см. Ноздрачева Г.А.). Заседания клуба проходят ежемесячно, обсуждаются вопросы садоводства, огородничества, овощеводства, плодоводства, цветоводства. Одна из форм работы – выездные заседания клуба на базе Детско-юно-

шеского центра экологии и туризма (см. «Павлодарский детско-юношеский центр экологии и туризма»).

Неделя детской и юношеской книги – Впервые прошла в 1943 году в Москве по инициативе детского писателя Льва Кассиля. С тех пор ежегодно в Казахстане отмечают этот праздник. Стало традицией проводить «Книжкины именины» в детском отделении библиотеки: это театрализованные представления, интеллектуальные игры, встречи, шоу, конкурсы, викторины, беседы, в которых принимают участие сотни мальчишек и девчонок.

Неделя казахского фольклора – С 2009 г. проводится ежегодно в мае при содействии областного управления по развитию языков, областного общества «Қазақ тілі». В программу Недели входят литературные вечера, встречи с известными литературоведами, языковедами области, читательские конференции, обзоры, беседы, пропагандирующие лучшие образцы казахского устного народного творчества.

Неделя письменности тюркских народов – С 2010 г. проводится ежегодно в апреле при поддержке управления по развитию языков Павлодарской области, с участием этнокультурных объединений Ассамблеи народа Казахстана Павлодарской области. Цель мероприятия – пропаганда единства тюркских языков в истории и значимости в

культурном пространстве. В Неделе письменности тюркских народов принимают участие представители культуры и образования, специалисты библиотек и музеев, студенты, учащиеся.

«Новая литература в помощь библиотечарю» – Библиотечный вестник для специалистов о новинках профессиональной печати. Имеет следующие разделы: общие вопросы библиотечного дела, библиотека и образование, работа библиотек с детьми и юношеством, эстетическое и нравственное воспитание, автоматизация в библиотеке, фонды и каталоги, воспитание культуры чтения, социология, правовое просвещение, экологическое просвещение, сценарии.

Новая литература о Казахстане – Текущий библиографический указатель, издается НБ РК с 1966 года, выходит 2 раза в год. Отражает информацию о Казахстане на основе текущих поступлений в фонд Национальной библиотеки Казахстана. Областная библиотека получает указатель с 1964 года.

«Новая литература о Павлодарской области» – Информационный бюллетень. Выходил с 1975 по 1995 гг. с периодичностью 1 раз в квартал. В указатель включены материалы из республиканских, областных периодических изданий, российских изданий, затрагивающих проблемы края. Материал систематизирован

по отраслям. Внутри разделов материал располагается в алфавитном порядке. Ответственный за выпуск – ИБО.

«Новое в сельскохозяйственной науке и практике» – Информационный бюллетень. Издается с 1975-2000 гг. Цель: информирование специалистов сельского хозяйства, работников фермерских хозяйств о новых поступлениях сельскохозяйственной литературы.

Ноздрачева Галина Андреевна – Председатель добровольной общественной организации-клуба по интересам «Наш очаг» (см. «Наш очаг» клуб). Активный читатель, участник многих мероприятий библиотеки.

Нуркина Акмарал Сейфулловна – 1951 г.р. Работала в областной библиотеке в 1973-2006 гг. Окончила библиотечный факультет КазГосЖенПи (1972). В 1972 г. – библиотечарь отдела книгохранения, 1972-1979 гг. – библиотечарь абонмента, отдела книгохранения, методист, 1979-1980 гг. – библиотечарь ППИ, 1980-1985 гг. – библиотечарь отдела комплектования ЦГБ им. П. Васильева, 1985-1992 гг. – библиотечарь ППИ, 1992-1993 гг. – зав. библиотекой УВД Павлодарской области, 1993-2006 гг. – заведующая ОСХТЛ. Организатор создания клубов по интересам «Яблоко» (1999) и «Фиалочка» (2004), «Наш очаг» (1996). Открытие и популярность этих клу-

бов – заслуга А.С. Нуркиной. Пользовалась уважением и авторитетом коллег. Ее отличают доброжелательность, внимание к сотрудникам. Награждена грамотами, дипломами, благодарственными письмами Министерства культуры, управления культуры, профсоюза.

Ныкышев Абай Шарипович – 1954 г.р. В областной библиотеке с 2000 г. Окончил Красноармейский сельскохозяйственный техникум (1982). Долгие годы с 1974 по 1996 гг. работал в системе сельского хозяйства области. С 2000 г. – водитель областной библиотеки. Обеспечивает бесперебойную работу транспорта библиотеки, содержит его в отличном состоянии. Объездил почти все районные и сельские библиотеки, пользуется уважением сотрудников библиотек области, областной библиотеки. Награжден благодарственным письмом областной библиотеки.

О

Обзор библиографический – См. «Библиографический обзор».

Областная библиотека – Областная библиотека им. С. Торайгырова – главная библиотека Павлодарской области. Биография старейшей библиотеки области началась в 1892 г., когда по решению городской думы и на пожертвования купца 1-й гильдии Артемия Дерова и других мест-

ных меценатов открылась «городская публичная библиотека с бесплатной читальней, помещающаяся в собственном доме», а к 1896 году она стала называться уездной. Именно этот год считается годом основания областной библиотеки (см. «История библиотеки»).

«Областная библиотека – первокурснику» выставка – Ежегодная книжная выставка для студентов вузов и колледжей Павлодара. Цель выставки: познакомить первокурсников с различными изданиями: популярными учебниками, учебными пособиями, справочными изданиями, видео и аудио кассетами с обучающими курсами, электронными учебниками и энциклопедиями, новинками казахстанских и российских издательств. На выставке экспонируется около 500 изданий по 20 разделам, на которых представлена литература по всемирной истории, истории Казахстана, иностранным языкам, философии, психологии, валеологии, экологии, информатике, экономике, педагогике и другим дисциплинам, с которыми столкнется первокурсник в процессе учебы. Во время работы выставки проводятся экскурсии по библиотеке, групповые и индивидуальные беседы и обзоры.

Областная программа «Ауыл кітапханасы» – См. «Ауыл кітапханасы».

Обменно-резервный фонд (ОРФ) – осуществляет книгообмен между

библиотеками, обеспечивает замену изданий, в случае утери или изнашивания, организует безвозмездную передачу дублетных и непрофильных изданий, помогает сформировать первоначальный фонд во вновь открывающихся библиотеках. Источником пополнения ОРФ являются документы, выявленные в процессе вторичного отбора в фонде областной библиотеки, в фондах библиотек павлодарского региона.

Обновляемость фонда – Это показатель степени обновления фонда в течение анализируемого периода. Определяется путем деления объема поступлений на объем фонда на конец исследуемого периода и умножается на 100%.

Обращаемость фонда – Это показатель, отражающий интенсивность использования библиотечного фонда. Вычисляется путем деления числа выданных пользователям документов к величине фонда. Один из основных показателей, на основании которого можно судить о соответствии библиотечного фонда интересам пользователей, эффективности работы библиотекарей с фондом документов. Обращаемость фонда областной библиотеки составляет 1, 8.

Объединение библиотек – По решению Министерства культуры Казахской ССР в 1988 году ранее самостоятельные – областная юношеская и областная детская библи-

отеки, сохранив свои фонды, вошли в состав областной объединенной универсальной библиотеки, стали ее структурными отделениями по обслуживанию юношества и детей. С 1988 года коллектив областной объединенной универсальной библиотеки им. С. Торайгырова возглавляет М.А. Жиенбаева (см. Жиенбаева Майя Абдрахмановна).

Объем фонда – Число документов в библиотечном фонде, подсчитанное в принятых единицах учета фонда (см. «Книжный фонд»).

«Одна страна – одна книга» – Республиканская акция «Одна страна – одна книга». Организаторы: Министерство культуры и информации РК, Национальная академическая библиотека РК, а также Библиотечная Ассоциация РК. Цель акции – развитие программы по продвижению чтения, поддержка грамотности и культуры чтения, сохранение духовного наследия, бережное отношение к родному языку, а также нравственное и патриотическое воспитание молодёжи. Содержание акции: прочтение и обсуждение одной книги всей страной в одно и то же время. Проведение разнообразных мероприятий, посвященных этой книге. Для подготовки и проведения акции создается оргкомитет, который состоит из известных писателей Казахстана, ученых и общественных деятелей и определяет форму, порядок

и сроки проведения акции, утверждает выбранную для акции книгу. Впервые акция в Казахстане была проведена в 2007 г., общенациональной книгой чтения – Абай «Слова назидания», 2008 г. – М. Ауэзов «Лихая година», 2009 г. – М. Жумабаев «Жан сөзі», 2010 г. – Ж. Молдағалиев «Мен қазақпын», 2011 г. – Ж. Аймауытов «Ақбілек».

Омарова Бахытжамал Муктаровна – 1958 г.р. В областной библиотеке с 1996 г. Окончила библиотечный факультет АГИК (1982). В 1982-1995 гг. – библиотекарь Бурлинской ЦБС Алтайского края. В 1995-1996 гг. – библиотекарь Константиновской сельской библиотеки Успенского района, 1996-2006 гг. – библиограф областной библиотеки, 2006-2008 гг. – ст. библиотекарь читального зала периодических изданий, с 2008 г. – зав. ОСХТЛ. Знает интересы и запросы читателей. Квалифицированно проводит информирование специалистов по актуальным темам. Активно использует эффективные формы и методы пропаганды библиотечно-библиографических знаний среди читателей. Составитель библиографического указателя «Ученые Павлодарской области», актуальных тематических списков «Как получить кредит», «Пенсионная реформа», «Как получить бесплатную юридическую консультацию». Сотрудничала с областным радио, проводила краеведческие обзоры. Ведет клубы «Наш

очаг», «Фиалочка», организовала экологический лекторий. Наладила тесный контакт с НИИСХ, Иртышским Департаментом экологии Павлодарской области, профлицейми города, активизировала работу по пропаганде технической литературы. Награждена грамотами, благодарственными письмами, областного управления культуры, областной библиотеки.

Омарова Эльвира Николаевна – 1949 г.р. В областной работала в 1990-1993 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум. Восточно-Сибирский государственный институт культуры (г. Улан-Удэ). Долгие годы работала в Железинской ЦРБ, в областной библиотеке им. С. Торайгырова в ИБО, отделе обработки литературы. Она начала работу по автоматизации библиотечных процессов библиотеки. Была первым сотрудником библиотеки, начавшим работу с ЭК. Занималась обучением сотрудников. Пользовалась уважением коллег. Награждена грамотами районного, областного управления культуры.

Он-лайн-продление – Сетевая услуга для удаленных пользователей на сайте областной библиотеки – www.pavlodarlibrary.kz. Этот сервис создан для удобства работы удаленных пользователей.

«Оптимист» – Областное общество инвалидов – партнер библиотеки с 1998 г. В целях реализации про-

граммы «Жанашыр» в центре «Оптимист» был открыт передвижной читальный зал. Для членов общества ежегодно проводятся различные мероприятия: ко Дню Победы, Дню матери, Наурыз. Это встречи с интересными людьми, вечера – портреты «Личность», конкурс-но-игровые программы «Мистер и мисс Оптимисты», юморины и т.д.

Оразалинова Айгуль Кудайбергеновна – 1975 г.р. В областной библиотеке с 2001 г. Окончила ПГУ им. С. Торайгырова (1995), университет «Кайнар» (2002). В 1995-2001 гг. – учитель казахского языка и литературы средней школы № 6 г. Павлодара, с 2001 г. – библиотекарь отдела казахской литературы. Ведет БД «Статьи» на казахском языке, занимается пропагандой творчества казахских писателей и поэтов.

«Орион» фотоклуб – Объединение любителей фотографии, созданное в 1970 году в г. Павлодаре. Членами клуба были любители художественной фотографии: рабочие, специалисты, служащие, студенты, учащиеся. В 1980-м году клубу присвоено звание «Народный самодеятельный коллектив». В разные годы председателями правления были К. Касианов, В. Шаповалов, А. Меттус. Бессменным председателем художественного совета был Е. Ниязов. Многие члены фотоклуба «Орион» представляли свои фотоработы

в художественной галерее «Айна» областной библиотеки: А. Меттус, Б.З. Краснянский, Е. Завсигалова, А. Шар, Г. Сергеев и др.

Оспанова Салтанат Сайлявбековна – 1983 г.р. В областной библиотеке с 2004 г. Окончила Карасукский педагогический колледж (2002), факультет «Педагогики и психологии» ПГПИ (2006). С 2004 г. – библиотекарь читального зала периодических изданий. Освоила библиотечные процессы работы, активно обслуживает читателей, пропагандирует периодические издания. Владеет новыми технологиями, занимается пополнением БД «Статьи».

Оспанова Сандугаш Тлектесовна – 1986 г.р. В областной библиотеке с 2009 г. Окончила библиотечное отделение Аксуского колледжа им. Жаяу Мусы (2007), физико-математический факультет ПГПИ (заочно, 2010). В 2007-2008 гг. – библиотекарь читального зала ЦРБ Майского района, 2009-2011 гг. – библиотекарь отдела автоматизации библиотечных процессов областной библиотеки, с 2011 г. – библиограф. Ведет ПБД «Павлодарское Прииртышье» на казахском языке. Одна из составителей библиографического указателя «Знаменательные и памятные даты Павлодарской области» на казахском языке. Занимается пополнением БД, оцифровкой краеведческого фонда.

Островский Николай Алексеевич – Русский советский писатель, автор романа «Как закалялась сталь». Главный роман Островского, изображающий становление революционера, и личность автора вызывали к себе любовь и уважение у множества читателей в Советском Союзе и за рубежом. Его имя областная библиотека носила с 1959 по 1996 гг.

Отдел автоматизации библиотечных процессов – Структурное подразделение областной библиотеки. Открыт в 2001 г. Основные направления деятельности отдела: автоматизация и информатизация, администрирование сайта областной библиотеки, развитие действующего и создание сводного электронного каталога библиотек области, создание полнотекстовых БД, создание собственной мультимедийной продукции, доступ к удаленным сетевым ресурсам Интернет, электронная доставка документов, обучение библиотечарей области новым информационным технологиям. Функционирует Интернет-центр библиотеки – зал электронных ресурсов, предоставляющий пользователям возможность работать в сети Интернет. В 2010 г. в ОУНБ был установлен WiFi (см. «Беспроводной доступ WiFi»). Отдел автоматизации активно участвует в работе тренинг-центра ОУНБ, обучает библиотечарей новым информационным технологиям. Осуществляет технологи-

ческий консалтинг ЦБС области. Ведет большую консультационную работу, оказывает методическую и практическую помощь по вопросам внедрения новейших информационных технологий.

Отдел казахской литературы – Структурное подразделение библиотеки, в котором сосредоточена литература на казахском языке. Открыт в 1993 году. В фонде отдела 25,0 тыс. экз., 70 наименований газет и журналов. В отделе – более 5,0 тыс. читателей. Одним из направлений работы отдела: массовая работа с читателями в рамках Ресурсного центра «Тілтаным» и проекта «Библиотека – центр досуга и культуры». При содействии областного управления развития языков и областного общества «Қазақ тілі» в отделе создан и успешно работает народный университет «Тіл өнері», на ежемесячные занятия собираются участники Школы переводчиков, Школы искусства красноречия. В рамках университета проводятся областные и городские конкурсы среди учащейся молодежи на знание государственного, русского и английского языков, презентации книг, литературные вечера, круглые столы по вопросам языка и др. Отдел активно содействует реализации государственной программы «Мәдени мұра», участвует в акции «Одна страна – одна книга» (см. соответствующие понятия). Отдел – активный пропагандист книг

серии «Бабалар сөзі», выпускаемой по госпрограмме «Мәдени мұра». С 2004 года проведено множество мероприятий, посвященных данной серии: ежегодные читательские конференции, радиовикторины, радиобеседы, обзоры. Традиционными стали Недели казахского фольклора (см. «Неделя казахского фольклора»). Недели письменности тюркских народов» (см. «Неделя письменности тюркских народов»).

Отдел комплектования – Структурное подразделение областной библиотеки. Создан в 40-х годах XX века. Осуществляет пополнение книжного фондов произведениями печати и периодическими изданиями, электронными и другими видами изданий для детей, юношества и взрослых читателей. Обеспечивает полное, научно-обоснованное и оперативное комплектование книжного фонда, регулярной обновляемости. С 2002 года частично осуществляет обязанности библиотечного коллектора для сельских библиотек области. Формирует БД «Периодика» (см. «Периодика» БД).

Отдел книгохранения – Структурное подразделение областной библиотеки. Создан в 1947 году. Фонд отдела книгохранения состоит из большого массива документов на традиционных бумажных носителях. Коллекционный фонд содержит более 1,0 тыс. единиц хранения, включая коллекции: XIX середины

XX века, казахской печати, факсимильных и репринтных изданий, миниатюр, книг с автографами. Подробно см. «Из коллекций областной библиотеки им. С. Торайгырова» (см. «Каталог редкой книги»). Сведения об отдельных книгах из коллекции казахской печати вошли в единый информационный фонд национальных хранилищ и международный банк данных о Казахстане. Отдел книгохранения регулярно организует презентации книжных выставок. Книги из фонда отдела книгохранения отражены в электронном и карточных каталогах, могут быть выданы читателям через отделы обслуживания.

Отдел литературы на иностранных языках – Структурное подразделение областной библиотеки. Создано в 2001 году. Ежегодно обслуживает более 2,0 тыс. читателей. В фонде отдела – более 4,0 тыс. экз. учебной, справочной, отраслевой и художественной литературы на 50 языках мира. Отдел имеет: фонд аудио-и видеокурсов, обучающих программ, электронных изданий и БД. Под эгидой отдела – 12 клубов по интересам и изучению английского языка. Отдел регулярно организует англоязычные праздники, выставки, просмотры книг и информационные дни. Тесно сотрудничает с Британским Советом, учебным центром Гете-института при ИнЕУ, казахстанскими и зарубежными преподавателями, волонтерами.

Отдел литературы по искусству – Структурное подразделение областной библиотеки. Открыт в 1996 году. Фонд отдела литературы по искусству включает более 10,0 тыс. единиц хранения. Значительная часть фонда: популярные энциклопедии, словари и справочники, монографии и книги по искусству, красочные альбомы и нотные издания, аудиовизуальные средства и журналы. Главные задачи отдела: формирование культуры чтения, устойчивого интереса читателей к искусству. Одно из направлений – массовая работа с читателями в рамках проекта «Библиотека – центр досуга и культуры».

Отдел обработки и каталогизации литературы – Отдел обеспечивает полное раскрытие фондов библиотеки через алфавитный, систематический и электронный каталоги, оперативно обрабатывает и систематизирует поступившие документы, оказывает методическую помощь библиотекам области по вопросам обработки документов и ведению каталогов.

Отдел технической и сельскохозяйственной литературы – Один из первых отраслевых отделов библиотеки, создан на базе сектора сельскохозяйственной литературы (1978 г.). Фонд – около 18,0 тыс. экз. книг и 50 наименований газет и журналов. Ежегодно обслуживает более 2,0 тыс. читателей. В отделе –

два клуба по интересам «Наш очаг» и «Фиалочка», объединяющие любителей садоводства, огородничества, ландшафтного дизайна и комнатного цветоводства. В 2010 году создан экологический лекторий «Зеленая планета». Отдел сотрудничает с НИИСХ, Красноармейским аграрно-техническим колледжем, Иртышским департаментом экологии, областным управлением сельского хозяйства и др.

Отделы библиотеки – В областной библиотеке им. С. Торайгырова функционируют 15 отделов: сектор регистрации читателей, абонемент, информационно-библиографический отдел, отдел сельскохозяйственной и технической литературы, отделы обработки литературы, комплектования, отдел книгохранения, отдел искусства, отдел библиотечного маркетинга и методической работы, отдел автоматизации библиотечных процессов, детское отделение, читальные залы: периодических изданий, универсальный, казахской литературы, зал литературы на иностранных языках (см. соответствующие понятия).

«Открытая электронная библиотека «Павлодарское Прииртышье» – Проект разработан в 2006 г. Направлен на формирование и представление базы данных о Павлодарской области в локальном каталоге и Интернет с целью обеспечения оперативного доступа пользовате-

лей к библиографии и текстам из периодических изданий о крае. Проект рассчитан на вовлечение в оборот информационных ресурсов ОУНБ и ЦБС области (см. ЭБ «Павлодарское Прииртышье»).

«Открытое общество» институт – См. Фонд Сорос-Казахстан.

«Отпуск в городе» – Программа «Отпуск в городе» создана в 2010 г. для читателей, которые по тем или иным причинам решили остаться в городе на период отпуска. Включает: книжные выставки, обзоры, информационные часы, мастер-класс, видеолекторий, громкие чтения и т.д. Реализации программы: июль-август.

Отчет – Годовой отчет библиотеки – это основная форма отчетности, отражающая содержание и объем проделанной работы по всем направлениям деятельности библиотеки: Годовой статистический отчет форма 1 – Библиотека, № 6-НК. Областная библиотека представляет сводные данные по ЦБС области в Министерство культуры, областное управление культуры, НАБРК, НБРК и другие вышестоящие органы.

Оцифровка – Конверсия печатного материала в электронный формат. Оцифровка осуществляется путем сканирования печатных или рукописных материалов. Первые шаги в этом направлении областная библиотека сделала в 2006 году в рамках

участия в российско-казахстанском проекте «Встречи на границе», были переведены в цифровой формат более 300 краеведческих книг, свыше 500 статей.

П

«Projects Club» – Еженедельный клуб любителей английского языка. Организован в 2011 году. Предлагает членам клуба возможность научиться разрабатывать собственные проекты на основе хорошо зарекомендовавших себя англоязычных печатных изданий и Интернет-ресурсов.

«Profesional» – Программа повышения квалификации библиотечных работников области. Цель программы – профессиональное развитие сотрудников библиотек области, самореализация библиотекаря в профессиональной среде. Обучение библиотечных работников организуется на базе областной библиотеки им. С. Торайгырова, центральных районных, городских и модельных сельских библиотек области. Повышение квалификации и переподготовки специалистов осуществляется дифференцированно (специалисты структурных подразделений областной библиотеки, центральных районных, городских, детских, сельских библиотек, начинающие библиотекари).

Паблик рилейшнз – Связи с общественностью, пиар (англ. Public

Relations – связи с общественностью). Это деятельность библиотеки, направленная на формирование, поддержку и развитие позитивного отношения к библиотеке.

К PR-мероприятиям относятся социальные проекты ОУНБ, циклы выставок, акции, флеш-мобы, презентации новых изданий, встречи с деятелями культуры и науки и др. Наиболее значимые события освещаются в СМИ, для журналистов готовятся пресс-релизы, на страницах областных газет публикуются статьи сотрудников. По областному радио-анонсы мероприятий и радиопередачи к знаменательным датам.

Павлодарский детско-юношеский Центр экологии и туризма – Партнер областной библиотеки. Открыт в 1947 г. как юннатский кружок при областном историко-краеведческом музее им.Потанина. Основные задачи Центра: развитие экотуризма, пропаганда краеведения, физической культуры, укрепление здоровья подрастающего поколения и т.д. На основе договора о сотрудничестве Центр совместно с ОСХТЛ участвует в реализации проекта «Экология и жизнь».

Павлодарский научно-исследовательский институт сельского хозяйства (НИИСХ) – Партнер областной библиотеки с 2000 г. Образован в 1993 г. на базе двух учреждений: Павлодарской государственной областной сельскохозяйственной

опытной станции и Павлодарской областной станции по защите почв от эрозии. Основная задача НИИ: создание новых сортов высокоурожайных культур с улучшенными качествами. Важные исследования проводятся на пойменных лугах р. Иртыш.

«Павлодарское Прииртышье» ПБД – См. Полнотекстовая база данных «Павлодарское Прииртышье».

«Параграф» – Правовая БД по законодательству Республики Казахстан на государственном и русском языках. Содержит: законодательную базу Казахстана, документы международного права, проекты документов, разъяснения и комментарии, формы документов, словари и прочую справочную информацию. БД «Параграф» – наиболее запрашиваемая пользователями библиотек ПБД, включающая более 100 тыс. документов.

Партнеры библиотеки – Участники совместной деятельности, компаньоны. Областная библиотека установила информационное и социальное партнерство со многими государственными и общественными организациями. Среди информационных партнеров – областные и городские газеты «Сарыарка самалы», «Звезда Прииртышья», «Ертiс дидары», «Руханият», «Шаһар», «Городская неделя», «Новое время», «Версия» и др., областная телерадио корпорация, телекомпания «Ир-

бис». Социальные партнеры: учреждения культуры, областное общество «Қазақ тілі», высшие и средние учебные заведения города и др.

Паспорт картотеки – Служебный документ, в котором зафиксированы основные сведения о конкретной картотеке: наименование, дата организации, способ группировки библиографических записей, читательское назначение, отражаемые фонды и т.д. Паспорт хранится в ИБО, заполняется сотрудником отдела, ответственным за организацию картотеки.

Паспорт каталога – Служебный документ, в котором зафиксированы основные сведения о конкретном каталоге: наименование, дата организации, способ группировки библиографических записей, читательское назначение, отражаемые фонды и т.д. Бланк паспорта хранится в отделе обработки литературы, заполняется сотрудником, ответственным за организацию каталога. В библиотеке составлены паспорта на карточные и электронный каталоги. Ежегодно паспорта дополняются новыми сведениями.

Патриотическая неделя «Война. Книга. Поколение» – Проходит ежегодно, посвящена Великой Победы. Включает цикл мероприятий патриотической тематики: книжная выставка «Батырлар жолымен, немесе соғыс ардагерлері арқашан есімізде», урок мужества «Прикос-

нись душою к подвигу», час интересного рассказа «Есть в памяти мгновения войны», открытый урок «Знай своих защитников» и др.

Передвижной читальный зал – Это создание комфортных условий для получения документов из фондов областной библиотеки пользователями с ограниченными возможностями, внестационарные формы обслуживания, удовлетворение информационных запросов, способствующих развитию их творческих возможностей и самоутверждению. Передвижной читальный зал работает в обществе инвалидов «Оптимист» и обществе «Көмек».

«Периодика» БД – Содержит сведения о журналах и газетах, поступивших в фонд библиотеки. Ведется с 2008 года.

Периодическое издание – Это печатное издание, выходящее с заявленной периодичностью. В фонде областной библиотеки периодические издания представлены газетами, журналами, ежегодниками, научными журналами, календарями, реферативными сборниками, библиографическими указателями, информационными бюллетенями, литературными журналами.

«Писатели и поэты Павлодарского Прииртышья» библиографический указатель – Первый выпуск осуществлен в 1968 г. В 1986 году был переиздан, дополнен новыми именами. Собраны сведения о пи-

сателях и поэтах Павлодарского Прииртышья. На основе указателя создаются персональные указатели, памятки, списки литературы: «Рамазан Тохтаров», «Аманжол Шамкенов», «Надежда Чернова», «Жусупбек Аймаутов», «Султанмахмут Торайгыров», «Дихан Абилов», «Мубарак Жаманбалинов», «Зеин Шашкин», «Дмитрий Приймак», «Павел Васильев» и др.

Платные услуги – Дополнительные услуги, не затрагивающие права населения на бесплатное пользование библиотекой. Платные услуги оказываются согласно НПА РК. Средства, полученные от платных услуг, расходуются на развитие библиотеки и совершенствование библиотечного обслуживания населения: укрепление материально-технической базы библиотеки; приобретение оборудования, инвентаря; изготовление печатной продукции; социально-культурные мероприятия; на оплату услуг связи; на оплату труда специалистов отделов библиотеки, привлекаемых для указания услуг.

Повышение квалификации – Повышение квалификации – расширение и углубление профессиональных знаний библиотекаря в соответствии с занимаемой им должностью и функциональными обязанностями. В период с 1961 года по 1978 год при областной библиотеке работал учебно-консультационный

пункт Семипалатинского библиотечного техникума, которым руководила Л.С. Лямзина. В 1979 году по инициативе Л.М. Грезиной была создана городская школа библиографов с участием библиографов из библиотек всех ведомств. Повышение квалификации и переподготовка библиотекарей – важное звено методической работы, областной библиотеки. Формы повышения квалификации: семинары, семинары-тренинги, деловые игры, стажировки, практикумы, «круглые столы», конкурсы профессионального мастерства. В области библиотечные кадры среднего профессионального уровня образования готовит Аксуский колледж им. Ж. Мусы – отделение «Библиотечное дело». Подготовка библиотечных кадров с высшим образованием – ПГУ им. С. Торайгырова (факультет журналистики и переводческое дело). См. Также Семинары, курсы.

Подписка – Подписка на периодические издания – один из способов пополнения библиотечных фондов. Подписка осуществляется два раза в год через Казпочту. Ежегодно выписывается более 450 наименований казахстанских и российских газет и журналов.

«Поиск и заказ» модуль – Модуль программы РАБИС. Установлен в 2001 г. С помощью модуля пользователь библиотеки имеет доступ к библиографическим БД областной библиотеки.

Полнотекстовая база данных (ПБД) – Разновидность текстовой базы данных, содержащая полные тексты документов. В областной библиотеке – тексты краеведческого характера, статьи из областных газет «Сарыарка самалы», «Звезда Прииртышья», городских и районных газет.

Полнотекстовая база данных «Павлодарское Прииртышье» – Ведется с 2008 года. Библиографические записи статей с текстами по истории края, экономике, о знатных и известных людях области. В полнотекстовой базе отражены все стороны развития павлодарского региона, включая краеведческие полнотекстовые БД ЦБС области.

Положение о библиотечном деле в РК – Утверждено приказом Министерства культуры РК от 29 марта 1996 г. № 29. Положение определяет правовые, экономические и социальные условия стабилизации и развития библиотечного дела в РК.

Пользователь – Это отдельное лицо или организация, обращающаяся к услугам библиотеки. Пользователь библиотеки может быть посетителем выставки, участником мероприятия, получателем справки и т.д.

Попугаева Зоя Николаевна – 1947 г.р. Работала в областной библиотеке в 1971-2004 гг. Окончила Павлодарское педучилище им. В. Воровского, Семипалатинский библи-

отечный техникум им. Абая (1971), библиотечный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (заочно, 1982). В 1971-1979 гг. – библиограф областной библиотеки, 1979-1984 гг. – библиотекарь отдела комплектования ЦГБ г. Павлодара, 1984-1991 гг. – библиотекарь облсовпрофа, 1991-2004 гг. – методист областной библиотеки, 2004 гг. – ст. библиотекарь читального зала периодических изданий. Принимала участие в разработке программ и проектов по повышению квалификации, курировала вопросы юношества. Разработала программу повышения квалификации библиотечных работников «Деловой этикет». Награждена грамотами областной библиотеки, облсовпрофа.

Посещаемость – Относительный показатель обслуживания читателей, характеризующий интенсивность пользования библиотекой. Измеряется количеством посещений, приходящихся на одного читателя за определенный период. Ежегодный показатель посещаемости областной библиотеки – 6, 4.

Правила о деятельности библиотечных учреждений РК – Утверждены приказом Министра культуры, информации и общественного согласия РК от 8.05.2002 г. № 118. Настоящие Правила определяют порядок организационного, экономического и правового регулирования в сфере библиотечного обслужи-

вания населения. В соответствии с «Правилами о деятельности библиотечных учреждений РК» во всех населенных пунктах Павлодарской области с числом жителей более 500 человек действуют библиотеки.

Правовая база данных – Доступ к полнотекстовый правовой информации. В областной библиотеке к услугам читателей: правовые БД «Заң», «Параграф», «Цифровая библиотека по правам человека» (см. соответствующие понятия).

Праздник книги – См. «Всемирный день книги и авторского права».

Прайс-лист – Издание, содержащее перечень товаров, услуг, краткую характеристику, назначение и цены. При пополнении книжного фонда библиотеки используются прайс-листы книжных и книготорговых организаций.

Практикум – Форма практического обучения библиотекарей. Практикумы организуются индивидуально и групповые, для начинающих работников, не имеющих библиотечного образования. Основная цель практикума – познакомить библиотекаря с основами библиотечного дела, дать ему минимум необходимых практических профессиональных знаний и умений для работы в библиотеке. При приеме на работу библиотекари проходят практикумы в отделах ОУНБ.

Презентация – Показ новых книг, газет, периодических изданий, видеопрограмм, библиотечных выставок, стендов, постеров и другой информационной продукции. Областная библиотека проводит презентации новых книг местных поэтов и писателей, презентации работ художников, фотографов, издательской деятельности библиотеки – указателей, календарей, методических пособий, электронных изданий.

Пресс-релиз – Краткий текст о мероприятии, создаваемый сотрудниками библиотеки для журналистов. Объем пресс-релиза не превышает 1-1,5 печатных страниц. Текст строится по принципу перевернутой пирамиды: от самого главного, но предельно сжатой форме, к деталям с более подробной характеристикой. Пресс-релизы составляются ко всем мероприятиям областной библиотеки.

«Приглашаем в мир кино Шакена Айманова» – Киноклуб основан в 2009 г., в год празднования 95-летия Ш.К. Айманова, с целью пропаганды литературы о жизни и творчестве известного актёра, режиссёра театра и кино. Просмотр имеющихся в фонде библиотеки кинолент «Наш милый доктор», «Туған жер», «Земля отцов», «Алдар Косе», «Дочь степей», «Ангел в тубетейке», «Конец атамана», позволяет полнее раскрыть многогранный образ талантливого земляка.

Проверка фонда – Периодический переучет (определение наличия) зарегистрированных в учетной документации изданий и других документов в библиотечном фонде, а также установление их соответствия учетным документам. Проверка бывает сплошная (всего фонда библиотеки), частичная, выборочная. Выборочно проверялись фонды отдела искусства, казахской литературы и иностранной литературы. Сплошная проверка фонда универсального читального зала прошла в 2011 г.

Программа летних чтений – Работа детского отделения библиотеки с пришкольными лагерями в летний период. Цель программы: пропаганда чтения, лучших образцов детской литературы, развитие читательского вкуса. Главный герой всех праздников и торжеств – детская книга. «Пятая четверть», «Её величество книга», «С книгой в мир природы», «Эколето», «Магия чтения» – это ежегодные занятия с детьми в летнее время.

Программа – Целевые комплексные программы – системный подход к организации работы по конкретно выбранному направлению. В творческом багаже библиотеки много ярких программ: «Жанашыр», «Тіл онері», «Шанырак», «Кітапхана және оқуға», «Экология и жизнь», «Библиотека – центр культуры и досуга», «Открытая би-

блиотека» и др. Мероприятия, проводимые в рамках программ объединяют различные социальные и профессиональные группы читателей: это госслужащие, предприниматели, пенсионеры, преподаватели, студенты и учащиеся, безработные и др.

Программа «Библиотека-центр культуры и досуга» – См. «Библиотека – центр культуры и досуга» программа.

Программа «Библиотека и краеведение» – См. «Библиотека и краеведение» программа.

Программа «Жанашыр» – См. «Жанашыр» программа.

Программа «Шанырак» – См. «Шанырак» программа.

Программа «Экология и жизнь» – См. «Экология и жизнь» программа.

Проект – Проектная деятельность библиотеки нацелена на формирование электронной библиотеки, расширение языковой среды, правовое воспитание, взаимодействие с другими библиотеками, обслуживание социально-незащищенных слоев населения, краеведение, профессиональное обучение, культурно-массовое обслуживание. Областная библиотека реализует проекты: «Электронная библиотека «Павлодарское Прииртышье», «Триединство языков», совместный российско-казахстанский проект «Встречи на границе».

Проект «Встречи на границе» – См. «Встречи на границе» проект.

Пропаганда библиотечно-библиографических знаний – Пропаганда ББЗ направлена на обучение читателей методике эффективного использования библиотечных фондов, СБА, ЭК, ориентации в системе библиографических пособий. Осуществляется библиотекой непосредственно в ходе справочно-библиографического и информационно-библиографического обслуживания читателей.

Профессиональный час – Форма библиотечно-библиографической работы по профессиональной ориентации молодежи, актуальна для учащихся школ и средних специальных заведений: колледжей, лицеев. Темы профчаса: «Я изучаю автодело», «Мастер – отделочник широкого профиля», «Я – электрогазосварщик», «Парикмахерское дело» и др.

Публикация – Публикация (от лат. publico – объявляю всенародно) доведение чего-либо до всеобщего сведения посредством печати, радиовещания или телевидения. В республиканских и областных периодических изданиях выходят статьи о работе областной библиотеки им. С. Торайгырова. Ведущие специалисты публикуют статьи об инновационном опыте библиотеки в республиканских профессиональных журналах «Кітапхана элемі»,

«Кітапхана», «Кітап патшалығы». На страницах областных газет «Звезда Прииртышья», «Сарыарка самалы», «Регион КЗ», «Городская неделя» и др. выходит информация о мероприятиях, библиотечно-библиографические обзоры.

Пункт общественного доступа (ПОД) – обеспечивает бесплатный доступ населения к информационным ресурсам государственных органов власти. С 2007 года библиотеки Павлодарской области стали равноправными участниками программы «электронного правительства» как субъекты, которые оказывают базовые электронные услуги, предусматривающие сбор, хранение и предоставление информации. Важным направлением в реализации проекта в области стало развитие сети пунктов общественного доступа (ПОД).

Пусна Тамара Григорьевна (1938-1978) – Работала в областной библиотеке с Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая, библиотечный факультет ЛГИК им. Н.К. Крупской (заочно). Работала библиотекарем-методистом, заведующей научно-методическим отделом. Вела активную общественную работу, была членом профкома, партбюро, общества «Знание». Награждена грамотами Министерства культуры Каз. ССР, областного управления культуры.

Путеводитель – это особый жанр справочного пособия, задачей ко-

торого является информирование читателя об отделах библиотеки, ее истории, фонде, услугах. Об областной библиотеке им. С. Торайгырова выпущено 3 издания путеводителя. Первое издание вышло в 1996 г. к 100 летию библиотеки; 2-ое издание, переработанное и дополненное, выпущено в 2003 г.; 3-е издание – на казахском, русском и английском языках – в 2006 г. к 110-летию библиотеки.

Р

РАБИС – Республиканская Автоматизированная Библиотечная Информационная Система разработана программистами Компьютерного центра Национальной библиотеки РК в соответствии с международным форматом USMARC и библиотечным ГОСТом. В 2000 г. введена в областной библиотеке взамен АБИС (см. «АБИС»).

Рабочая станция – Любой рабочий компьютер в сети, не являющийся сервером, за которым работают пользователи. Требования к рабочим станциям определяются кругом задач станции. Главные требования – быстродействие и объем оперативной памяти. В областной библиотеке читателям предоставлена 31 АРМ.

«Радосвет» клуб – Клуб любителей русского языка и культуры создан в 2011 г. Задачи клуба: пропаганда

высокохудожественных произведений, приобщение к достижениям мировой культуры. В планах клуба: проведение читательских акций, марафонов чтения, конкурсы знатоков русского языка, проведение фольклорных праздников, просмотры и обсуждение фильмов об истории создания художественных произведений, об исторических событиях, которые оказали влияние на развитие русской культуры. Партнеры: Славянский культурный центр, преподаватели павлодарских вузов, творческие коллективы Дворца школьников.

Ракова Раиса Павловна – 1948 г.р. Работала в областной библиотеке в 1994-2009 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая, библиотечный факультет Восточно-Сибирского государственного института культуры (г. Улан-Удэ, (1983), 1970-1993 гг. – библиотекарь, методист, зав. методическим отделом ЦБС г. Павлодара, 1994-1998 гг. – зам.директора по работе с детьми областной библиотеки, 1998-2009 гг. – зам.директора по административно-хозяйственным вопросам. Организовывала работу массовых библиотек города, активно занималась вопросами детского чтения, оказанием методической помощи детским библиотекам области, готовила методические рекомендации, пособия. Р.П. Раковой проведена большая работа по организации деятельности област-

ной библиотеки в новом здании по ул. Ак. Сатпаева, 104. Награждена грамотами Министерства культуры РК, управления культуры города, области, областной библиотеки.

Расстановка фонда – Порядок размещения документов на полках фондохранилища, определяемый объемом фонда, его назначением и составом документов. Различают два основных вида расстановок – логические (систематическая, тематическая, предметная), и формальные (алфавитная, географическая, инвентарная, нумерационная, форматная, хронологическая, языковая). В областной библиотеке принята систематическая расстановка фонда.

«Раритет» – Проект по обновлению, выявлению, хранению и популяризации редких и уникальных изданий. Реализуется с 1998 г. Цель программы: сохранение памятников литературы, обеспечение читателям доступа к редким и ценным изданиям. Фонд редких книг охватывает издания, начиная с 1819 года по настоящее время. По программе «Raritet» для учащихся и студентов города ежегодно проводятся обзоры, выставки редких книг «Из коллекции областной библиотеки им. С. Торайгырова».

Рахимжанова Дана Сарсембаевна – 1980 г.р. В областной библиотеке с 2009 г. Окончила Павлодарский педагогический колледж им. Б. Ах-

метова (2000), ПГПИ (2006), полные курсы учебного центра «Успех» (2003). В 2001-2006 гг. – воспитатель детского сада № 120, 2008-2009 гг. – секретарь ГУ «Комплекс «Музыкальный колледж-музыкальная школа-интернат для одаренных детей», с 2009 г. – секретарь областной библиотеки. Ведет делопроизводство на двух языках, формирует документацию библиотеки для областного архива, готовит документы и материалы, необходимые для работы руководителя, проведения встреч и совещаний. Награждена грамотами и благодарственными письмами отдела образования г. Павлодара, областной библиотеки.

Регистрационная карточка на периодические издания – Учетный документ, предназначенный для регистрации поступающих в библиотечный фонд номеров периодических изданий, выполняет контрольные функции за своевременным поступлением изданий, справочно-информационные о наличии изданий в фонде. Является формой индивидуального учета периодических изданий. Ведет отдел комплектования библиотеки.

Регистрационная карточка читателей – Форма учетного документа библиотеки. Заполняется при первом посещении читателя, вносятся анкетные данные.

Регистрация читателей – Форма учета пользователей библиотеки.

При записи в библиотеку данные о читателях вводятся в БД «Читатели» (см. «Читатели» БД).

«Редкие книги» БД – Ведется с 2009 г. Насчитывает около 500 б.з. редких и ценных изданий из коллекции областной библиотеки.

Редкие и ценные книги – Книги, составляющие фонд редких и ценных изданий Павлодарской областной библиотеки, имеют особое историко-культурное и мемориальное значение. Фонд редких и особо ценных изданий – это более 1,3 тыс. экз. произведений печати. (см. «Каталог редкой книги»).

Реклама библиотеки – См. «Библиотечная реклама».

Ретроввод – это ввод в электронный каталог библиотечного фонда за период до 1993 г. Ретровводом занимаются все отделы библиотеки. Ежегодно БД «Книги» пополняется свыше 5,0 тыс. библиографически-ми записями книг.

Ретроконверсия – Перевод традиционных карточных каталогов в цифровую форму. Работа по ретроконверсии карточных каталогов в областной библиотеке начата в 2002 г.

Родайкина Лариса Федоровна – 1944 г.р. Работала в областной библиотеке в 1967-2005 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1967), библи-

отечный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (заочно, 1983). В 1967-1969 гг. – библиотекарь абонемента, 1969-1973 гг. – библиотекарь отдела комплектования, 1973-2005 гг. – заведующая отделом книгохранения. Внесла большой вклад в создание системы каталогов. Участвовала в организации книжного фонда областной библиотеки и библиотек Павлодарской области, формировании коллекции редких изданий, вела большую работу по сохранности фонда. Долгое время была председателем профкома библиотеки. Награждена знаком «Ветеран труда», грамотами, благодарственными письмами Министерства культуры Каз. ССР, облсовпрофа, областной библиотеки.

«Русские писатели Казахстана» – Серия указателей начата в 2005 г. В 1-й выпуск издания вошло творчество трех русских писателей, уроженцев Павлодарской области: А.С. Сорокина, А.Е. Новоселова, А.В. Некрасова. Материалы о них отражены в ЭБ «Встречи на границе».

Рыспаева Багитгуль Тилемисовна – 1966 г.р. В областной библиотеке с 2011 г. Окончила Центрально-Азиатский университет по специальности «Библиотечное дело и библиография» (Алматы, 2007). В 1995-2009 гг. – гл.библиотекарь читального зала ЦДБ им. А.С. Пушкина (г. Кустанай), 2009-2010 гг. – библи-

отекарь, зав. отделом обслуживания ЦГБ им. П. Васильева г. Павлодара, с 2011 г. – библиотекарь читального зала областной библиотеки. Занимается обслуживанием читателей, ретроконверсией фонда читального зала.

Рыжко Е.В. – Директор библиотеки с 1941 по 1943 гг.

С

Сагинтаев Бахытжан Абдирович – Аким Павлодарской области с 2008 г. Уделяет большое внимание работе библиотек области. Внес большой вклад в восстановление и ремонт учреждений культуры области, в т.ч. сельских библиотек, пополнение книжного фонда. Первый среди руководителей области посетил почти все сельские библиотеки. По его поручению из областного бюджета выделены дополнительно 30,0 млн. тенге на пополнение фонда сельских библиотек области, приобретено 31,4 тыс. экз. книг, по Дорожной карте – 33,3 млн. тенге на ремонт фасада здания областной библиотеки им. С. Торайгырова. Благодаря Б.А. Сагинтаеву фасад здания библиотеки приобрел новый облик, стал еще одним украшением центра города.

«**Сад и огород**» – Библиографический список литературы в помощь садоводам-огородникам. Периодич-

ность 1 раз в квартал. Выпускает отдел сельскохозяйственной и технической литературы.

Сайт – См. «Веб-сайт».

Салон дамского романа – Первая встреча любительниц дамских романов состоялась в 2005 году. в рамках программы Всемирного дня книги и авторского права (Праздника книги). Встречи любительниц чтения любовной литературы стали регулярными, проводятся в литературной гостиной «Визит». В программе: знакомство с истоками жанра любовной прозы, факты из жизни знаменитых писательниц, слайд-шоу, видеопрезентации, книжные выставки по теме «Все о женщинах и для женщин», просмотр кинофильмов, викторины, конкурсы, игры.

«**Самал**» – Реабилитационный центр. Детское отделение библиотеки в рамках программы «Солнышко», разработанной для читателей-детей с ограниченными возможностями, активно сотрудничает с реабилитационным центром «Самал». При проведении мероприятий используются активные формы пропаганды литературы.

Санатова Балгын Жолдыбаевна – 1987 г.р. В областной библиотеке с 2007 г. Окончила библиотечное отделение Аксуского колледжа им.Жаяу Мусы (2007). Учится заочно в ПГПИ. В 2007-2008 гг. – би-

библиотекарь читального зала, 2008-2011 гг. – методист, с 2011 г. – библиотекарь отдела автоматизации библиотечных процессов. Принимает участие в формировании ЭБ «Павлодарское Прииртышье», занимается оцифровкой краеведческих документов, разработкой методических материалов по внедрению IT-технологий в ЦБС области. Составитель проекта «Электронной литературной карты Павлодарского Прииртышья».

Сарсекеева Роза Габденовна (1965-1993) – В областной библиотеке работала в 1988-1993 гг. Окончила библиотечное отделение ЕКПУ (1985), библиотечный факультет АГИК. В 1985-1988 гг. – библиотекарь областной детской библиотеки им. С. Торайгырова, 1988-1993 гг. – ст. библиотекарь детского отделения областной библиотеки. Ее отличали трудолюбие, любовь к детям. Пользовалась уважением и авторитетом среди коллег и читателей.

«Сарыарқа самалы» – Областная общественно-политическая газета на казахском языке. Издается с 1929 г. Информационный партнер областной библиотеки. На страницах издания регулярно печатаются материалы о деятельности библиотеки.

Сводный указатель периодических изданий – Ведется с 1980 г. Отражены сведения о периодических изданиях, получаемых библиотеками города.

Сектор статистического учета и контроля – Структурное подразделение библиотеки. Создано в 1996 г., осуществляет запись и учет читателей. Сотрудники сектора оформляют читательский билет, знакомят с правилами пользования и ресурсами библиотеки, ведут статистический учет обслуживания, осуществляют контроль при входе и выходе из читательских помещений.

Сектор юношества – См. «Юношеская кафедра».

Семинар – Групповое занятие по повышению квалификации, одна из активных форм, используемых библиотекой. Получили резонанс в библиотечном сообществе семинары: «Новая библиотека для нового информационного сообщества. Модельная сельская библиотека» (2003 г.), «Библиотеки – ресурсные центры общественного развития и конкурентоспособности страны» к итогам реализации областной программы «Ауыл кітапханасы 2004-2006 гг.» (2006 г.), «Библиотека как общедоступный центр для местного сообщества» на базе Кызылжарской модельной сельской библиотеки ЦБС г. Аксу (2006 г.), «Библиотечный сайт в информационном пространстве Павлодарского региона» с участием специалистов НАБРК г. Астана, специалистов РИА «Инфомаркет», ТОО «Индустрия связи» (2007 г.), «Библиотека – формированию толерантности в обществе»

(2007 г.), «Детское чтение: современная ситуация и перспективы» (2008 г.), «Базы данных библиотек области как фактор эффективной реализации информационных технологий на современном этапе» (2008 г.), «Электронные ресурсы модельных сельских библиотек» на базе модельной сельской библиотеки с. Набережное Павлодарского района (2009 г.), «Новое десятилетие – новые перспективы развития библиотек» в свете реализации Послания Президента Республики Казахстан «Новое десятилетие – новый экономический подъем – новые возможности Казахстана» на базе ЦРБ Актогайского района (2010 г.). «Библиотеки Павлодарской области: инновационная модель развития» (2010 г., г. Астана, НАБ РК).

Семинар-тренинг – Интегрированная форма обучения персонала, в которой объединяются элементы семинара как традиционной формы повышения квалификации библиотечных работников и элементы тренинга как метода ситуационного проблемного обучения. В практике библиотеки широко используются семинары-тренинги по внедрению новых технологий в библиотечную практику, по обучению современным принципам управления (стратегическому планированию и проектированию, управлению персоналом).

«Семья надежнейшее благо» – Программа детского отделения ОУНБ. Девиз программы: «Крепкая семья – сильный Казахстан». Цель программы: повышение статуса книги в современной семье. Основные направления: укрепление семейных традиций и связи поколений отцовства и материнства через книгу; развитие библиотеки как центра семейного чтения. Партнеры: подростковый центр «Рауан», общество женщин-инвалидов, имеющих на иждивении несовершеннолетних детей. В программе: беседа «Научите ребенка любить книгу»; утренник «Непростые истины»; игра «Поэтическая экспедиция на жайляу»; игровые программы «Моя читающая семья»; «Найди меня», конкурс «Лучший литературный отец»; «Школа родительской грамотности».

Сервер – Компьютер, который управляет всей сетью и накапливают у себя все данные рабочих станций. Сервер работает в автоматическом режиме, осуществляет функции управления сетью и концентрации данных. Сервер – самый большой и мощный компьютер в сети. Сервер областной библиотеки расположен в отделе автоматизации библиотечных процессов.

Сергеева Тамара Семеновна – 1936 г.р. В областной библиотеке работала в 1988-2006 гг. Окончила Павлодарскую бухгалтерскую шко-

лу (1969). С 1988 г. работала заместителем директора по административно-хозяйственной работе областной библиотеки. Обеспечивала работу технических служб библиотеки, добросовестно выполняла свои обязанности по содержанию здания библиотеки. Отличалась особым трудолюбием. Пользовалась уважением сотрудников библиотеки. Награждена грамотами областной библиотеки.

Серимова Маргарита Шайзадовна – 1970 г.р. В областной библиотеке с 2011 г. Окончила библиотечное отделение Новосибирского областного училища культуры (1991). В 1991-1992 гг. – зав. отделом абонемента библиотеки АО «Электросигнал», 1992-1996 гг. – библиотекарь культурно-спортивного центра, 1996-1998 гг. – библиотекарь ЗАО «СПЭЛ» (г. Новосибирск), 1998-2009 гг. – библиотекарь Ольгинской, Тимирязевской средних школ Успенского района Павлодарской области, с 2011 г. – библиотекарь отдела сельскохозяйственной и технической литературы областной библиотеки. Ведет БД «Статьи», работу клубов «Наш очаг», «Фиалочка».

Систематическая картотека статей (СКС) – Год основания – 1957. Цель создания – удовлетворение запросов читателей, поиск необходимой информации. Представлены печатные и рукописные карточки. Картотека находится в ведении ин-

формационно-библиографического отдела, находится в зале каталогов. Тематика картотеки включает литературу по всем отраслям знаний. Виды включенных изданий – журналы, газеты, сборники. Способ группировки материалов – систематический. Имеется АПУ. Особенность картотеки, отличающая ее от систематического каталога, состоит в оперативном отражении новых материалов из журналов, газет, периодических и продолжающихся сборников. Картотека законсервирована в 2000 г., представлена в электронном виде.

Систематический каталог – Библиотечный каталог, в котором библиографические записи располагаются по отраслям знания в соответствии с определенной системой библиотечно-библиографической классификации. Систематический каталог на русском языке ведется с 1950 г. Систематический каталог на казахском языке ведется с 1970 г. Краеведческий систематический каталог ведется с 1957 г. Систематический каталог авторефератов ведется с 1995 г.

Скульская Татьяна Юрьевна – 1985 г.р. В областной библиотеке с 2008 г. Окончила филологический факультет ПГПИ (2008). Магистрант ЧГАКИ по специальности – библиотечно-информационные ресурсы. С 2008 г. – библиотекарь отдела абонемента. Организует ра-

боту юношеской кафедры. Ведет работу клуба «Айтолқын», занимается пропагандой здорового образа жизни среди читателей-девушек. Формирует запросы читателей юношеского возраста. Реализует программу «Отпуск в городе», активный участник реализации проекта «Жанашыр». Участвует в ретроконверсии фонда отдела, оцифровке краеведческих изданий. Член профсоюзного комитета библиотеки.

Слёт молодых библиотекарей – Первый Слёт молодых библиотекарей страны состоялся 23-24 апреля 2008 г. в г. Астане. Цель – закрепление молодых специалистов в библиотеках Казахстана, укрепление позитивного имиджа библиотечной профессии, выявление наиболее перспективных кадров с целью содействия карьерному продвижению. На Слёте приняли участие 100 лучших представителей молодого поколения библиотекарей Казахстана, в т.ч. представители Павлодарской области А.Ж. Еденова (библиограф ОУНБ), Ж.Т. Скурлатова (библиотекарь Церковянской модельной сельской библиотеки Железинской ЦБС), С. Абдрахманова (библиограф ЦГБ г. Экибастуза), Ж.Кенжебекова (библиотекарь областной спецбиблиотеки), З.Т. Молдабаева (библиотекарь Кобынрозекской сельской библиотеки Успенской ЦБС), руководитель группы М.А. Жиенбаева (директор ОУНБ).

З.Т. Молдабаева заняла первое место с проектом «Краеведение как главный приоритет работы библиотеки». В работе первого Слёта молодых библиотекарей Казахстана приняли участие: Министр культуры и информации РК, представители Администрации Президента РК, министерства образования и науки, НДП «Нур Отан», Конгресса молодёжи Казахстана, руководители библиотек, ответственные сотрудники государственных структур, видные казахстанские писатели и общественные деятели, известные деятели творческой и научной интеллигенции ближнего и дальнего зарубежья – России, Дании, Норвегии, Словакии, Шри-Ланки.

Служба электронной доставки – См. «Электронная доставка документов».

Смагулова Гульжанат Талгатовна – 1982 г.р. В областной библиотеке с 2011 г. Окончила КазГЮУ (2003), исторический факультет ПГПИ (2006). В 2003-2007 гг. – гл.специалист Актогайского районного суда, 2007-2011 гг. – специалист Управления Комитета по правовой статистике и специальным учетам, с 2011 г. – библиограф областной библиотеки. Ведет БД «Статьи», ПБД «Павлодарское Прииртышье». Консультирует пользователей Центра «Әділет» по юридическим вопросам.

Смагулова Сауле Кайруллиновна – 1956 г.р. В областной библиотеке с 1978 г. Окончила библиотечный факультет КазГосЖенПИ (1978). В 1973-1974 гг. – библиотекарь Пресновской сельской библиотеки Павлодарского района, 1978-1988 гг. – методист областной библиотеки, 1988-1997 гг. – библиотекарь отдела обработки, 1997-2005 гг. – методист, с 2005 г. – библиотекарь отдела книгохранения. Курировала вопросы организации пропаганды литературы на казахском языке в библиотеках области, выступала на областных совещаниях, семинарах по данному вопросу. Ею подготовлено около 10 изданий на казахском языке: «К. Идрисову – 75 лет», «М. Алимбаеву – 80-лет», «Тұлғалар тағдыры», «110-лет С. Донентаеву». В отделе книгохранения отвечает за сохранность фонда на казахском языке. Формирует БД «Редкие книги», занимается ретроконверсией. Награждена грамотами областного управления культуры, областной библиотеки.

Совет директоров ЦБС – Создан для организационно-методической и консультационной помощи и управленческой поддержки библиотек области. Заседания совета проходит 2 раза в год.

«Сорос-Казахстан» – Деятельность Фонда Сорос-Казахстан охватывает многие области научной, экономической, культурной жизни, в

т.ч. содействие публичным библиотекам в автоматизации библиотечных процессов, расширение библиотечно-информационных услуг для населения. Областная библиотека одной из первых в республике начала работу по разработке проектов и подаче заявок на получение грантов. С 1997 по 1999 годы библиотеке выделялись гранты фонда «Сорос-Казахстан» и Института «Открытое общество» на реализацию проектов: «Интернет. Электронная почта», «Модельная библиотека региона», «Жанашыр». Гранты заложили основу компьютерного парка библиотеки, локальной сети, доступа пользователей к Интернет, электронному каталогу и Web-сайту, приобретен автомобиль для библиотеки. На грант фонда Сорос-Казахстан осуществлены: поездка в ВГБИЛ (Москва, РФ), участие в цикле семинаров сотрудников библиотеки (Алматы).

Сохранность книжного фонда – Обеспечение целостности и нормального физического состояния документов, хранящихся в фонде, в т.ч. гигиена, консервация и реставрация документов. Ежегодно отдел комплектования проводит работу по сохранности книжного фонда: полная проверка фонда, частичная, особо спрашиваемой литературы, наличие периодических изданий.

Списание литературы – Изъятие из библиотечного фонда и снятие с учета библиотеки непрофильных,

дефектных, излишне дублетных, ветхих, устаревших документов, а также утраченных по каким-либо причинам.

Справка библиографическая – (См. Библиографическая справка).

Справочно-библиографический аппарат (СБА) – Совокупность традиционных и электронных справочных и библиографических изданий, библиотечных каталогов и картотек областной библиотеки, используемых при обслуживании читателей для поиска необходимой им информации. СБА библиотеки представлен алфавитным и систематическим каталогами, сводной картотекой «Казахстаника», краеведческой картотекой «Павлодарское Прииртышье», электронным каталогом и т.д.

Справочно-библиографический фонд – Часть справочно-библиографического аппарата областной библиотеки им. С. Торайгырова, включает материалы основополагающего и директивного характера, справочники и библиографические пособия (кроме карточных каталогов и картотек), фонд выполненных справок.

«Спроси библиотекаря» – Информационная сетевая услуга, возможность оперативного получения пользователями полной и точной информации по интересующей теме на сайте библиотеки.

Стажировка – Производственная деятельность с целью приоб-

ретення опыта работы, повышения квалификации, освоения новых библиотечных технологий для молодых специалистов-выпускников библиотечных учебных заведений; для приступивших к выполнению новых для них обязанностей и др. Стажировка осуществляется по специальной программе, составленной в соответствии с планом работы библиотеки и конкретных отделов, с учетом должностных обязанностей стажера и уровня его профессиональной подготовки. Ежегодно в областной библиотеке проходят стажировку районные и сельские библиотекари.

«Статьи» – БД ведется с 2001 года на казахском, русском и английском языках.

«Статьи для детей» – БД ведется с 2004 г. детским отделением на казахском и русском языках.

Стратегическое планирование – Целенаправленное инновационное развитие библиотеки. Стратегическое планирование предусматривает развитие библиотеки на длительный срок, осуществляет ОБМ и МР.

Сулеева Гайнилжамал Зейнуловна – 1954 г.р. В областной библиотеке с 2008 г. Окончила КарПТИ (1977). В 1981-1991 гг. – библиотекарь Аккольской сельской библиотеки Экибастузского района, 1991-1993 гг. – переводчик областного общества «Қазақ тілі», 1993-2001 гг. – библиотекарь ЦГБ г. Эки-

бастуза, 2001-2003 гг. – библиотекарь средней школы № 33 г. Экибастуза, 2003-2008 гг. – библиотекарь ЦГБ им. П. Васильева, 2008-2010 гг. – библиотекарь отдела казахской литературы областной библиотеки, с 2010 г. – зав. отделом. Проводит мероприятия по пропаганде государственного языка, творчества казахских писателей и поэтов, ведет работу народного университета «Тіл өнері». Занимается вводом статей в БД «Статьи» на казахском языке. Награждена грамотами городского отдела культуры г. Экибастуза, г. Павлодара, благодарственным письмом областной библиотеки.

Сулейменова Асель Жомартовна – 1986 г.р. В областной библиотеке с 2008 г. Окончила библиотечный факультет ПГУ им. С. Торайгырова (2008). В 2008 г. – методист ЦГБ им. П. Васильева, с ноября 2008 г. – библиотекарь читального зала периодических изданий областной библиотеки. Квалифицированно удовлетворяет запросы читателей. Владеет новыми технологиями и в совершенстве-казахским и русским языками, используя в библиотечной практике. Принимает активное участие в массовых мероприятиях. Знает казахскую литературу, творчество классиков казахской литературы, занимается пропагандой государственного языка. Участник Слета молодых библиотекарей в г. Астане. Награждена грамотой,

благодарственным письмом областной библиотеки, городской библиотеки.

«Сценарии» – БД ведется с 2009 г. Содержит б.з. сценариев, разработок массовых мероприятий.

Съезд – Собрание представителей общественных организаций или групп населения. I съезд библиотечных работников Казахстана прошел в 1960 г. в г. Алма-Ате. На II съезде библиотекарей «Библиотеки Казахстана в XXI веке» в 1998 г. в г. Алма-Ате приняли участие директор М.А. Жиенбаева, зав. НМО Н.И. Бондаренко.

Т

TOEFL Preparation Club – Ежедневный клуб любителей английского языка. Организован в 2011 году в отделе иностранной литературы. Дает возможность подготовиться к сдаче экзамена на знание английского языка международного стандарта TOEFL. Клуб располагает фондом специализированной литературы и электронных пособий.

Творческая лаборатория – Комплексная форма обучения, позволяющая разрабатывать конкретные рекомендации по решению актуальных проблем. Цель творческой лаборатории: создание коммуникационной площадки для установления профессиональных контактов, обмена инновационным опытом

работы, новыми идеями, профессиональными навыками и умениями. Это: «Формирование экологической культуры читателей детских библиотек. Партнерство и координация работы» (2008 г.), «Библиотека – центр духовного просвещения» (2010 г.) и др.

Тематический вечер – Массовое мероприятие, посвященное той или иной теме, строится по определенной программе в рамках одного вечера. В областной библиотеке ежегодно проводится свыше 200 мероприятий.

Тематический план – тематический план издательства: библиографическое описание намеченной к изданию книги, аннотация, срок выпуска в свет, тираж. Указывается тип издания и аудитория, которой оно предназначено, что упрощает работникам библиотек процесс отбора документов. В настоящее время при комплектовании фонда используются прайс-листы издательств.

Техническая служба библиотеки – Люди, обеспечивающие бесперебойную работу библиотеки, создающие уют, комфорт для читателей, коллектива библиотеки. Они занимаются главными функциями хозяйственной деятельности библиотеки-обслуживание здания библиотеки, пожарная безопасность, поддержание чистоты, порядка, благоустройства территории. свою

работу выполняют добросовестно и качественно, их труд обеспечивает нормальное функционирование библиотеки. работа библиотеки обеспечивается И.Т. Куриловой, Н.И. Сушко, Л.Ф. Родайкиной, З.М. Козкеевой, З.Н. Попугаевой, Л.П. Дорошенко, С.А. Куницкой, Ю.А. Дорошенко, Д.О. Сакеновым, В.В. Черновым, Л.А.Ивановой, Е.Г. Калиной, Т.П. Пантелеевой-Пашкиной, Е.Н. Шумейко, В.В. Керимовой, К.М. Козкеевым.

Тлегенова Сауле Назарбаевна (1969-2011) – Работала в областной библиотеке в 1993-2011 гг. Окончила библиотечный факультет КазГосЖенПи (1993). В 1993-1994 гг. – библиотекарь ОСХТЛ, 2001-2007 гг. – библиограф, 2007-2011 гг. – заведующая ОСХТЛ. Занималась организацией библиотечного обслуживания специалистов сельского хозяйства, проводила Дни информации, Дни специалиста. Вела клубы «Наш очаг», «Фиалочка». Занималась вводом библиографических записей, пополнением БД, активно участвовала во всех мероприятиях библиотеки. Читатели библиотеки и коллеги запомнили ее как квалифицированного специалиста, знатока своего дела, доброжелательного библиотекаря. Пользовалась уважением и авторитетом среди коллег. Награждена грамотой областной библиотеки.

Торайгыров Султанмахмут (1893-1920) – Выдающийся казахский по-

эт-демократ. Творчество им. С. Торайгырова проникнуто мечтой о свободном обществе. Устремленное в будущее литературное наследие поэта несет идеи человечности, бескорыстной любви к Родине. Своей подвижнической жизнью и творчеством поэт-народолобец утверждает нравственный идеал человека. В 1996 г. областной библиотеке присвоено имя им. С. Торайгырова. До объединения трех областных библиотек (1988 г.) имя Торайгырова носила областная детская библиотека.

Тренинг – См. «Семинар-тренинг».

«Триединство языков» культурный проект – См. «Тілтаным» Ресурсный центр.

Трухачева Галина Алексеевна – 1958 г.р. В областной библиотеке с 1992 г. Окончила Павлодарский учетно-экономический техникум (1979). В 1979-1992 гг. – ст. бухгалтер областного управления культуры, с 1992 г. – гл. бухгалтер областной библиотеки. Отличный специалист, обладает высоким профессионализмом, хорошо знает бухгалтерское дело. Своевременно и оперативно ведет бухгалтерский учет и контроль. Активно участвует в решении финансовых вопросов областной библиотеки, в планировании бюджета. Оказывает методическую и практическую помощь бухгалтерам ЦБС области. Награж-

дена грамотами управления культуры, областной библиотеки.

Тумашев А. – Павлодарский купец. В 1948 г. библиотеке было выделено помещение бывшего дома купца Тумашева по улице Луначарского, построенное в конце XIX века. В 1954 г. – пристройка под читальный зал. Сейчас в этом здании находится детское отделение областной библиотеки.

«Тіл өнері» – Народный университет создан в 1997 г. при отделе казахской литературы. Задачи: воспитание культуры чтения, содействие изучению языка, оказание помощи в подборе необходимой литературы, повышение интереса к чтению. Партнеры университета: областное управление по развитию языков, областное общество «Қазақ тілі», вузы города, городские газеты «Шаһар», «Ертіс дидары», «Ұстаздар газеті». Ежемесячно в университете: лекции ведущих языковедов и литературоведов области, круглые столы по вопросам языка, литературные вечера, посвященные юбилеям выдающихся писателей и поэтов, презентации новых книг местных авторов, областные и городские конкурсы среди переводчиков, учащейся молодежи коренной и некоренной национальности на знание казахского, русского и английского языков.

«Тілтаным» – Ресурсный центр развития и изучения казахского языка «Тілтаным» (6 декабря 2006 г.).

Партнеры: областное управление развития языков, областное общество «Казак тілі». Задачи Центра: создание дополнительных условий для изучения и внедрения в делопроизводство государственного языка. В рамках проекта «Тілтаным» созданы 15 АРМ с обучающими программами по изучению казахского языка; электронные словари, справочники, документы по ведению делопроизводства на государственном языке. Ресурсный центр расширил возможности граждан по изучению языка с помощью информационных технологий.

У

Уездная библиотека – С 1896 года библиотека стала уездной. Фонд уездной библиотеки насчитывал в то время 5475 экземпляров книг и журналов. Скудный городской бюджет не мог обеспечить потребности библиотеки в новых книгах. Но по статье расходов: «учебно-воспитательная работа», ежегодно выделялось 100 рублей на периодические издания. К началу 1925 года в Павлодарском уезде функционировало 92 очага культуры, в том числе, уездная центральная библиотека; 6 районных библиотек, находившихся в Экибастузе, Баянауле, поселке Федоровка Песчанской волости; пос. Вознесенка Володарской волости; в Алексеевке и Иртышске;

64 избы-читальни, 1 кинотеатр, 3 клуба, 16 народных домов, 1 театр. В конце этого же года насчитывалось уже около 300 культполитпросветучреждений, включая пункты ликбеза, красные уголки, передвижные библиотеки и пр. Массовый характер приобрела организация избы-читален, число которых возросло до 114. Избы-читальни подразделялись на стационарные, кочевые и полукочевые. Волостные избы-читальни активно использовали передвижные комплекты по 30-40 экземпляров, получаемые из уездной библиотеки. По рекомендации уездной библиотеки на каждое издание собирались отзывы, с учетом которых комплектовались передвижки.

Указатели – См. «Библиографические указатели».

Умурзакова Роза Кабдуевна – 1951 г.р. В областной библиотеке с 1988 г. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1978). В 1978-1980 гг. – библиотекарь парткабинета Индустриального райкома партии, 1980-1988 гг. – библиотекарь отдела комплектования и обработки литературы областной детской библиотеки, с 1988 г. – библиотекарь отдела обработки и каталогизации литературы областной библиотеки. В совершенстве владеет программой РАБИС, классифицирует и обрабатывает книги. Одна из составителей АПУ к ЭК. Пополняет и редактирует систе-

матический каталог на казахском и русском языке, систематический каталог авторефератов. Награждена грамотами и благодарственными письмами областного управления культуры, облсовпрофа, областной библиотеки.

Управление библиотекой – Управление библиотекой – это деятельность, направленная на обеспечение функционирования библиотеки, повышение эффективности ее работы и развитие в соответствии с меняющимися потребностями пользователей и условиями внешней среды. 8 декабря 2010 г. по инициативе двух главных библиотек республики – Национальной и Национальной академической – в Астане состоялся круглый стол «Современная деятельность библиотек системы Министерства культуры Республики Казахстан: проблемы и их решение». В его работе приняли участие директора и заведующие методическими отделами областных универсальных научных библиотек страны и Республиканской библиотеки для незрячих и слабовидящих граждан. В рамках круглого стола были организованы мастер-классы. На секции директоров мастер-класс «Управление современной библиотекой» провела директор областной библиотеки М.А. Жиенбаева.

Услуги библиотеки – Библиотека оказывает следующие услуги: информация о наличии в библио-

теке конкретного документа; информация о составе библиотечного фонда через систему каталогов и другие формы; консультационная помощь в поиске и выборе источников информации; открытые просмотры литературы, тематические выставки в помещении библиотеки; предоставление читателям во временное пользование документов из библиотечных фондов, в читальных залах и на абонементе; проведение мероприятий, направленные на реализацию общения читателей (клубы, лекции, литературные вечера, читательские конференции и т.п.); формирование библиотечно-библиографической грамотности и информационной культуры; услуги ксерокопирования, перевод на электронные носители.

Устав библиотеки – Устав библиотеки – вид нормативного документа, свод правил, регулирующих организацию и порядок ее деятельности. Устав отражает юридический статус библиотеки, источники постоянного финансирования, основные задачи, границы доступности, порядок имущественных взаимоотношений библиотеки и учредителя, порядок управления библиотекой. В 2011 году утвержден новый устав библиотеки в связи с переименованием в коммунальное государственное учреждение.

Учеба библиотекарей – Для молодых сотрудников областной библио-

отеки и ЦБС области проводятся занятия по работе с программой РАБИС (ввод статей, редактирование, описание, поиск литературы), по оцифровке книг, созданию полнотекстовой базы (см. «Повышение квалификации», «Курсы»).

«Ученые Павлодарской области» – Библиографический указатель выпущен в 1997 г. Содержит краткую биографию ученого, литературу о жизни и деятельности, труды. Материал сгруппирован по отраслям науки. Указатель предваряет справка о развитии научной деятельности в крае. На основе указателя в 2003 году издан указатель «Аграрные деятели Павлодарской области».

Учетные документы – Учет библиотечного фонда – важнейший элемент сохранности фонда. Учетные документы, в которых регистрируется каждое поступление, движение или выбытие, имеют силу юридического доказательства о наличии или отсутствии конкретного документа, составляющего фонд библиотеки. Учет документа библиотечного фонда – основа государственной статистики, отчетности и планирования деятельности библиотеки, способствует обеспечению сохранности фонда.

Ф

Факсимильные и репринтные издания – В фонде редких и особо

ценных книг библиотеки – более 100 экз. факсимильных и репринтных изданий. В коллекции факсимильных и репринтных изданий – шедевры полиграфического искусства, древнерусских манускриптов, памятники мировой культуры: «Изборник Святослава» 1073 года; «Сказание о Мамаевом побоище» – рукописная книга о Куликовской битве; «Повесть о Зосиме и Савватии», «Сказание о Борисе и Глебе» II половины XIV века. Интересны факсимильные и репринтные издания по русской литературе XIX века, позволяющие составить мнение о примерном круге чтения грамотной части населения: «Иллюстрированный альманах, изданный И. Панаевым и Н. Некрасовым в 1848 году»; «Пестрые сказки с красивым словом, собранные И.М. Гомозейкою...» (1833 г.), «Материалы для биографии А.С. Пушкина, изданные П.В. Анненковым в 1855 году»; произведения Н.М. Карамзина, С.М. Соловьева, В.О.Ключевского, Н.И. Костомарова, К. Валишевского; сборник «Наши, списанные с натуры русскими», составленный на основе 14-ти выпусков серии «бытописательных» очерков и др.

Фактографическая картотека – Ведется с 1988 года. Находится в ИБО. Содержит: события, факты, комментарии, даты, сведения об интересных людях, приметы, фрагменты из книги рекордов Гиннеса, статистические данные. Вся ин-

формация взята из периодических изданий. Содержит около 4,0 тыс. фактов. Место расположения – зал каталогов.

Фактографическая справка – Ответ по существу запроса (сообщение точной даты, цифры, цитаты, характеристика явления, проблемы, изложение концепции, объяснение термина и т.п.). Фактографический поиск предполагает разыскание самих фактов, а не сведений о документах, где эти факты содержатся. Ежегодно библиотека выполняет свыше 50 фактографических справок.

Фандрейзинг – Это привлечение внебюджетных средств, получение грантов, библиотекой.

Фатфуллина М.О. – Директор библиотеки с 1943 по 1947 г.

«Фиалочка» – Клуб по интересам создан в 1999 г. в отделе сельскохозяйственной и технической литературы. Объединяет любителей комнатного цветоводства, в частности узамбарских фиалок (сенполий). Председатель клуба – О.Г. Матвеева. Встречи проходят ежемесячно. Ежегодно – выставка-продажа цветов «Весенний калейдоскоп» (2009), «Цветочная феерия» (2010), «Цветочные фантазии» (2011).

Финансирование библиотеки – Базовый элемент хозяйственного механизма библиотеки. Источник: бюджетное и внебюджетное финансирование.

Фисенко Мария Михайловна – 1934 г.р. Работала в областной библиотеке в 1988-1991 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1956). Трудовую деятельность начала в детской библиотеке с. Галкино Щербакинского района. В 1970-1988 гг. – библиотечарь, библиограф, гл. библиограф областной детской библиотеки им. С. Торайгырова, в 1988-1991 гг. – зав. дет. отделением областной библиотеки. Занималась организацией справочно-библиографического аппарата, пропагандой ББЗ среди детей. Была председателем профсоюзного комитета. Ветеран труда. Пользовалась уважением и авторитетом среди читателей и коллег. Награждена медалью «За освоение целинных и залежных земель», почетными грамотами.

Флэш-моб – Заранее спланированная массовая акция, в которой большая группа людей внезапно появляется в общественном месте, выполняет заранее оговоренные действия, и затем расходятся. Флэш-мобы активно проводятся библиотекой во время акции «Одна страна – одна книга». Самый крупный флэш-моб организован в 2008 г. по роману М. Ауэзова «Лихая година».

Фонд – См. «Книжный фонд».

Фонд авторефератов – См. «Реферат».

Фонд «Сорос-Казахстан» – См. «Сорос-Казахстан» фонд.

Фонд электронных документов – Специализированный библиотечный фонд, выделенный по признаку носителя информации. Фонд электронных документов подразделяется: фонд CD изданий и фонд электронных документов без индивидуального материального носителя, т.е. размещенный на жестком диске ПК или на сервере библиотеки. Источники формирования фонда электронных документов библиотеки: оцифровка документов из имеющихся в фонде; получение электронных версий от автора или издателя; закупка законно распространяемых электронных изданий на переносимых носителях. На 1.01. 2011 г. фонд электронных документов областной библиотеки – свыше 3,0 тыс. ед.

Форум – (лат.) – массовое, представительное собрание, съезд. Мероприятия, проходящие ежегодно в Библиотечных столицах Казахстана – форумы библиотечной общест-венности.

Фотовыставка – Это мероприятия библиотеки в художественной галерее «Айна». Главная цель фотовыставок: знакомство с творчеством известных и молодых фотографов. С момента основания галереи: выставки фоторабот Б.З. Краснянско-го, Е.С. Завсигаловой, А. Пархомен-ко, В. Бугаева, А. Шара, Г. Сергеева, Т. Гришиной, Л. Перервы, А. Муси-хиной, А. Шевченко, работы творче-

ских групп «Ближний круг» и «Ква-драт Высоцкого».

Фотоклуб «Орион» – См. «Орион» фотоклуб.

Фридлин Евгений Анатольевич – 1974 г.р. В областной библиотеке с 1993 г. Окончил Павлодарский художественный колледж по специальности «Графический дизайн» (2000). В 1989-1990 гг. – художник-шрифтовик видеосалона гор. дирекции киносети, 1990-1993 гг. – художник кинотеатра «Колос», с 1993 г. – художник, ст.художник обла-стной библиотеки. Член Союза художников РК. Лауреат конкурса «Новые имена» (1999). В 2000 году награжден грантом акима Павло-дарской области. Лауреат именной премии им. А. Исмаилова между-народного фестиваля творческой молодежи «Шабит-2003» (Астана). Участник ежегодных выставок мо-лодёжного проекта М*АРТ в Павло-дарском областном художественном музее (2000-2006), международного пленэра в Баянауле в 2003 г., кура-тор и участник пленэра молодых художников «АРТ-АВГУСТ 2006» (Павлодар), выставки-ярмарки «АРТ-Вильнюс» (2009), групповой выставки казахстанских художни-ков (Кельн, 2009). Произведения на-ходятся в Павлодаре, Алматы, Аста-не, Семее, Вильнюсе, в частных коллекциях Казахстана, России, Германии, Франции, Польши, Ита-лии, США. Персональные выставки

прошли в Павлодаре, Алматы, Кельне, Дортмунде, Каунасе, Клайпеде, Вильнюсе, Келме (Литва).

Х

Химатова Любовь Алиевна – 1952 г.р. В областной библиотеке работала в 1978-2010 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (), библиотечный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (заочно, 1983). Прошла стажировку в Московском, Алма-Атинском институтах повышения квалификации работников культуры. В 1972-1978 гг. – библиотечарь, зав. читальным залом Иртышской ЦРБ, 1978-2005 гг. – гл. методист-комплектатор областной библиотеки, 2005-2010 гг. – зав. отделом книгохранения. Оказывала методическую помощь по вопросам комплектования библиотек области. Занималась вопросами социологии, принимала участие в социологических исследованиях «Инновации в библиотеке: стимулы и препятствия», «Изучение информационных запросов читателей зала научных работников», «Имидж библиотеки». Проводила большую работу по удовлетворению информационных потребностей читателей, пропаганде литературы, сохранности фонда. Имеет публикации в профессиональной прессе-журналах «Кітапхана» и «Кітапхана элементі». Принимала

участие в пополнении БД «Редкие книги», издании каталога редких и ценных книг, ретроконверсии фонда книгохранения, оцифровке краеведческих изданий. Награждена грамотами и благодарственными письмами областного управления культуры, областной библиотеки.

«Хроника культурной жизни Павлодарской области» – Издавался в конце 80-х годов в форме дайджеста. В 90-е годы издавался в виде бюллетеня «Культурная жизнь Павлодарской области». Небольшим приложением к бюллетеню выходили экспресс-информации «Факты библиотечной жизни Павлодарской области». Сейчас – «Мониторинг публикаций в СМИ по вопросам культуры» (см. соответствующее понятие).

Художественная выставка – Форма выставочной работы областной библиотеки. Цель: развитие творческой активности молодежи, формирование эстетических взглядов. На выставках экспонируется живопись, акварель, графика. Художественные выставки знакомят с творчеством молодых павлодарских художников: первые персональные выставки Е. Фридлиной, А. Ерашова, Ж. Амантаевой, Ж. Сабденовой, З. Асылгазиной.

Художественная галерея «Айна» – См. «Айна» художественная галерея.

«Художники Павлодарского Прииртышья» – Библиографический указатель издан в 1995 г. Включает книги, статьи из журналов, газет, использован материал областного художественного музея. Литература расположена в алфавитном порядке. Адресован преподавателям, студентам, искусствоведам, краеведам, широкому кругу любителей изобразительного искусства.

Ц

Центр социально-правовой информации «Әділет» – Создан в 2003 г. Задачи Центра: удовлетворение информационно-правовых требований читателей, воспитание правовой культуры. Выполняет запросы граждан, общественных и государственных структур. Центр располагает полнотекстовыми, электронными правовыми БД «Параграф», «Заң» на казахском и русском языках. Удобная поисковая система, большой объем юридических документов, оперативное обновление «Параграф» и «Заң» привлекает большое количество пользователей. В Центре проводятся встречи с юристами, адвокатами, правоведами.

Централизация – Один из этапов развития библиотеки в 70-е годы. Сессией Павлодарского областного Совета народных депутатов от 24 июня 1975 года был утвержден специальный план. Областная би-

блиотека руководила проведением централизации государственных массовых библиотек области. Во всех районных, городских, сельских библиотеках была организована подготовка книжного фонда к централизации, сотрудники библиотеки проводили семинары по организации работы в условиях централизации по основным направлениям: комплектование, организация справочно-библиографического аппарата, краеведческой картотеки, ведение учетных документов и т.д. К 1980 году в области было создано 14 централизованных библиотечных систем (ЦБС), объединивших 514 массовых библиотек. На 1.01.2011 г. по области 13 ЦБС, количество библиотек – 275.

Централизованная библиотечная система (ЦБС) – Объединение библиотек в структурно-целостное образование (см. «Централизация»).

Цифровая библиотека по правам человека – Цифровая библиотека Комиссии по правам человека при Президенте Республики Казахстан предоставляет бесплатный доступ к нормативно-правовым актам Республики Казахстан. Цифровая библиотека по правам человека в областной библиотеке – с 1 октября 2006 г. Электронные ресурсы цифровой библиотеки сформированы на казахском и русском языках. Цель цифровой библиотеки: реализация открытого доступа к общественной

информации, производимой государством. Интернет доступ: <http://hrc.nabrk.kz>.

Цифровые показатели – Показатели, характеризующие деятельность библиотеки в цифрах. Ежегодно библиотекой обслуживается более 32,0 тыс. читателей, посещений оставляет более 200,0 тыс., книговыдача – около 1 млн.

Ч

Чернеева Галина Валентиновна (1963-2005) – В областной библиотеке работала в 1988-2005 гг. Окончила библиотечное отделение ЕКПУ (1986), библиотечный факультет ЧПИК им. аль-Фараби (заочно, 1992). В 1986-1988 гг. – библиотекарь отдела обслуживания областной юношеской библиотеки им. Ч. Валиханова, 1988-2005 гг. – библиотекарь, гл.библиотекарь отдела абонемента областной библиотеки. Организовала работу кафедры юношества абонемента областной библиотеки. Собрала любителей истории родного края и основала клуб для юношества «Краведение». Читатели и посетители библиотеки навсегда запомнили ее, как эрудированного, квалифицированного, профессионального, доброжелательного библиотекаря, знатока своего дела. Пользовалась уважением и авторитетом коллег. Награждена грамотами областной библиотеки.

«Читательская ленточка» – Акция для детей. Цель акции: создать чудо-дерево. Разноцветные ленточки, привязанные юными читателями на дерево во дворе детского отделения библиотеки – это знак любви к «Ее Величеству Книге».

«Читатели» – БД создана в 2001 г. после внедрения модуля «Регистрация читателей» программы РАБИС. Включает сведения о пользователях с 2001 г. Информацию о читателях можно найти по фамилии, номеру читательского билета. В БД «Читатели» включены более 30,0 тыс. пользователей.

Читатель – Лицо, пользующееся библиотекой на основании официальной записи в установленных документах. Ежегодно областная библиотека обслуживает свыше 30,0 тыс. читателей. Для них созданы все условия для получения необходимой информации.

Читательский билет – Документ, удостоверяющий право пользования библиотекой. Выдается при записи читателя.

Читаемость – Относительный показатель обслуживания читателей, характеризующий интенсивность чтения. Измеряется числом произведений печати и других материалов, выданных в среднем одному читателю за определенный период. Ежегодная читаемость в областной библиотеке – 31,0.

Читальный зал – Один из основных отделов библиотеки, работает со дня ее основания. Направления работы: качественное удовлетворение информационных потребностей пользователей; организация и проведение мероприятий, тематических книжных выставок и выставок-просмотров по наиболее актуальным темам; презентации книг; вечера-встречи с интересными людьми и др. Читатели: преподаватели, студенты вузов, школьники, пенсионеры. Универсальный фонд включает: более 38,0 тыс. книг и 140 наименований периодических изданий за 1993-2004 гг. Срок хранения областной газеты «Звезда Прииртышья», литературно-художественного журнала «Простор», различных серий «Известий АН Каз. ССР» и др. – больше 50 лет. В фонде читального зала: авторефераты кандидатских и докторских диссертаций по всем отраслям знаний.

В отделе работают клубы по интересам: клуб для пенсионеров «ЗОЖ», клуб любителей русского языка «Радосвет».

«Читающий Казахстан» – Проект республиканской программы на 2007-2010 г. Цель программы – приобщение населения к чтению как к необходимому инструменту духовного и интеллектуального порыва нации. В рамках программы: мероприятия по пропаганде чтения среди детей и юношества, семейное

чтение, Неделя детской книги, Всемирный День книги, Неделя казахского фольклора, читательские конференции по книгам серии «Мәдени мұра», книжные выставки и др. мероприятия.

Ш

Шайкенова Назым Гизатовна – 1951 г.р. В областной библиотеке с 1975 г. Окончила библиотечный факультет КазГосЖенПИ (1974). В 1974-1975 гг. – библиотекарь детской библиотеки г. Семипалатинска, 1975-1993 гг. – библиограф, ст. библиограф, гл. библиограф, 1993-2010 гг. – зав. отделом казахской литературы, с 2010 г. – библиотекарь отдела казахской литературы. Внесла большой вклад в развитие областной библиотеки, занималась комплектованием книжного фонда библиотеки на казахском языке, активно вела пропаганду в СМИ. Большая заслуга Н.Г. Шайкеновой в пропаганде краеведения, ею проводились презентации новых книг, творческие вечера писателей и поэтов, актеров и художников, юбилейные вечера-встречи ученых, общественных и государственных деятелей. Является составителем библиографических указателей «Павлодар өңірінің ақын-жазушылары» (1984), «Павлодар облысында аталып өтілетін және еске алынатын күндер» (1976-1992), «Сұлтанмахмұт Торайғыров» (2003)

и др. Участник республиканских, областных семинаров, посвященных различным проблемам библиотечного дела. С 1991 г. является членом правления общества «Қазақ тілі». Организатор народного университета «Тіл өнері». Активный пропагандист государственного языка, обладатель специального сертификата Президентского фонда развития государственного языка (2009). Ветеран труда (1990), награждена грамотами и благодарственными письмами Министерства культуры РК, Комитета культуры МКИОС, акима Павлодарской области, городского маслихата, областного управления культуры, областной библиотеки, в 2008 г. вошла в БД «Кто есть кто в библиотеках Казахстана» на сайте НАБРК, в книгу «Известные женщины Павлодарского Прииртышья».

Шакаримова Дамеш Альсайтовна – 1958 г.р. Работала в областной библиотеке в 1988-2005 гг. Окончила Семипалатинский библиотечный техникум им. Абая (1977), библиотечный факультет ЛГИК им. Крупской (1982). В 1982-1988 гг. – библиограф, и.о.зав.комплектования, ст.библиотекарь областной детской библиотеки им. С. Торайгырова, 1988-1993 гг. – библиограф, ст. библиограф, зав. ИБО областной библиотеки, 1993-2005 гг. – методист. Разработала ряд методических рекомендаций, отличающихся высоким профессионализмом. Оказыва-

ла консалтинговые услуги библиотекам области, разработала первый сайт областной библиотеки им. С. Торайгырова. К 100-летию библиотеки подготовила путеводитель «Областной библиотеке – 100 лет», отражающий достоверную историю библиотеки и ее развитие. Регулярно выступала на страницах печати с информацией по различным аспектам библиотечной работы. Подготовленные ею рекомендации по творчеству русских поэтов стали призером российского библиотечного конкурса. В 1995 г. удостоена звания «Лучший библиотекарь». Имеет грамоты и благодарственные письма за новаторское отношение к делу Министерства культуры РК, областного управления культуры, областной библиотеки.

Шаманина (Васильченко) Любовь Захаровна (1922-2011) – Работала в областной библиотеке в 1961-1965 гг. Окончила Павлодарское педагогическое училище им. В. Воровского, библиотечный факультет ЛГИК им. Н.К. Крупской (заочно). С 1940 г. работала учительницей, зав. школой. Более 15 лет отдала работе в партийных органах. В 1959-1961 гг. – директор областной детской библиотеки, 1961-1965 гг. – директор областной библиотеки им. Н. Островского, 1965-1977 гг. – зам. начальника областного управления культуры. За годы руководства библиотекой Л.З. Шаманиной (Васильченко) укрепились роль библиотеки как

методического и учебно-консультативного центра, главной библиотеки области. После выхода на пенсию Л.З. Шаманина проработала 10 лет зав. курсами подготовки и переподготовки сельских культпросветработников. Работала в сфере культуры около 30 лет. Ветеран труда, персональный пенсионер республиканского значения. В числе наград: медали «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945», «За освоение целинных земель», «За трудовую доблесть», «60 лет Победы в Великой Отечественной войне», медаль участника ВСХВ 1957 г., знаки Министерства культуры «За отличную работу», Почетные грамоты Министерства культуры СССР, Министерства культуры Каз. ССР, Совета Министров СССР и ЦК ВЛКСМ, Павлодарского облисполкома, обкома профсоюза работников культуры.

«Шаңырақ» – Программа детского отделения (2001-2004 гг). Цель программы: пропаганда обычаев и традиций народов, населяющих область и республику в целом; воспитание казахстанского патриотизма; содействие развитию родного языка; расширение кругозора детей; развитие творческих способностей; привлечение новых читателей в библиотеку. Партнеры: Детский фонд «Ертiс», РЦ «Самал», областная организация женщин-инвалидов, имеющих детей, областные газеты «Сарыарқа самалы» и «Звезда При-

итышья», общество «Матери против наркотиков», областной центр по формированию здорового образа жизни, Малая Ассамблея народов Казахстана Павлодарской области. В рамках программы работал клуб «На веселой улице» для младшего и среднего школьного возраста (встречи с представителями национально-культурных центров, выставки, игровые формы мероприятий, пропагандирующие народное творчество, традиции и обычаи народов, населяющих Павлодарскую область).

Шахворостова Мария Васильевна – 1941 г.р. В областной библиотеке работала в 1963-1982 гг. Окончила библиотечный факультет ЛГИК им. Н. Крупской (1965). В 1958-1960 гг. – библиотекарь городской библиотеки № 4, 1960-1963 гг. – учитель Григорьевской средней школы, 1963-1982 гг. – библиотекарь абонемента, методист областной библиотеки, зав. отделом комплектования, 1982-1995 гг. – директор библиотечного коллектора. Внесла большой вклад в работу по комплектованию книжного фонда библиотек области. Ее труд отмечен грамотами Министерства культуры СССР, областного управления культуры, знаком «Ветеран труда».

Шахметова Шолпан Баяновна – 1965 г.р. В областной библиотеке с 1987 года. Окончила библиотечный факультет ЧПИК им. Аль-Фараби (1987). В 1987-1988 гг. – библиограф,

1988-1993 гг. – ст. библиограф, 1993-2005 гг. – гл. библиограф, 2005-2007 гг. – зав. ИБО, с 2007 г. – зам. директора областной библиотеки. Участвовала в формировании электронных БД, в повышении квалификации библиотекарей области, в организации стажировки по проблемам создания БД, координировала работу с КЦКК. Вела работу по формированию и редактированию СБА библиотеки, подготовку библиографических изданий. С 1998 по 2007 годы участвовала в составлении библиографического указателя «Знаменательные и памятные даты Павлодарской области, составила актуальные тематические пособия: «Охрана окружающей среды Павлодарской области», «Кредитование сельхозпроизводителей», «Бейбітшілік пен бірліктің онжылдығы-Десять лет мира и согласия» (к 10-летию Независимости РК), «Ата заң – алтын діңгегіміз» (к 15-летию Конституции РК), «Ата жұрт – алтын бесігім – Родина моя – колыбель моя» (к 15-летию возвращения оралманов на историческую родину), «Павлодар облысының акын-жыраулары», «Бәсекеге жарамдылық-тұрақтылық пен дамудың негізгі факторы. Павлодар облысының экономикасы: аймақтық, әлемдік экономикаға қосқан үлес», «Кластерная экономика» и др., персональные указатели литературы и памяти, посвященные ученым, писателям, поэтам,

уроженцам Павлодарской области. В 2007 г. провела для библиографов области мастер-класс: «Формирование краеведческих ресурсов областной библиотеки им. С. Торайгырова: структура, технология и перспективы развития». Участница республиканских и областных конференций и семинаров по вопросам библиотечной деятельности. Выступала по проблемным вопросам автоматизации библиотечно-библиографических процессов, формирования БД, создания корпоративных краеведческих ресурсов, анализировала работу библиотек области по формированию библиографических записей. Вела работу по созданию ПБД «Павлодарское Прииртышье», организации корпоративной росписи периодических изданий библиотеками области, сводной картотеки «Казахстаника». Составитель краеведческого тематического рубрикатора. Занимается планированием, анализом работы областной библиотеки, составлением информационных справок, отчетов по различным направлениям работы, координирует работу отделов библиотеки по актуальным вопросам деятельности. К 20-летию Независимости и 115-летию областной библиотеки составила каталог книжной выставки «Ертістің Павлодар Өңірі», энциклопедии «Областная библиотека им. С. Торайгырова» к 115-летию библиотеки. Награждена грамотами и благодарственными письмами

акима Павлодарской области, БАРК, областного управления культуры.

Шилко Марина Александровна – 1986 г.р. В областной библиотеке с 2008 г. Окончила ПГПИ по специальности бакалавр русской филологии (2008). Магистрант ЧГАКИ. С 2008 г. – библиотекарь отдела искусства. Одна из составителей программы «Отпуск в городе», ведет работу галереи «Айна», гостиной «Визит», клуба «Мастерица». Занимается популяризацией книг по искусству, ведет работу видеолектория «Мировая художественная культура». Занимается ретроконверсией фонда отдела, пополняет БД «Статьи», «Сценарии». Участвует в оцифровке краеведческих изданий по искусству.

Школа каталогизатора – Создана в 2004 году. Работу Школы ведет отдел обработки и каталогизации литературы. В рамках Школы для сотрудников областной библиотеки и библиотек области: консультации, практические занятия, стажировки по вопросам освоения программы РАБИС, библиографическое описание документов, общие правила индексирования документов, подсчет статистики в ЭК, редактирование электронных справочников. Занятия Школы направлены на повышение качества составления БО.

Школа переводчиков – Создана при народном университете «Тіл өнері». Объединяет переводчиков

государственного языка государственных учреждений и преподавателей казахского языка и литературы школ города. Задачи Школы: расширение сферы применения государственного языка, внедрение казахского языка в делопроизводство. Занятия проводятся 1 раз в месяц. Ежемесячно: Дни информации по новинкам в области делопроизводства, языкознания.

Штат библиотечный – См. «Библиотечный штат».

Шумейко Наталья Александровна – 1953 г.р. В областной библиотеке с 1975 г. Окончила библиотечное отделение Алтайского КПУ (1974). В 1973 г. – библиотекарь Кармовищенской сельской библиотеки Алтайского края, с 1978 г. – ст. библиотекарь отдела книгохранения областной библиотеки. Много лет занимается работой по сохранности книжного фонда областной библиотеки, организует и проводит книжные выставки, открытые просмотры литературы из фонда книгохранения. Оперативно выполняет запросы читателей, занимается организацией фонда. Награждена грамотами, благодарственными письмами областной библиотеки.

Э

Экологический лекторий «Зеленая планета» – См. «Зеленая планета» эколекторий.

«Экология и жизнь» – Программа реализуется с 1999 года. В рамках программы проводятся мероприятия экологического просвещения населения г. Павлодара и области. Работают клубы «Наш очаг», «Фиалочка», эколекторий «Зеленая планета».

Экскурсия – Форма просветительской работы в библиотеке по формированию информационной культуры личности, при которой группа лиц (экскурсантов) под руководством библиотекаря изучает библиотеку как информационный социальный институт. Экскурсии делятся по содержанию: тематические; комплексные экскурсии; по составу участников: детские; юношеские; взрослые; по форме проведения: реальные (в помещении библиотеки); виртуальные (на сайте библиотеки). В областной библиотеке ежегодно проходит свыше 150 экскурсий в год.

Электронная библиотека «Павлодарское Прииртышье» – Общедоступный информационный ресурс хранения документов, в том числе краеведческих в цифровом формате. Активно формируется областной библиотекой совместно с ЦБС области (см. «Электронная библиотека «Павлодарское Прииртышье»).

Электронная доставка документов (ЭДД) – Одна из форм современных библиотечных технологий, позволяющая выполнять заказы читателей в виде получения электрон-

ных копий по скоростным каналам связи. ЭДД областной библиотеки организует следующие услуги: предоставляет электронные копии документов из фонда библиотеки читателям библиотек г. Павлодара и Павлодарской области; организует электронную доставку копий документов из фонда ОУНБ библиотекам всех регионов Казахстана, а также библиотекам ближнего и дальнего зарубежья; предоставляет электронные копии документов из фонда библиотеки частным лицам и организациям; способствует получению читателями ОУНБ электронных копий документов, хранящихся в крупнейших библиотеках Казахстана, в т.ч. в НБ РК и НАБ РК.

Электронная литературная карта Павлодарского Прииртышья – Интернет-проект 2011 г. на сайте областной библиотеки. (<http://map.pavlodarlibrary.kz>). Представлен на казахском и русском языках, посвящен 20-летию Независимости Республики Казахстан, 115-летию областной библиотеки. В главное меню включены разделы: О проекте, Персоналии, Литературные объединения, Павлодар литературный, Памятные места, Читальный зал. Дополнительно выделено Верхнее меню, представленное двумя разделами «Географический указатель» и «О Павлодарской области». «Географический указатель» – список городов и районов, связанных с

писателями, акынами и поэтами. В разделе «О Павлодарской области» дана информация о истории области, ее природных богатствах и достопримечательностях. Литературная карта была презентована на Днях культуры Павлодарской области в Астане.

Электронная почта – Передача писем в Интернет с помощью персональных компьютеров. Если обычная почта – это пересылка бумажных писем и документов с помощью государственных почтовых служб, то электронная почта – это передача электронных писем с использованием международной сети Интернет. Областная библиотека имеет следующие адреса: library@mail.kz, pavlodarlibrary@rambler.ru, pavlib@mail.ru

Электронное правительство – Портал «электронного правительства» – единый ресурс, на котором граждане Казахстана и гости республики могут найти исчерпывающую официальную информацию о Казахстане, его правительстве, законодательстве, национальных достопримечательностях, а также получить услуги государственных органов и оплатить налоги и штрафы в режиме он-лайн. Доступ к portalу «электронного правительства» осуществляется через пункты общественного доступа (ПОД). В областной библиотеке установлено 2 ПОДа.

Электронные ресурсы – Представляют собой электронные данные (информацию в виде чисел, букв, символов или их комбинаций), электронные программы (наборы операторов или подпрограмм, обеспечивающих выполнение определенных задач, включая обработку данных) или сочетание этих видов в одном ресурсе. В зависимости от режима доступа электронные ресурсы делятся на ресурсы локального доступа и удаленного доступа. Областная библиотека имеет следующие электронные ресурсы: электронный каталог, фонд электронных документов, полнотекстовые копии документов историко-краеведческой тематики, веб-сайт ОУНБ, электронные БД «ЗАң – ЗАКОН», «Параграф».

«Электронные ресурсы» – БД ведется с 2000 г. Содержит описания электронных ресурсов на различных цифровых носителях (дисках, оптических дисках – CD-ROM, DVD, Е-копии и т.д.) и аудиовизуальных документов (аудиокассет, видеокассет).

«Электронные ресурсы для детей» – БД ведется с 2001 г. БД электронных ресурсов и аудиовизуальных материалов выделена отдельно. Содержит описания, поступивших в детское отделение CD, DVD, аудио и видеоматериалов, это и электронные учебники, справочные и энциклопедические издания, компью-

терные игры, языковые самоучители, кинофильмы и т.д.

Электронный документ – Преднамеренно (искусственно) созданный и ограниченный во времени и в пространстве (то есть имеющий начало и конец) массив информации, зафиксированный на машиночитаемом носителе.

Электронный каталог (ЭК) – Основной электронный ресурс библиотеки. Создан в 1994 г., является составной частью СБА библиотеки. ЭК способствует полному и оперативному удовлетворению информационных запросов пользователей. Ведение электронного каталога, отвечающего необходимым параметрам поиска и имеющего достаточную информационную наполненность, составляет главное направление автоматизации библиотечных процессов в библиотеке. Поисковые элементы ЭК: автор; коллективный автор; заглавие; название серии; предметная рубрика; ключевое слово; индекс УДК; индекс ББК; индекс ISBN; инвентарный номер; место хранения; издательство; год издания; код экземпляра; язык; тип литературы. В ЭК представлены БД «Книги», «Статьи», «Авторефераты», «Электронные ресурсы», «Редкие книги», «Библиотечное дело», «Детская литература» и др. На 1.01.2011 г. ЭК насчитывает около 300,0 тыс. записей.

Электронный фонд – См. «Электронные ресурсы».

Ю

Юношеская кафедра – Работает с января 1997 г. в отделе абонмента. Читатели юношеского возраста от 15 до 21 года. Цель: привлечение к систематическому чтению старшеклассников, учащихся колледжей, ВУЗов, работающей молодежи; предоставление и использование информационных ресурсов библиотеки; оказание помощи в самообразовании и овладении культурой чтения; организация дифференцированного обслуживания юношества; осуществление руководства чтением в процессе индивидуальной и массовой работы с читателями, пропаганда библиотечно-библиографических знаний и воспитание культуры чтения, формирование актива читателей и привлечение его к участию в мероприятиях, проводимых юношеской кафедрой.

Я

«Яблоко» клуб – См. «Наш очаг» клуб.

Ярулина Венера Аббаровна (1936-2011) – В областной библиотеке работала в 1964-2000 гг. Окончила Павлодарское педучилище им. В. Воровского (1955), филологический факультет Семипалатинского педагогического института (1964). В 1955-1960 гг. – преподаватель русского языка и литературы в сельской

школе, 1964-1982 гг. – методист, зав. методическим отделом областной библиотеки, 1982-1988 гг. – директор областной юношеской библиотеки им. Ч. Валиханова, 1988-2000 гг. – зам. директора по научной работе областной библиотеки. За годы работы в научно-методическом отделе внесла большой вклад в методическое обеспечение библиотек области. Трудовая деятельность В.А. Ярулиной совпала с организацией и расширением библиотечной сети в области, созданием централизованных библиотечных систем и огромной работой по переводу библиотечных фондов на новую систему классификации ББК. Занималась научной организацией труда, социологией. Её работы по изучению книги и читателя были отмечены НБ РК, публиковались на страницах профессиональной печати. Пользовалась огромным уважением и авторитетом среди коллег. Награждена грамотами, благодарственными письмами Министерства культуры РК, облсовпрофа, управления культуры, областной библиотеки.

ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ СОБЫТИЙ

- 1892 г. Открыт читальный зал при Дворчнком собрании.
- 1896 г. Основана областная библиотека.
- 1938 г. Создан алфавитный каталог на русском языке.
- 1947 г. Открыт отдел книгохранения.
- 1948 г. Библиотеке выделено помещение бывшего дома купца А. Тумашева по улице Луначарского, 9/2.
- 1950 г. Создан систематический каталог на русском языке.
- 1951 г. Открытие годовичных курсов библиотечного ученичества по подготовке сельских библиотекарей.
- 1957 г. Создана систематическая картотека статей.
- 1959 г. Открытие областной детской библиотеки.
- 1960 г. Первый съезд библиотекарей Казахстана.
- 1965 г. Проведена первая областная конференция по вопросам руководства чтением.
- 1967 г. Первый выпуск Календаря знаменательных и памятных дат Павлодарской области.
- 1968 г. Первый выпуск библиографического указателя «Писатели и поэты Павлодарского Прииртышья».
- 1970 г. Создан систематический каталог на казахском языке.
- 1970 г. Создан алфавитный читательский каталог на казахском языке.
- 1975 г. Первый выпуск бюллетеня «Новое в сельскохозяйственной науке и практике».
- 1975 г. Первый выпуск бюллетеня «Новая литература о Павлодарской области».
- 1977-1980 гг. Годы централизации библиотек области.
- 1985 г. Создана картотека выполненных справок.
- 1988 г. По решению МК Каз. ССР ранее самостоятельные – областная юношеская и областная детская библиотеки, вошли в состав областной объединенной универсальной библиотеки, стали ее структурными отделениями по обслуживанию юношества и детей..
- 1988 г. Образовано детское отделение.
- 1988 г. Создан отдел сельскохозяйственной и технической литературы.

- 1988 г. Проведена научно-практическая конференция «Актуальные проблемы развития библиотечного дела области в условиях перестройки».
- 1988 г. Создана фактографическая картотека.
- 1990 г. Созданы картотеки иллюстраций, пьес, песен.
- 1991 г. Создан каталог ценных и редких книг.
- 1991 г. Организован областной смотр-конкурс «Смотр организационно-методических отделов центральных библиотек ЦБС».
- 1992 г. Создана школа «Искусство красноречия».
- 1993 г. Открыт отдел казахской литературы.
- 1994 г. Автоматизация библиотечных процессов, создание ЭК.
- 1994 г. Начата работа по созданию ЭК по программе АБИС.
- 1995 г. Созданы алфавитный, систематический каталог авторефератов.
- 1995 г. Выпуск библиографического указателя «Художники Павлодарского Прииртышья».
- 1996 г. Библиотека переехала в здание по ул. Ак. Сатпаева.
- 1996 г. Выпущен первый путеводитель областной библиотеки.
- 1996 г. Областной библиотеке присвоено имя С. Торайгырова.
- 1996 г. Открыт отдел литературы по искусству.
- 1996 г. Создан клуб «Наш очаг».
- 1997 г. Открыта художественная галерея «Айна».
- 1997 г. Открыта юношеская кафедра.
- 1997 г. Выпуск библиографического указателя «Ученые Павлодарской области».
- 1997 г. Создан народный университет «Тіл өнері».
- 1997 г. Организован областной конкурс среди детских библиотек «На лучшую нетрадиционную книжную выставку среди детских библиотек».
- 1997 г. Предоставляется читателям доступ в Интернет.
- 1997 г. Организованы 3-х месячные курсы по изучению английского языка, казахского языка.
- 1998 г. Создан сайт областной библиотеки www.eksi.kz/library.
- 1998 г. Организован краеведческий клуб для юношества «Өлкетану».
- 1998 г. В центре «Оптимист» открыт передвижной читальный зал.

- 1998 г. Библиотекари Павлодарской области вступили в БАРК.
- 1998 г. Научно-методический отдел был реорганизован в отдел библиотечного маркетинга и методической работы.
- 1998 г. Начала работу программа «Раритет».
- 1999 гг. Библиотека становится обладателем двух грантов фонда «Сорос-Казахстан», института «Открытое общество».
- 1999 г. Разработан проект «Жанашыр», грант фонда «Сорос-Казахстан».
- 1999 г. Создан клуб «Фиалочка».
- 1999 г. Библиотека включена в мегапроект «Пушкинская библиотека».
- 2000 г. Введена программа РАБИС.
- 2000 г. Создана БД «Электронные ресурсы».
- 2001 г. Создана БД «Электронные ресурсы для детей».
- 2001 г. Открыт отдел автоматизации библиотечных процессов.
- 2001 г. Открыт отдел литературы на иностранных языках.
- 2001 г. Создана БД «Читатели».
- 2001 г. Создана БД «Статьи» на казахском, русском и английском языках.
- 2001 г. Установлен модуль «Поиск и заказ» программы РАБИС.
- 2001 г. Создана картотека новых терминов.
- 2002 г. Областная библиотека приняла участие в республиканском конкурсе «Мир возможностей @ вашей библиотеки». Программа областной библиотеки «Книга. Библиотека. Мы» была отмечена дипломом БАРК.
- 2002 г. Создан «Дебатный клуб».
- 2002 г. Создан видеолекторий «Мировая художественная культура».
- 2002 г. Организован областной конкурс на лучший сценарий по краеведению, посвященный 65-летию области.
- 2002 г. Организован ежемесячный клуб любителей английского языка «My English».
- 2002 г. Открыт зал периодических изданий.
- 2003 г. Создана краеведческая БД «Павлодарское Прииртышье».
- 2003 г. Создан центр социально-правовой информации «Әділет».
- 2003 г. Разработан логотип библиотеки.
- 2003 г. Основана серия «Краеведы области».
- 2003 г. Павлодар был определен библиотечной столицей Казахстана.

- 2003 г. Создана первая модельная сельская библиотека в РК – Орловская сельская библиотека Щербактинской ЦБС.
- 2003 г. Создан классификатор на русском языке к ЭК.
- 2004 г. Создан классификатор на казахском языке к ЭК.
- 2004 гг. Реализация программы «Шаңырақ» детского отделения.
- 2004 г. Издан библиографический указатель «Ақыны и жырау Павлодарской области».
- 2004 г. Создана БД «Статьи для детей» на казахском и русском языках.
- 2004 г. Открыта Школа каталогизатора.
- 2004-2006 гг. Реализация областной программы «Ауыл кітапханасы».
- 2005 г. Первый выпуск Библиогиды.
- 2005 г. Первый выпуск серии «Русские писатели Казахстана».
- 2005 г. Организован «Салон дамского романа».
- 2006 г. Разработано мультимедийное издание «Ауыл кітапханасы».
- 2006 г. Создан ресурсный центр развития и изучения казахского языка «Тілтаным».
- 2006 г. Республиканский семинар «Библиотеки – ресурсные центры общественного развития и конкурентоспособности страны» с участием министра культуры и информации РК Е.К. Ертысбаева.
- 2006 г. Начата оцифровка краеведческих документов.
- 2006 г. Цифровая библиотека по правам человека в областной библиотеке.
- 2006 г. Разработан проект «Открытая электронная библиотека «Павлодарское Прииртышье».
- 2007 г. Организован женский клуб «Айтолкын».
- 2007 г. Организован областной конкурс сочинений, посвященный 100-летию Д. Абилева «Елім деп соққан жүрегі».
- 2007 г. Установлен пункт общественного доступа (ПОД).
- 2007 г. Визит Премьер-министра РК К.К. Масимова в областную библиотеку.
- 2007-2009 гг. Реализация областной программы «Модернизация библиотечной сферы Павлодарской области на 2007-2009 годы».
- 2008 г. Создана новая версия сайта www.pavlodarlibrary.kz.
- 2008 г. Открыт Американский уголок.
- 2008 г. Создана полнотекстовая БД «Павлодарское Прииртышье».

- 2008 г. Открыт клуб «Мастерица».
- 2008 г. Организован первый крупный флэш-моб по акции «Одна страна-одна книга».
- 2008 г. Организован еженедельный клуб «Movie Club».
- 2008 г. Создана БД «Периодика».
- 2008 г. Состоялся автопробег «Библиотечный салют Астане».
- 2009 г. Размещен web-каталог на сайте библиотеки.
- 2009 г. Создана БД «Библиотечное дело».
- 2009 г. Основан киноклуб «Приглашаем в мир кино Шакена Айманова».
- 2009 г. При детском отделении организован «Детский университет дополнительных знаний».
- 2009 г. Организован дискуссионный клуб «PRO et CONTRA».
- 2009 г. Создана БД «Редкие книги».
- 2009 г. Создана БД «Сценарии».
- 2010 г. Размещение новых сетевых услуг «On-line продление», «Спроси библиотекаря».
- 2010 г. Внедрен беспроводной доступ WiFi.
- 2010 г. Областной конкурс «Край в формате CD-ROM».
- 2010 г. Создан эколекторий «Зеленая планета».
- 2010 г. Организован клуб «ЗОЖ».
- 2010 г. Создана программа «Отпуск в городе».
- 2011 г. Прошла аттестация учреждения – областной библиотеки.
- 2011 г. Прошел День библиотек Павлодарской области в г. Астане НАБ РК.
- 2011 г. Областной фотоконкурс «Оқу – өмірімнің сәні».
- 2011 г. Издан каталог книжной выставки «Ертістің Павлодар Өңірі».
- 2011 г. Приезд делегации сельских библиотекарей Карагандинской области по обмену опытом работы.
- 2011 г. Создан клуб «Радосвет».
- 2011 г. Создан Интернет – проект «Электронная литературная карта Павлодарского Прииртышья».
- 2011 г. Выпуск 2-го издания библиографического указателя «Жүсіпбек Аймауытов».

ИМЕННОЙ УКАЗАТЕЛЬ

- Альжанова Бекзат Сабитовна – 140
Амренова Эльмира Жумабековна – 141
Артыкбаев Талгат Кайроллаевич – 142
Ахметов Сагидолла Жансагинович – 143
Ахтамберова Акжами Мукановна – 143
Ахметова Латифа Абдрахмановна – 143
Байгабылова Айсулу Ертаевна – 145
Байдильдин Т. – 145
Байжанова Баршагул Балтагуловна – 145
Басок Фарида Михайловна – 145
Батталова Каирманат Батталовна – 145
Баязитова Арайлым Рискуловна – 146
Бейсенова Гаухар Урсаевна – 146
Белова Александра Александровна – 146
Бондаренко Наталья Ивановна – 153
Буланбаева Гульжан Мухаметжановна – 153
Бурилов Иосиф Дмитриевич – 153
Ветрова В.П. – 156
Галимова Рашида Асгатовна – 158
Голубева Людмила Ивановна – 158
Гончарова Марина Леонтьевна – 158
Грезина Лидия Максимовна – 159
Гуринов Семён Александрович – 160
Гуринова Алеся Анатольевна – 160
Давыдова Зоя Николаевна – 161
Дьячук Лидия Макаровна – 164
Дюсенбаева Бахытжан Искаковна – 165
Еркинова Мираэль Еркиновна – 165
Ермакова Татьяна Борисовна – 166
Жайсангалиева Гульбаршин Орынгалиевна – 166
Жандаулетова Гульнар Бляловна – 166
Жанкаринова Сауле Асылбековна – 167
Жиенбаева Майя Абдрахмановна – 167
Жилкибекова Айнагуль Айтжановна – 169
Жумабекова Умут Жумабековна – 169
Жунусова Куляш Эксановна – 170
Жиенбаева Лейла Закировна – 170

Золотухина Марина Анатольевна – 173
Иванова Галина Евгеньевна – 173
Иванова И. – 174
Исакаева Майя Жолдасбековна – 177
Исаканова Светлана Шаймуратовна – 178
Кабышева Акмарал Бектурсуновна – 179
Кадирова Айнур Касболатовна – 179
Кажыбаева Жазгуль Кенесовна – 180
Кажыбаева Орынбасар Кенесовна – 180
Казанцева Антонина Анатольевна – 180
Карандашова Тамара Васильевна – 181
Каримов Канат Сарсенович – 182
Кибанова Марина Васильевна – 183
Койсаринова Гульжан Касеновна – 186
Комкина Татьяна Сергеевна – 186
Кудайбергенова Гульнар Энгельсовна – 190
Кузнецова Надежда Константиновна – 191
Куценко Людмила Александровна – 192
Лямзина Людмила Семеновна – 194
Макарова Лидия Ильинична – 195
Матвеева Ольга Геннадьевна – 196
Мордвичева Людмила Григорьевна – 199
Муизиник Валентина Анатольевна – 199
Мусабекова Гулжан Темирбулатовна – 199
Ноздравчева Галина Андреевна – 201
Нуркина Акмарал Сейфулловна – 201
Ныкышев Абай Шарипович – 202
Омарова Бахытжамал Муктаровна – 204
Омарова Эльвира Николаевна – 204
Оразалинова Айгуль Кудайбергеновна – 205
Оспанова Салтанат Сайлявбековна – 205
Оспанова Сандугаш Тлектесовна – 205
Попугаева Зоя Николаевна – 213
Пусна Тамара Григорьевна – 216
Ракова Раиса Павловна – 217
Рахимжанова Дана Сарсембаевна – 218
Родайкина Лариса Федоровна – 219
Рыспаева Багитгуль Тилемисовна – 219
Рыжко Е.В. – 220

- Сагинтаев Бахытжан Абдирович – 220
Санатова Балгын Жолдыбаевна – 220
Сарсекеева Роза Габденовна – 221
Сергеева Тамара Семеновна – 222
Серимова Маргарита Шайзадовна – 223
Скульская Татьяна Юрьевна – 223
Смагулова Гульжанат Талгатовна – 224
Смагулова Сауле Кайруллиновна – 225
Сулеева Гайнильжамал Зейнуллоевна – 226
Сулейменова Асель Жомартовна – 227
Тлегенова Сауле Назарбаевна – 228
Трухачева Галина Алексеевна – 229
Умурзакова Роза Кابدиевна – 230
Фатфуллина М.О. – 233
Фисенко Мария Михайловна – 233
Фридлин Евгений Анатольевич – 234
Химатова Любовь Алиевна – 235
Чернеева Галина Валентиновна – 237
Шайкенова Назым Гизатовна – 238
Шакаримова Дамеш Альсайтовна – 239
Шаманина (Васильченко) Любовь Захаровна – 239
Шахворостова Мария Васильевна – 240
Шахметова Шолпан Баяновна – 240
Шилко Марина Александровна – 242
Шумейко Наталья Александровна – 242
Ярулина Венера Абраровна – 245

СПИСОК СОКРАЩЕНИЙ

- АБИС – Автоматизированная библиотечная информационная система.
АГИК – Алтайский государственный институт культуры.
АГУ – Алтайский государственный университет.
АК – Алфавитный каталог.
АКЦ – Американский культурный центр.
АО – Акционерное общество.
АПУ – Алфавитно-предметный указатель.
АРМ – Автоматизированное рабочее место.
БАЕ – Библиотечная Ассамблея Евразии.
БАРК – Библиотечная Ассоциация Республики Казахстан.
ББК – Библиотечно-библиографическая классификация.
БД – База данных.
б.з. – Библиографическая запись.
ВДНХ – Выставка достижений народного хозяйства.
ВЧЗ – Виртуальный читальный зал.
ГАК – Генеральный алфавитный каталог.
Гл. – Главный.
Гор. – Городская.
ГОСТ – Государственный стандарт.
г.р. – Года рождения.
ЕКПУ – Ермаковское культурно-просветительное училище.
ЖКХ – Жилищно-коммунальное хозяйство.
Зав. – Заведующая.
ЗАО – Закрытое акционерное общество.
ЗКО – Западно-Казахстанская область.
ЗОЖ – Здоровый образ жизни.
ИБО – Информационно-библиографический отдел.
ИнЕУ – Инновационный Евразийский университет.
ИПС – Информационно-поисковая система.
ИФЛА – Международная федерация библиотечных ассоциаций и учреждений.
КазНЭБ – Казахская национальная электронная библиотека.
КазГосЖенПИ – Казахский государственный женский педагогический институт.
КЦКК – Казахский центр корпоративной каталогизации.
ЛГИК – Ленинградский государственный институт культуры им. Н.К. Крупской.
МБА – Межбиблиотечный абонемент.

МКИОС – Министерство культуры информации и общественного согласия.

Мл. – Младший.

НАБРК – Национальная Академическая библиотека Республики Казахстан.

НБРК – Национальная библиотека Республики Казахстан.

НИИСХ – Научно-исследовательский институт сельского хозяйства.

НОТ – Научная организация труда.

НПА – Нормативно-правовые акты.

НТИ – Научная техническая информация.

ОБМ и МР – Отдел библиотечного маркетинга и методической работы.

ОСХТЛ – Отдел сельскохозяйственной и технической литературы.

ОУНБ – Областная универсальная научная библиотека.

ПБД – Полнотекстовая база данных.

ПГПИ – Павлодарский государственный педагогический.

ПГУ – Павлодарский государственный университет им. С. Торайгырова.

ПК – Персональный компьютер.

ПОД – Пункт общественного доступа .

ПТЗ – Павлодарский тракторный завод.

РАБИС – Республиканская автоматизированная библиотечная информационная система.

СИБИД – Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу.

СК – Систематический каталог.

СКС – Систематическая картотека статей.

СМИ – Средства массовой информации.

Ст. – Старший.

ЦСПИ – Центр социально-правовой информации.

ЧС – Чрезвычайные ситуации.

ЭБ – Электронная библиотека.

ЭДД – Электронная доставка документов.

ЭК – Электронный каталог.

Экз. – Экземпляр.

ЦБС – Централизованная библиотечная система.

ЦДБ – Центральная детская библиотека.

ЦРБ – Центральная районная библиотека.

ЦРДБ – Центральная районная детская библиотека.

ЮНЕСКО – Организация Объединенных наций по вопросам образования, науки и культуры.

МАЗМҰНЫ ОГЛАВЛЕНИЕ

Құрастырушыдан	3
Облыстық кітапхана тарихынан.....	4
Оқиғалардың хронологиялық көрсеткіші	117
Атаулы тізім.....	122
Қысқартылған сөздер тізімі	125
От составителя.....	129
Из истории областной библиотеки.....	130
Хронологический указатель событий.....	247
Именной указатель	252
Список сокращений.....	255

С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана
Кітапхана энциклопедиясы

Областная библиотека им. С. Торайгырова
Библиотечная энциклопедия

21.12.2011 ж. басуға жол қойылды. Көлемі 65х84/16. Қаріп түрі
KZ_Times New Roman. Офсеттік басылым.
ЖШ Сытина Н.И. басылған.
Таралымы 130 дана.